Industria Sârmei

Dintr'un metru de fier — o sârmă de 42 km.

Uzinele dela Câmpia-Turzii

(Anchetele revistei noastre)

CÂMPIA-TURZII sau Ghiriş este o mică localitate, la vre-o 40 de km. depărtare de Cluj. Până după războiu această localitate era un sătuleţ neînsemnat. După unire, s'au ridicat aici câteva fabrici, în primul rând uzinele **„Industria Sârmii"** care au transformat Câmpia-Turzii într'un centru important. S'au clădit case, s'au instalat ateliere şi au venit să locuiască sute şi mii de lucrători, angajaţi la „Industria Sârmii", sau la celelalte fabrici.

Istoria omenirii — începând cu cele mai vechi timpuri — se poate împărţi în trei epoci: epoca de piatră; epoca bronzului şi epoca **fierului,** în care ne găsim şi azi. Intreaga civilizaţie pe care o avem se datoreşte desvoltării metalurgice, şi în special metalurgiei ferului. Dela acul de cusut şi până la transatlanticile uriaşe, sau podurile aruncate semeţ, deasupra apelor şi prăpăstiilor; dela încheietoarea de gheată şi până la motorul puternic de avion; dela drugul de fier, pus în ciment spre a forma betonul armat, şi până la locomotiva de cale ferată, sau complicata maşină tipografică, toate sunt făcute din fier. Omul a ajuns să stăpâniască pe deplin acest metal.

N'a fost din totdeauna astfel. La început oamenii nu puteau lucra fierul, în atâtea feluri şi atât de bine, ca în zilele noastre; nu puteau produce calităţi de fier variate şi care să se poată folosi pentru toate scopurile.

Fierul se utilizează în cantităţi foarte mari, sub formă de sârmă, mai groasă sau mai subţire şi sub formă de cuie, de diferite mărimi.

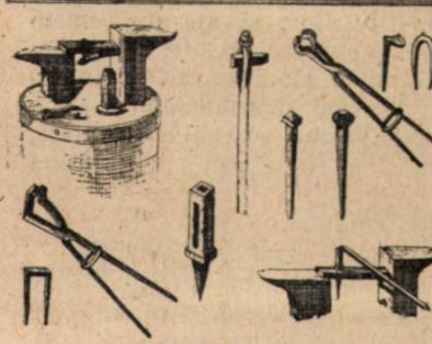

FĂURĂRIILE DE CUE
După o gravură din secolul XVI.

Astăzi nu dăm aproape nici o importanţă unui cui de fier sau bucăţii de sârmă din care e împletit grilajul, din care e făcut un ac de cap, care se utilizează în construcţie, etc. Cu toate acestea, nimic nu este mai sugestiv şi mai interesant, decât vizita unei fabrici de sârmă şi de cuie de fier.

In trecut, maiştrii fierari erau nevoiţi să-şi subţieze singuri fierul, să tragă din el sârmă şi să-şi facă cuiele de care aveau nevoie, sau pe care le vindeau altora. Astăzi fabrici mari, în toată lumea, produc zilnic mii şi zeci de mii de tone, de sârmă şi cuie.

La noi în ţară cea mai mare fabrică de acest soiu sunt uzinele **„Industria Sârmii"** din Câmpia-Turzii.

Pe o suprafaţă întinsă de 100 de mii metri patraţi, între drumul de ţară şi pârăul Racoş, dinapoia unui zid de piatră, se ridică semeţe turnurile înalte ale acestor uzine. Intr'un cuptor imens, încălzit cu gaz metan, sunt aduşi în mod automat, unul după altul, drugi de fier, de câte un metru şi jumătate şi încălziţi până se înroşesc. Să ne luăm pe urma unui drug de aceştia. Il vom lăsa să se prăjiască singur, în cuptor, pentrucă temperatura de peste 1000 de grade, la cât e încălzit, nu e prea plăcută. Drugul de fier nu cântăreşte decât vre-o 40 de kgr. A fost adus dela Reşiţa, sau din străinătate, şi dupăce a fost descărcat, din vagonul de cale ferată, în depozitul fabricei, când i-a venit rândul, a intrat în vâlvătaia focului. Stă câteva ceasuri în cuptor, ca apoi apucat de un cârlig şi împins de doi oameni, s'o porniască repede, în maşina care-l va subţia; roşu şi svârlind scântei drugul de fier pătrunde în **laminor.** Ţipând de mânie sau de durere, svârcolindu-se ca un şarpe, bucata de fier ese de cealaltă parte a laminorului, trece prin alte maşini, care-l subţiază mai mult, se întinde, se lungeşte se sbate şi în cele din urmă aleargă de se încolotoceşte, în jurul unui mosor urias. Toată operaţia durează câteva minute. In acest timp fierul s'a răcit: a devenit sârmă: dintr'un metru şi jumătate cât avea la început măsoară acuma 30 de metri.

Dar sârma astfel obţinută n'ar putea fi de nici un folos. Ea trebuie să fie coaptă, spălată şi lustruită. Pe lângă aceasta e nevoie să se facă dintr'însa diferite alte calităţi, să fie trasă în tot felul de dimensiuni, să fie acoperită cu un strat de aramă sau cu unul de zinc şi în sfârşit, uneori, să slujească la facerea cuielor. Coacerea se face în cuptoare speciale, unde sârma, aşezată în vase de pământ refractare este încălzită domol.

Ca să se facă sârma mai subţire, nu mai e nevoie să se încălziască fierul. Sârma groasă, — dupăce e spălată cu un anumit **„săpun"**, o soluţie a cărei compoziţie o cunosc singuri lucrătorii, şi care are o bază alcalină, aşa încât să feriască fierul de rugină, — trece prin deschideri tot mai mici, încolăcindu-se pe rând, de pe un mosor pe altul. Rotirea mosoarelor se face cu ajutorul unei maşini uriaşe de vapori, de 3000 cai putere şi cu ajutorul a două motoare de gaz, de câte 1500 cai putere necare. Aceleaşi maşini, mişcate toate cu gaz metan, slujesc şi la fabricarea cuielor. Colacii de sârmă sunt înghiţiţi de maşinile cari taie bucăţi agale dintr'însa, în vreme ce un **ciocan, mai puternic** sau mai mic — după mărimea cuielor care se produc — izbeşte cu precizie şi regularitate unul din capetele bucăţii de sârmă, aşa încât să formeze capul cuiului.

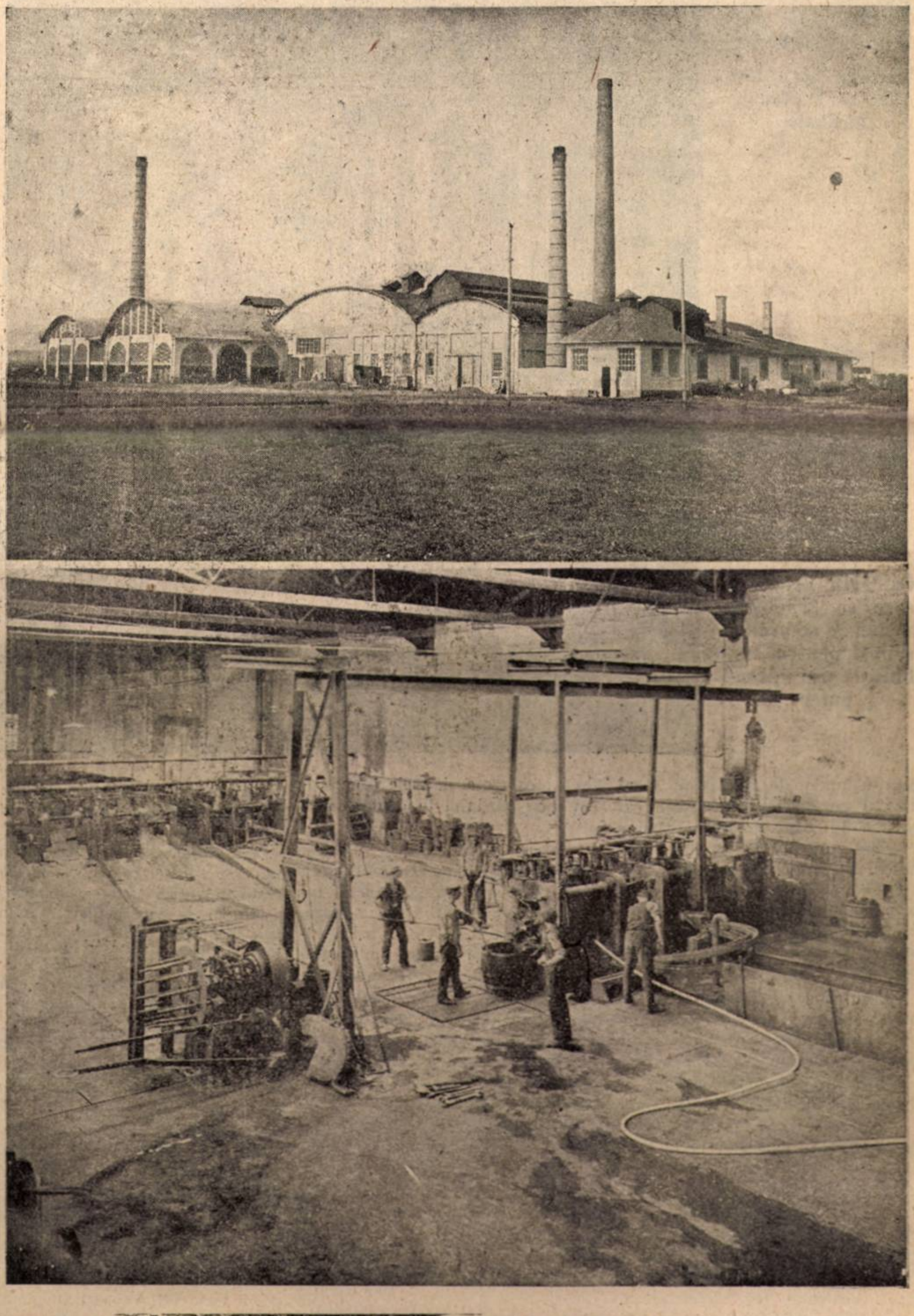

Vedere laterală a uzinelor „Industria Sârmei"; jos Laminoarele în lucru.

Tăierea sârmii se face pieziş şi astfel se alcătuieşte vârful ascuţit. In fabrica de cuie sgomotele ciocanelor, care izbesc — unele mai des şi mai încet, altele mai rar şi mai puternic — produce o larmă de iad. Sârma groasă cât băţul, se transformă în cuie cu o regularitate matematică, în urma izbiturilor puternice, date de un ciocan mecanic, care ar putea dărâma o stâncă cu o singură lovitură. O maşină, în faţa căreia rămâi uimit, de precizia cu care lucrează, face din sârmă agrafe pentru hârtii. Alături alta, cu o iuţeală prodigioasă, fabrică cuie subţiri şi lungi, ca un ac, din drugul nostru de fier dela început, trecut de 4, sau 5 ori prin laminoare de toate dimensiunile, s'au produs, în cele din urmă, **42 de kilometri de o sârmă subţire ca firul de păr.** Sârma aceasta a fost pusă într'o soluţie de sulfat de cupru şi s'a acoperit astfel cu un strat de aramă. Dar după voie lucrătorul s'ar fi putut opri la o sârmă ceva mai groasă, din care să facă apoi cuie sau, ducându-o în uzina de sârmă zincată, s'o acopere cu un strat de zinc.

Zincarea sârmii este o operaţiune foarte interesantă. Depe un sul, sârma e trasă, încet de tot, printr'o baie lungă, în care se găseşte o soluţie de acid sulfuric. Sârma e legată de un pol, al unei baterii electrice puternice, în vreme ce polul celalt se leagă cu nişte plăci de zinc, cufundate şi ele în baia de acid sulfuric. Curentul electric, care merge dela zinc la sârmă, duce zincul pe firul de fier şi astfel sârma, care se înfăşoară la celalt capăt al băii, este sârmă zincată. Din când în când, dacă zincul din baie s'a consumat, se introduc, ca electrozi, alte plăci de zinc.

„Industria Sârmii" din Câmpia-Turzii s'a desvoltat atât, încât acoperă toate nevoile ţării noastre. In câţiva ani de zile, ea a reuşit să determine pe comercianţi să-şi cumpere sârma şi cuiele, de care au nevoie, dela dânsa, pentrucă produce tot atât de bine ca şi străinătatea şi cu mult mai ieftin. In anul acesta, producţia totală trece de 25 mii de tone şi este astfel aproape egală cu producţia Poloniei, o ţară renumită pentru metalurgia ei. Intr'o singură zi „Industria Sârmii" transformă 174 mii de kilograme fier. Dacă toată această cantitate s'ar transforma în sârmă din cea mai subţire, lungimea firului produs ar fi destul de mare ca să ajungă dela Bucureşti până în insula Tahiti, la antipodul ţării noastre; cu producţia din 2 zile, s'ar face înconjurul pământului, trecând prin cei doi poli.

„Industria Sârmii" întrebuinţează câteva mii de lucrători şi pune în circulaţie mărfuri de peste 300 milioane lei anul. Are o şcoală de ucenici, o cohortă de cercetaşi, o echipă de footbal, o colonie pentru muncitori şi alcătuieşte singură un orăşel întreg. Anual plăteşte, în salarii, mai bine de 30 de milioane lei, iar Statul incasează, sub formă de impozite directe, circa 10 milioane lei pe an.

Deşi are de luptat cu tot felul de greutăţi, şi mai ales cu neînţelegerea multora dintre consumatori şi cu nepriceperea unora dintre guvernanţi, „Industria Sârmei" a Izbutit să ajungă una dintre cele mai importante fabrici din ţară.

(Continuare la pag. 10.)

Amenţionat că „Industria Sârmii" foloseşte energia gazuli metan ca forţă motrică.

In mijlocul Ardealului se găseşte una dintre cele mai de seamă bogăţii naturale ale României: **gazul natural sau metanul.** Acest gaz, care iese din pământ, atunci când e în stare pură nu are nici un fel de miros, este ceva mai uşor decât aerul şi aprins arde cu o flacără foarte puţin luminoasă dar foarte caldă. Există astfel un combustibil mult mai eftin decât cărbunele şi decât petrolul.

Existenţa gazului metan a determinat aşezarea unei părţi din industria românească în ţinuturile din mijlocul Ardealului, în Câmpia-Turzii, în Mediaş, la Diciosânmartin, la Turda, etc.

Gazul metan este scos din pământ şi trimis pe conducte până la locul unde se întrebuinţează. La fel cu gazul de iluminat, scos din distilaţia cărbunilor de pământ, cu metanul trebuie umblat cu precauţie, căci poate da naştere la explozie.

Exploatarea gazului metan o au două societăţi: una alcătuită sub stăpânirea ungurească şi pusă sub sechestru, alta înfiinţată după unire, o societate naţională la care participă şi statul. Acestea două societăţi au astăzi o conducere comună. Din păcate însă, neţinând seama de interesele superioare ale economiei naţionale, cei chemaţi să distribuie şi să fixeze preţurile acestui combustibil, procedează într'un mod care adesea jigneşte pe industriaşi şi dezavantagiile pe care întreprinderile le au prin aşezarea lor excentrică (la marginea ţării), nu sunt compensate prin avantagiile pe care le-ar trebui să le ofere întrebuinţarea unui combustibil care nu costă aproape nimic pe distribuitori. Preţul gazului metan a fost fixat la o sumă prea mare şi unele întreprinderi sunt părtinite în dauna celorlalte.

•

Gazul metan după ce e măsurat; în contoare speciale, la uzinele „Industria Sârmii" din Câmpia-Turzii, este împărţit în două. O parte încălzeşte uriaşele căldări pentru producerea vaporilor cari să mişte turbina de 3000 de cai putere; iar o altă parte intră în motoarele cu explozie de 1500 de cai putere fiecare. Tot gazul metan se întrebuinţează şi la încălzitul drugilor de fier cari intră în laminor.

Munca neîntreruptă, uriaşele maşini în mişcare, sgomotele şi bubuiturile ciocanelor care cad pe capetele cuielor, ţipătul fierului care trece prin laminoare, acel dute vino al fiecăruia, nimeni ne pierzând o clipă, toată energia fiind întrebuinţată cu folos şi calculat, dela muncitorul care trebuie să aibe atenţia încordată la desfăşurarea grabnică a sârmii, până la lucrătoarea care primeşte cutia plină de cuie adunate de pe magnetul care le-a ales şi le-a aşezat, produc o impresie adâncă asupra vizitatorului, care pleacă dela industria sârmii cu sentimentul şi al micimii lui şi al uriaşei opere pe care a întreprins-o omul.

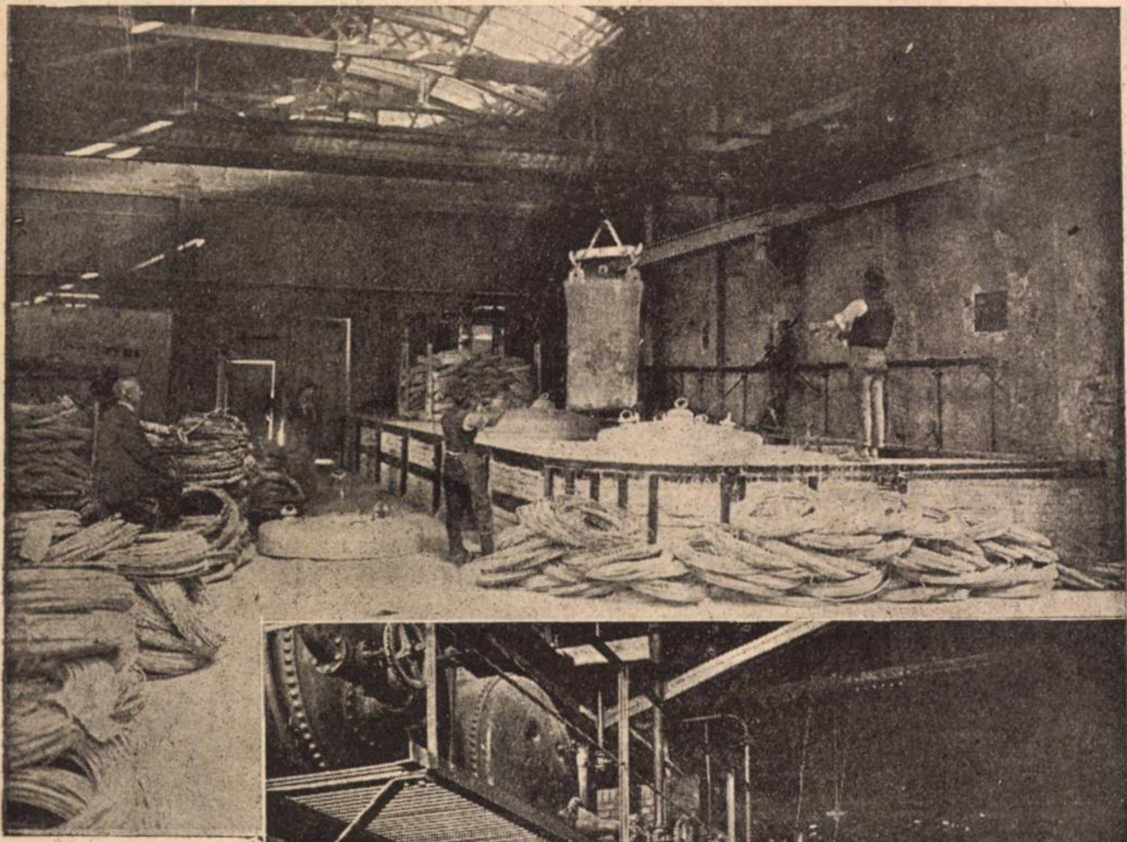

Coacerea sârmii se face în cuptoare speciale.

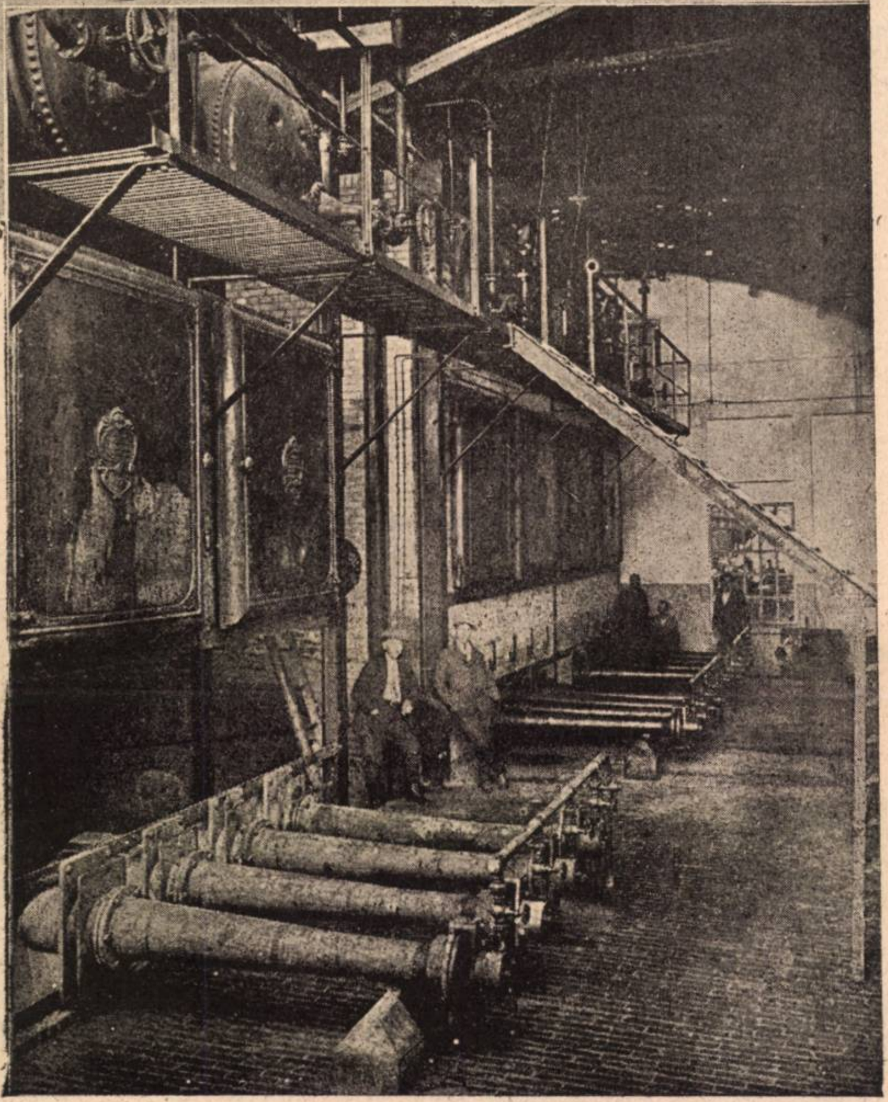

Căldările uriaşe în care se arde gaz metan şi se produc vapori pentru turbina de trei mii cai putere.

Corul şi Orchestra „Gutenberg" a muncitorilor Grafici Clujeni, aranjează Sâmbătă la 26 Nov. a. c., orele 8 seara, cu concursul corului şi al orchestrei, un mare BAL CATERINA în Căminul muncitorilor constructori (strada Văii 7), la care cu onoare sunteţi invitaţi a participa împreună cu onorata D-v. familie.

Posta redacţiei

Emil Beşchea — Brăila. Din nenorocire a fost: **„contrar .. la coş."** Trimiteţi jocuri mai pe româneşte şi atunci se vor publica. Cuvinte care trebuiesc căutate în Dicţionar nu pot forma obiect de joc.

Emil Bozdog, Alba-Iulia. — Am primit fotografiile de concurs şi imediat ce le vor veni rândul se vor publica. Publicăm majoritatea fotografiilor „în care cât de cât se desluşeşte ceva" (!) Concurenţii să aibe răbdare

Pompilică C. Ionescu, Buzău. — Primim cu plăcere fără obligaţie, chiar fără obligaţia de a publica, dacă nu vor corespunde exigenţelor noastre, căci nu noi dar publicul are pretenţii mari şi trebuie să fim circumspecţi.

Ion Teulea., Bucureşti. — Articolul Dvs. va fi publicat imediat ce ne Veţi rimite fotografia referitoare la „Botezul Equatorului".

Ilie A. Bedrosin, Piatra-Neamţ — Trimiteţi corespondenţă de probă.

Dtr. Barklay — Cronica Dvs. din Bacău fiind prea lungă n'a putut fi cuprinsă în coloanele revistei noastre. Vă rugăm să trimiteţi eventual dări de seamă scurte a evenimentelor literare, sportive sau artistice pe care doriţi să le semnalaţi.

HOTELUL RESTAURANTUL şi CAFEUL **„BUCUREŞTI"**

DIN MERCUREA-CIUC

DE SUB ANTREPRIZIA d-lui VASS GEZA

S'a renovat şi reorganizat compleet

Preţurile cele mai reduse. — Orchestră celebră în fiecare seară. — Casă de rangul I şi cel mai mare local central de întâlnire al intelectualilor şi voiajorilor

In atenţiunea d-lor Voiajori!

Trecând prin Ciuc, cea mai bună, comodă, luxoasă şi convenabilă staţiune este la:

Hotel, Restaurant şi Cafeu

LAURENTZI

din GHEORGHENI (Jud. Ciuc)

Casa de primul rang. — Orchestra în fiecare seară. Garaj pentru automobile.

SENZAŢIONAL

O NOUĂ MINUNE A CHIMIEI DIN SECOLUL AL XX-LEA

S'a inventat o vopsea de ulei în diferite culori, care noaptea şi în ori ce loc intunecat, luminează ca o instalaţiune electrică.

Nu conţine fosfor. Nici ploaia, nici zăpada nu are efect asupra ei şi durează 10-15 ani.

Statele din occident au şi luat iniţiativa, în mod oficial, ca firmele instituţiilor, şi ale stabilimentelor bancare, industriale şi comerciale, ca şi numele şi numerile străzilor, ale tramvaelor, trenurilor şi vechicolelor, precum şi semnalele de atenţiune, la încrucişări de străzi, pe cabine electrice, şi tabletele soneriilor, să fie văpsite, cu această văpsea luminoasă.

Invenţiunea este patentată.

Avantajele acestei văpsele sunt incalculabile.

In Cluj se instalează un mare atelier special, de pictat, cu această văpsea luminoasă, care la cerere trimite imediat maestru, în orice parte a Ţărei, atunci când vre-o întreprindere are lucrări mai mari.

Preţurile sunt cele mai minimale, necalculându-se, în atelierul central din Cluj, de cât lucrul şi costul văpselei.

Cereţi conspecte, arătându-ne lucrările ce aveţi de executat, cu această vopsea luminoasă.

Adresaţi orice cereri şi comenzi D-lui PETRE PÂRGARIU

Reprezentant General al *Vopselei Luminoase Patentate*, la Redacţia revistei „Realitatea Ilustrată". - Cluj, Str. Regina Maria 36. - Bucureşti, Calea Victoriei 39

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Decembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 40, 41 și 42 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Decembrie.

Bonul C. 3.

Subsemnatul ....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No. ....

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. In acest fel vom putea ținea socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

JOC No. 1. Cuvinte încrucișate. Trimis de Corneliu Puțureanu — Craiova. (10 Puncte).

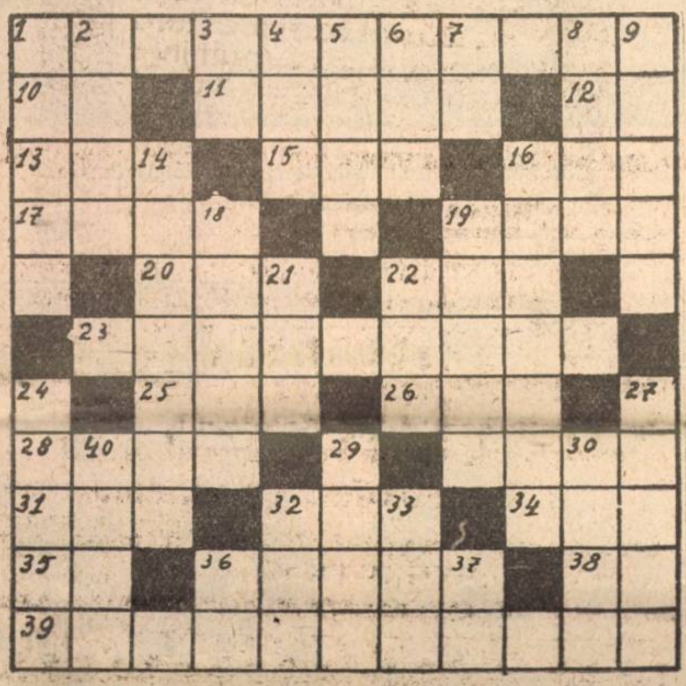

ORIZONTAL:

1. Poet român; 10. Pronume; 11. Guturaiu mare; 12. Alifie; 13. Baltă; 15. Membru; 16. Astfel; 17. Piatră scumpă; 19. La gară; 20. Față; 22. Rotulă (invers); 23. Impărat roman; 25. Animal; 26. Interjecție; 28. Covor; 31. Nume femenin; 32. Lucra pământul; 34. Nume masculin; 35. Pană de despicat; 36. Scutul Minervei; 38. Măsură; 39. Domn în Muntenia (1714-1716).

VERTICAL:

1. Cea mai mică dintre Cyclade; 2. Cerb mare; 3. La cusut; 4. Crustaceu; 5. Năvală; 6. Animal; 7. Alifie; 8. Oraș în Franța; 9. Gratulațiune; 14. Stofă din care se făcea anteree; 16. Trăsură de unire; 18. Oraș în Spania; 19. Profesor Universitar; 21. Tipul popular al nerodului; 22. Baltă; 24. Mă dedau; 27. Oraș în Africa; 40. Ceartă (Mold.); 29. Caravană; 30. Avânt sufletesc; 32. Ofițer; 33. Incovoaie; 36. Și; 37. Prima literă a alfabetului slav.

JOC No. 2. Greco-Roman. Trimis de Remus Onoe — Bistrița. (5 puncte).

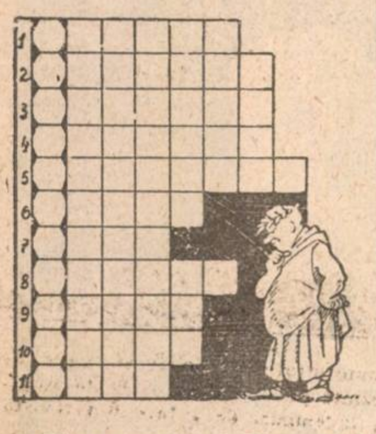

1. Muza comediei. 2. Muza muzicei. 3. Primul rege roman. 4. Zeii protectori ai caselor. 5. Zeul pădurilor. 6. Zeul trecutului și al viitorului, al păci și războiului. 7. Muza istoriei. 8. Mesagerul zeilor. 9. Reședința zeilor. 10. Fratele primului rege roman. 11. Fiul zeiței Afrodita. De sus în jos, inițialele acestor nume, dau numele muzei dansului.

JOC No. 3. Trimis de Remus Onoe — Bistrița. (5 puncte).

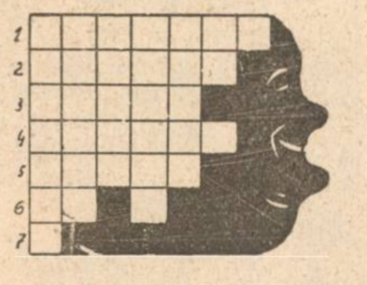

1. Țară în Europa. 2. Eveniment însemnat pentru români. 3. Apa gazoasă. 4. Râu în România. 5. Animal ierbivor. 6. Sbierăt. 7. Vocală. Vertical și orizontal la fel.

Joc No. 5 (3 puncte)

Trimise de Stroe Hascalovici — București.

Silabe încurcate.

Cele 13 silabe de mai jos trebuiesc desfăcute și literile combinate astfel încât să alcătuiască numele și locul de origine al unui vestit scriitor:

Dis na ha ti ra da ga ri bi te no an ra.

JOC No. 4. Figuri simetrice. Trimis de Albu — Bistrița. (5 puncte).

Cele două figuri de mai sus, tăiate în bucățele și așezate bine la olaltă, ne dau un pătrat perfect. Felul cum vor fi așezate bucățile este absolut indiferent.

Concursul fotogenic

Vom publica în numărul următor al revistei noastre, o ultimă serie de fotografii. Dela 15 Noemvrie nu se mai primesc spre publicare fotografiile concurentelor. Buletinele de vot complectate vor fi primite până la 8 Decemvrie a. c. Pe măsură ce sunt primite la redacția noastră, un funcționar din administrație, anume însărcinat cu această operație, introduce buletinele de vot într'o urnă specială care a fost sigilată de către Prefectura de Poliție Cluj. Despuierea scrutinului se va face în ziua de 9 Decemvrie a. c. iar rezultatul votului se va publica la 11 Decemvrie a. c., împreună cu fotografia fericitei alese.

Votul este universal și secret: pot vota toți cititorii trimițând la redacția noastră, în plic, ca imprimat cu un timbru postal de 1 leu, Buletinul de Vot detașat de pe aceasta pagină în care se va înscrie numărul fotografiei alese. D-na sau d-șoara care va întruni cele mai multe voturi va fi declarată aleasă și va pleca, pe cheltuiala revistei noastre, în călătorie de studio și plăcere, la Paris (călătorie dus și întors cl. II) și întreținere timp de 2 săptămâni în Metropola Franței și eventual se va putea angaja prin intermediul nostru la o casă de filme.

Călătoria se va face dela 15 Decemvrie până la 15 Ianuarie 1928. Este indiferent numărul de revistă din care se detașează buletinul de vot: buletinul din Realitatea Ilustrată No. 42 bunăoară putând sluji pentru alegerea chipului publicat în Realitatea Ilustrată No. 40, 41, 42 sau 43. Cititorii pot aștepta și ultima serie de fotografii din No. 43 al revistei sau își pot fixa alegerea de pe acum

ARTISTUL (către model): **De ce nu vrei să ieși de acolo? Nu vii să pozezi?**

MODELUL: **„Da, vin, numai dacă-mi promiți că n'o să te uiți la mine."**

Buen Humor (Madrid).

Lista celor cari au deslegat jocurile publicate de revista „Realitatea Ilustrată" în cursul lunei Octomvre

Radu Munteanu — București, str. Sf. Elefterie 18, — 98 de puncte, câștigătorul premiului de 1000 lei.

S. Irimescu, str. Coșbuc 15, Arad. 98 de puncte, premiul al doilea de 500 lei.

Leonida L. Demetriade, str. Profesor Ion Ursu 29, București — 98 de puncte (cu rectificare) câștigătorul premiului al treilea, 300 lei.

Se clasifică în ordine și au căpătat câte o carte: Alfons Weirauch, Galați, Paul Enescu, str. Bechet 35, Craiova Oghelișeanu Petre, str. Horea, Lugoj, Ioan C. George, Găești, jud. Dâmbovița, Honore Sens și Berginer, Iași. George Diaconescu, Brăila, Mișu Constantinescu, str. Tabaci 6, Râmnicul-Vâlcea. Elena V. Petrescu, str. Iașilor 5, Chișinău.

Am clasificat pe ceilalți deslegători după orașul în care locuiesc și după numărul de puncte după cum urmează:

Alba-Iulia. — Bozdog Emil 47 p.

Alexandria. — Tiunea George Paul 48 puncte.

Arad-Sega. — Ardelean Ștefan, 5 puncte.

Bacău. — Niță Constantin 82; Robinson H., 7.

Bălți. — M. Breiman 62. Iosif Fihman și Musea Sor 32.

Bazargic. — Raina Ghilman 73.

Beiuși. — Borlan Petru 12.

Bistrița. — Albu Emil 78. Sendrea Pavel 78. Bojan Traian 55. Onoae Remus 10.

Brăila. — Emil Beșchea 53. Stefani Frosineanu 41.

Brad. — Boldor Petru 20.

Botoșani. — Moritz Adler 41.

Brașov. — Colgiu G. și Gomolia V., 88. Stelian Nicolau 12. Francois I. Manase 12.

București. — Virgil De Ghetto 82. Stefan Vodă 72. Titty Medianu 69. Romanescu Grigore 62. Aurelia Bucovineanu 46. Russu Dumitru 44. Brănișteanu Ionel 20. Bacheli Georges 20. Todirașcu Ion 10. George Antonescu 10. C. Ionescu Mircea 5. Vâlcu Tudor 5. Russu Dumitru 5. Ritz Nicolae Emanuel 5.

Bucecea. — Eugen Berlescu 30.

Buzău. — Gușă Ilie 63. Pompilică Ionescu 25.

Caracal. — Coleta Dumitrescu 12.

Câmpulung. — Costel Dumitrescu 12. Macedonescu Ermiliu 5.

Câmpina. — Comăneanu Dumitru 71.

Cernești. — C. Dănilă, învățător 12.

Chișinău. — Capitan de l'Albina 69. Antoniu George 12. Tanase Ioan 12.

Cisnădie. — Crețiu Maria 12.

Craiova. — Ioan N. Borcea 88. Puțureanu Corneliu 78. Munteanu I. 74. George Alessiev 64. Tytta Stoiculescu 57. Kalecian Artin 5.

Constanța. — Constantin Economu 69. Chirilă Economu 59. S. Avramescu 30. Țopalu Ion 5.

Cluj. — Radu Stanca 45.

Costești-Argeș. — Vasile Ionescu Barbu 12.

Curtea de Argeș. — Ștefan Stefănescu 12.

Deva. — Serafim Berbeniță 59. Sporea Mircea 43. Faur Vasile 10.

Făgăraș. — Rădulescu Nicolae 42.

Găești. — George Nicolescu 79.

Galați. — Domas M., 89. Louis Schwartz 89. Teodor Sani și Cazil N. Spiridon 57. Vasilică Roșca 42. Aurel Săulescu 26. Fechete Lajos 5 puncte.

Geoagiul de jos. — Eugenia Todica 77.

Iași. — Iosif Steinberg 79. Haber Alter 67. Mitică și Dumitru G. Gorași 51. Lilly Havranec 22. Tabacu Mircea 20. Brudea Petru 5.

Lugoj. — Silviu Binișan 93. Petrovici Ioan 87.

Lupeni. — David Mihai 21.

Lonea. — Cornelia Crișan 10.

Luncăul de jos. — Soba Ioan a lui Lazăr 5.

Mizil. — Bădescu Elisabeta 5.

Năsăud. — D-na Victoria Gavriluțiu 38.

Orăștie. — Suciu Severin 89. Emil Flec 65.

Oravița. — Țunea Damaschin 49. Novac Mihai 12.

Oradea. — Jungel Gyulánné 5. Maximilian Elefant 5.

Ploești. — Georgescu G. Const. 66. Dinu G. Nicolae 12. Dumitrescu E. Nicolae 12. C. Zamfirescu 10.

Râmnecul-Vâlcea. — Jean Constantinescu 83.

Roman. — Segall Otilia 17. Weintraub Marcel 10. Rivenzon Avram 5 puncte.

Sascut. — Lupeș Jean 12.

Slatina. — Teodorescu Ștefan 12. Roșu Elena 5. Gh. Hiera 5.

Slobozia. — Georgescu N. George 33 de puncte.

Someșeni. — Bartoș Alexandru 5.

Târgoviște. — Dumitrescu Lia 5.

Târgu-Jiu. — Greere I. 5.

Târgu-Mureș. — Antoinetta Vigry 5 puncte.

Telega. — Iancu Stefan 5 puncte.

Turnu-Măgurele. — Nicolae I. Rădulescu 85. Apostolescu V. Emilian 62 puncte.

Timișoara. — Dobroiu V. Petre 78. Ionel Dabiciu 18. Ștefan George 5.

Turnu-Severin. — Trocan Gh. Pompiliu 48. Morândău, elev 12.

Vălenii de Munte. — Papazol George 12 puncte.

Valea Dosului. — Popescu Pamfil 7 puncte.

Vârciorova. — Niculescu Marietta 42 puncte.

Voiteag. — Ardelanu Constantin 66 puncte.

Vulcan. — Roșca George 20.

Concursul literar al Realității

In numărul 39 al revistei noastre am publicat tema unui concurs literar.

Am oferit cinci desene, pe baza cărora concurenții urmează să scrie o schiță sau o nuvelă, a cărei întindere să nu treacă de 2 pagine de revistă.

Schițele sau nuvelele se vor primi la redacție în tot cursul lunei Noemvrie.

In luna Decemvrie un comitet va alege 3 sau 4, dintre cele mai bune și le va publica pe rând, cu numele și fotografia autorului.

CONCURSUL FOTOGENIC

al revistei „Realitatea Ilustrată"

BULETIN DE VOT

Cercetând fotografiile concurentelor, la concursul fotogenic, aleg Chipul No. ....

După părerea mea, e cea mai frumoasă și cea mai fotogenică, și se cuvine să fie premiată și trimisă în călătorie de studiu și de agrement, la Paris.

UN CITITOR

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

INSTANTANEELE NOASTRE

Evenimentele zilei la Târgovişte

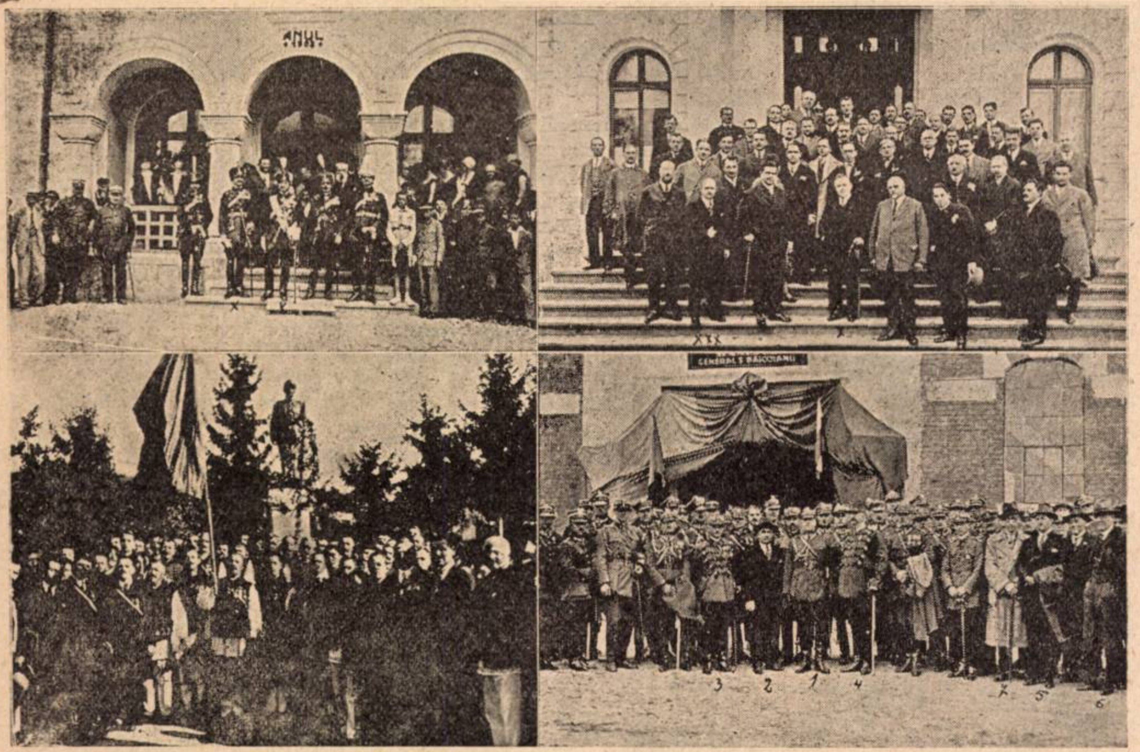

Sus la stânga, domnii: General Sitescu şi General Comănscu în faţa şcoalei de cavalerie, primind defilarea. La dreapta: vizita d-lor Miniştri C. Dimitriu (x) şi Mrazec (xx) la Târgovişte. In faţă d. I. Dimitriu, Prefect al judeţului Dâmboviţa (xxx). Jos la stânga: grupul demobilizaţilor în faţa monumentului „Petroşiţa". Jos la dreapta: vizita misiunii poloneze la şcoala de cavalerie din Târgovişe. 1. Comandantul misiunii; 2. D. Ioan Dimitru prefectul judeţului Dâmboviţa; 3. d. colonel Trandafirescu, comandantul şcoalei de cavalerie; 4. d. colonel Andronescu, comandantul garnizoanei; 5. D. Marinescu primpreşedinte al Tribunalului Dâmboviţa; 6. D. Cosma Petrescu, prim-procuror; 7. d. Nicoloe Ionescu, primarul oraşului Târgovişte. (Fotografiile trimise e Foto-Zisu).

D. Buzdugan (x) din Inalta Regenţă, urmându-şi cura la Piştia. (Instantaneul Realităţii).

Un ultim instantaneu al stelei de cinema Henny Porten. (Foto-Realitatea)

Jena

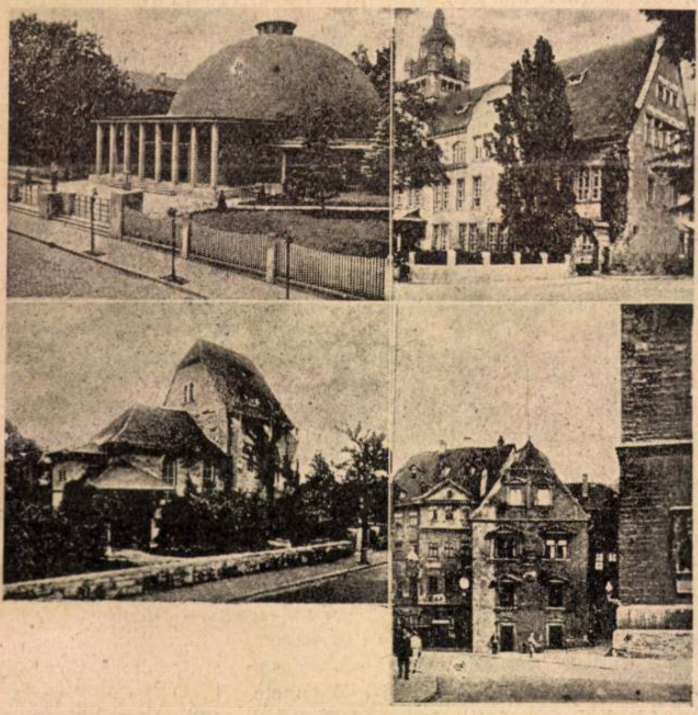

Iena: dela stânga la dreapta şi de sus în jos: Planetarium Zeiss; Universitatea, Biserica lui Schiller şi pivniţa în care s'a hotărît lupta pentru Independenţă a Germaniei.

JENA! de sigur mulţi ar fi auzit de acest nume! Dar puţini sunt acei ce-şi dau seama de însemnătatea acestui oraş modest ca aspect. Jena e podoaba cea mai scumpă a studenţimii. E lumina ce o împrăştie atâtor suflete ce vin să se încunune — apoi — în laurii biruinţii. E locul de care se leagă amintirile atât de sfinte ale lui Goethe, Schiller şi Nietzsche. Sunt versurile lui Goethe ce şi rătăcesc şi azi încă ecoul lor, în mintile oamenilor ce l'au admirat şi-l admiră E mărturia veşnică a capo d'operei Wallenstein, pe care Schiller a cugetat-o şi a scris-o în simpla şi frumoasa grădină, din faţa institutului Meteorologic de azi. Pe veci va rămâne la locul de cinste piatra mare şi grea pe care şi-a aşezat pergamentul Schiller, ca să conceapă această operă plină de măreţie şi în concertul duios al păsărelelor, ce ciripeau sărind din pom în pom, să-i inspire fermecătoarele lui versuri.

Jena a fost de multe ori Paradisul de contemplare al marelui filozof Nietzsche.

George D. Vasiliu.

Un rege democrat: Regele Belgiei cu soţia în plimbare cotidiană. Regele a avut grija să-şi ia umbrela de acasă, pentru cazul că l-ar surprinde ploaia pe drum. Care subprefect sau şef de cabinet, la noi în ţară ar fi făcut a fel şi nu s-ar fi slujit de „automobil".

Generalul roşu a murit: Aurel Stromfeld, fostul comandant suprem al armatelor roşii ungureşti, care a stat un an şi jumătate în închisoare şi în urmă a fost funcţionar într'o fabrică de pălării, a murit în vârstă de 49 ani, bolnav de difterie grea. A fost condus la mormânt de un grup numeros de muncitori

Zena Beeg, ambasadorul albanez la Praga, care a fost omorît de un student albanez, un tânăr de 18 ani, cu 2 gloanţe de revolver

Cea mai mică cititoare a „Realităţii Ilustrate". Revista noastră a pătruns în toate straturile sociale şi este citită de mare şi de mic. D. I. Onodi, Fotograf în Brăila ne-a trimis această admirabilă fotografie, care reprezintă pe drăgălaşa sa fetiţă Magdalena, în mână cu revista noastră. Incurajările pe care le primim dela cititori sunt pentru noi tot atâtea îndemnuri de a face din revista „Realitatea Ilustrată" o publicaţiune cât mai interesantă.

Institutul de arte grafice „VIAŢA" — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

Ediţie Specială!

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

Cu Memoriile Complete ale d-nei Lupescu

ANUL I. No. 43. — MARŢI 22 NOEMBRIE 1927 Preţul 7 lei

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei. Director: J. B. Sima. Apare totdeauna Dumineca. Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria 38.

NOTED WRITERS — MARCH of EVENTS — New York American — WORLD TOPICS

Editorial Telephone, Beekman 2000 SUNDAY, SEPTEMBER 11, 1927 Business Telephone, Columbus 2000 E—1

MME. LUPESCU'S OWN STORY

Destăinuirile doamnei Lupescu

Desvăluirea aventurei care a costat pe Prinţul Carol tronul

In luna Septemvrie anul curent, trustul de gazete „Hearst", din America, care cuprinde 47 de cotidiane, a cumpărat dela d-na Elena Lupescu, o serie de articole, care au fost publicate şi răspândite, nu numai în presa americană, dar şi în Europa.

Fără a ne apropia părerile autoarei, şi fără nici un comentar din partea noastră, revista „Realitatea Ilustrată" socoate interesant a prezinta cititorilor, în traducere fidelă, din gazetele americane, memoriile d-nei Elena Lupescu, însoţite de fotografiile care au fost publicate, în New-York American şi Los Angelos Examiner.

„Tratez pe Carol ca pe un copil!"

de Elena Lupescu

Mme. Lupescu

ÎN cele mai multe cazuri, când dragostea este adevărată, dar împrejurările sunt vitrege, suferinţa cea mai mare o îndură femeea.

Eu, Elena Lupescu, sunt socotită, în lume, drept o curtezană, ca multe altele, fără scrupule, o sirenă egoistă, pentru ale cărei mângăieri, un Prinţ, de neam regesc, a renunţat la tronul său.

In interesul acestui om, cât şi pentru justificarea mea, m'am hotărît să scriu adevărul, în această chestiune. Faptele cunoscute sunt că: acest Carol, născut Prinţ de Coroană al României — ţară, care după războiu s'a întregit, a fost întărită, şi civilizată de unchiul său, Carol I, şi apoi de tatăl său, Ferdinand I, care a murit de curând — trăieşte în exil împreună cu mine, într'o vilă dela Neuilly, într'unul din faubourgurile Parisului.

INVINUIRI DE COMPLOT

SUNT arătată drept *„acea evreică cu părul roşu, Magda Lupescu"*, iar căminul (Citiţi continuarea în pag. 2).

Observaţiunea ziarelor Americane

DOCUMENT THAT ADDS TO HISTORY

FEMININE influence on the destinies of nations has exemplification today in the situation in Rumania. The historical records of the monarchies of France and England, as well as other European nations, bear witness to the part played by fascinating women through the infatuation of kings and emperors.

Today, a pretty young divorcee has at her heels Crown Prince Carol of Rumania, who renounced his rights to the throne because of his amours. His infant son is king, in a regency in which the grandmother, widowed Queen Marie of Rumania, is a dominant factor.

Prince Carol deserted his wife, who was Princess Helene of Greece, and sacrificed the chance for the royal purple in his liaison with Madame Lupescu. He had known her when he was fifteen and she nine years old. For a dozen years their paths divergend, in which time she married and divorced a Rumanian officer and he contracted a morganatic marriage with Zizi Lambrino, whom he deserted two years ago when Madame Lupescu again flashed on his horizon.

The situation in Rumania gives grave concern to the chancelleries of Europe, for it is feared that at any time Price Carol's inamorata may impel him to overthrow the regency through a revolution and establish himself on the throne. The prince has a great hold on the sympathies of the national army. So that Madame Lupescu's own story of their lov affair is not only a vivid, human document in itself, but is a contribution to a historical situation that may lead to grave international consequences.

DOCUMENT CARE VA RĂMÂNEA IN ISTORIE

INFLEUNŢA femeilor, asupra destinelor popoarelor s'a exemplificat astăzi, în situaţia din România. Documentele istorice ale monarhiilor din Franţa şi Anglia, precum şi a altor naţiuni europene, sunt mărturii îndestulătoare a influenţei femeilor, fascinatoare, în soarta regilor şi împăraţilor.

Astăzi, o tânără femeie divorţată, are la picioarele sale pe Prinţul de Coroană, Carol al României, care a renunţat la drepturile sale la tron, pentru amorurile sale. Copilul său minor este astăzi Rege, sub o regenţă în care bunica sa, Regina Maria a României, este factor precumpănitor.

Prinţul Carol şi-a părăsit soţia, care a fost Prinţesa Elena a Greciei, sacrificând purpura regală, pentru legătura cu Madam Lupescu. Dânsul o cunoştea de când avea 15 ani, iar dânsa 9. Timp de 12 ani căile lor s'au despărţit, în care timp ea s'a căsătorit şi s'a divorţat de un ofiţer român, iar el a încheiat o căsătorie morganatică, cu Zizi Lambrino, pe care apoi a părăsit-o, acum doi ani, când d-na Lupescu a apărut iar, pe orizontul său.

Situaţia din România prilejueşte multe griji cancelariilor europene, existând temerea că inamorata Prinţului Carol, îl poate împinge pe acesta, în orice moment, să răstoarne Regenţa, prin revoluţie, şi să se aşeze pe sine, pe Tron. Prinţul se bucură de multe simpatii, în armata naţională. Aşa încât istorisirea' d-nei Lupescu, despre legăturile ei de dragoste cu Prinţul, nu sunt numai interesante, ci totodată un document omenesc în sine, şi o contribuţie la o situaţie istorică, care poate avea grave urmări internaţionale.

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La Bucureşti: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREŢUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . „ 160
Pe trei luni . . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America $3
Jugoslavia şi Cehoslovacia Lei 400

Editor şi Director: J. B. Sima

Secretar de redacţie: N. Constantin

Cenzurat
MARŢI, 22 NOEMVRIE, 1927.

Problema natalităţii

Umanitatea este încă nefericită, dar nenorocirile nu se mai abat din tăria bolţii răzbunătoare, căci oamenii au grije să şi-le împărtăşască ei între ei — cu susţinută râvnă.

Credem totuş că există pe glob un muritor în dezacord cu sumbrele reflexii de mai sus: e vorba de acel foarte modest slujbaş a cărui nevastă i-a dăruit, în primul an de căsnicie, un copil, în al doilea an doui copii, şi în treilea trei.

Societatea se opreşte deocamdată aci pentru simplul cuvând că omul e căsătorit numai de patru ani. Probabil însă, că dat fiind numărul ascendent al odraslelor cu cari Provindenţa il fericeşte va avea la an încă patru moştenitori. Rezultatul a patru ani de productiv trai conjugal: zece moştenitori.

Uimitor şi îngrijorător noroc pentru casa modestului slujbaş — e un slujbaş german, — dacă lucrurile vor continua în chipul în care au decurs în cei dintâi trei ani o să aibe în juru-i, când va sărbători nunta de argint, nu o casă de copii ci . . . trei batalioane.

Problema repopulării nelinişteşte de multă vreme unele state europene. In Franţa se constată o alarmantă scădere a natalităţii explicată de cei pe cari chestiunea îi preocupă, ca o urmare a libertinajului moravurilor.

Explicaţia, natural, este justificată. Dar ea păcătuieşte prin insuficienţă. Compleuxl împrejurărilor de după războiu nu a contribuit la cimentarea legăturilor de familie. Dinpotrivă, le-a destrămat.

Insuficientă explicaţia fenomenului, era de aşteptat ca şi soluţiile să păcătuiască la fel. Una dintre soluţiile preconizate a fost, de pildă, acordarea de medalii celor cari au mai mult de cinci copii.

Natural că decoraţia ar putea să fie un stimulent şi nici o consolare.

Un locuitor cu o droaie de copii şi necazuri a respins medalia, motivându-şi hotărîrea astfel:

— Decât o tinichea pentru mine, mi-aţi da mai bine o casă pentru diavolii ăştia!

. . . Deocamdată cetăţeanul german despre care am pomenit mai sus aduce valoroasa-i ofrandă la altarul cu predicatori zeloşi ai problemei natalităţii.

Ion Pas

* * *

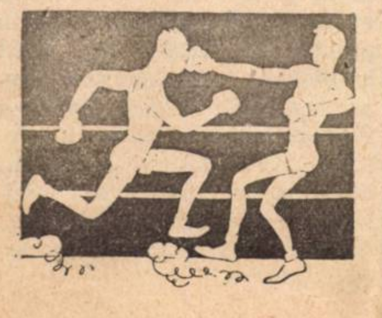

nostru e numit *„Vila misterioasă a unei iubiri neîngăduite“*, în care *„se completează împotriva României.“*

Voiu încerca să restabilesc adevărul.

Carol a semnat abdicarea la tron, în Ianuarie 1926.

Aceasta n'a fost, după cum presupune lumea, o dezertare laşă, făcută cu sânge rece, dela îndatoririle sale, ca Prinţ de coroană şi moştenitor al tronului, unei ţări, care-şi pusese întrînsul toate nădejdile, de viitor. Pasul său l-a făcut, în împrejurări insuportabile, create de falsificările şi intrigile duşmanilor săi.

Intrigile acestea s'au urzit ani dearândul. Incă din timpul căsătoriei morganatice a lui Carol, cu Zizi Lambrino — o incursiune romantică de tinereţe, care s'a sfârşit cu o căsătorie, deoarece Carol era prea cinstit şi prea cavaler ca să facă altfel — el a fost hărţuit, ameninţat, silit, terorizat şi pus într'o situaţie insuportabilă, pentru un om de o voinţă tare, imulsivă ca a sa şi de un caracter rigid.

BRUSC ŞI FĂRĂ TACT

ACESTEA sunt însuşirile lui Carol. Este brusc şi adesea lipsit de tact. Ii lipsesc răspunsurile prompte şi e sfios, în manifestările sale. Decât să argumenteze sau să se pnă într'o situaţie penibilă, preferă să recurgă la acţiune.

Il cunosc, de aceea vorbesc, căci prietenia dintre Prinţul Carol şi mine durează de multă vreme, şi-l cunosc mai bine, decât însuş mamă sa, Regina Maria. Nimeni nu mă poate înşela, în ceeace priveşte pe Carol.

Ne-am întâlnit încă de copii, în România. Asta a fost cu multă vreme înainte, căci acum e usunt de 28 de ani, iar Carol de 34. Sunt născută la Bucureşti, tatăl meu fiind român şi mama mea rusoaică. Tatăl meu era chimist. Nu suntem evrei, deşi s'a spus că suntem. Am prieteni roarte iubiţi printre evrei şi dacă aş fi evreică, aş fi mândră de aceasta.

M'am întâlnia pentru prima oară, cu Prinţul Carol, în casa administratorului dele una din moşiile Regelui. Intr'o zi, tatăl meu m'a luat şi pe mine la un ceai, cu Regina Elisabeta, soţia Regelui Carol I. care era cunoscută sub numele de „Carmen Sylva“, „Regina poetă.“

Regina Elisabeta adora copiii. Unica ei fetiţă a murit în vârstă de 4 ani şi inima Reginei era plină de duioşie, pentru copii. Era foarte iubitoare faţă de mine şi a trimis să-mi aducă ciocolată. Şi când s'au adus bomboanele, Prinţul Carol, care stătea în apropiere, a luat cutia, ca să mi-o prezinte el. Dânsul era de 15 ani, iar eu de 9.

„De multă vreme am vrut să te cunosc“, a spus dânsul. „Ai un păr atât de frumos“!

Această intervenţie bruscă şi acest compliment copilăresc era caracteristic Prinţului meu. Inima sa este atât de bună, dar nu ştie totdeauna să se exprime. Cu toate acestea complimentul mi-a plăcut mult, căci părul era una dintre vanităţile mele. M'a costat multă durere de cap. Mi-a părut bine când s'a născocit moda părului scurt. Acum port părul bubikopf, nu scurt băieţeşte; la ceafă puţin mai lung.

Am surâs tânărului Prinţ şi dânsul m'a îmbiat să deschid cutia. „Mănâncă“! a spus dânsul, cu felul său rece şi brusc, întinzându-mi cutia de ciocolată, cu un gest energic. Am luat o bomboană, dar nu apucasem s'o mănânc, când Carol mi-a oferit alta. Am ezitat. Atunci dânsul a apucat o bonboană, cu două degete, şi mi-a pus-o în gură.

Zizi Lambrino

„Nu mai vreau alta“, am spus eu.

„Ba da, mănâncă“, a insistat dânsul.

Era încăpăţânat, şi a stăruit, spunând:

„Vreau s'o mănânci şi pe asta.“

Nu înţelegeam pe atunci ce înseamnă această insistenţă, şi m'am supărat. Mândră, m'am uitat încruntat la dânsul, şi am împins cutia de bomboane, şi nimic nu m'ar fi putut hotărî să mai iau una.

De câte ori n'am râs împreună de acest episod al bomboanelor, de atunci. Il cunosc acum atât de bine! Dar atunci nu puteam să înţeleg dedesubtul acestei maniere brusce a sa, care nu era altceva decât dorinţa de a prelungi şederea, oferindu-mi bomboanele una câte una. Prefera această metodă, deoarece nu era obligat la conversaţie.

GREŞIT JUDECAT

BIETUL băiat! Cum l-am judecat de greşit! Şi câţi nu-l judecă şi astăzi greşit! Eu însă, mai mult, nu-l pot judeca astfel. Din întâlnirile ulterioare cu Carol, am învăţat foarte multe, deşi uneori treceau luni şi ani, când abia ne mai vedeam unul pe altul. Cu toate acestea între noi exista prietenia şi simţiam că eu îl înţeleg, pe acest om. Vedeam sub maniera brutală o inimă adevărată şi un caracter ferm.

La vârsta de 16 ani, m'am căsătorit cu un ofiţer român. Un timp scurt, am trăit fericiţi împreună, dar mai apoi ne-am dat seama că caracterele noastre se deosebesc prea mult şi gusturile diferă atât, încât o viaţă armonioasă era cu neputinţă. A venit însă războiul şi preocupările personale au trebuit să fie lăsate la o parte. Imediat tatăl meu s'a pus, dânsul şi activitatea sa, la dispoziţia guvernului. A mers pe front, unde l-a însoţit şi mama. Am fost şi eu împreună cu soţul meu. Toţi patru ne-am pus în slujba Patriei. Eu şi mama mea dădeam ajutor soldaţilor şi copiilor mici şi părăsiţi, în urma groaznicelor evenimente, care au urmat. Şi erau atât de mulţi cei fără ajutor! copii şi soldaţi muriau ca muştele.

REÎNOIREA VECHEI PRIETENII

PRINŢUL s'a căsătorit cu Zizi Lambrino, în timpul războiului. Bineînţeles că această căsătorie m'a interesat şi pe mine mult, deşi pe atunci, gândul unei legături, între Carol şi mine, nu se născuse încă şi poate deaceea am considerat căsătoria sa, cu sentimente altruiste, dorindu-i fericire.

Când s'a terminat războiul am rămas împreună cu părinţii mei, socotind că eu şi bărbatul meu nu ne potrivim împreună, deşi eram foarte buni prieteni şi suntem încă. De comun acord, am hotărît să divorţăm, lucru care se face foarte uşor, în România. Am intentat procesul de divorţ şi legea ne-a separat.

Am rămas mai departe cu părinţii, făcând bineînţeles, din când în când, călătorii prin străinătate. In decursul uneia dintre aceste călătorii, la Paris, s'a întâmplat că Prinţul Carol a venit să-mi facă o vizită. Era pe la începutul lunii Decemvrie 1925. Carol se înapoia dela funerariile reginei văduve Alexandra, din Londra, unde fusese trimis, ca să reprezinte familia regală.

Ne-am întâlnit la o recepţie, în casa unui ataşat al Legaţiunii române, din Paris.

„Aş dori“ — a început vorba Prinţul — „Să reînoim vechea noastră prietenie, din zilele când eram în România.“ Am observat că e foarte obosit şi deprimat, şi n'am putut să-i rezist. Răspunsul meu a fost din adâncul sufletului, fără alt gând decât acela de a mi-l face prieten. I-am răspuns: „Te aştept mâine, în apartamentul meu.“ Astfel au început a înmuguri în mine, sentimente noui pentru băiatul sfios de odinioară, care voia, cu deasila, să mă hrănească cu bonboane.

In ziua următoare, Prinţul mi-a făcut o vizită, acasă la mine, şi a fost cât se poate de corect cu mine, deşi afectuos.

LEGĂTURI SUFLETEŞTI

M'AM străduit să-l linişstesc pe Carol, să-l fac să se simtă bine, în tovărăşia mea, amintindu-i de timpurile când dânsul era băiat de 15 ani iar eu eram în vârstă de 9 ani. Acum puteam să-l înţeleg mai bine.

Femeile, în genere, nu pot să găsiască pe Carol prea atrăgător. El nu are dibăcia pe care o au alţii, de a linguşi, şi este prea sincer şi brusc, spre a fi un om de salon. Desgustat de faptul că prietenii săi îl judecă greşit, adesea e în stare, pe neaşteptate, să-şi schimbe toată activitatea, să lase un lucru baltă, spre a se apuca de automobilism, de aviaţie sau de călătorii inde-

părtate. Poporul își spune atunci: „Iar s'a sălbăticit: nu poți pune nici un temeiu pe dânsul!“

Lucrul nu e adevărat, Carol nu este un fanatic și te poți bizui totdeauna pe dânsul. Totdeauna e atent și își iubește prietenii. E generos, binevoitor, loial și patriot. Dragostea sa pentru mine e blândă și lipsită de egoism. *Dacă ar putea să divorțeze de soția sa, Prințesa Elena a Greciei, Carol m'ar lua în căsătorie, la cea mai mică indicație a mea, că aceasta este datoria lui.*

Când, pentru prima dată, s'au înodat între noi legături de dragoste, primul său gând a fost pentru mine și la prețul pe care voiu avea să-l plătesc. In mod sincer însă, declar că nu doresc o căsătorie morganatică. Și eu îmi iubesc țara. Il iubesc și pe Carol, dar recunosc obligațiile sale față de poporul său.

Căsătoria lui Carol cu Zizi Lambrino a fost o greșală a tinereții. Să fiu eu oare a doua femeie, care să-l ducă la o greșală identică? Nici nu mă pot gândi la așa ceva. Nici un moment nu mi-a trecut prin gând ideia unei căsătorii, între noi.

D-na Lambrino, până mai dăunăzi, a trăit în apropiere de noi, la Paris. N'am discutat cu Carol niciodată această dragoste de tinerețe și nici despre căsătoria lor, deși pentru dânsul această întâmplare a fost un izvor nesecat de necaz și nedumeriri. Nu am nici un drept să mă amestec în această chestiune, și în nici un caz nu se cuvine s'o discut în public. Oricine poate să-și desvălue în fața lumii, sufletul său propriu, dar sufletul altuia este sfânt și trebuie să rămână acoperit.

Nici o femeie n'ar trebui să judece pe alta, deoarece nimeni nu poate ști sau cunoaște, ceeace se găsește sub stratul de deasupra. Oare n'am suferit eu însumi condamnarea societății, care poate n'ar fi atât de severă și îndârjită împotriva mea, dacă ar cunoaște toate faptele și toate intrigile, care există îndărătul acestei afaceri?

Mai dăunăzi am fost siliți să concediem pe camerier și pe soția lui, descoperind că amândoi făceau spionagiu, pentru d-na Lambrino, căreia îi raportau zilnic, tot ce făceam. In urmă am aflat că s'au depus stăruințe mari, pe lângă acești servitori, spre a-i ademeni să ne otrăviască m â n c a r e a. Ei însă, au refuzat să comită o crimă. N'avem dovezi concrete, despre acest complot, dar sunt multe altele, care au fost desvăluite pe deplin, și de care omul rămâne înmărmurit.

Incă din timpul când la Paris Carol și cu mine nu eram decât prieteni, au început să circule svonurile cele mai fantastice. S'au făcut rapoarte și s'au trimis în România, în care se arăta că eu și Carol trăiam o viață degradatoare. Dela București sosiau mustrări atât de aspre, de o nedreptate atât de evidentă, încât Carol s'a înfuriat și s'a gândit că poate ar fi mai bine să renunțe, la drepturile pe care le avea, prin nașterea sa.

Sentimentele unuia față de altul au devenit și mai puternice și mai dulci, datorită tocmai acestor intristări și necazuri. Cu cât Carol avea neajunsuri mai multe, cu atât simția mai mult, că are nevoie de mine. Asprimea mustărilor, care sosiau din România, era tot mai mare și aceasta sporia furia lui Carol, care pe neașteptate a părăsit Parisul, plecând la Milano.

Poate că din partea mea a fost prea multă grabă, ca să-l urmez imediat, dar n'am putut să fac altfel, decât să-l urmez. Știam că el dorește un însoțitor, sincer și simplu — ceeace i-a lipsit, în toată viața lui. Eu de asemenea eram o femeie, care nu avusesem parte de prea multă fericire în viață, și a cărei inimă se revărsa către acest băiat izolat și neînțeles.

Eram și eu o supusă a țării sale. Cunoșteam copilăria sa; respectul pe care-l avea față de părinți și de bunicii săi; cunoșteam pe mândra lui mamă, **Regina Maria**.

Și tocmai aci vreau să spun cât îmi este inima de sinceră, față de dânsa. In acest moment dânsa suferă mai mult decât oricare, de pe urma acestei tragedii dureroase.

Regina Maria este o femeie de inimă, adesea rău înțeleasă, datorită spiritului ei vioiu, neînfricat și nerăbdător, când e pus sub control. De multe ori face greșeli, după cum fac toți acei cari se emoționează. Dânsa are însă iubire și bunătate, în sufletul ei. Regina Maria nu este nici vicleană și nici nu se pretează la intrigi.

Ea de asemenea iubește pe Carol. Fiind însă Regină, n'are dreptul să fie și mamă. Controlul apropiat al copiilor săi și supravegherea educației lor — mai ales în ceea ce privește primii copii — n'au fost lăsate pe dea'ntregul, în mâinile sale. Influențe puternice au lucrat împotriva acestei dorinți a ei, și aceasta a însemnat o mare încercare, pentru dânsa.

Am fost și eu de două ori mamă, și cu toate că ambele fetițe au murit, una la naștere și una după un an — am în sufletul meu instinctul de mamă și încerc sentimentele tuturor celorlalte mame. Aș dori să pot îngenunchia la picioarele Mariei, să-i povestesc toată suferința, toată tragedia lui Carol, în aceste momente de criză, din haosul cărora, pentru un moment, nu vede nici o scăpare.

Situațiile familiilor regale nu sunt tot atât de ușoare ca ale celorlalte. Pe lângă aceasta trebuie să ținem seama că este împotriva tradițiunii, ca familiile regale să se apere dânsele, împotriva atacurile publice.

IȘI IUBEȘTE MAMA

CAROL își iubește frumoasa mamă. Intriganții au reușit însă să-i invenieze mintea, împotriva copilului ei. Ea este atât de cinstită și de dreaptă, încât nici nu-i vine în minte că poveștile ce i-se raportează, spre disgrația lui Carol, sunt false. Acei cari o înșeală sunt în anturajul său.

Desigur că Regina trebuie să fie infuriată împotriva mea. Dânsa nu poate vedea ambele laturi ale situației. Pentru dânsa sunt o „*Sirenă fără scrupule*“, care i-am atras copilul în păcat; sunt „*femeea pătimașă*“, care am ispitit pe un barbat, mai presus de puterea lui de rezistență, căutând prin toate mijloacele, să-i distrug caracterul.

O, dacă ar ști dânsa cât mi-e de scump, în sufletul meu, binele și fericirea lui Carol! Am toată nădejdea că odată ea va înțelege. Poate că există în mine ceva matern, în ceea ce privește iubirea mea, față de dânsul. In tot cazul, urmându-l la Milano, n'am făcut-o cu altă intenție, decât aceea de a-l îngriji cu toată dragostea mea. Am tras la un hotel, și Carol a venit și dânsul la acelaș hotel, arătându-se vesel și multumit, că am venit.

Am rămas ascunsă, însă prințul mai eșia câteodată. Oriunde se ducea se găsiau emisari români, cari făceau fel de planuri, spre a-l supăra și a-l jigni. Ne făceau viața nenorocită. Spionagiul devenise atât de plicticos, încât am curmat șederea în Milano și am plecat la Veneția.

Dragostea noastră creștea tot mai dulce. Nenorocirea ne legase laolaltă și ne-am cufundat, într'un fel de fericire furtunoasă. Erau clipe când ne simțiam absolut singuri, într'o lume de viscole și de primejdii fantastice. M'am ținut strâns legată de dânsul — și care femeie n'ar fi făcut la fel, dacă ar fi fost în locul meu? — căci îl iubiam și eu nu sunt o ipocrită, sau o puritană.

Din zi în zi mă hotăram tot mai cu nestrămutare, să nu-l părăsesc niciodată, și nici să nu stau între dânsul și țara lui, dacă aceasta va dori înapoierea sa, sau dacă datoria lui față de copilul său îl va reclama. Primul Ministru Brătianu nu mai vrea să știe de Carol, căci Carol este foarte greu de stăpânit.

E MÂNRDU DE COPILUL REGE

PRINȚUL Carol își iubește copilul, pe Mihai, care ocupă patetica situație de Rege, la vârsta de 5 ani. Carol este mândru de el. A avut însă nefericirea de a nu petrece prea mult împreună cu copilul său, datorită nepotrivirilor care au existat, între Carol și soția sa Elena. Intre dânșii a fost respect reciproc, dar căsătoria lor nu era decât o căsătorie de stat.

Unirea noastră este o unire de dragoste!

Elena Lupescu zugrăvește viața intimă a lui Carol

„Prințul spală vasele“

ORIUNDE, eu și Carol, am fost în decursul iernii 1926, „fuga noastră era vestită totdeauna prin ziare. Se publicau poveștile cele mai fantastice și toate erau crezute. La Veneția — paradisul dragostei și al poeților — am găsit o clipă de odihnă. Adesea ne furișam noaptea târziu, când nu mai era nimeni care să ne spioneze, ca să facem câte o plimbia șoptită, ambii cuprinși în suflet, de pacea pe care o inspiram unul altuia și care este cea mai dulce formă a prieteniei omenești.

Câteodată Prințul spunea: „Inteleg că sunt țapul ispășitor. I-am desamăgit: știu că mă vor numi laș și dezertor, mă vor deplânge, ca pe unul care cutreeră fața pă-

nu răspundea la aceasta și o simțiam bine că el se necăjește, fără să spună vr'o vorbă.

„Dânsa sufere“, spunea el adesea și eu știam că se gândește la mama sa, Regina Maria.

Știam și eu că dânsa sufere și că Prințul meu nu poate face nimic spre a-i alina întristarea. De

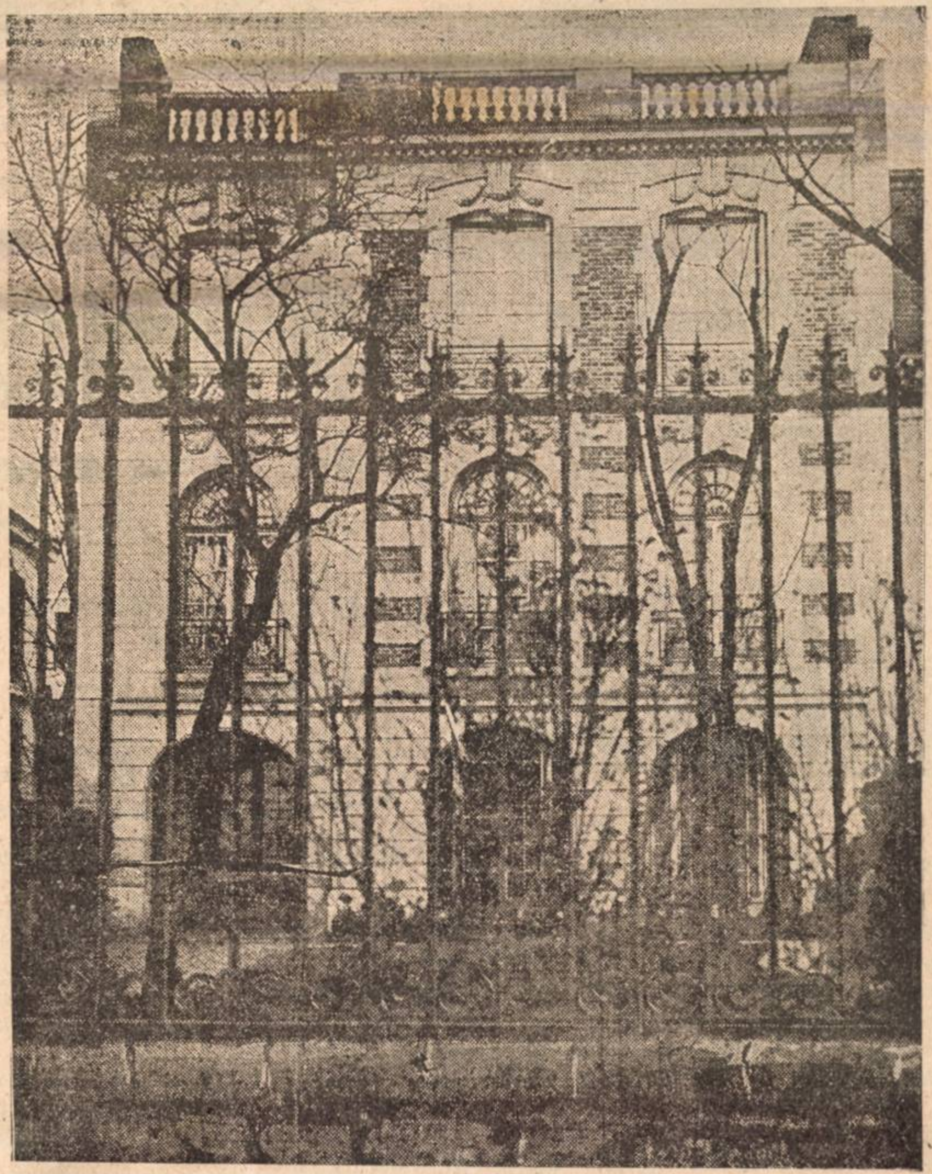

Castelul dela Neuilly.

bare, pe canalele mai dosnice ale Veneției, în gondolele conduse de oameni, cari habar nu aveau cine suntem.

In legănarea „bărcii nevinovate“, sub razele reci ale lunei, plutiam fără scop și fără destinație, turburârd arare ori, liniștea nopții, cu câte o vorbă două, dea-

mântului, ca pe un alungat, fără familie și fără țară!“

La aceasta îi șoptiam: „Poți să te înapoiezi; nu încerca să îndrepți singur lucrurile; se vor îndrepta ele dela sine. Oricând te poți reîntoarce, dacă socoți că e bine. Nu te necăji“. El niciodată

aceea, cea mai mare parte din timp tăceam și prin tăcere îl făceam să înțeleagă că îi împărtășesc grijile.

Nimeni nu se poate increde în intrigile meschine, care înconjură tronul. Lumea dinafară nici nu bănuiește cât de multiple sunt aceste conspirațiuni.

NOTED WRITERS MARCH of EVENTS New York American WORLD TOPICS
Editorial Telephone, Beekman 2000 SUNDAY, SEPTEMBER 18, 1927 Business Telephone, Columbus 7000 E—1

MADAME LUPESCU: 'I BEAR PUBLIC SCORN FOR PRINCE CAROL; I WILL GO ON TO WHATEVER END THERE IS'

INTRIGUE AND WHISPERED GOSSIP SHADOW ROYAL LIVES

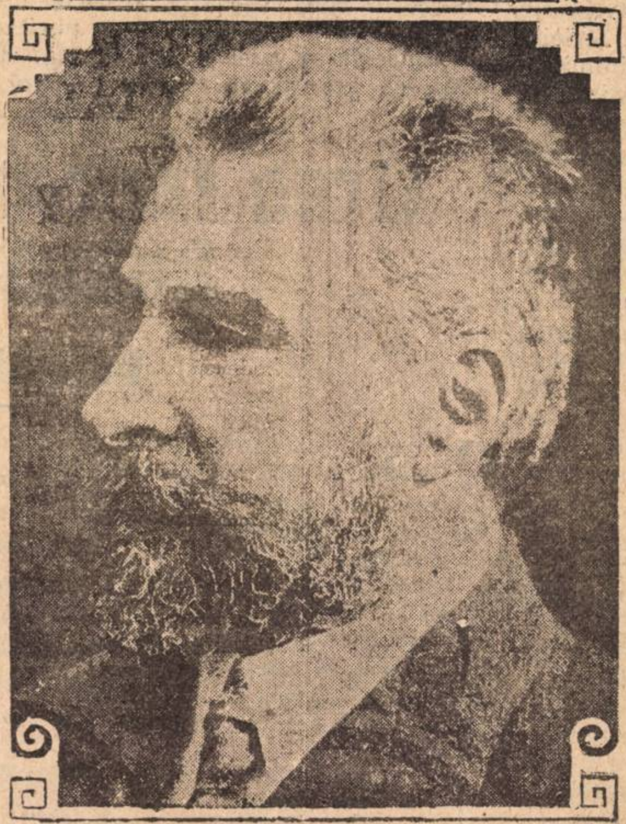

JON BRATIANO, Prime Minister of Rumania, who is believed to have been responsible for Carol's renunciation of the throne in favor of his son, Michael.

Although Carol is dearer to me than life itself, I would make any sacrifice for him, but such terrible intrigues are on foot now, that no one knows how to safeguard his well-being

Hélène Lupescu

DORINȚA DE A RĂMÂNEA ASCUNȘI

DELA Veneția, care a însemnat pentru noi amândoi pași romantism, Carol și cu mine am plecat la Nizza, Monte Carlo și Cannes. Ne-am amestecat în lumea de petrecere a Cazinoului și am încercat să ne pierdem pe noi și toate grijile noastre, pe mesele de joc, pe plajele și prin cafenelele de lux. Dar totdeauna ochii iscoditori ne urmăriau și limbile viclene cleveteau.

Eram însetați de dorința arzătoare de a ne izola, ca să fim numai noi amândoi, doi inși cari se iubiau într'adevăr, și cari voiau să se ascundă de ura și învălmășagul lumii. Un prieten ne-a considerat odată că am fi în „luna de miere". Am zâmbit cu amărăciune, gândindu-mă la această caracterizare a timpului, pe care îl petreceam în atâtea griji. *Totuși noi aveam iubirea.* Nimeni nu ne-o putea răpi.

„Să încercăm la Biarritz", a sugerat odată Prințul.

Ideea a fost bună, pentru că pe coasta Bască am putut să ne pierdem în lumea de spanioli, francezi, italini, greci și argentinieni. Am locuit la Hotel Palace și petreceam ceasuri întregi, pe țărmul mării. Amândorura ne place baia de mare și aci am căpătat cei doi câini ai noștrii, perechea minunată de Schnauzer-Pincers, pe care îi avem cu noi, la Neuilly.

De fapt, avem o familie numeroasă de câini cari mă iubesc și mă privesc fără mustrare, în ochii lor. Câinii au însușirea să te înțeleagă cu inima, și nu judecă după legile și calapoadele omenești. Sunt o adâncă mângâiere pentru mine.

Cea mai multă vreme am stat la Biarritz.

Când a sosit primăvara și a început să fie prea cald și cei mai mulți oameni plecau în ținuturile dela nord, am fost cuprinși de dorința să ne întoarcem la Paris.

„Să mergem și să ne adăpostim într'o casă liniștită, departe de mulțime, și să așteptăm desfășurarea evenimentelor ..."

Această ideie a venit dela Prințul meu, dar n'aș putea fi sigură că n'am exprimat și eu aceeaș dorință.

„Da ..." și de fapt nu știu care dintre noi a dat acest răspuns.

Astfel „luna noastră de miere" a luat sfârșit.

Am venit la Paris, și am găsit această casă. A fost nevoie de mult curaj, spre a ne afișa în fața lumii, ca o pereche de îndrăgostiți — un soiu de sinceritate eroică, căci ne dedeam seama că vom fi priviți ca niște oameni, cari păcătuiesc împotriva precedentelor sociale.

Intre timp, s'a stârnit o adevărată furtună pentru noi, și avalanșe de mustrări veniau furioase împotriva noastră, din România. *Carol — niciodată nu voiu putea insista destul — nu are acea însușire aleasă, care se numește tact. Dânsului i repugnă să se ascundă îndărătul unei măști de cuvinte ticluite și de maniere dibace. Pentru dâsul aceste subterfugii înseamnă neonestitate. Toată viața lui a suferit de această lipsă de „savoir faire".*

Astfel, în urma nesfârșitelor dojeniri, Carol s'a oțelit și sub impulsul mâniei, a renunțat la drepturile sale la tron. După cum am spus, Primul Ministru Brătianu, care caută să stăpânească România, nu are nevoie de un om cu voință, ca Prințul Carol. Partidul său voiește să-l scoată din linia de succesori ai tronului. Pentru a-și atinge acest scop. dânșii trebuie să rupă orice legătură, între Carol și familia sa. Dânșii i-au otrăvit mintea, înfățișând *„afacerile de iubire ale lui Carol"* și chipul în care el își *„înjosește țara".*

I-s'a dat ordinul să se înapoieze imediat la București și să semneze abdicarea sa. Dânsul a refuzat aceasta. Emisarii guvernului au promis că, dacă el va smna abdicarea, dânșii se obligă să țină secret acest act, mai multe luni, în timpul căruia el va avea timp să se răsgândească. Carol a semnat.

Promisiunile au fost călcate în picioare.

Imed'at s'a anunțat în public, actul în vreme ce trimișii au cău-

LUPESCU SHIELDS CAROL FROM FOE

Companion of Rumanian Prince Visions Dark, Lonely Future

HOPELESS ENTANGLEMENT OF HEARTS AND POLITICS

Plotters Menace Mother

THIS is the concluding chapter of a series of articles by Madame Lupescu, for whom former Crown Prince Carol gave up the throne of Rumania. In these absorbing articles she has bared her love for her royal friend, and reveals that she fears that some day they will be forced to part.

By Helene Lupescu

Chapter III

YOU doubtless hear dreadful things said of me, but I do not feel I am dreadful. It is natural for a not ugly woman to have friends and to love amusements. But these have never taken serious place in my life—else I would not be living the secluded existence of the present.

I have avoided publicity, though I am fond of admiration and love to appear well.

Own Design

IN BIARRITZ I took a prize as the "best-dressed woman." It amused me—and pleased me a little, too. The dress was gray and of my own design, set off with a very large and beautiful aquamarine ring Carol gave me. Cool colors like gray and blue-green look best with my red hair. My Prince has an eye for beauty in all forms but does not like display or conspicuous behavior.

He himself is always perfectly dressed, and looks well because he has a good figure and stands straight. He is blond, with his mother's very blue eyes and thick, light-brown hair which waves. He wears a close, fair mustache, but, while his features are good, I would not call him quite handsome, although at times, in uniform or evening clothes, he comes near being so!

THEIR HERO! This recent picture of Prince Carol

BARRED BY BIRTH! Zizi Lambrino, Carol's first wife and their son, who are not recognized by royal Rumanians because Zizi is a commoner by birth.

the memorial services at the Rumanian chapel in Paris.

It seemed cruel, but Carol had "renounced the throne" and was an exile, living abroad with a "designing woman who was holding her spell over him to keep him for herself!"

Love Not Counted

DOES it ever occur to anyone that the "designing woman" truly loves Prince Carol, even to the point of sacrificing herself completely for him?

No—of course it does not. Yet I would stand aside this moment and give him every-ingly indifferent regarding the Russian revolution? And were not its atrocities laid against a background of careful preparation of the public mind?

Ever since we have been living here at Neuilly we have been reported in all sorts of places, when we did not actually leave our villa.

Once Carol's arrival at Rapallo to see his wife and son was described in the press, when actually Prince Carol was ill with grip here at home with me. All these tales are spread to misrepresent him to his family and to the public."

STATE SWEETHEARTS! Prince Carol and his second wife, Princess Helen of Greece, mother of his son, King Michael of Rumania. The married life of Carol and Helen was not a happy one.—Int'l Newsreel photo.

rob his enemies of their chief ammunition? In the first place, I love him. I love him so much that I would sacrifice my own happiness for his, and I would go away, but that would not be a solution to his problems.

I used to sing. In girlhood —I am in my twenty-eighth year now—I had a good voice, which my parents managed to have cultivated to some extent. Now I have little heart for singing.

Song for Puppies

Frontiers Closed to Divorcee

fact, she helped me. The instant I struck the piano and began a song, she set up such a howling that at first I was startled, and then it made me laugh as I have not laughed in months.

Smiles Necessary

BUT I must keep up a good spirit, no matter what happens, and be philosophical. The world has no use for the sorrowful ones. You call it the "grouch," I think. Well, one must not be a grouch, however dark the skies, for the sun may break gloriously through at any moment and brighten the world.

If I sometimes feel afraid and solitary, I seek in my writing desk a little sympathetic note sent me by an American lady, with a box of pansies, enclosing also a passage from one of your philosophers, Emerson:

"It is easy in the world to live after the world's opinion; it is easy in solitude to live after our own, but the Great Man is he who in the midst of the crowd keeps with perfect sweetness the independence of solitude."

I find this very beautiful and comforting.

Man of Virtues

NOW I come to the close of these little chapters, written imperfectly and full of discrepancies. If they have given any picture of Carol, Prince of Rumania, as a man of many virtues and fine qualities as well as a man with faults, a man around whom the cruel and unscrupulous weave nets for their own profit, yet whose heart holds love and a sense of duty, it is all I hope for.

As for me, I am just Helene Lupescu, whose past lies buried in Rumania, whose present is willingly merged in that of an unhappy exiled Prince, and whose future is —what? Alas, I cannot penetrate the veil! I am just "the red-haired Rumanian

tat să interpreteze greșit, atât sentimentele lui Carol către familia sa, cât și pe ale familiei sale, către Carol.

„AM FOST LĂSAŢI IN PACE"

DIN clipa semnării, am fost lăsaţi într'o pace relativă. Aveau acum în mână ceeace doriou — renunţarea sa la tron. Ceeace mai rămânea de făcut pentru complotiștii din întuneric era să continue să prezinte, într'o lumină proastă, purtarea lui Carol, să-l arate ca nepăsător și ingrat, faţă de interesele României, precum și viaţa sa „desfrânată", cu mine la Neuilly.

Dintre pereţii muţi ai vilei noatsre, încerc să trimit lumii acest mesagiu de simplu adevăr.

Mulţimea trece prin faţa casei noastre și privește îndelungat la dânsa, închipuindu-și scenele care se petrec înlăuntru perechea veselă care se desfătează, în dragostea nepermisă, într'o atmosferă sensuală — o femeie îndrăzneaţă, rea, care a înlănţuit și ţine în ghiarele ei ascuţite, un Prinţ de neam regesc, exilat din ţara sa, o victimă a dragostei!

Cât de deosebit sunt faptele!

In casa noastră se găsește puţină veselie, afară doar când suntem în disperare, și încercăm să râdem și să glumim, spre a nu ne cufunda prea mult, în marea întristării.

Actualmente trăim la fel cu mii de tineri căsătoriţi, înconjuraţi de respect, fiindcă au fost binecuvântaţi de biserică și au aprobarea societăţii.

Menagiul nostru este simplu. Avem trei servitori: camerierul care totodată conduce și automobilul lui Carol, când nu și-l conduce singur, o cameristă, și o bucătăreasă, toţi trei români. Am avut un bucătar francez, dar ne place bucătăria românească — ostropel de pui, plăcintă cu carne și altele asemenea — și n'am putut învăţa vre-un bucătar francez să ni-le facă, poate pentru că parizienii socot că arta lor culinară e cea dintâi în lume. Noi însă ţinem la bucătăria noastră, din ţară.

CAROL ŞTERGÂND TACÂMURI

CAND am închiriat vila, nu ne-am putut găsi servitori. Timp de șase săptămâni nici nu am avut vr'un slujitor, și Prinţul, împreună cu mine, făceam toate treburile casei. Eu nu sunt gospodină rea — mama mea a îngrijit de aceasta — și cu plăcere am văzut de curăţenie, am șters praful, am pregătit mâncarea și am spălat vasele.

Prinţul mă ajuta cu voie bună, făcându-și toată partea lui de lucru, în facerea paturilor, măturatul odăilor, ștergerea tacâmurilor și a farfuriilor și deschizând ușa, dacă suna cineva. Dacă, cu umerii săi largi, lovia vr'un vas, sau, cu degetele neobișnuite, strica vre-o farfurie, râdeam amândoi și eram mândră de dânsul, cum ar fi fost oricare femee, când își vede bărbatul că-i sare într'ajutor.

Comandam tot ce ne trebuia la telefon, dar uneori mergeam singură să târguesc carnea, fructele și legumele, după cum ar fi făcut oricare soţie de funcţionar. Imi plăcea aceasta. Și dacă n'aș fi urmărită cu atâta insistenţă aș face-o și acuma.

Ce lucru minunat este să iubești și să descoperi aceasta în viaţa intimă!

Nu am gusturi extravagante; Ca- și nici el. Ii place auto-turismul și sborul, dar în afară de aceste două sporturi costisitoare, socot că dânsul ar putea trăi fericit, cu 12 mii dolari pe an, în America.

PRINŢUL PLĂTEŞTE 265 DOLLARI CHIRIE PE LUNA

INTRUCAT mă privește pe mine, și de sigur mă vor crede toate femeile, declar că mai bucuros aș fi femeea iubită a unui om sărac, într'o casă mică, a noastră, cu perdele albe curate, cu o mică grădină în jurul ei, în tovărășia copilașilor și a căţeilor, cari să se joace, iarna în preajma focului, *decât să fiu o regină nefericită — și numai Dumnezeu știe că toate reginele sunt nefericite.*

Voiu încerca acum să zugrăvesc, în cuvinte, casa noastră *„plină de păcate"* și o zi oarecare din viaţa noastră *„destrăbălată"*.

Prinţul Carol plătește chirie 80 mii de franci pe an, pentru vila sa din Neuilly. Cred că aceasta reprezintă cam 265 dollari pe lună, în banii voștrii, americani.

Este o casă simplă și era parţial mobilată, când am ocupat-o. Am mai adus și noi câteva lucruri personale — cărţi, tablouri, tapiţerii, bibelouri, lucruri salvate din prăbușirea casei mele de mai înainte, inclusiv un piano mare. Am brodat un șal, cu motive românești, pe care l'am întins peste piano și pe care așez fotografiile, pe care le preferă Carol, copilașul său Mihai, Regina Maria, fratele său Nicolae, surorile sale și tatăl său mort, Regele Ferdinand. Mai am atârnate niște colivii de păsări în faţa ferestrelor odăii de culcare, de unde o pereche de canari ne înveselesc, cu cântecul lor, și o draperie simplă încreţită.

Vila noastră se găsește pe Bu-

Fotografia Elenei Lupescu, făcută pe plajă la Biarritz

World Topics Eminent Writers

MARCH OF EVENTS
Los Angeles Examiner

Norris, Ben Lindsey, Terhune, Lupescu, Shaw and Hughes

LOS ANGELES, SUNDAY, SEPTEMBER 11, 1927

WOMAN WHO COST PRINCE CAROL HIS THRONE BARES LOVE FOR HIM

levardul Binneau, în fundul curții și un zid de piatră desparte grădina din fața vilei, de trotuar, având o poartă de fier, care se deschide pe un drum pietruit, care conduce la verandă.

Avem un salon, o bibliotecă, o sufragerie, toate la parter, cu bucătărie, cămară și toate celelalte dependințe, în partea dinapoi, pe unde se poate eși în grădină și la garaj. La etaj avem 6 camere — apartamentul nu se deosebește cu nimic de camerele hotelelor obișnuite, în care locuesc călătorii comuni, cu familiile lor.

Carol primește lunar, din România, bani, venituri ale imobilelor, castelelor și moșiilor sale, moștenite dela tatăl și unchiul său.

Rare ori ne sculăm des de dimineață, fiind obișnuiți să ne culcăm târziu, dejunul îl luăm în camera mea — cafea cu brioșe (un fel de cozonac) și fursecuri. Aceasta, de obiceiu, cam pe la amiază. Ne îmbrăcăm apoi, spre a primi pe vizitatori. Câteodată, de dimineață, eșim și mergem călare la „Bois de Boulogne". Vara trecută am jucat din când în când, tennis, anul acesta ne lipsește însă energia necesară.

La început, eram vizitați de puțini oameni. Acum vizitatorii s'au înmulțit — în mare parte aviatori români, printre care Carol are mulți prieteni. Ne place să avem oaspeți, dar noi nu ne ducem la nimeni. Prințului îi place să facă lungi călătorii cu automobilul și să călătoriască.

„EU NU MĂ PLÂNG"

IN timpul după amiezii ies uneori la plimbare, cu câinii și mă joc, în fiecare zi cu dânșii, în grădină — căci sunt atât de drăguți.

Adesea avem la masă oaspeți aleși, din numărul restrâns de amici, cari ne iubesc și cari nu vin ca să ne spioneze și să ne critice. Printre aceștia este un scriitor francez, un deputat din Franța și o artistă română: Elvira Popescu, care actualmente uimește Parisul.

Nu ne obosim jucând cărți, în deosebi bridge. Partidele noastre se termină noaptea târziu. După aceea mâncăm, cu puțin vin, dar cu multă voie bună. Nu discutăm chestiuni grave și nici afaceri politice, despre care Carol se oprește să vorbiască, decând aceasta l'a înstrăinat de familia sa Regală.

Acei cari îl numesc pe Carol încăpățânat, rigid și sfidător, ar trebui să-l vadă serile acasă, fericit, între prietenii săi, simplu, binevoitor, iubitor și făcând tot ce poate, spre a nu întrista pe prietenii săi, cu grijile sale. Ceea ce îi lipsește lui Carol este o mamă iubită, care să-l înțeleagă. Și uneori sunt în situația ca să-l tratez, ca și când ar fi un copil, iar eu mama sa.

Incerc să-i îndrept gândurile și conversația, în oarecare măsură, mă ascultă. Aceasta a dat naștere poveștilor despre „influența mea" și „acapararea mea vicioasă" asupra sa. Este natural ca mulțimea să fie pornită împotriva unei femei care s'a devotat din iubire, încercând să mângâie pe un om, în nenorocire.

Nu mă plâng. Eram dela început pregătită la sacrificiu și la suportarea oprobriului public pentru Carol. Sunt gata să înfrunt orice adversitate ce mi s'ar pregăti.

Intre acestea pentru mine e o fericire să fiu cu Carol, care este un om al culturii și un gentleman adevărat. Ce se numește un gentleman? Un om de creștere aleasă cu considerație, îndrăzneală și fidelitate, în principiile sale. Aceasta e ideea mea despre un gentleman și aceasta este Prințul Carol.

Il plac cărțile științifice. Imi amintesc de o seară, care a urmat unei zile de grele încercări, în care toate se păreau că au mers pe dos. Dânsul ședea în odaia din etaj, tăcut, descurajat, cu totul abătut, ținându-și capul în mâini, în semi-obscuritatea lămpii de masă. Servitorul a adus un pachet, care pentru mine nu prezenta nici un interes și l-am lăsat nedesfăcut.

Ochiul obosit al lui Carol a căzut, asupră-i și, desfăcând pachetul, s'a înviorat ca electrificat. M'am apropiat să văd ce-l poate interesa atât de mult. Și ce era? Nimic alta decât două volume, scrise de un aviator francez, asupra mecanicei, pilotajul și construcției aeroplanelor! Carol a stat până la trei dimineața, absorbit de ele, nepăsător la tot ce-l înconjura, inclusiv la mine.

Citește mult și englezește — gazete și reviste. Adesea îl invidiez, văzând cât de bine stăpânește o limbă de care eu am atât de puțină cunoștință. Imi place literatura românească, istoria țării mele și folklorul; citesc uneori și nuvele franțuzești. Imi place, în mod deosebit, Maurice Dekobra.

Acasă, în mod obișnuit vorbim cu Carol franțuzește, limbă care poate fi socotită drept grai de societate, în România. Toți românii cu educație vorbesc franceza, germana și uneori engleza. Engleza, pe care o vorbește Carol, e foarte frumoasă. Câteodată stă cu mine de mă învață englezește.

Viața noastră e atât de liniștită! Hotărît că nu suntem fluturi sociali, eu nu mai mult de cât Carol.

Elena Lupescu apără pe Carol de dușmani

Ingrijorată de viitorul ei

PROBABIL că ați auzit lucruri grozave despre mine, dar eu nu cred că sunt chiar atât de groaznică. E natural ca o femeie, care nu-i urâtă, să aibe prieteni și să iubiască desfătarea. Toate acestea însă, n'au ocupat un loc prea mare în viața mea — altminteri n'ași trăi viața închisă, pe care o duc astăzi. Am evitat reclama, deși îmi place să fiu admirată și să apar îmbrăcată cu gust.

HAINE DUPĂ MODELE PROPRII

IN Biaritz, am obținut un premiu, ca *„cea mai bine îmbrăcată femee."* Aceasta m'a măgulit — și mi-a făcut plăcere. Haina premiată a fost de culoare gri și croită după un model propriu, având un cordon foarte frumos, dăruit de Carol. Prințul meu are un ochiu foarte atent, la formele frumoase, nu-i plac însă atitudinile extravagante și purtarea bătătoare la ochi.

El însuși totdeauna este foarte bine îmbrăcat și-i stă bine, căci are o statură dreaptă. Este blond, cu ochi albaștrii, ca ai mamei sale, poartă o mustață tunsă, și cu toate că în general este foarte prezentabil, n'aș putea spune că este extrem de elegant, deși în uniformă, sau în haină de seară atinge eleganța!

Nu dăm interviewuri și nu vorbim ziariștilor. Aceste capitole sunt absolut primele cuvinte scrise pentru presă, și înainte de aceasta n'am autorizat să se publice nimic, nimic, scris de mine.

PUȚINE VIZITE

CAROL și eu nu mergem nicăeri, deși nu există vre-un motiv special pentru aceasta. Cel mai modest funcționar și cu drăguța lui, văd mai mult din viața Parisului, decât vede Prințul și Elena Lupescu! Carol a fost la Montmartre numai de două ori în toată viața lui. Cea mai obicinuită distracție pentru noi este cinematograful. Suntem mai puțin observați aici, decât la Teatru sau la Operă. Amândorora ne plac „comediile", acele în care joacă Buster Keaton, Charlie Chaplin, Harold Lloyd, Douglas Fairbanks și dulcea lui Mary Pickford. Cinematograful este o binecuvântare: ne putem uita grijile aci.

Am primit oferte, dela societățile americane, ca să apar în film. Să nu credeți însă că sunt atât de proastă, ca să cred că au făcut această ofertă, pentru că văd în mine talent, sau o mare frumusețe. Nu e vorba de calitățile mele personale; îi interesează situația mea.

Este groaznic să fii o curiozitate de Barnum; totuș mi-ar plăcea să intru la film, dacă am vreun merit pentru aceasta. Mi se spune că nu toate femeile apar la fel pe ecran, chiar dacă sunt mai frumoase decât mine — și de aceea socot aceasta un noroc — ca și jocul de cărți. Sunt cu totul nedibace pentru afaceri, lucru de care îmi pare rău.

Sunt de părere că fiecare copil — băiat sau fată — trebuie să fie deprins cu o meserie sau o profesiune, așa încât să-și poată câștiga existența. Doresc aceasta din toată inima, căci nu sunt amenințată oare eu de o soartă întunecată și nesigură?

Cine știe, se apropie poate ziua, când voiu trebui să trăiesc independentă. Inevitabilă trebuie să vie aceea îngrozitoare separațiune de Carol. De sigur că numai gândul la aceasta, cauzează durere, dar trebuie să prevăd. Nu-mi pot băga capul în nisip, ca un struț, și să fiu oarbă la grijile prezente și la teama de viitor.

EXILATĂ DE ACASĂ

SUNT o exilată, o alungată, o expatriată, din țara în care m'am născut, din țara, pe care o iubesc. De doi ani de zile nu mi-am văzut părinții și nu știu dacă-i voiu mai vedea, vre-odată. Au fost totdeauna buni față de mine și viitorul lor mă îngrijorează. Visul meu este să pot face ceva pentru dânșii, căci ei îmbătrânesc și așteaptă ajutorul meu.

Părinții mei sunt români curați, și deoarece au idei severe, în privința umilirii țării lor, nu li se dă pașapoarte, de teamă să nu comploteze, pentru restaurarea lui Carol.

I-SE REFUZĂ PASAPORTUL

NICI eu nu capăt pasaport. Dacă aș vrea să plec în România, numai spre a-mi vedea familia, desigur că aș fi oprită la graniță. Situația mea nu este dintre cele mai plăcute. Carol îmi este fericirea — tot ce am pe lume. Va veni oare timpul când nu-l voiu mai vedea? Nu vreau să mă amăgesc pe mine. Această eventualitate va fi singura soluționare, a problemei noastre.

Când a venit vestea că Regele Ferdinand al României este grav bolnav și situația disperată, Carol a fost cuprins de adâncă durere. S'a rugat mult să-i fie îngăduit să meargă la București. Și eu însumi m'am rugat de dânșii, să i-se permită, să îngenunche lângă patul tatălui său și să-și ia rămas bun.

Nu s'a putut însă. Cu sânge rece a fost oprit să plece. A fost chiar amenințat că da-

că va încerca să intre în țară, va fi oprit la graniță. Astfel Carol n'a putut face altceva decât să se resemneze, în fața situației și adânc intristat să participe, la slujba funerară, din Capela românească, dela Paris.

A fost aceasta o situație crudă, dar Carol „renunțase la tron" și era un exilat. trăind în străinătate. cu o „femeie arătată ca vicleană, care l-a răpit și-l ține pentru dânsa."

NU SE TINE SEAMA DE DRAGOSTE

S'A gândit oare cineva că „această femeie" iubește cu adevărat pe Prințul Carol. intr'atât, încât este în stare să se jertfiască pe dea'ntregul, pentru dânsul?

De sigur că nu. Cu toate acestea. în acest moment, dorința mea vie este să mă dau într'o parte, și să-i las libertatea să se înapoieze, la Prințesa Elena, femeea sa, dacă pentru aceasta, i-s'ar netezi calea.

Lucrul nu este însă atât de simplu. Se pierd din vedere faptele care sunt țesute, într'o pânză de intrigi, pânză care cuprinde întreaga familie regală. Se depun sforțări neobosite, spre a face lumea să creadă că însăși mama lui Carol ar fi o conspiratoare. care dorește să devină „Impărăteasa Balcanilor."

Până și soția lui Carol, Prințesa Elena. nu este scutită de aceste intrigi. I se ascund scrisorile personale, se răspândesc tot felul de minciuni despre soțul ei și se pun tot soiul de obstacole. spre a împiedeca o înțelegere. între dânșii.

Prințesa Elena doria de multă vreme un divorț. întocmai cum îl dorește și Carol. Sunt în mod radical nepotriviți, unul pentru celalt, din pricina temperamentelor lor, și în parte s'au și înțeles, asupra unui aranjamnt mutual. Dar dușmanii lui Carol au convins pe Elena, să refuze să-i dea libertatea.

Carol fotografiat după moartea tatălui său Regele Ferdinand, în uniformă cu doliu pe braț

FALSA PROPAGANDA

PRIETENII ne-au prevenit asupra unui plan prin care se încearcă să se influențeze opinia publică, cu minciuni și propagandă falsă, încât orice interes și simpatie pentru România să dispară. Atunci, la momentul potrivit, agitatori străini să porniască o revoluție, care să răstoarne dinastia și să instaleze o republică sovietică, în România.

Oare nu e uimitor, că lumea a rămas cu totul indiferentă, față de revoluția rusească?

De când ne aflăm aci, la Neuilly, am fost arătați ca locuind în diferite locuri, deși n'am părăsit vila noastră.

Așa bunăoară presa scria despre sosirea lui Carol, la Rappalo, spre a-și întâlni soția și copilul, când de fapt Prințul era bolnav de gripă și stătea în casă cu mine. Toate aceste minciuni și povești sunt răspândite, spre a-l dicscredita pe el și familia sa, în fața publicului.

SPIONII RECURG LA TOT SOIUL DE ISCODIRI

ALTĂ dată ne găsiam la un restaurant împreună cu doi prieteni, dintre care unul s'a îmbolnăvit. Spionii cari ne pândiau pe fereastră, au răspândit imediat vestea despre **„orgii bacanale"**, la care prietenul nostru s'ar fi îmbolnăvit de prea multă băutură.

Apoi, vărul meu George Bogdan, de la Iași, a căzut victimă unui complot drăcesc, în scopul de a fi discreditat Carol. Bogdan trăia de câtăva vreme la Paris, și — bineînțeles — era totdeauna bine venit, la noi în casă. Și atunci, dușmanii noștrii s'au dus la Poliția din Paris și la ambasada engleză, cu dovezi false, cum că vărul meu se ocupă cu falsificare de pașapoarte și vize false, ca să înlesnească trecerea românilor, în Canada.

A fost arestat, dar în ziua următoare a trebuit să fie liberat, cu scuze din partea poliției, căci „dovezile" aduse nu se puteau confirma.

Astfel complotul a fost zădărnicit, însă complotiștii au putut să se folosească de publicitatea afacerii, cu arestul, spre a susține că Prințul Carol duce o viață nevrednică de un Prinț și că stă în legătură cu escrocii.

Este vre-o mirare că urmăriți de atâția dușmani, Carol și eu stăm unul lângă altul, găsind mângâiere în iubirea noastră?

Lumea ar putea întreba că de ce nu părăsesc pe Carol și astfel să dezarmez pe dușmani, de armele lor? In primul rând pentru că-l iubesc. Il iubesc atât de mult, încât sunt în stare să-mi sacrific iubirea mea, pentru a lui și de sigur aș putea să-l părăsesc, dacă aș ști că aceasta este o soluție a situației sale.

Dacă l'aș părăsi, s'ar răspândi cele mai scandaloase aserțiuni. Aș fi înfățișată ca o femeie care **„caută alte cuceriri"** sau că **„am trecut în tabăra dușmanilor, ca spioană"**. Sau dacă dânsul m'ar părăsi, imediat s'ar spune că **„m'a părăsit pentru altă femeie"**, sau că **„i-am periclitat viața fiindcă voiește să mă părăsiască"**.

Și dacă s'ar putea înapoia, în România, fără de mine, cum aș putea fi sigură că dușmanii săi politici nu se vor răzbuna?

Nu; locul meu este aci împreună cu el!

OBOSIT ȘI DESCURAJAT

CÂND îl văd obosit și descurajat, privesc în ochii săi și văd că are nevoie de mine, de dragostea mea — tot ceeace pot să-i dau!

Carol nu poate fi împins, mânat; el trebue să fie câștigat, prin iubire, și înțelegere. Dar cine altul l-ar putea câștiga? Nu pot decât iubindu-l, să-i arăt grija și gratitudinea mea, față de dânsul. A fost atât de bun cu mine!

In timp ce scriu aceste rânduri, privirea mea se plimbă asupra darurilor sale — giuvaericale și iarăș giuvaericale: briliante în inele și brățări; un colier de perle; bracelete de diamante și safire; un pendantif de emeraude — toate dăruite cu inima voioasă și dragoste.

Ori de câte ori îmi citește în ochi întrebarea: „N'ar fi bine să-l părăsesc"?, îmi spune: „Cine sa va îngriji de tine?" De sigur că nu există răspuns la aceasta.

Mă străduiesc să găsesc răspuns, la această întrebare, căutând în bătrâneștile cântări și poezii ale României, care toate sunt scrise, în ton minor.

Nu cânt prea mult la piano, deși obișnuiam să cânt. Când eram fată tânără — și acuma sunt de 28 de ani — aveam o voce minunată, pe care părinții mi-o cultivaseră, în oarecare măsură. Acum însă n'am curajul să cânt și nici dispoziție.

ZÂMBETUL OBLIGATORIU

TREBUE să mă arăt totdeauna, într'o dispoziție bună, orice s'ar întâmpla și să mă silesc a lua lucrurile filozofic. Lumei nu-i plac oamenii triști. Astfel de oameni sunt numiți „posaci", și posacii n'au nici o căutare, oricât ar fi cerul de întunecat, soarele poate să se iviască și să spargă, cu razele sale, nourii grei.

Dacă sunt mai întristată și mă simt singură, caut, pe biroul meu, o mică epistolă de simpatie, trimisă mie, de o doamnă americană, cu un citat din filozoful Emerson:

„Lumii îi este ușor să trăiască, după părerile lumii: este lesne pentru cel solitar să trăiască după voia lui; dar omul cu adevărat mare este acela, care, în mijlocul mulțimii, cu o pricepere desăvârșită, știe să-și păstreze independența singurătății."

Găsesc acest citat foarte frumos și aflu într'însul multă mângâiere.

UN OM AL VIRTUȚII

MĂ apropiu de încheerea acestor memorii, scrise în mod nedibaciu și pline de nepotriviri. Dacă prin ele am izbutit să-l zugrăvesc pe Carol, Prințul României, ca pe un om de multe virtuți și de calități alese, care nu e lipsit de oarecare greșeli, în jurul căruia însă s'au țesut nenumărate intrigi, spre folosul dușmanilor, a cărui inimă, cu toate acestea, păstrează dragostea și spiritul de datorie, atunci aceste memorii și-au atins scopul lor.

In ceeace mă privește, eu sunt pur și simplu Elena Lupescu, al cărei trecut e îngropat în România, al cărei prezent este, cu voință, legat de soarta unui Prinț exilat și nefericit și al cărei viitor este cu totul incert. Vai, aci nu pot să pătrund! Eu sunt **„romånca cu părul roșu"** care-l iubește pe Carol.

(semnat) **Elena Lupescu**
Paris, 1927.

ECONOAMA

Numai femeile pot să fie atât de econoame:

In autobus. Sunt în cochetărie de priviri cu o blondină foarte nostimă.

Dar am sosit la stația mea de oprire, zona terminală a biletului cumpărat. Nu vreau însă că mă cobor — vreau să continui drumul — și flirtul cu blondina mea.

„Conductor! Dă-mi un alt bilet!"

„Până unde?"

(Da, până unde?) „Până la capăt", spun eu.

Conductorul: „Până la capăt — 5 lei."

Atunci blondina, se amestecă în conversație cu o admirabilă energie: „Domnul merge numai până în strada Romană — 4 lei."

(Roda Roda).

D-L Pităcescu, un mare... îmbogățit de războiu, și-a trimis pe unicul fiu să urmeze cursurile la Universitatea din Roma. Terminând învățătura, băiatul se întoarse acasă. Foarte curios — și nerăbdător să afle adevărul — tatăl său îl și întrebă îndată ce sosi:

— Ascultă Mitică, adevărat e cum scrie în carte că Italia are forma unei cizme?

— ?!?...

ALCOOLUL

„Nu-mi vorbi de prohibit! In America, dintr'o sută de americani 82 beau alcool!"

„Ce fac ceilalți 18?"

„Aceia îl procură".

PRECAUT

„Domnișoară, cunoști dumneata ce deosebire este între un automobil și un tramvai?"

„Nu".

„Bine, atunci mergem cu tramvaiul!"

LA ȘCOALĂ

Profesorul: **„Păsările și peștii depun ouăle. Păsările le așază în cuib și stau pe ele până când se clocesc. Și ce fac peștii, Ionescule?"**

Ionescu: **„Stau pe ouă!"**

Profesorul: **„Zevzecule! ai văzut vre'odată pști cari să stea pe ouă?"**

Ionescu: **„De sigur! Sardelele!"**

Un recordman foarte dibaciu

AVIATORUL — ca să spunem astfel — Callizo și-a făcut o specialitate din recordul lumii în înălțime. Desigur cel mai important lucru în viață este să știi să te specializezi. Callizo, în mod obișnuit, în mod obișnuit, e negustor de faianțe și — din timp în timp — se a vântă în nouri, ca să mai bată câte un record de înălțime!

De trei ori a bătut recordul lumii. Prima dată a afirmat că va atinge 12 mii de metri. Rezultatul a fost homologat la 12088 de metri. A doua oră a declarat că se va sui până la 12500 de metri. Homologarea s'a făcut cu 12442. Callizo se înșelase în prevederile lui cu 58 de metri; cine-și poate face mai dinainte socoteli precise? In sfârșit, în ultimile zile ale lunii August a venit la aerdrom, afirmând că se va sui la 13 mii de metri. Poate i-s'ar fi recunoscut atingerea și a unei înălțimi mai mari dacă... dacă nu se descoperia toată afacerea: Callizo își pregătia recordurile, la umbra farfuriilor, din magazinul său! Intr'adevăr, d. Lauga, șef de pistă al casei Bleriott, a ascuns, în momentul când Callizo voia să bată ultimul record, un barograf suplimentar, în fuselagiul avionului, și acest martor indiscret și docil, revenind la pământ, a dovedit că omul care se pretindea **„cel mai inalt din lume"** nu întrecuse 4000 de metri, în vreme ce barograful pe care-l avea, trucat, anunța peste 13.000.

E nevoie să adăogăm că d. Callizo, pilot amator, dar nu tocmai dezinteresat, a fost decorat cu legiunea de onoare, pentru performanțele sale de înălțime, de altminteri singurele!

Se mai găsesc oameni dibaci și în alte țări, nu numai la noi!

VANT DE TOAMNĂ

Nu știu ce le spuse vântul
Tufănelelor din glastre,
Tufănelelor albastre;
Nu i-am înțeles cuvântul.

Ele însă-l pricepură
Foarte bine, c'au plecat
Triste capul parfumat,
Se uscară, se trecură!

Vânt cu tainică solie
Vânt de toamnă călător,
Ce le-ai spus atuncea lor
O să'mi spui odat și mie.

Ecat. Pitiș.

Clientul: **„Nu lucrează nimeni în biroul acesta?"**

Funcționara: **„Nu vezi d-le că directorul a plecat în concediu?!**

REALITATEA
(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)
ILUSTRATĂ

PALATUL „REAL TĂTII"

Abonaţi şi păstraţi revista „REALITĂŢII" şi veţi avea o adevărată comoară de artă, de ştiinţă şi de spirit. — Abonamente: pe un an 300 lei, pe o jumătate an 160 lei, pe trei luni 85 lei.

SINGURA REVISTĂ ILUSTRATĂ DE MARE TIRAJ ÎN ROMÂNIA

Apare Dumineca în 30.000 exemplare în cele mai bune şi mai moderne condiţiuni technice

Revista ilustrată „REALITATEA" aduce săptămânal în chipuri toate evenimentele importante din lume, având pagini speciale care se ocupă de ştiinţă, technică, industrie, comerţ, teatru, cinematograf, artă, sport, lămuriri cititorilor, jocuri, nuvele, filozofie populară, evenimente curente, modă, publicaţiuni, reclame, ş. a.

Atelierele grafice proprii şi fotografi speciali în toate părţile ţării

Redacţia şi Administraţia în Palatul „REALITATEA ILUSTRATĂ"

Cluj, Strada Regina Maria 36 Telefon 4-46. — Adresa telegr. „Realitatea" Cluj || **Bucureşti, Calea Victoriei 39** Telefon 63/92

Reclamele făcute în „REALITATEA" prezintă cea mai mare eficacitate, revista fiind păstrată în colecţii de cititori

Tariful publicaţiunilor şi reclamelor inserate, este de 20 lei rândul sau 12 lei c. m. p.

Pagina întreagă 8000 lei, jum. 4500, sfert 2500

Grafologia

„Cunoaşte-te pe tine însuţi" este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viaţă. Grafologia, adică ştiinţa cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată", a angajat un grafolog special care să analizeze caracterul cititorilor cre vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va detaşa cuponul din josul paginei, va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică şi scris cu cerneală adăogând tot odată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple şi 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiţi, a doi logodnici, care intenţionează să-şi lege viaţa laolaltă. In acest din urmă caz e nevoie bineînţeles de două scrisori: una a d-nei sau d-şoarei, şi cealaltă a bărbatului.

Jean Padua. — Voinţă energică. Işi poate concentra toată atenţia la un lucru. Şi ar putea valoriza bine munca. Ii place să termine lucrul început. Are sentimentul formelor. E liniştit. Dă mult pe exterior. Il enervează mult mediul de acasă şi este hotărît să-şi schimbe mediul. Munceşte cu hrănicie E om citit, are cunoştinţe din toate domeniile. Fire practică suflet necomunicativ. Punctual. Probabil că a călătorit şi astfel şi-a adunat impesii pe care le foloseşte. E rece în dragoste. Om serios şi are fantazie.

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alăturez un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura şi adresa: ....

Concursul literar al Realităţii

In numărul 39 al revistei noastre am publicat tema unui concurs literar.

Am oferit cinci desene, pe baza cărora concurenţii urmează să scrie o schiţă sau o nuvelă, a cărei întindere să nu treacă de 2 pagine de revistă.

Schiţele sau nuvelele se vor primi la redacţie în tot cursul lunei Noemvrie.

In luna Decemvrie un comitet va alege 3 sau 4, dintre cele mai bune şi le va publica pe rând, cu numele şi fotografia autorului.

Cineva, de undeva, aşteaptă cu mare dor portretul Dumneavoastră. Faceţi-i o surpriză plăcută de Crăciun, cu o fotografie comandată în atelierele „FOTOFILMULUI" din CLUJ, strada Regina Maria No. 6-8. — Telefon 8-26. (Fotograful special al „Realităţii" şi „Erdelyi-Kepeslap).

KISS DIONISIE
FRUMOASA-CIUC
PROPRIETAR DE AUTOBUSE ŞI DE TAXIMETRI DE LUX, CARI CIRCULĂ ÎN TOATE DIRECŢIILE

Concursul fotogenic

Vom publica în numărul următor al revistei noastre, o ultimă serie de fotografii. Dela 15 Noemvrie nu se mai primesc spre publicare fotografiile concurentelor. Buletinele de vot complectate vor fi primite până la 8 Decemvrie a. c. Pe măsură ce sunt primite la redacţia noastră, un funcţionar din administraţie, anume însărcinat cu această operaţie, introduce buletinele de vot într'o urnă specială care a fost sigilată de către Prefectura de Poliţie Cluj. Despuierea scrutinului se va face în ziua de 9 Decemvrie a. c. iar rezultatul votului se va publica la 11 Decemvrie a. c., împreună cu fotografia fericitei alese.

Votul este universal şi secret: pot vota toţi cititorii trimiţind la redacţia noastră, în plic, ca imprimat cu un timbru postal de 1 leu, Buletinul de Vot detaşat de pe aceasta pagină în care se va înscrie numărul fotografiei alese. D-na sau d-şoara care va întruni cele mai multe voturi va fi declarată aleasă şi va pleca, pe cheltuiala revistei noastre, în călătorie de studio şi plăcere, la Paris (călătorie dus şi întors cl. II) şi întreţinere timp de 2 săptămâni în Metropola Franţei şi eventual se va putea angaja, prin intermediul nostru la o casă de filme.

Institutul de arte grafice „VIAŢA" — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

ANUL I. No. 43. — MIERCURI 27 NOEMBRIE 1927

Preţul 5 lei

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Dumineca

Redacţia şi Administraţia:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

Aripa morţii nu cruţă pe nimeni

A murit Ion I. C. Brătianu. — Viaţa şi faptele lui

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-

Omul cu energia de fier, care a fost Ion I. C. Brătianu, omul neînfrânt, a trebuit să se plece, ca oricare alt muritor, de rând, în faţa morţii necruţătoare: Ion I. C. Brătianu a murit.

Joi de dimineaţă la ora 6, preşedintele consiliului de miniştri şi conducătorul partidului liberal, a încetat din viaţă.

In faţa mormântului deschis, orice ură şi orice patimă încetează, spre a face loc aprecierii obiective, care îndeamnă pe fiecare să recunoască faptul că prin moartea lui I. C. Brătianu a dispărut, de pe arena politică, o personalitate importantă, de care se leagă strâns cele mai mari evenimente istorice, care au dus la România de astăzi.

De aceea, la catafalcul său, se găseşte astăzi îndurerată şi îndoliată ţara întreagă.

Uitând, în faţa rămăşiţelor pământeşti, toate greşelile, datorite firii lui mândre, iertând păcate, de care nici un om nu poate fi lipsit, cu reculegere pioasă toţi românii înţeleg pierderea suferită şi rostesc duioasa urare:

„Fie-i ţărâna uşoară!“

Ion I. C. Brătianu este fiul cel mai mare al lui I. C. Brătianu şi al d-nei Pia I. C. Brătianu, născută Pleşoianu.

Familia Brătianu îşi are originea în trecutul îndepărtat al ţărilor româneşti şi primul Brătianu cunoscut este Eftimie, Pitarul din satul Brătieni, care trăieşte prin veacul al XVI-lea. Din fiul acestuia, Dima (mort la 1623) coborî Căpitanul Iene, din care purcede Pârcălabul Ienache (mort la 1723). Copiii acestuia sunt: Logofătul Iene, Oancea, Comisul Iordache şi Ianca.

Din logofătul care a fost zapciu la banii poclonului bairamului, în anul 1727 şi care a murit în anul 1776, coborî:

I. Sertarul Iene, care are un fiu: Stolnicul Dincă, din care au eşit: Teodor Brătianu, fost maior, căsătorit de două ori şi având 4 copii: George Brătianu, Grigorie Brătianu, fondatorul Ligei culturale. Constantin Brătianu şi Teodor Brătianu.

II. Maria Maximila Brătianu, superioara Mânăstirii Ostrovul-Călimăneşti.

III. Ana Brătianu, căsătorită cu Alecu Furduescu.

IV. Dimitrie C. Brătianu, fost prim-ministru.

V. Ion C. Brătianu, căsătorit cu Pia Pleşoianu şi având 8 copii: 1. Florica, 2. Sabina căsătorită cu Dr. Cantacuzino, 3. Ioan I .C. Brătianu, căsătorit cu d-na Eliza Ştirbey, 4. Constantin Brătianu căsătorit cu d-şoara Alexandrina Costinescu şi având 2 fii pe Ion şi Constantin; 5. Vintilă Brătianu, actualul preşedinte de Consiliu căsătorit cu d-şoara Lya Stolojan; 6. Maria căsătorită cu Ion Pilat şi având 3 copii: Ion, Pia şi Nicolae; 7. Taţiana căsătorită cu I. Niculescu-Dorobanţu, fost prefect având un fiu Ion şi 8. Pia.

D-na PIA I. C. BRĂTIANU, născută PLEŞOIANU

VI. Zinca Brătianu căsătorită cu Ghiţă Enescu.

VII. Cleopatra Brătianu, căsătorită cu George Lerescu.

Ceilalţi copii ai Pârcălabului Enache şi ai Logofătului Iene au făcut ca familia Brătianu să se înrudiască cu familiile Slăvescu, Miclescu, Rădulescu, Rîmniceanu, Vulturescu, Dimancea, etc.

ION I. C. BRĂTIANU
în 1879, la vârsta de 14 ani, elev al liceului Sf. Sava.

Ion I .C. Brătianu s'a născut în ziua de 20 August 1874, la Florica. Şi-a făcut studiile secundare la liceul Sf. Sava şi a luat bacalaureatul la 1882. Serviciul militar şi l a făcut în Regimentul 2 Artilerie, din care a eşit cu gradul de sublocotenent.

In toamna anului 1883 a plecat la Paris, unde a intrat ca intern, la secţia matematici, a liceului Sainte-Barbe. După o pregătire de un an, s'a prezentat la examen la şcoala politehnică, unde a fost admis, împreună cu ceilalţi români, cari se aflau aci, să urmeze cursurile. După doi ani de studii, în această şcoală, a intrat la Şcoala de poduri şi şosele din Paris pe care a terminat-o în anul 1889.

ION I. C. BRĂTIANU
în 1884, elev al Şcoalei Sainte-Barbe.

Inapoindu-se în ţară, Ion I. C. Brătianu, a fost numit inginer la Calea ferată şi, în această calitate, a transformat linia îngustă Bacău-Piatra Neamţ, în linie normală, şi a construit linia dublă Chitila-Ploieşti.

conservator şi mai ales la căderea lui, în Bucureşti, faţă de

A început cariera politică în 1895, după moartea tatălui său, când s'a ales deputat al Colegiului I de Gorj. Atunci, pentru pri-

ION I. C. BRĂTIANU
ca voluntar în regt. 2 artilerie

ma dată, în ziua de 21 Noemvrie, şi-a expus ideile politice, la o întrunire din Tg.-Jiu, inspirate de opiniile şi sentimentele tatălui să. Discursul face aluzie la căderea părintelui său I. C. Brătianu, în diferite alegeri parţiale, făcute în 1888, sub guvernul

ION I. C. BRĂTIANU
în uniformă de sublocotenent de artilerie.

Zerlenti, supus grec, care atunci se afla la Atena.

In acest discurs Ion I. C. Brătianu spune: „... *adevăratul rău, de care suferim, stă în nerespectarea legilor şi reforma politică esenţială care se*

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . „ 160
Pe trei luni . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America $3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima
Secretar de redacție: N. Constantin

Cenzurat
DUMINECĂ, 27 NOEMVRIE 1927.

impune, ca o condiție cardinală a însăși existenței noastre, e respectul legilor.

Acest respect al legilor, domnia lor reală, dela constituțiune până la ultimul regulament, cu obiect special, im-

ION I. C. BRĂTIANU

plică înfrânarea apetiturilor excesive și stabilirea nu se poate face numai prin măsuri coercitive, ci exige o altă îndrumare, dată activității rătăcite și rău făcătoare, a prea numeroaselor elemente neproductive, din societatea română.

In preocupările noastre importanța chestiunilor economice crește zilnic".

La 31 Martie 1897, Ioan I. C. Brătianu a intrat ca ministru al lucrărilor publice, în cabinetul prezidat de D. A. Sturdza.

De aci încolo Ion I. C. Brătianu a făcut parte din toate ministerele liberale care s'au perindat sub conducerea lui Sturdză, luând, rând pe rând fotoliul lucrărilor publice, al domeniilor al externelor, războiul și, la 1907, când au izbucnit, sub guvernul conservator, răscoalele țărănești, portofoliul internelor. Cu acest prilej Ion I. C. Brătianu s'a manifestat de o energie deosebită, deși tot timpul n'a încetat de a face tot posibilul spre a împiedeca prea numeroase acte de violență.

Doamna ELISE ION BRĂTIANU născută ȘTIRBEY

ION I. C. BRĂTIANU
în cerdacul caselor sale, în stil românesc, din București, construite de d. Arhitect P. Antonescu.
Vedere spre grădină.

In 1908, Sturdza fiind suferind a demisionat și la 27 Decemvrie Regele Carol a numit prim-ministru pe Ion I. C. Brătianu. La 11 Ianuarie 1909 membrii partidului național-liberal, reprezentanți prin delegațiile unite în sala Eforiei din București, au recunoscut la rândul lor pe Ion I. C. Brătianu ca președinte al comitetului executiv și conducător al partidului național liberal.

In 1913 Ion I. C. Brătianu fixează principiile, care aveau să fie baza acțiunii sale politice. Șeful partidului național-liberal declara că e timpul ca țara să fie înzestrată cu cele două mari reforme în favoarea poporului de jos: exproprierea pământului și lărgira dreptului de vot. Pentru aceasta, propunea revizuirea îndată a Constituției, spre a se prevedea într'însa acele reforme.

Regele Carol, Prințul Carol, Ion I. C. Brătianu, Regele Ferdinand al Bulgariei, Panaitescu, directorul Poliției

Venind la guvern în 1914, Ioan I. C. Brătianu, hotărât a-și înfăptui gândul, a făcut alegeri pentru constituantă.

Dar în anul acela izbucni războiul cel mare. Toate atenția oamenilor noștri politici era acum îndreptată asupra celor ce se petrece în afară. Soarta neamului nostru se hotăra și dânsa în acele grave momente. Războiul nostru nu putea să fie decât pentru desrobirea fraților subjugați. Regele Carol, care n'ar fi primit bucuros un război împotriva Germaniei muri, în toamna acelui an, și Regele Ferdinand a urmat destinul poporului român. Războiul a fost declarat și oștile României au trecut munții. Retrăgându-ne dinaintea puhoiului german, părăsind Capitala, Camerile liberale au votat la Iași, cele două reforme: exproprierea și votul obștesc. Astfel se îndeplinea, în acele triste zile, făgăduința dată în 1913 de șeful partidului național-liberal.

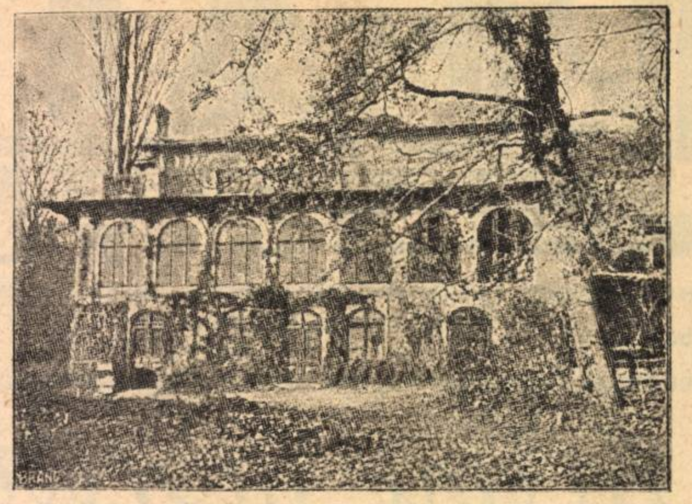

Casa familiei Brătianu la Florica

Curând după aceia, față de biruința Germaniei și dezertarea trupelor rusești dela datoria lor România a fost silită a încheia pace. Guvernul lui Brătianu s'a retras. El n'ar fi putut trata pacea. Dar când aliații noștri, în Apus au frânt trufia germană oștile noastre refăcute au pornit din nou la luptă, înscriind glorioase pagini în istorie, Ion I. C. Brătianu a venit din nou în fruntea țării. La adunarea popoarelor pentru pace se știe cu ce putere a sprijinit interesele noastre. Nevoind a subscrie ruperea Banatului în două, a părăsit, adunarea aceia și s'a retras dela guvern.

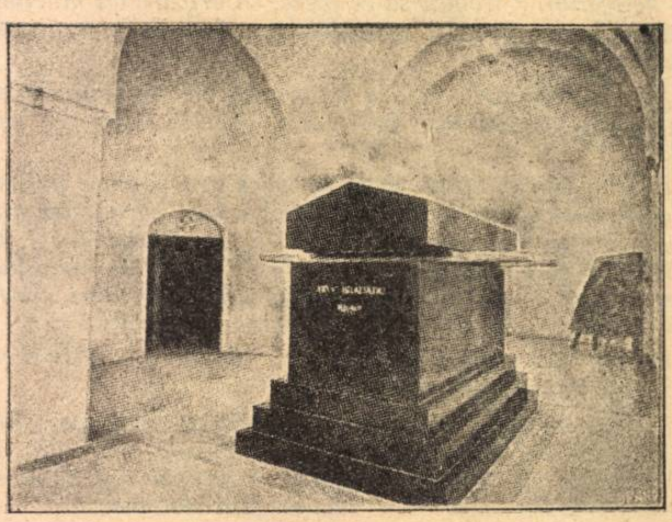

Interiorul cavoului familiei Brătianu

A luat însă din nou cârmă, în Ianuarie 1922.

Țara a primit în această guvernare constituția cea nouă pe care o avem iar Regele Ferdinand, înfăptuitorul României Mari, a fost încoronat la Alba-Iulia.

Chemat din nou în fruntea statului în vara anului curent, Ion I. C. Brătianu avea o sarcina dintre cele mai grele, în împrejurările actuale și situația îi producea griji mari.

Moartea neașteptată l-a răpit în plină desfășurare a acestei activități.

Biserica dela Florica. In fața ușa cavoului

Evenimentele Săptămânei

Răspunsul Corpurilor Legiuitoare la Mesagiul Regal | Achitarea d-lui M. Manoilescu

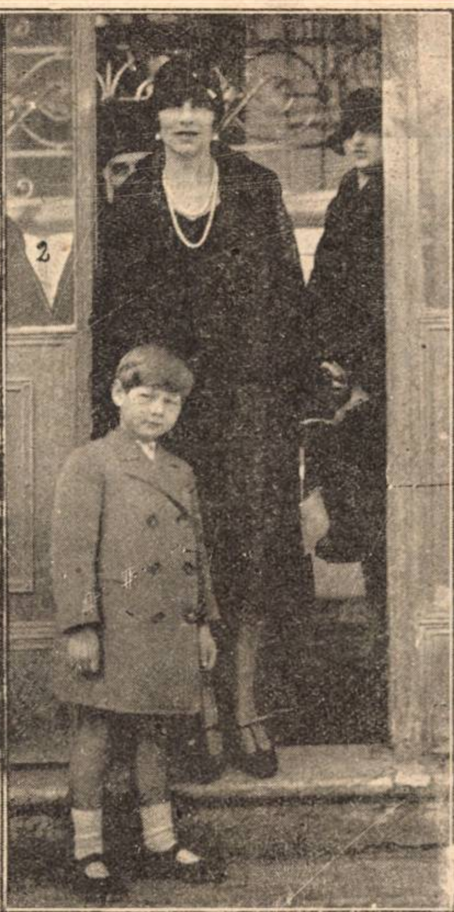

D. M. Manoilescu cu d-na, imediat după achitarea fostului ministru, de către consiliul de război din Bucureşti

1. Cortegiul pe Calea Victoriei; 2. M. S. Regele Mihai cu Principesa-Mamă Elena; 3. M. S. Regele Mihai, după slujba de Duminică dela Patriachie. Instantaneul nostru reprezintă pe micul rege, împreună cu principesa mamă Elena, principesa Irina, prinţul Paul al Greciei şi Sanctietatea Sa Patriarhul regent Dr. Miron Cristea; 4. Comisia Senatulu,i şi 5. comisia camerei înainte de plecare la palat, cu răspunsul la Mesaj; 6. Cortegiul coborînd Dealul Patriarhiei.

(Serviciul Fotgrafic al Realităţii Ilustrate).

INŞTIINŢARE

Deoarece „Realitatea Ilustrată" a mai apărut săptămâna aceasta odată, în ediţie specială, cu memoriile complete şi fidel traduse ale d-nei Lupescu (opt pagine de text şi 12 clişee luate la Paris), am fost nevoiţi să scoatem numărul de faţă numai în opt pagine şi să suprimăm rubricele obişnuite: pagina de morală şi filosofie populară, buletinul săptămânal, pagina ştiinţifică, rubrica teatrală şi artistică, rubrica sportivă, urmarea romanului „Războiul pentru foc" curiozităţile, hazurile, etc.; spre a face loc interesantei biografii ilustrate a lui Ion I. C. Brătianu.

Dat fiind numărul redus de pagine preţul revistei e de cinci lei.

AFACEREA BLUMENSTEIN

In Paris a fost arestat, săptămâna trecută, bancherul Blumenstein. Această arestare a produs senzaţie. Bancherul este învinuit de-a fi comercializat titluri de stat ungureşti false, pe care le valoriza înlocuind stampila ungară, cu stampila franceză sau cehoslovacă. In felul acesta s'au produs pagube statului vecin, în valoare de circa 300 de mii coroane aur, 15.000,000 lei.

Istantaneul nostru arată pe bancherul Blumenstein arestat, după prima înfăţişare la procuror. Dânsul îşi ţine pălăria în faţă, spre a nu fi fotografiat.

Concursul fotogenic

Cea din urmă serie de fotografii ale concurentelor

68 Elena Antonescu — Bucureşti; 97. Stella Bulgăreanu-Pencu — Bucureşti; 65. Miry Secin — Galaţi; 81. Taţiana Pulver — Iaşi; 70. Paula Nicolescu, — Roşiorii de Vede; 75. Melania Holder — Abrud; 88. Hera — Chişinău; 71 Lucreţia Sindilan — Târgul Ocna; 91. Nata Varelopol — Cluj; 90. Hariclea Nicolaides — Tg. Bălceşti, jud. Vâlcea; 10. D-na Gina Nardi — Tg. Ocna; 86. Aurelia — Constanţa-Caramurat; 67. Leny Lucien — Pompier-Ploieşti 82. Zoe Stere Gheorghiu — Constanţa-Andalchioi; 39. Lena Raşcu — Tulcea; 66. Antoaneta Nestor.

Vom mai publica o ultimă dată buletinul de vot şi apoi vom aştepta ca cetitorii să-şi facă datoria şi să aleagă pe cea mai fotogenică dintre concurente. Despuierea scrutinului se va face în ziua de 9 Decembrie. Am primit până acum un total pe peste 200 de voturi, care toate au fost adunate în urna specială, sigilată de Prefectura Poliţiei Cluj, pe baza Procesului Verbal No. 30879—927.

Concursul fotogenic

Ultima serie de 16 fotografii ale d-lor și d-șoarelor care au concurat la concursul fotogenic

80. Totte Marinescu — **Constanța; 89. Lelica Brucker — Galați;** 73. Varvara Cazacioc — **Podenii Noui; 77. Louise Vermont — București; 78. Olga Gantz — Târgul Mueșr;** 74. Milly Simionescu Iași; 85. Viorica Bobăiceanu — Turnu Severin; 72. Gioconda — Turnu Severin; 76. Consuella — Târgoviște; 87. Maria Talioni — Chișinău; 61. Silvia Pârcălab — Cluj; 69. Rina Olteanu — Brăila; 84. Ana Nürenberg, Pitești; 79. Livia Loană — Oradia-Mare; 83. Margareta Lazar — Pitești.

Numerotarea fotografiilor s'a făcut în ordinea sosirii lor, la redacție. Faptul că diferitele clișee, publicate de noi, nu sunt de aceeaș mărime și astfel nu favorizează la fel pe concurente se datorește exclusiv doamnelor și domnișoarelor, care au participat la concursul fotogenic și care-au trimis tot felul de fotografii, pe care noi am fost siliți să le grupăm cum s'a putut mai bine.

Grafologia

„Cunoaşte-te pe tine însuţi" este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viaţă. Grafologia, adică ştiinţa cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată", a angajat un grafolog special care să analizeze caracterul cititorilor cre vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va detaşa cuponul din josul paginei, va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică şi scris cu cerneală adăogând tot odată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple şi 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiţi, a doi logodnici, care intenţionează să-şi lege viaţa laolaltă. In acest din urmă caz e nevoie bineînţeles de două scrisori: una a d-nei sau d-şoarei, şi cealaltă a bărbatului.

M. V. B. — Bucureşti. Nervos, neinfluenţabil, sensibil. Suflet sigur în hotărîrile luate. Gust ales. Raţionabil. Probabil a călătorit mult. Manierat, cunoaşte valoarea banilor deşi este idealist. Nu se umileşte. Se plictiseşte şi caută senzaţii. Cult, spiritual, plăcut în societate, sprinten, iubeşte femeile.

Sergiu H. — Oradea. Sever, punctual, milităros, energic, pedant, are sentimentul datoriei, probabil mândru, ager, îi place să producă efect. Are gustul formelor, probabil se ocupă cu pictura. In societate e prevenitor, discret, îi place singurătatea. Iartă cu greu, cu inferiorii e bun. Foarte sensibil în iubire, îi plac femeile.

Albu I. — Hunedoara. Om foarte nervos, nehotărît, sincer şi corect însă. Logic, are o părere foarte bună despre sine. Sârguitor, îi place ordinea, se poate concentra la lucru dar preferă să stea liniştit. Molatic. Se socoate insărcinat a îndeplini o misiune mare, e sensibil, preocupat mult de dragoste, mai mult ca joc estetic. Insufleţit dar timid. Neîncrezător, nu cunoaşte pe oameni, are momente de pesimism. Incăpăţinat.

V. Christescu. — Turnu-Severin. Minte ageră, ştiinţă mai puţină. Simţul formelor. Disciplinat, echilibrat, niciodată nu va face un pas care să-i fie piedecă în viitor. Gândeşte clar şi logic, e răbdător. E sensibil, bun, instinctiv se dă în lături în faţa celui rău. Judecată bună, sensual şi sârguitor la împlinirea datoriei.

S. C. M. — Bucureşti. Obosită şi pesimistă. Fără prea multă cultură, are însă multă inteligenţă naturală. Foarte bună şi altruistă. Ii place să producă efect. Simte plăcere în a învăţa pe alţii. Probabil că a avut multe dureri în viaţă. Deşi practică totuş este foarte sentimentală. Conştiincioasă în treburi, nu-i place prea mult ordinea. Bolnăvicioasă şi melancolică. In societate se află bine pentru că găseşte alinarea şi uitarea durerilor sufleteşti.

„Toamnă". — E intuitiv, ager şi are putere de creaţie. Sentimentul datoriei, om practic şi ştie să-şi câştige oameni. Purtare nu prea bună. Totuş sârguitor, punctual şi echilibrat în sentimente. Gust distins. A lucrat mult în viaţă şi aşteaptă „pasiunea cea mare", care să-l preocupe toată viaţa. Minte ageră, are talent, bun observator melancolic, nu se dă pe faţă.

Hercules. — Piteşti. Suflet complex. Om de convingere, îndepărtează dela sine tot ce este imoral şi nedrept. Nu-i place minciuna. Se plictiseşte repede de orice lucru. Fire intuitivă. Iubeşte arta şi literatura. E sensibil, pasiv, doreşte să călătorească şi să trăiască o viaţă liniştită. Se acomodează după împrejurări dar se descurajează iute. E pusinamil

D. V. Vlad. — Silistra. Suflet foarte interesant. Foarte desvoltat simţul estetic, creer logic, judecată bună, raţionabil. Se împacă în aparenţă cu toate. Consecvent cu hotărîrile luate. Practic. Dă mult pe exterior. Nu poate fi fidel nimănui — e vorba de femei — îi plac mult senzaţiile. Deşi în aparenţă acum e idealist, se va transforma cu încetul ajungând materialist convins. E bun şi şovinist.

„Didy". — Ploeşti. Iute la hotărîri, cu judecata superficială, niţel încăpăţinată. Dacă îşi pune un lucru'n minte îl duce până la capăt, chiar dacă observă că nu e bine ce a făcut. Nu cunoaşte piedeci. Graţioasă. Idealizează pe cine iubeşte. Altruistă, citită, influenţată de muzica sentimentală. Energică, n'are siguranţa lucrurilor, are suflet bun. Se încrede în oameni, în cuvinte dulci, şi de multe ori s'a înşelat.

„R. S." — Ploeşti. Suflet materialist, nervos, neliniştit şi adesea nesocotit în hotărîre. Fantastic, îndrăzneţ, cu tendinţa de a produce efect. Sceptic, răutăcios. Va fi un soţ bun dacă va găsi o tovarăşe caldă pentru dânsul.

Hygeon. — Găieşti. Om cu suflet şi gestul de femeie. Voinţă slabă, mai mult încăpăţinat decât hotărît. Neîncrezător. Sensibil şi înflăcărat. Se agită repede şi în toiul preocupărilor nu-şi dă seama de ce face. E timid, îşi schimbă repede dispoziţia sufletească. In lectură preferă operile populare. E caracterizat de nelinişte. Nu judecă limpede şi nu are logică strânsă. E pasionat în iubire şi egoist. A suferit mult şi de bună seamă va mai suferi câtă vreme nu-şi va schimba firea.

Epicur. — Cluj. Cu greu se hotărîste la un lucru. Nu se prea ocupă de ce fac alţii. Suflet cald, deschis, cu gânduri curate. Ii place liniştea şi singurătatea. Nu cred să aibe mulţi prieteni. Nu se prea ocupă cu artele, şi chiar cu lectura numai ocazional. Are un suflet calculat şi o gândire nesistematizată Posedă însă inteligenţă naturală. N'a învăţat niciodată cu atenţie. Işi recunoaşte greşelile. E altruist şi bun la suflet. Poate să sufere mult.

Silviu B. — Lugoj. Inflăcărat, cu sentimentul datoriei foarte desvoltat, iubeşte mult familia deşi este egoist. Cult şi inteligent. Nu glumeşte şi adesea fără voie vatămă pe ceilalţi. E raţionabil, cu judecată bună. Sever faţă de oameni. Idealist. Ar fi un medic bun. Sensibil în iubire.

Josefsohn V. — Ploeşti. O femeie cu suflet viril, agresivă, cu putere de creaţie, cu fantazie mare. Inimă bună, foarte idealistă, se ocupă mult cu literatura şi probabil că în această direcţie are succes. Logică, echilibrată, foarte ageră. Delicată dă mult pe exterior. Are o durere sufletească care o apasă. Judecă repede şi bine. Cunoaşte oamenii, e altruistă. Are un gust ales pentru îmbrăcăminte. Mai întâi cugetă şi pe urmă dăruieşte dragostea cuiva.

Eugen Ar . . . — Bucureşti. Extrem de nervos. Stă sub influenţa altora. Mândru, sensibil, dispoziţia sufletească se schimbă repede, neglijent. A avut o voinţă puternică, dar în ultimii ani s'a schimbat. Are tendinţa să producă efect. E nervos şi adesea brutal. Are multă amărăciune. Din punct de vedere psihic este zdrobit. Il caracterizează neliniştea. E foarte capricis. E polemist şi în iubire pervers.

A. Rădulescu. — Sascut. Om cult, inteligent, ager la minte, se împacă repede cu orice situaţie. Nu se arată nimănui în chipul adevărat şi aceasta nu o face fiindcă e timid ci din socoteală. Are o putere mare de a-şi concentra voinţa, aşa încât îşi poat satisface orice. E insufleţit şi sensibil sau iubeşte până la nebunie sau urăşte extrem. Nu e tolerant. A îndurat multe dureri, totuş e optimist. E mai fidel în prietenie decât în iubire. Are spirit practic şi e egoist.

Török dela Nelu. Suflet bun. Nu trăieşte viaţa pe care a dorit-o, prea de tânără a cunoscut viaţa reală şi doreşte o viaţă frumoasă veselă. Suferă că nu poate trăi o viaţă de boem deşi e neîndoios că ar fi fost prea uşuratic să alegeţi viaţa cum aţi voit-o. Acum sunteţi ocupată cu realităţile vieţii şi n'aveţi vreme să vă ocupaţi prea mult de propria voastră persoană. Nu sunteţi înţeleasă în societatea din care faceţi parte, pentru că vă ocupaţi mult cu literatura, vă place natura şi progresul. In casă sunteţi polemistă, nerăbdătoare, vă place mult luxul. Aveţi gust bun şi distins, vă plac operile de cugetare.

„Marcela C. — Sebeş. Om bolnav de nervi, se ocupă mult cu muzica şi are talent. E egoist, preocupat de sine, uşor influienţabil, nervos, nerăbdător, se ocupă cu lucruri mărunte, suflet nemulţumit. Il plictisesc toate afacerile. Caută senzaţii. Cunoaşte valoarea banilor şi ştie să-i adune. Nehotărît, se ocupă cu multe dar nu termină toate. A avut o creştere severă militară, aşa încât în afară de muzică nu şi-a putut dedica sufletul la altă artă.

Robespierre. — Aiud. Nu e frumoasă dar are mult şic. Ochii sunt interesanţi. Are educaţie aleasă. Probabil vorbeşte mai multe limbi. Are gusturi fine, îi place muzica grea şi în literatură operile decugetare. Poate că a trăit mai mult timp în străinătate. E pedantă însă. Ii plac covoarele şi ţesăturile de mână. Elegantă. Se acomodează după situaţie. E îndrăzneaţă şi altruistă. Are suflet vessel şi în dragoste e fidelă.

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alăturez un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura şi adresa: ....

....

Botezul equatorului

LINIA Equatorului, care se întinde pe tot pântecul pământului, trece peste Oceanul Atlantic, în punctul unde razele soarelui cad perpendicular pe luciul apei.

Locul, pe unde trece această linie, e socotit de călătorii vapoarelor, care cobor spre sud, ca foarte însemnat şi evenimentul traversării lui, pentru cei cari călătoresc întâia oră, se numeşte: „botezul Equatorului".

Marinarii au superstiţia că botezul cu apă sărată, dela Equator, aduce noroc. Emigranţii, cari după noroc aleargă, prin meleagurile acestea, încearcă orce cale, spre a pune mâna pe dânsul, deci primesc şi botezul.

La un semnal, lumea toată se suie pe covertă. In alai de trâmbite şi de tobe, soseşte bărbosul zeu al mărilor Neptun, însoţit de zeiţa Amfitrite, atât unul cât şi celalalt marinari grimaţi, cu buzele vopsite şi cu păr din fuior de cânepă. In urma lor suita e alcătuită dintr'un doctor, un judecător, un bărbier şi o ceată de negri, şi aceştia tot mateloţi, spoiţi cu păcură, pe faţă.

Alaiul se opreşte pe o tribună, în faţa unui bazin şi apoi începe „botezul".

Primul sosit e un bărbat. Adus în faţa doctorului, acesta îl ciocăneşte în frunte şi-l întreabă dacă-l doare capul. Ii dă apoi să bea un păhărel dintr'un lichid, care la culoare aduce cu un liquer, dar are gustul untului de ricină. Rezultatul e cât se poate de comic. Neofitul se strâmbă de mama focului, în vreme ce pe de lături toată lumea râde cu poftă. Ceremonia nu s'a terminat încă. Cel care se botează e dat pe mâna bărbierului, care după ce-l instalează pe marginea bazinului, îl săpuneşte pe faţă, cu o bidinea şi începe să-l bărbierească cu un briciu de lemn, lung de o jumătate de metru. Şi în vreme ce pacientul ţine ochii strânşi închişi, din pricina săpunului, intenţionat dat în ochi, bărbierul, brusc, îl apucă de picioare şi-l aruncă peste cap, în bazin, cu haine cu tot, în hazul general. De aci, după ce e lăsat să înghită o cantitate mai măricică de apă sărată, e scos afară, de trei marinari, în vreme ce lumea din jur petrece, cât se poate de bine, fără să bănuiască că fiecăruia îi va veni rândul, să fie păcălit.

Femeilor, bunăoară, doctorul le dă un binoclu, prin care — spune dânsul — vor putea vedea pe Ocean, linia care împarte pământul în două părţi egale. In realitate acest binoclu sunt două sticle pline cu apă, lipite între ele, pe care femeile ridicându-le ca să priviască, le răstoarnă, vărsându-şi apa în sân. La ţipetele celei păcălite, publicul bineînţeles, râde.

Şi dacă nimeni nu mai îndrăzneşte să se prezinte în faţa „comisiunii" de botezare, deodată o ploaie artificială cade potop, pe capetele mulţimii, aruncată de un furtun, acţionat de o pompă: ficare ţipă când apa îl udă, dar fiecare râde, când vede pe vecini leoarcă de apă, de sus şi până jos.

Dar sună clopotul, care chiamă lumea la masă şi oamenii aleargă în cabine să se primeniască. Seara un bal costumat încheie petrecerea, fiecare primind şi „actul de botez", cu nume ca acestea: peşte de uscat; ariciu de ocean etc. sau: gâscă de mare, broască ţestoasă, etc.

Acesta este botezul Equatorului, prilej de petrecere pentru marinari şi călători, pe lunga cale a Oceanului . . .

(Din notele: „O călătorie în America latină" de Ion Teulea — Bucureşti).

POŞTA REDACŢIEI

Ioan Teulea. — Bucureşti. Trimiteţi, rămânând ca noi să alegem şi să Vă restituim ceea ce eventual nu s'a publicat.

Tuturor cititorilor cari trimit fotografii la concursul fotografic le comunicăm că dăm preferinţă fotografiilor cu subiecte neprevăzute: animale, mişcare, viaţa în mersul ei.

Administrator Lt. G. V. Georgescu. — Râmnicul-Sărat. Am primit fotografiile, Vă mulţumim şi vom publica două din ele.

Kitzler M. Naum. — Bârlad. Am primit toate hazurile şi jocurile pe care le-aţi trimis dar nu putem publica decât pe rând şi în limita spaţiului de care dispunem. Aveţi răbdare.

Didina Alexandrinovici. — Cluj. Ne facem plăcerea de a vă anunţa ca aţi fost votată de un cititor tocmai din Elveţia. Am primit azi la redacţia noastră un buletin de vot, într'o scrisoare, care poartă stămpila poştei elveţiene.

Tuturor participanţilor la Concursul literar le comunicăm că am primit manuscrisele şi la începutul lunei Decemvrie vom menţiona pe toţi cei câţi au trimis schiţe şi nuvele, publicând bineînţeles numai pe cele trei alese.

Beşicariu Constantin — şi tuturor celor cari ne trimit jocuri spre deslegare. Toate scrisorile se primesc la redacţia noastră dar suntem absolut în imposibilitate de a răspunde fiecăruia. Ne-ar trebui pentru aceasta 6 pagine de revistă săptămânal. Rugăm pe cititori să fie cu răbdare căci apreciem străduinţele lor şi răsfăţaţi de interesantele jocuri pe cari ni le trimit, le publicăm în ordine, după cum se poate constata, exclusi vale lor.

Repertoriul Teatrul Naţional din Cluj

DRAMA:

Sâmbătă 26 Noemvrie ora 8 jum. seara **Comedia fericirii.** Duminecă 27 Noemvrie ora 3 p. m. **Ciufulici** de G. Silviu. Marţi 29 Noemvrie ora 8 jum. seara **Comedia Fericirii.** Joi 1 Decemvrie ora 8 jum. seara **Comedia Fericirii.** Duminică 4 Decemvrie ora 8 jum. seara **Comedia Fericirii.**

OPERA:

Luni 28 Noemvrie: „Concert simfonic", dirigent: I. Perlea. Mercuri, 30 Noemvrie: „Traviata" cu D-na Pia Ravenna si d-l A. Costescu-Duca. Vineri, 2 Decemvrie: „Rigoletto" cu D-na Pia Ravenna şi d-l A. Costescu-Duca. Sâmbătă, 3 Decemvrie: „Crai nou" şi „La şezătoare."

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacţie, până la 10 Decembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 40, 41 şi 42 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Decembrie.

Bonul D. 3.

Subsemnatul ....

....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No..................

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugaţi să detaşeze acest bon şi să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ţinea socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărţirea premiilor.

Joc. No. 1 trimis de Constantin D. Bottez. Cuvinte încrucişate (10 puncte).

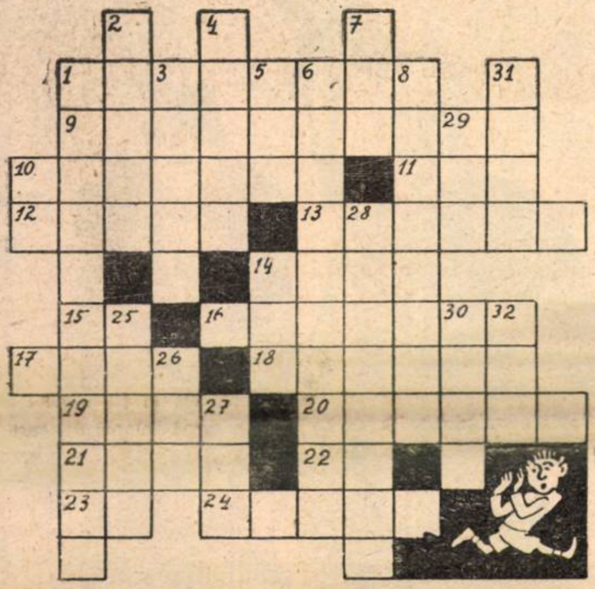

ORIZONTAL:

1. Împărat roman (51-96)
9. Ostrov al Nilului
10. Fals
11. Obiect de fier
12. În gura omului
13. Izolat
14. Fluviu în Spania
15. Unitate de măsură
16. Publicitate
17. Luptă
18. Sterp
19. Preot la Mahomaedani
20. Învăţăcel
21. Vulgar
22. Interjecţie
23. Imperativ
24. Ţară în Europa.

VERTICAL:

1. Poet român (1835-1900)
2. Profit
25. Balustradă
3. Moschee turcească mică
10. Arată posesiunea
26. Animal domestic
4. Numărul
27. Pom fructifer
5. Verb care arată separaţiunea
14. Aglomerat
6. Fără folos
7. Comună rurală
28. Personagiu comic
8. Zăpadă
29. Fluviu în Africa
30. Loc de extras mineralele
31. Intestine popular
32. Nume turcesc.

AVIZ

Anunţăm pe toţi cititorii noştrii că într'unul din numerile viitoare vom publica într'o pagină deslegările tuturor jocurilor încrucişate şi al jocurilor mai grele publicate de noi în ultimile luni.

Joc No. 3. trimis de P. I. Antonescu — Ţigăneşti (Bucureşti). Joc în triunghiu (5 puncte).

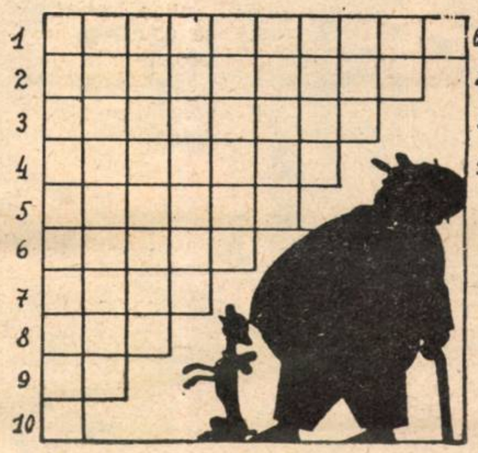

1. Regină asiriană. 2. Gâze care trăiesc o zi. 3. Figură gramaticală. 4. Chip. 5. Parte din ochi. 6. Teren de luptă. 7. Partea depusă în asociaţie. 8. Nume vechiu al unui lanţ de munţi în Creta. 9. Propoziţie. 10. Vocală.

Vertical şi orizontal la fel.

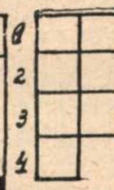

Joc No. 4. (trimis de Remus Onoe — Bistriţa). Joc în triunghiu (3 p).

1. Locuitor în Asia. 2. Bărbierit. 3. Carte de joc. 4. Consoană. Vertical şi orizontal la fel.

Joc. No. 2. Geografic şi istoric trimis de Remus Onoe - Bistriţa (5 puncte)

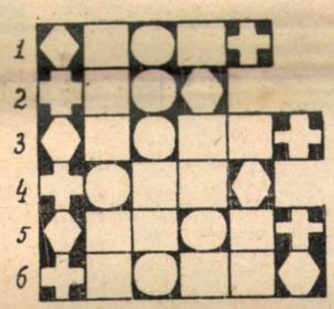

1. Arhipelag în Oceanul Pacific. 2. Cum interpretează ţăranii plescăitura noroiului. 3. Sat lângă Bistriţa (Jud. Năsăud). 4. Grup de stele. 5. Locuitor al unei peninsule din Asia. 6. Oraş care a suferit mânia cerească, în Biblie.

Literile însemnate cu o cruce luate în ordinea dată produc numele unei ţări din Europa.

Literile puse în exagon, în ordinea dată, produc numele Regelui acelei ţări. Literile din rotocoale, în ordinea dată produc numele capitalei aceleiaşi ţări. Literile care formează acest joc sunt:

aaaaaa ddd e f iii ll mm nnn oooooo p rr ss.

Complectări şi îndreptări

In No. 40 la Jocul No. 1. cuvinte încrucişate, s'a omis să se scrie însemnarea rândului orizontal No. 37. Această însemnare este: 37. Cele ce pot fi încorporate.

De asemenea în coloana orizontală în loc de 2 batjocuritor se va citi 10 batjocuritor.

In coloana verticală se va mai adăoga 18 faimos brigand.

In acelaş număr, la Jocul No. 2, suntem hotărîţi — în urma cererilor — să uşurăm deslegarea, dând literile care compun jocul. Aceste litere sunt:

aaaaa bbb ccc ee ff i ll m nnnn ooo rrr tt zz.

La Jocul muzical No. 3 din Realitatea No. 41, cititorii au înţeles de sigur că în loc de 1607-1875 (timpul cât a trăit generalul francez), trebuie citit 1807-1875.

Concursul fotogenic

In numărul de faţă publicăm ultimele fotografii, din concursul fotogenic şi cerem iertare concurentelor, ale căror fotografii sosind prea târziu, n'au mai putut fi publicate.

In numărul viitor, pentru ultima dată, vom mai publica Buletinul de vot şi în ziua de 9 Decemvrie, după cum am hotărît dela început, în prezenţa autorităţilor, vom despuia scrutinul.

Rezultatul votării se va publica la 11 Decemvrie a. c., împreună cu fotografia fericitei alese.

Reamintim, pentru cei cari nu cunosc regulamentul concursului nostru, că prin vot universal şi secret, cu buletinul de vot, din această pagină, cititorii sunt rugaţi să aleagă, pe una dintre cele aproape 100 de concurente, care după părerea lor e cea mai fotogenică şi pe care noi, suntem hotărîţi s'o trimitem pe cheltuiala revistei noastre, în călătorie de studiu şi plăcere, la Paris (călătoria dus şi întors clasa II şi întreţinere timp de 2 săptămâni, în Metropola Franţei) şi la dorinţa acestei premiate să-i procurăm un angajament, la o casă de filme.

Cu buletinul de vot din numărul prezent al revistei, cititorii pot vota pe oricare din concurente, ale căror fotografii au apărut în numerile 40, 41, 42 şi 43 al revistei noastre.

Votul se trimite la redacţia noastră, în plic deschis, cu o marcă de un leu, ca imprimat.

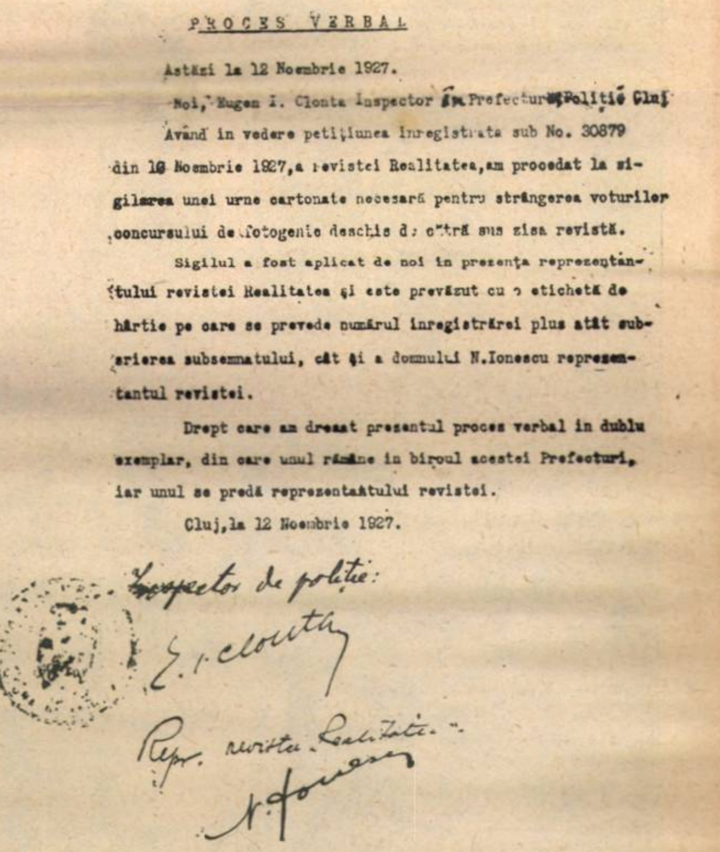
PROCES VERBAL

Astăzi la 12 Noembrie 1927.

Noi, Eugen I. Clonta Inspector în Prefectura Poliţie Cluj

Având in vedere petiţiunea inregistrata sub No. 30879 din 10 Noembrie 1927, a revistei Realitatea, am procedat la sigilarea unei urne cartonate necesară pentru strângerea voturilor concursului de fotogenic deschis de către sus zisa revistă.

Sigilul a fost aplicat de noi in prezenţa reprezentantului revistei Realitatea şi este prevăzut cu o etichetă de hârtie pe care se prevede numărul inregistrărei plus atât subscrierea subsemnatului, cât şi a domnului N.Ionescu reprezentantul revistei.

Drept care am dresat prezentul proces verbal in dublu exemplar, din care unul rămâne in biroul acestei Prefecturi, iar unul se predă reprezentantului revistei.

Cluj, la 12 Noembrie 1927.

Inspector de poliţie:

E. I. Clonta

Rep. revistei Realitatea

N. Ionescu

Procesul-Verbal încheiat de Prefectura Poliţiei Cluj, la sigilarea urnei în care se depun voturile concursului.

Joc No. 5. (4 puncte).

Din aşezarea la locul potrivit a bucăţilor tăiate alcătuiţi o imagine.

CONCURSUL FOTOGENIC
al revistei „Realitatea Ilustrată“

BULETIN DE VOT

Cercetând fotografiile concurentelor, la concursul fotogenic, aleg Chipul No. ....

După părerea mea, e cea mai frumoasă şi cea mai fotogenică, şi se cuvine să fie premiată şi trimisă în călătorie de studiu şi de agrement, la Paris.

UN CITITO

Un dar preţios: „Muzeul Simu“ a fost donat Statului

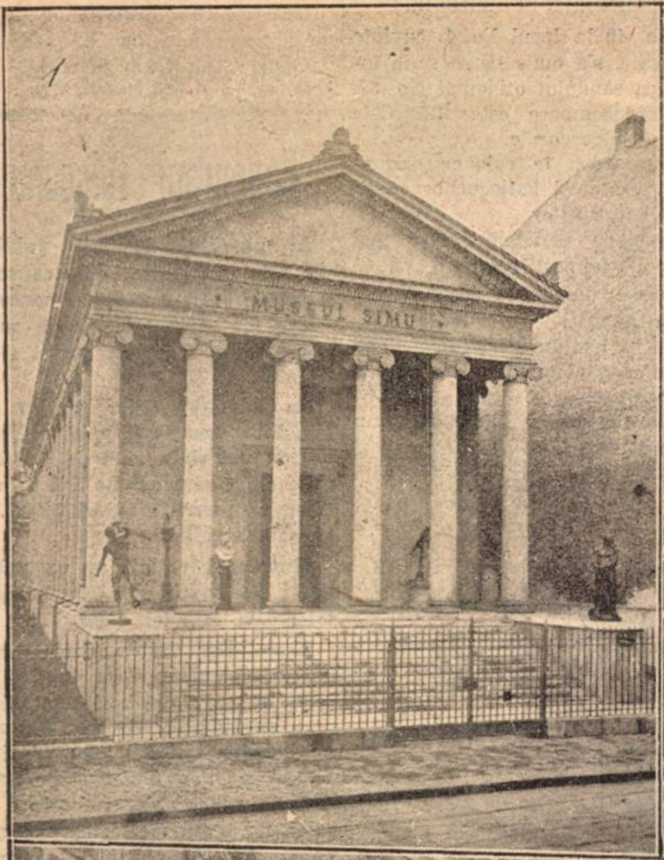

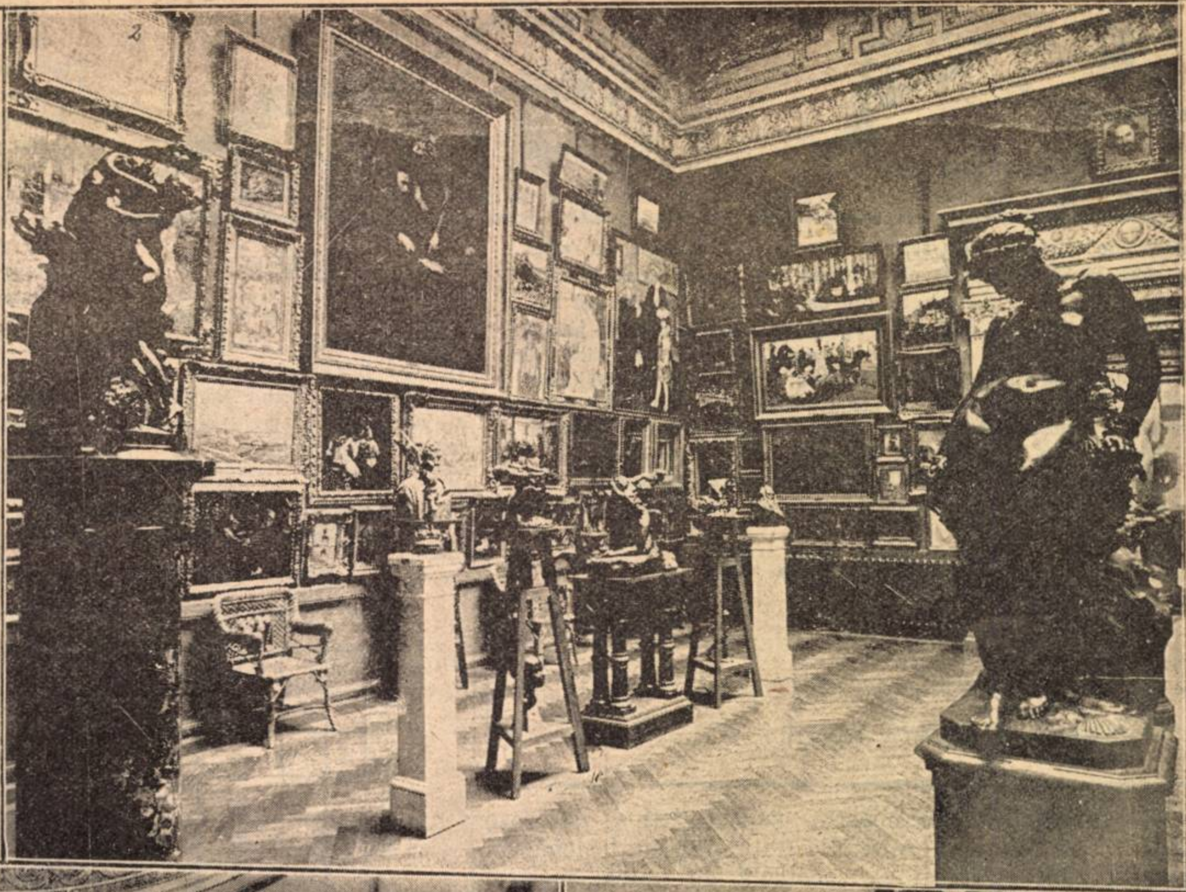

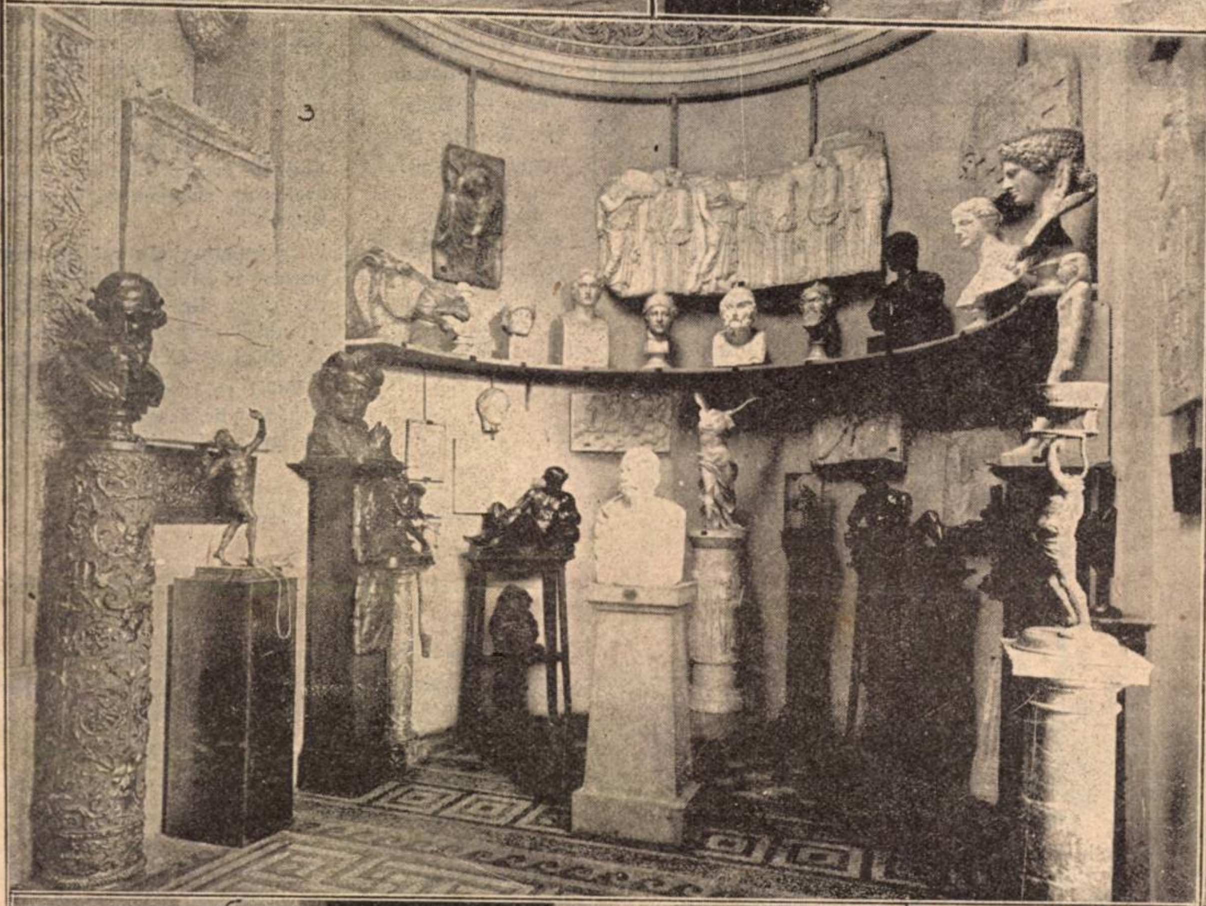

CLIŞEUL NOSTRU REPREZINTĂ: MUZEUL SIMU, EXTERIOR ŞI INTERIOR; DONATORII ANASTASE ŞI ELENA SIMU ŞI SOLEMNITATEA PREDĂREI.

„Inspirat şi cârmuit de ideia Frumosului, principiu salutar, etern, — m'am hotărât şi devotat cu totul la fondarea Templului din strada Mercur, colecţionând şi îmbogăţindu-l, ani dearândul, cu opere de artă, în măsura mijloacelor de care am putut dispune.

Considerând ziua de azi ca una din cele mai fericite ale vieţii mele, declar în mod solemn, că atât terenul ce am cumpărat în anul 1904, cât şi clădirea „Muzeului Simu“ ce am construit pe el, precum şi toate operele de Artă aflate în el — a căror evaluare faţă de preţurile actuale extraordinare mă abţin a o face — declar că le închin, cu dragoste, României-Mari, şi le fac danie de veci Naţiunei, prin Ministerul Artelor şi Cultelor“.

Şi dacă la început am scris pe frontispiciul muzeului „Nu numai pentru noi dar şi pentru alţii“ azi sunt cel mai fericit a zice: „Nimic pentru noi totul pentru Ţară“.

Aceste cuvinte rostite de d. Anastase Simu, donatorul Muzeului, lămuresc mai bine decât orice, frumuseţea gestului pe care dânsul, împreună cu soţia sa Elena Simu l-au făcut.

La cuvântarea d-lui Simu, a răspuns Ion I. C. Brătianu — a fost ultima manifestare publică a defunctului bărbat de Stat — oferind donatorului insignele marei cruci a Ordinului Coroana României, cu care a fost distins de Inalta Regenţă.

La solemnitatea predărei au mai vorbit d. Tzigara Samurcaşi, directorul Muzeului Naţional, Jalea preşedintele sindicatului artiştilor plastici, Oscar Czizec, din partea criticilor de artă plastică şi cu toţii au adus omagii donatorului.

In Parlament d. Alexandru Lapedatu a cerut Camerei — ca reprezentantă a naţiunei să exprime recunoştinţă d-lui Simu pentru generoasa donaţie.

La propunerea d-lui N. N. Săveanu, preşedintele Camerei, o delegaţie a adunării, a prezentat d-lui Simu, sentimentele de gratitudine ale Camerei, pentru donaţia făcută. Ion I. C. Brătianu a felicitat pe d. Simu, spunându-i:

„Ne-a legat în vremuri o prietenie în mijlocul unei vijelioase stepe la Tecuci. Imi amintesc şi acum de noaptea grea când ne-am cunoscut într'o luptă politică. Atunci am constatat că ai suflet capabil să creeze ceva bun în ţară.

De atunci şi-a schimbat directiva şi în loc să-l găsesc adversar pe tărâmul politic l-am găsit lucrând la ridicarea neamului său.

Posteritatea te va privi, că n'ai lucrat numai pentru frumos, dar pentru cultură: pentru frumos, bine şi adevăr.“

Institutul de arte grafice „VIAŢA“ — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

ANUL I. No. 44. — DUMINECĂ 4 DECEMBRIE 1927 12 Pagini Preţul 7 lei

BIBLIOTECA

REALITATEA
(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)
ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.
Director: J. B. Sima. Apare totdeauna Dumineca
Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria 38.

Funeraliile Naţionale ale lui Ion I. C. Brătianu

Lui Ionel Brătianu, barbatul de stat pe care l-a pierdut România, i s'au dat ultimile onoruri de către toată suflarea ţării. Rămăşiţele pământeşti au fost depuse Duminecă în rotonda Ateneului. Trupul neînsufleţit a fost veghiat de către Miniştrii. Lume peste lume s'a perindat în faţa catafalcului, pe care zăcea întins, fostul prim-ministru.

Inmormântarea a avut loc Duminecă după amiază. Cosciugul a fost aşezat pe un afet de tun şi, în chipul acesta, a fost dus la Gara de Nord. Cu un tren special, trupul neînsufleţit a fost pornti la Florica, în ţinutul care a fost leagăn lui Ionel Brătianu şi unde din vreme defunctul şi-a îngrijit lăcaşul de veci.

Nu numai Regina Maria, Prinţul Nicolae şi membrii Regenţei, dar toţi fruntaşii tuturor partidelor, fără deosebire şi fără a ţinea seama de rivalităţi vechi, au rostit cuvinte înduioşătoare de rămas bun, pentru cel care a intrat în eternitate şi cu toţii, făcând panegiricul celui răposat, au relevat pierderea suferită de ţară, prin moartea lui Ionel Brătianu.

Au ţinut cuvântări Mitropolitul Bălan, d. Ministru Dr. Anghelescu în numele guvernului, d. Alexandru Vaida-Voievod în numele partidului naţional ţărănesc, D. Dr. I. Costinescu, în numele capitalei, d. Prof. G. Taşcă, în numele partidului naţional ,al d-lui Iorga, d. N. M. Săvianu în numele camerei, d. General Coandă în numele partidului poporului, d. Al. Lapedatu în numele Ardealului, d. Prof. Borcea în numele partidului ţărănesc lupist, d. Aurel Cosma, în numel Banatului; d. C. Nicolaescu ,în numele Senatului; d. Ministru Inculeţ în numele Basarabiei; d. General Moşoiu în numele legiunii române a foştilor luptători; d. Ion Th. Florescu, în numele organizaţiei liberale din capitală; d. Ministru I. Nistor, în numele Bucovinei şi d. N. T. Ştefănescu, preşedintele societăţii politehnice, în numele corpului tehnice, din care a făcut parte şi defunctul, Ion I. C. Brătianu, fiind inginer.

La Florica, trupul neînsufleţit a fost aşezat pe un car, tras de 6 boi şi ţărani, întristaţi de pierderea celui pe care l-au iubit, au dus apoi pe umeri sicriul, până în cripta din biserica familiei Brătianu.

(Serviciul fotografic al „REALITĂŢEI ILUSTRATE")

Ilustraţiile noastre reprezintă, de sus în jos şi dela stânga spre dreapta, sicriul aşezat pe catafalc, în rotonda Ateneului; Ion I. C. Brătianu pe catafalc; d-nii Iuliu Maniu şi Alexandru Vaida Voevod, conducătorii partidului naţional ţărănesc, părăsind casa lui Ionel Brătianu, unde au fost spre a prezenta condoleanţe; ţăranii la Florica, purtând pe umeri coşciugul, cu rămăşiţele pământeşti ale lui Ionel Brătianu; carul funebru tras de 6 boi, care duce spre cavoul familiei Brătianu, rămăşiţele pământeşti ale defunctului; Regina văduvă Maria şi Prinţul Nicolae, în pridvorul capelei dela Florica, asistând la înhumare şi d. Vintilă Brătianu, noul prim-ministru şi fratele defunctului, primind condoleanţele prietenilor, în momentul când părăseşte casa.

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . „ 160
Pe trei luni . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America $3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

Cenzurat
DUMINECĂ, 4 DECEMVRIE, 1927

Omagiul cel din urmă

Ion I. C. Brătianu doarme de o săptămână și va dormi deapururi, la Florica, în cadrul cântat de poetul Ion Pillat. Ultimul cuvânt al fostului președinte de consiliu, de a nu se aduce flori la înmormântare, a dat ceremoniei o notă de sobrietate, care a impresionat mai mult, decât avalanșa de coroane, cu obligatorii și banale condoleanțe. In locul lor, sumele de bani vor fi destinate unui fond caritabil și cultural.

A murit anul trecut, cam tot pe vremea asta, un alt bărbat politic. Deși în pragul iernii, cortegiul mortuar prezinta aspectul unei procesiuni, din zi de primăvară.

Flori, multe flori... coroane și jerbe și buchete multicolore... convoiul impresiona prin această avalanșe, care dovedia neindoielnic, multe păreri de rău.

Dovedia însă și altceva: că omagiile aduse memoriei defunctului puteau fi exprimate și într'alt chip. Coroanele, buchetele și jerbele costaseră aproape 2 milioane de lei. Inconjuraseră cu profuziunea lor de culori și parfumuri catafalcul omului decedat, dăduseră convoiului o notă de tinerețe, de primăvară, și apoi s'au veștejit.

Două milioane de lei însemnează cel puțin un milion de kgr. de lemne, însemnează o sută și mai bine de vagoane de lemne, însemnează încălzirea câtorva sute de nevoiași, pe tot timpul iernii. Două milioane de lei însemnează 150 de mii de pâini, asigurarea hranei pe un an intreg, pentru alte câteva sute de nevoiași. Și mai însemnează aceste milioane, câteva sute de paltoane, câteva mii de cărți de școală, câteva perechi de imobile, pentru cei cari sunt fără locuință; însemnează înzestrarea câtorva zeci de copii, a câtorva zeci de fete sărace, a câtorva aziluri...

Și mai însemnează 2 milioane de lei...

Ne oprim însă. Calculați Dvs. înaltul și utilul rost social al acestor 2 milioane, cheltuite cu flori, dacă acele 2 milioane ar fi fost altfel utilizate...

Așa cum ar putea să fie folosite acum aceste sume, în urma ultimei dorințe, exprimate de fostul prim-ministru, care doarme la Florica.

Ion Pas.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

NIMIC nu este mai admirabil, în viața poporului nostru, decât înțelepciunea și resemnarea, cu care știe primi toate loviturile soartei, cu care știe înfrunta toate adversitățile, cu care știe să înțeleagă toate necesitățile fatalității.

Privind în jurul nostru, în Europa: peste Nistru, jos în Balcani și chiar în apusul civilizat, nicăeri nu vom găsi răbdarea, îngăduința și puterea de suferință a neamului românesc.

Pe lângă sărăcia cumplită, în care geme țara, dela o vreme încoace, dânsa a fost ursită să primiască, una după alta, loviturile soartei și să îndure nedreptățiri. După schimbarea ordinei dinastice, după moartea Regelui Ferdinand, după procesul optanților și campaniile lordului Rothermere, a dispărut dintre noi și marele bărbat de stat, care era Ion I. C. Brătianu. Poporul a primit cu resemnare toate aceste lovituri.

Ionel Brătianu a murit în momentul când am fi avut nevoie de câți mai mulți oameni luminați și conducători înțelepți.

Soarta țării a fost încredințată d-lui Vintilă Brătianu, fratele defunctului și ministru de finanțe. Acesta a încercat să alcătuiască un guvern național, cu toate partidele din țară, dar d. Iuliu Maniu, președintele partidului național țărănesc, după ce a încheiat o înțelegere cu d. Iorga, a respins propunerea d-lui Vintilă Brătianu — d-sa rămânând hotărît în părerile sale — că, pe baza actualului parlament, nu se poate face nici un fel de colaborare, cu partidul liberal. D-l Maniu cere ca mai întâi să se facă alegeri libere și apoi să se alcătuiască un guvern, pe baza indicațiunilor date de țară.

D. Vintilă Brătianu a fost proclamat șef al liberalilor. Situația nu va putea dura mult în felul acesta și e probabil că, foarte curând, vor interveni schimbări și chiar în sânul guvernului se va face o remaniere.

Parlamentul se va deschide Miercuri 7 Decemvrie. Guvernul speră că până la această dată să ajungă la o înțelegere, cu partidele de opoziție. Dar înțelegerea, după cum am arătat, nu se poate face decât prin dizolvarea acestui Parlament, care nu este recunoscut de d-nii Maniu și Iorga.

După unele păreri, d. Vintilă Brătianu se va mulțumi să treacă prin Parlamentul actual bugetul și apoi va încerca cu orice preț o împăciuire a opoziției; după alții însă, d-sa socoate că ar putea conduce singur treburile Statului.

* * *

IN politica etxernă faptul cel mai remarcabil, în ultimul timp, a fost tratatul de alianță, încheiat între francezi și sârbi. Intre cele două țări din totdeauna au eixstat legături de prietenie și aceste legături s'au strâns acum, prin o învoială scrisă.

Italia, care nu se înțelege bine cu Sârbia și nici cu Franța, n'a văzut cu ochi prea buni iscălirea acestui tratat și, ca un fel de răspuns, a încheiat imediat un pact de ajutor reciproc cu Albania, micul stat din Peninsula Balcanică.

In Rusia nu e liniște: o revoltă serioasă a izbucnit în Ucraina și din Basarabia, dela țărmul Nistrului, se aud împușcăturile între răsculați și armate.

Primarul Vienei d. Carol Seitz a fost victima unui atentat, care însă n'a avut nici o urmare gravă. Un anarhist Richard Strebinger a tras asupră-i, mai multe focuri de revolver și a voit cu gestul său să atragă atenția lumii asupra situației grele economice în care se găsește populația Austriei.

Rugăciunea copilului sărac

In iarna aceasta grea, Tu Doamne,
Cobori cândva, la noi în sat —
Bunica vrea de mult să-Ți spună.
Că foarte bine m'am purtat.

M'am închinat în toată seara,
Te-am preamărit în orice zi,
La școală-am stat cuminte'n bancă,
Nu m'am certat cu alți copii.

Afară-i frig și ninge 'ntr'una,
Eu stau sgulit într'un cojoc.
O, cât de rău, e Doamne sfinte,
Să n'ai nici un gătej pe foc!

Bunica-mi spune că-i aduci
La noapte-un coș umplut cu nuci,
Eu Te mai rog, mărite Doamne,
Și-o carte nouă să-mi aduci!

Iar la ferestrele micuțe
Dela bordeiul cel sărac,
Să mângâi pe măicuța scumpă,
Căci s'a gătat făina'n sac.

IUSTIN ILIEȘU

DREPTUL INALENIABIL AL ȚĂRANULUI
Să dă ca sigur, că Țăranul va fi din nou chemat să-și exprime „voința LIBERĂ!"

„Domnul Manoilescu a fost achitat." — Ziarele.

VINTILĂ: „Auleu! Cum mi-a scăpat!!"

„La Paris s'a deschis un hotel pentru câinii aristocrați." — Realitatea pag. 4.

— „Mon-cher, nu mai e de trăit cu valeții ăștia: iar n'au încălzit apa."

STELE SAU MOCIRLĂ?

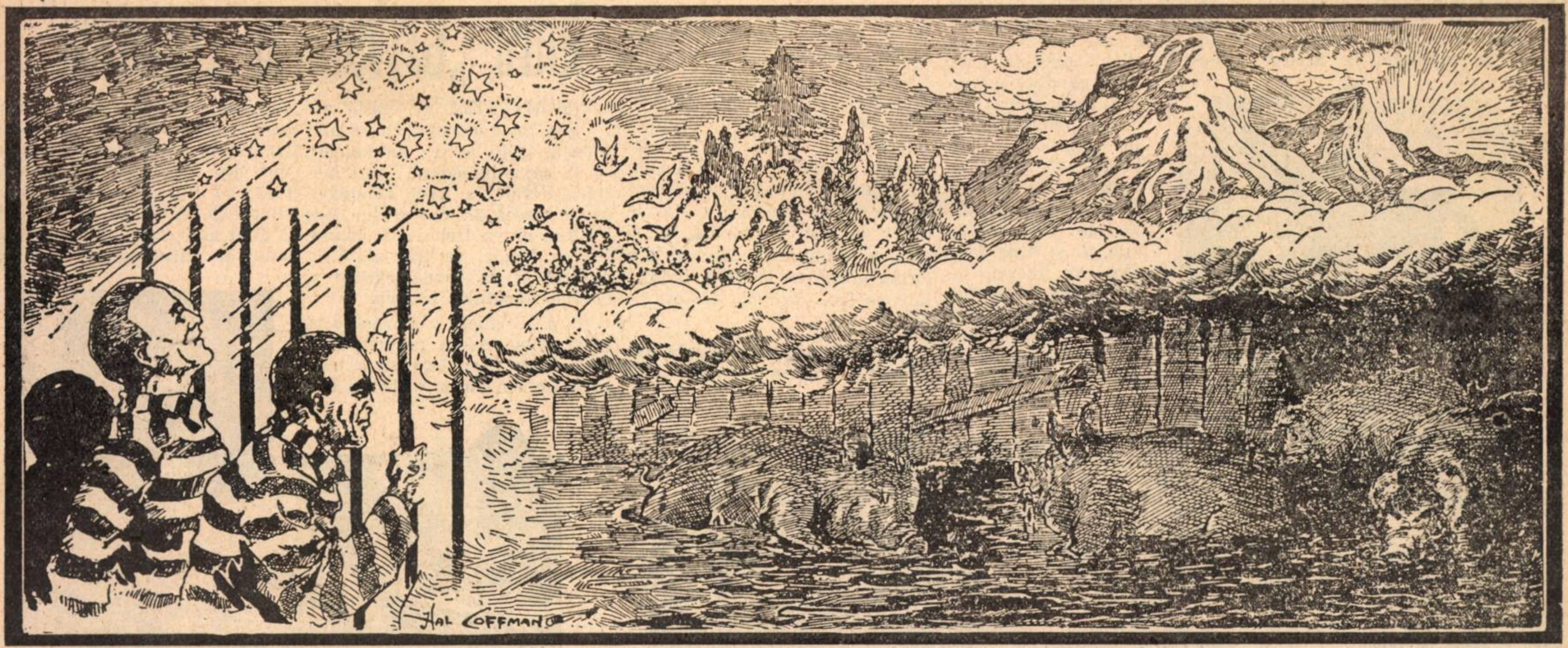

Sunt astăzi foarte numeroşi oamenii cu feţele întunecate, cu gândurile mohorîte şi care văd totul în NEGRU şi FĂRĂ NĂDEJDE.

Aceştia sunt o NENOROCIRE atât pentru DÂNŞII cât şi pentru CEI DIN JURUL LOR. Scopul acestui articol este de a îndemna pe cititori să trăiască o viaţă optimistă, ajutând altora să fie fericiţi, prin aceea că EI ÎNŞIŞI sunt mulţumiţi.

Necazurile noastre devin mai grele atunci când ni-le ÎNCHIPUIM grele. Ele însă pierd toată importanţa lor, când avem credinţa nestrămutată că nu pot SĂ ŢINĂ MULT. O viaţă de IZBÂNDĂ cere CURAJ OPTIMISM şi VESELIE.

DOI PRIZONIERI priviau odată de dinapoia gratiilor unde stăteau închişi: unul se uita la stele, pe celalt în interesau porcii din mocirlă".

Autorul acestei scurte poveşti, nu e cunoscut. Dar odată cititorii unei mari reviste din America au fost întrebaţi care să fie tâlcul acestor cuvinte. O femeie inteligentă a dat următorul răspuns: „Arată la doi oameni, cari se află împreună într'un local public, şi privesc la o femeie nenorocită, la o femeie de moravuri uşoare. Unul dintre aceştia doi va putea să vadă într'însa existenţa unui suflet, pe care nimic nu-l va putea distruge; spiritul ei se va ridica, în fine, deasupra pământului. Acesta vede STELELE".

„Celalt nu va vedea decât mocirla, numai ceeace este viţios şi degradant, în aceea nefericită femeie".

Acesta nu vede decât NOROIUL.

Am însoţit articolul de faţă cu o ilustraţie care arată pe cei doui prizonieri ai acestui pământ, privind de dinapoia gratiilor de fier, din închisoarea în care stau închişi. Unul priveşte spre cer şi vede ceeace e frumos în viaţă şi în natură. Imaginaţia sa — căci ambii privesc numai prin IMAGINAŢIE — îl duce pe vârful munţilor şi-l face nepăsător de gratiile de fier ale închisorii sale. Prin ferestrele amintirii şi speranţei, el ştie să se înalţe în nouri, să priviască vârful arborilor, până sus la stele.

Celalt, cu imaginaţia sa josnică, nu poate să vadă decât MOCIRLA şi PORCUL care se bălăceşte într'însa.

Fiecare dintre noi îşi poate deprinde mintea să lucrze după cum DOREŞTE. O puteam deprinde să priviască întotdeauna la aspectul frumos, la partea plină de nădejdi, la ceea ce este bun, în viaţă. Sau, dacă DORIM, o putem lăsa să alunece către pesimism, către întuneric, la gânduri bolnave şi să vedem numai ceeace este hidos şi nemernic.

Titu Liviu, în cartea sa de istorie, spune că oamenii se pot deosebi în două: unii cărora le plac să se asemene cu animalele, privesc în jos şi sunt supuşi burţii; alţii care înţeleg că de aceea le-a fost hărăzită o minte luminată şi posibilitatea de a privi spre cer, pentru ca să se înalţe pe ei singuri şi să îmbrăţişeze cu gândul, zările largi.

Cu toţii suntem prizonieri, cu toţii suntem închişi într'o închisoare. Inchisoarea aceasta nu e absolut nevoie să fie o temniţă propriu zisă, cu gratii de fier. Ea poate fi şi mâna sugrumătoare a beţiei, poate fi slăbiciunile şi greşelile cari ne cauzează dureri şi necazuri.

Ştim cu toţii că odată vom ieşi din aceste închisori vremelnice, spre a intra în lunga noapte de SOMN, pe care ne-o aduce mormântul. Câtă vreme vom sta în mormânt, nimic nu ne va supăra: nu vor fi nici necazuri, nici dureri, nici POLIŢE scadente, nici IMPOZITE, nici DEZBATERI PARLAMENTARE şi nici toate celelalte treburi pentru cari ne zbuciumăm în viaţă.

* * *

In cartea lui Iov este scris că dincolo de mormânt „cei răi încetează de a mai turbura, şi cei osteniţi se răpausează. Acolo cei în lanţuri cu toţii află repaus; nu aud vocea celui ce-i îmboldeşte; acolo sunt şi cei MICI şi cei MARI — şi servul e liber de domnul său."

Prin urmare oricare ar fi deosebirea pe pământ, este neîndoios că în faţa mormântului suntem egali, şi nici bogatul cu bogăţia sa, nici înţeleptul cu înţelepciunea sa, nici filozoful cu multele sale cunoştinţe, şi nici cel prost, ori cât de mare i-ar fi prostia, nu pot opri, amâna sau îndupleca MOARTEA cea hâdă, cu COASA ei.

Deosebirea între oameni începe abia dela mormânt ÎNCOLO. Unii văd dincolo de mormânt numai mocirlă, iar alţii văd stelele. După cum am spus, câtă vreme trăim în aceste trupuri, suntem ROBI, indiferent de bogăţia pe care o avem, de situaţia socială pe care o ocupăm.

Din aceste închisori ale trupului, oamenii care privesc dincolo de mormânt îi putem împărţi în trei categorii, după chipul în care îşi imaginează viaţa de dincolo:

1. O mare parte a omenirei, dincolo de mormânt, vede chinuri, tortură, vaiet, foc, şerpi sau balauri. Toate acestea le fac o viaţă amară şi întunecată. Aceştia sunt oamenii a căror imaginaţie îi face pesimişti.

2. O a doua categorie, mai puţin numeroasă, dar al cărei număr se înmulţeşte mereu, o alcătuiesc acei, care în loc să priviască spre STELE, spre miile şi milioanele de sori şi să atribuie această operă măreaţă unei Fiinţe Supreme, unei Inteligenţe Divine, privesc în jos, în MOCIRLĂ, socotind protoplasma drept origine a tot ce se mişcă pe pământ. Pentru aceştia totul se sfârşeşte DINCOACE de mormânt. Viaţa se curmă atunci când robul iese din închisoare. Omul pentru dânşii nu e decât jucăria Naturii, jucărie pe care tot Natura o elimină atunci când şi-a pierdut farmecul şi rezistenţa. Şi pentru aceştia viaţa are un aspect destul de NEGRU şi de DESNĂDĂJDUIT. Cum poate fi altfel viaţa acestora, cari totdeauna ştiu că n'au nimic de aşteptat? Ea este asemenea cu viaţa aceluia care se găseşte la câţiva paşi de spânzurătoare sau de scaunul electric. Dânsul ştie că peste câteva minute, NU VA MAI FI! Picioarele îi tremură, inima d'abia mai bate, şi tot trupul e cuprins de sudori reci.

3. Cea de a treia categorie este aceea care indiferent de părerile teologice sau de deducţiunile ştiinţei, ştie să priviască către STELE, la milionele şi miliardele de stele, care alcătuiesc acest Univers imens, despre care oamenii de ştiinţă mărturisesc că n'au putut cunoaşte nici măcar a mia parte — şi să ştie cât de mult au căutat să vadă oamenii de ştiinţă — este categoria care ştie să priviască şi să admire precizia, măestria, mecanismul delicat al acestui angrenaj, care este lumea în care trăim. Categoria aceasta vede pământul cu sutele de mii de flori, de plante, de animale, de păsări, toate făcute în mod maestru, şi toate alcătuite astfel încât să formeze un TOT armonic. Categoria aceasta rămâne înmărmurită în faţa unei opere atât de gigantică şi de delicată şi ştie s'o atribuie Omnipotenei Fiinţi Supreme, care a putut-o creia, şi care o conduce. Conştienţi de adevărurile ştiinţifice, aceşti oameni admit că NATURA este mijlocul prin care această operă măreaţă s'a introdus în fiinţă, dar DINAPOIA acestei naturi, ei înţeleg că STĂ ÎNŢELEPCIUNEA, PUTEREA CREATOARE A CELUI NEVĂZUT.

Din punctul lor de vedere, omul NU este o creatură a întâmplării, produsă de nămol şi care se sfârşeşte la marginea mormântului. Lăsând în grija şi înţelepciunea Creatorului întreg vitorul, ei privesc înainte cu speranţă, bucurie şi optimism.

Ei privesc spre STELE şi ÎNTREVĂD o epocă de glorie şi de fericire pe pământ, când omenirea va fi liberă şi mulţumită.

* * *

Intorcându-ne la viaţa practică, observăm că traiul în sine este o mare problemă. Nu se poate ajunge uşor nici măcar la o mulţumire moderată. Se naşte întrebarea însă, dacă noi putem ajuta câtva situaţii prin faptul că ne-am văita şi am plânge mereu împotriva tuturor necazurilor, privind mereu la mocirla de jos.

Sunt mulţi oameni cari citind numai puţin, spicuind de colo câte ceva, cred că ştiu totul şi trag concluzii pesimiste pentru neamul omenesc, socot viaţa nevrednică de trăit şi adesea îi poţi auzi spunând, că lumea stă sub stăpânirea spiritului rău. Aceştia împrăştie astfel în jurul lor deprimarea, ori pe unde trec. Ei se aseamănă cu cucuveaua şi sunt mai puţin de admirat decât ţiganul nenorocit, care salahor, poartă toată ziua cărămidă şi var şi totuş râde şi-şi mănâncă cu voie bună bucăţica de pâine uscată, oricât de greu e câştigată.

* * *

Fi voios (ceeace POŢI dacă vrei) şi astfel viaţa îţi va fi senină şi va radia fericire pentru toţi în jurul tău. Nu este mai mare piedecă în calea izbânzii decât faţa POSOMORÎTĂ. O faţă veselă CUCEREŞTE pe toată lumea.

După o statistică făcută de Ministerul Muncii din Washington, în ţara tuturor felurilor de statistici, reiese că firmele şi fabricile mari pe lângă celelalte categorii de funcţionari, au şi psihologi specialişti, cari să facă analiza oamenilor ce urmează să fie întrebuinţaţi la locuri de furnte şi cu răspundere. Cea mai de căpetenie condiţie, pe care o cer aceşti psihologi, la ocuparea unui post mai important, este FAŢA VESELĂ.

De fapt, un om veşnic întunecat, pesimist, nu poate sta în fruntea unei întreprinderi prospere. Omul superior trebuie să fie SUFLETUL subalternilor săi. Un suflet mâhnit şi mohorât nu poate ENTUZIASMA pe nimeni. A şti să împrăştii fericire în jurul tău, este o calitate tot atât de preţioasă ca şi cea mai mare bogăţie. Omul care e totdeauna în bună dispoziţie, nu găseşte nimic PREA GREU, şi de aceea este totdeauna CĂUTAT.

Omul care vine seara acasă, cu faţa încruntată şi posomorît, face rău şi celor din jurul său. El este un tiran care întipăreşte caracterul său prost asupra tuturor celor cari nu-l pot evita.

Nuvelistul scoţian, L. R. Stevenson, a fost unul dintre oamenii curajioşi din lume. El a avut mare succes ca scriitor. Muncia cu plăcere deosebită. Avea totul în viaţă, şi cu toate acestea era sortit să moară de tuberculoză. Dânsul ştia acest lucru. Desigur ar fi avut toate motivele să fie trist şi amărît. Ştia că lumea are nevoie de dânsul şi că-i apreciază munca, ştia că viaţa poate însemna fericire şi plăcere, şi ştia că în scurtă vreme va trebui să moară în mod prematur. Cu toate acestea, Stevenson era unul dintre cei mai veseli oameni. Zimbia în faţa soartei crude, care îl lovise atât de crunt şi a murit tot atât de curajios, tot atât de plin de speranţă şi zâmbind, cum a trăit viaţa întreagă. El a cerut să fie îngropat pe o insulă din Mediterana, scriindu-şi singur epitaful săpat pe piatra mormântului său, epitaf pe care îl dăm aci în traducere.

„Zi după zi urmează şi fiecare ne aduce frământările iritante şi îndatoririle plictisitoare.

„Ajută-ne să jucăm rolul omului, ajută-ne să îndeplinim cele ce avem de făcut cu chipul senini şi zimbind; bunăvoinţa, optimismul şi veselia să colaboreze laolaltă cu sârguinţă.

„Dă-ne putere ca veseli, ziua întreagă să împlinim treburile noastre şi condune la locurile de odihnă obosiţi, mulţumiţi şi ne înjosiţi, şi dăruieşte-ne marele dar al somnului".

Să şi noteze fiecare adevărul că mocirla de astăzi, mâine poate să se usuce şi să rămână uitat, dar stelele, care reprezintă puterea şi înţelepciunea divină, rămân deapururi.

Furnizorul curţei regale române

Argintărie, Bijuterii fine
Obiecte de artă
Ceasornice de preciziune

Nu cumpăraţi cadourile D-v., până ce n'aţi vizitat mai întâi marele magazin

HENRY S. BRAUNFELD

Cluj, Piaţa Unirei Nr. 15.

Preţuri ieftine şi fixe!

Telefon-Interurban 643.

O menajerie... vegetală

TOATĂ lumea știe că un copac sau o buruiană oarecare are o anumită formă și fiecare se așteaptă ca aceeaș formă s'o regăsiască, ori unde ar crește planta. Domnul și d-na Prucha, din Cretea, Nebraska (America), s'au străduit atât, până când au schimbat înfățișarea cedrilor, plantați de ei, în fața casei lor. Dânșii au reușit să facă din acești arbuști o întreagă menajerie. Trei ani de zile, d. și d-na Prucha, au lucrat, cu intensitate și cu iscusință, ca să rotunjiască arbuștii și azi, oricine îi vizitează, poate admira un cedru frumos, care are forma de păun, altul care înfățișează un elefant, un al treilea o cămilă, un altul un câine, un vulture și în sfârșit un iepure. Mai întâi cei doi soți au trebuit să lege la olaltă crengile, așa încât să le silească să crească, într'o anumită formă și în urmă, îndreptând cu foarfecile și rotunjind colțurile, au izbutit să dea arbuștilor forma voită. Astăzi, pentru păstrara înfățișărilor pe care le au cedrii, nu mai e nevoie decât de mici îndreptări, ici și colo, a rămurelelor care ies din forma primitivă. Această îndreptare se face cam de trei ori pe an.

„Grădina zoologică făcută din arbuști“, cum se numește acest parc comic, al soților Prucha, a atras mulți curioși, cari fac pelerinagiu, în fața casei. Ilustrațiile noastre reprezintă câteva forme ale arbuștilor curioși, din grădina soților Prucha.

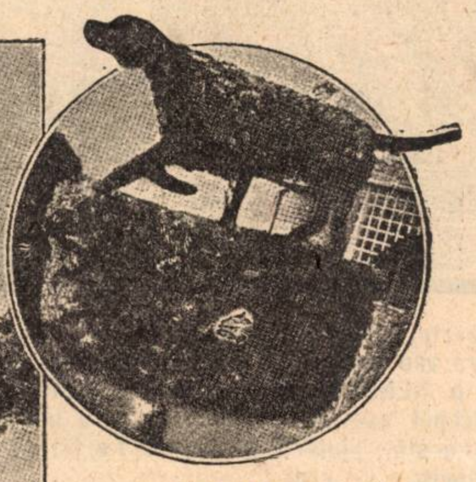

Omul pe cal. Chipul pare că stă de veghe, în grădină. Figura este precisă în toate amănuntele. Sunt vizibile până și șeaua și frâul.

Figura din mijloc reprezintă un păun, stând pe cuibul său. Tulpina cedrului suportă păunul.

O cămilă din cedru. Mărimea figurii se poate observa, prin comparație cu arborii din jurul ei.

Un câine care stă... neclintit, în fața casei

Elefantul care înfrumusețează grădina soților Prucha.

Intre „Grivei“ și „Bijulică“...

NEGALITATEA nu există numai între oameni. Ea se manifestă și în lumea animalelor, — la câini bunăoară. Dacă bietul „Grivei“, a avut nenorocul să se nască în curtea lui Moș Toader, el va trebui să îndure frig și foame, va trăi afară în zăpadă și va răbda bătăile și ocările stăpânilor necăjiți.

Dacă „Bijulică“ a avut norocul însă să se nască pe perne de mătasă, în casa luxoasă a unei cuconițe din Paris, viața lui trece mai plăcută decât a multor oameni. Ba încă un anteprenor inteligent a găsit că este foarte rentabil să institue în metropola Franței un institut de înfrumusețare și un hotel pentru câinii **„aristocrați“..** Aci se găsesc instalațiunile cele mai moderne pentru frizatul, spălatul, tunsul și pedicura câinilor.

Tot aci sunt îngrijiți domnii câini cari se îmbolnăvesc. In acest sanatoriu se dau patrupedelor protejate, o îngrijire deosebită. Un medic specialist cercetează cu atenție pe pacienți care sunt veghiați de oameni speciali.

Sunt unii clienți ai acestui institut de înfrumusețare, cari vin

cel puțin odată pe săptămână și câinii ușor învață că în acest loc ei sunt aduși ca să fie spălați și pieptănați, așa încât merg cu bucurie. Unii stăpâni cer să li-se parfumeze câinii, cu esențe scumpe și frumos mirositoare.

Câinii bolnavi sau câinii cari sunt aduși aci la hotel, capătă pentru a fi slujiți, câte un valet special.

Recordul Paternității

UN nou record a fost bătut în America. E vorba de... championii celei mai numeroase familii. Până acum familiile cele mai numeroase erau acele ale lui L. C. Gentle din Atlanta, Georgia, în etate de 65 ani, și care are 23 de copii; Reuben Bland, din Robersonville, Carolina de Nord, care are 34 de copii. Și acesta are vârsta le 65 ani. Urmează Dolphus Saunders, care e atât de bătrân încât și-a uitat numărul anilor, și care e fericitul părinte a 37 de copii. Și dânsul locuiește în Carolina de Nord. Dânsului îi urmează Herr Van der Zwan din Germania, cu 17 copii.

Dar iată că gloria acestora vrea să fie întunecată de un al cincilea concurent. Burt Reed, din Syracusa, din Statul New York.

D. Burt Reed n'are decât 45 de ani și e tatăl a 18 copii, cari trăiesc cu toții și cari speră să mai aibe numeroși frați în viitor. D-na Marion Reed, în ilustrația noastră alături de bărbatul ei, are numai 42 de ani și se află în deplină sănătate.

Cei 18 copii s'au născut în 23 de ani de căsnicie. Ei sunt: Albert 22 ani, Marion 21, Dorothy 20, Fred 19, Catarina 18, Alice 17, Mortimer 16, Ludovic 15, Edna 12, Edith 11, William 9, Horațiu 8, Grațiela 7, Mildred 5, Jutson 3, Efie 2, Cliford 1, și Edward, care a sosit de curând.

Pentru „eugeniști“ este interesant de remarcat regularitatea cu care s'au născut primii opt copii, tot la câte un an, și alternanța sexului: un băiat și o fată, un băiat și o fată, la rând. D-na Marion Reed n'a născut niciodată gemeni. Dânsa e mamă a 9 băieți și 9 fete. Toți copii și-i i-a alăptat singură.

Tatăl copiilor a declarat că familia sa consumă săptămânal un sac de făină, căci în fiecare zi le trebuie o duzină de pâini. Noroc că d. Reed nu e funcționar public în România, pentru că astfel își poate îmbrăca și hrăni copiii.

Suntem informați că și la noi în Țară, în Ardeal în special, ar exista părinți cari ar putea concura la recordul celei mai mari familii. Primim cu recunoștință orce lămuriri precise asupra cazurilor pe care cititorii noștrii le-ar cunoaște, și fotografii de asemenea familii numeroase publicăm cu plăcere.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII

Gen. Simon Petlura

și achitarea asasinului

GEN. Simon Petlura era un ofițer din faimosul regiment al cazacilor. Cu izbucnirea revoluției și prăbușirea imperiul rus, el s'a pus în fruntea mișcării pentru o Ukranie seperată, ceeace s'a întâmplat. Ukrania a

GEN. PETLURA

devenit republică, iar Gen. Petlura primul ei președinte, fiind totodată și șeful armatei Ukrainiene.

In 1919 armata sovietelor a pornit împotriva Ukrainei, și în panica lor, soldații lui Petlura sau dedat la pogromuri de nedescris.

Mai târziu, pe unul din boulevardele Parisului, Petlura a fost asasinat de către ceasornicarul Samuel Schwartzberg, „drept ravanșă pentru cei 50,000 de oameni a rasei sale asisinați de soldații lui Petlura", care el însuși putea să nu fie vinovat.

SAMUEL SCHWARTZBERGER

pe banca acuzării la tribunalul din Paris. „Am tras odată, de două, de trei, de patru, de cinci ori, până ce Petlura a căzut", a declarat asasinul, și tribunalul l'a achitat.

Exploziile dela Pittsburg

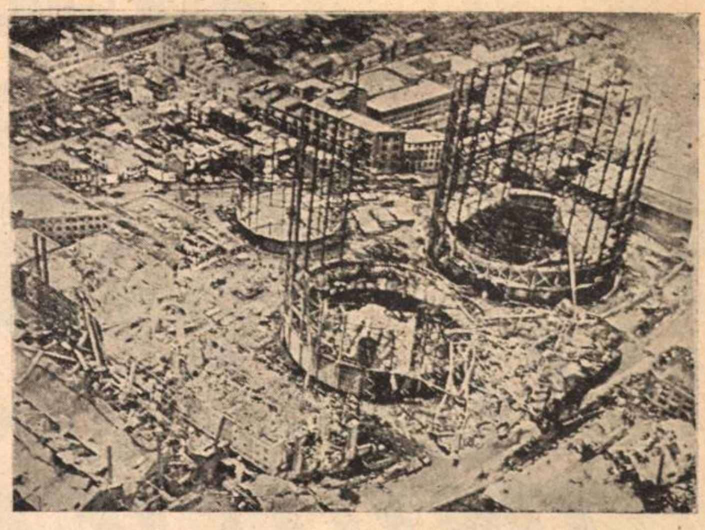

Ce a rămas din faimosele rezervoare de benzină, socotite ca cele mai mari din lume. Toată partea de vest a orașului Pittsburgh a fost distrusă de explozie. Pagubele să urcă la zeci de milioane dolari

CUCERNICIA

Preotul: „Te rog, domnule profesor, învață-mă geografia!"

Profesorul: „Și pentru ce vrei să înveți tocmai geografia?"

Preotul: „Vreau să cunosc mai multe locuri spre a le aminti în rugăciunile mele".

Dintr'ale lui Dobitocescu.

Dobitocescu intră într'o farmacie și cere 300 de gloanțe de naftalină, împotriva moliilor. Farmacistul, în primul moment, se arată puțin mirat de acest număr mare, dar dă clientului cele cerute.

In ziua următoare Dobitocescu se prezintă iar:

„Mai dați-mi o mie de gloanțe de naftalina!"

„Dar pentru Dumnezeu ce faceți cu atâtea gloanțe?"

„Nici nu-ți poți închipui Domnule, câte gloanțe îmi trebuie până când nimeresc o molie!"

ÎNTRE FRAȚI

Ea: **„Vreau să fiu surioara ta."**

El: **„Foarte bine, surioară. Dă-mi un sutar".**

Arborele familiei Brătianu

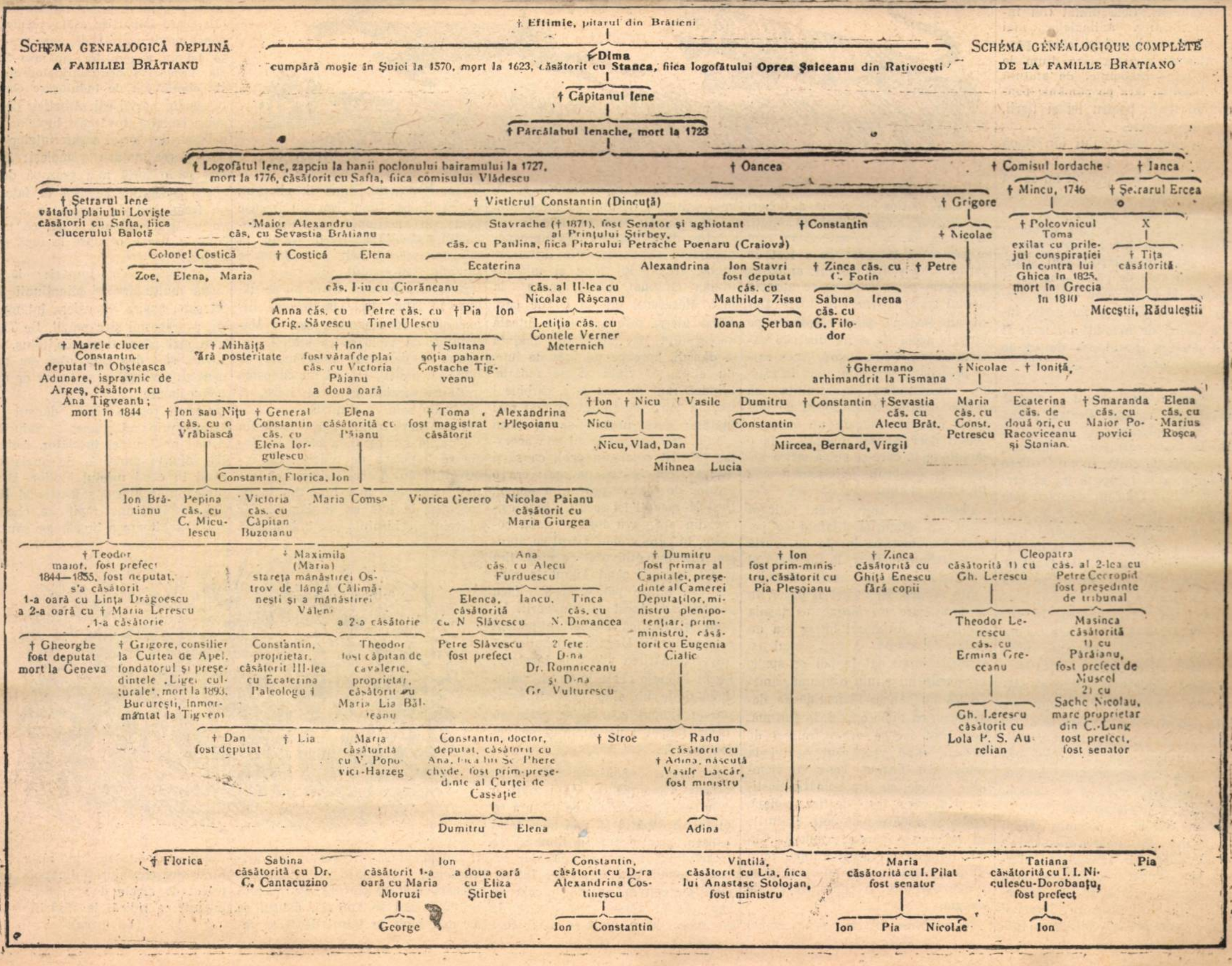

(5) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

CAPITOLUL 4.

Leul uriaş şi Tigroaica

Câteva pietre eratice se cocoşau, în grămezi roşietice; şi, deşi era încă ziua mare, umbre lungi biruiau razele de soare. Nomazii priviau împrejurimile, cu teamă: pe acolo de bună seamă treceau multe fiare, în ceasul când asfinţia lumina. Deaceea se grăbiră să bea. Apoi cercetară locul. Cele mai multe dintre pietrele eratice stăteau singuratice şi nu le puteau fi de nici un folos; unele în grămezi, ar fi cerut o muncă prea îndelungată, pentru întărire. Şi dânşii se desnădăjduiau, gata să se înapoieze în pădure, când Nam observă nişte steiuri gigantice, foarte apropiate, dintre care două se îmbinau la vârf, şi cari alcătuiau o peşteră, cu patru deschideri. Cele dintâi trei îngăduiau întrarea animalelor mai mici decât omul — lupi, câini, pantere. Cea de a patra lăsa drum de trecere unui războinic, de statură mare, dacă se târa pe pământ; pentru urşi mari, pentru lei şi tigrii, era neîncăpătoare.

La semnul tovarăşului lor, Naoh şi Gaw veniră, în goană. La început se temură că Voivodul nu se va putea strecura, în adăpost. Dar Naoh, lungindu-se pe iarbă, şi sucind capul, pătrunse fără greutate: tot aşa eşi. Cu chipul acesta văzură că au găsit un adăpost mai sigur, decât toate cele de până acum, căci blocurile de piatră erau atât de grele şi atât de puternic îmbinate, încât o turmă de mamuţi nu le-ar fi putut desface. Locul era destul de larg: zece oameni ar fi putut sta în voie.

Perspectiva unei nopţi liniştite înveseli pe nomazi. Pentru prima dată, dela plecare, îşi vor putea râde de toate carnivorele. Mâncară carne crudă de ciută, cu nuci culese în pădure, apoi începură iar să cerceteze ţinutul. Câte un cerb sau câte o căprioară trecea în goană la apă; corbi se înălţau, în croncănit războinic; un vultur plutia la înălţimea nourilor. Apoi un Râs ţâşni pe urma unei lişiţe, un leopard se târa pe furiş, printre sălcii.

Umbra se lungia mereu. În curând acoperi savana; soarele cobora dinapoia copacilor, asemenea unui jar rotund uriaş, şi se apropia vremea când carnivorele aveau să stăpânească singurătatea. Nimic nu anunţa acest lucru încă. Nu se auzia decât zgomotul nevinovat al vrăbiilor; singuratice sau în stoluri, ele îşi înălţau spre soare imnul lor repezit, imn de regret şi de teamă, imnul marei nopţi sinistre.

Tocmai atunci un Zimbru svâcni din pădure. De unde venia oare? Ce întâmplare îl răzleţise? Întârziase, sau dimpotrivă, mergând prea iute, alungat de vrăjmaş sau de meteori, fugise la întâmplare? Nomazii nu-şi puneau această întrebare; patima pradei îi cuprindea, căci dacă vânătorii triburilor nu se încumetau să se apropie de cirezile ierbivorelor mari, ei pândiau însă animalele singuratice, mai ales pe cele slabe şi pe cele rănite. Îndrăzneala şi hotărîrea zimbrilor se regăseşte astăzi în unele rasse ale taurilor noştrii, iar Zimbrul avea o minte mai puţin întunecată. Specia era la apogeul său. Sprinteni, cu o răsuflare vie, cu un simţ lămurit al pericolului şi o viclenie dibace, aceste făpturi puternice străbătiau măreţe, planeta.

Naoh se ridică mormăind. După victoria asupra unei fiare, nimic nu era mai glorios decât a doborî un erbivor mare. Ulhamrul simţi, în inima sa, acel instinct, în care se păstrează tot ceea ce a fost de nevoie la creşterea omului; ardoarea lui sporia pe măsură ce se apropia pieptul lat şi coarnele lucitoare. Dar un alt instinct puse stăpânire pe dânsul: acela de a nu distruge zădarnic, carnea hrănitoare. Avea carne proaspătă; prada mişuna. În sfârşit, amintindu-şi de biruinţa sa asupra ursului, Naoh socoti de mai puţin preţ să doboare un Zimbru. Coborî deci lancea, renunţând la o vânătoare în care-şi putea strica armele. Şi Zimbrul, înaintând domol, luă calea râului.

Deodată, cei trei oameni ridicară capul, cu simţurile dilatate de pericol. Nedumerirea lor fu de scurtă durată: Nam şi Gaw, la un semn al Voievodului, se strecurară sub blocurile eratice. El însuşi îi urmă, în clipa în care un Megaceros ţâşnia din pădure. Animalul întreg era un vârtej de goană. Având capul cu ramurile largi, dat înapoi pe spate, din nările lui şiruia o spumă, amestecată cu sânge. Picioarele se destindeau, ca nişte crângi, în furtună. Megacerul făcuse vre-o treizeci de sărituri, când vrăjmaşul se ivi la rândul său. Era un Tigru cu membrele scunde, cu şira spinării elastică, şi al cărui trup, de fiecare dată, străbătea douăzeci de coţi. Salturile lui mlădioase păreau alunecări, în aer. De câte ori acest animal felin atingea pământul, se putea observa o pauză scurtă, o concentrare de energie.

În mişcarea lui, mai puţin amplă decât a Tigrului, cerbideul nu se opria nici o clipă. Fiecare salt era urmarea accelerată a săriturii precedente. Deocamdată în urmărire, dânsul pierdea terenul. Pentru Tigru, goana de abea începuse, pe când Megacerul venia de departe.

— Tigrul va prinde Cerbul cel mare! spuse Nam, cu vocea febrilă.

Naoh, care privia cu pasiune această urmărire, răspunse:

— Marele Cerb e neobosit!

Nu departe de râu, distanţa Megacerului scăzu la jumătate. Într'o încordare supremă, dânsul mări iuţeala fugei, cele două trupuri se

avântară cu o repeziciune egală, apoi salturile tigrului se micşorară. Ar fi renunţat fără îndoială la urmărire, dacă râul nu era aproape; nădăjduia să câştige din drum, la înnot: trupul lui lung şi mlădios înnota minunat. Când ajunse la mal, Megacerul era la 50 de coţi. Tigrul alergă prin apă, cu o iuţeală neobişnuită; dar Megacerul înainta şi dânsul, aproape tot atât de iute. Fu clipa pe viaţă şi pe moarte. Fiindcă râul nu era larg, cerbideul trebuia totuş să ajungă la mal mai înainte: dacă urcându-se pe ţărm dibuia, era prins. Dânsul ştia aceasta; încercă chiar un ocol, ca să-şi aleagă locul de tras la mal: era o eşitură de piatră, povârnită domol. Deşi Megacerul îşi secătuise bine eşirea din apă, avu însă o slabă şovăire, în care vreme Tigrul se apropie. Insfârşit erbivorul se urcă. Era la 20 de coţi, când Tigrul la rândul său atinse pământul şi făcu primul salt. Acest salt fu zorit, felinul îşi încurcă labele, se poticni şi se rostogoli: Megacerul izbutise să scape. Urmărirea putea să înceteze; Tigrul înţelese acest lucru şi, amintindu-şi de un chip înalt, întrevăzut în timpul goanei, se grăbi să treacă înapoi râul. Zimbrul se vedea încă...

La trecerea vânătoarei, dânsul se retrăsese spre pădure. Apoi arătă o nedumerire, care spori pe măsură ce felinul se depărta şi, mai ales, când dispăru, printre trestii. Zimbrul se hotărî totuş să se retragă, dar un miros temut îi izbi nările. Întinse gâtul şi, convins, căută o cale de fugă. Astfel ajunse nu departe de blocurile eratice, unde se adăpostiau Ulhamrii: Mirosul de om amintindu-i un atac în care, tânăr şi plăpând, fusese rănit de o săgeată, se îndepărtă şi de aci.

Alerga acum în trap, era gata să dispară în tufiş, când se opri brusc: Tigrul venia în goană. Nu avea nici o teamă că Zimbrul îi va scăpa prin fugă, ca Megacerul, dar păţania lui îl enervase. La vederea fiarei, Zimbrul eşi din nehotărîre. Fiindcă ştia că nu se poate bizui pe iuţeala lui, făcu faţă primejdiei. Cu fruntea în jos, scormonind pământul se înfăţişă, cu pieptul său roşcat şi puternic, cu ochii săi, cari aruncau scântei violete, ca un războinic frumos al pădurii şi al câmpiei; o mânie oarbă îi risipia temerile; Sângele, care-i svâcnia din inimă, era sângele luptei; instinctul de conservare se prefăcea în curaj.

Tigrul recunoscu valoarea adversarului. Nu-l ataca deodată; ocoli târându-se, ca o reptilă, şi aştepta gestul grăbit sau stângaciu, care să-i îngăduie să încalece pe şolduri şi să-i frângă şira spinării, sau gâtlejul. Dar Zimbrul, atent la ocolirile vrăjmaşului, înfăţişa mereu înainte fruntea sa puternică şi coarnele sale ascuţite...

Deodată, carnivorul rămase neclintit. Cu picioarele ţepene, cu ochii săi mari galbeni aţintiţi, aproape înspăimântaţi, dânsul privi cum înaintează o fiară înfricoşătoare. Aceasta semăna cu Tigrul, cu o statură mai înaltă şi mai bine legată; se asemuia de asemenea cu Leul, prin coama sa, prin pieptul adânc şi prin mersul maiestos. Deşi venia întins, simţindu-şi atotputernicia, fiară vădia totuş şovăirea animalului, care nu este pe teritorul său de vânătoare. Tigrul era în ţinutul său! De zece veri, stăpânia acest pământ, şi celelalte fiare, Leopardul, Pantera, Hiena, trăiau în umbra sa; orice pradă era a sa, de îndată ce şi-a ales-o; nici o vietate nu i-se opunea când, după norocul întâmplării, sugruma Cerbul, Ciuta, Megacerul, Zimbrul, Bourul, sau Antilopa. Ursul cenuşiu trecuse poate, în anotimpul rece, prin domeniul său, alţi Tigrii trăiau la miazănoapte, şi Leii în ţinuturile fluviului: nici unul nu venise să-i tăgăduiască puterea. Şi el nu se dăduse în lături decât la trecerea Rinocerului, invulnerabil, sau a Mamutului cu picioare ca stâlpii, socotind o osteneală prea mare să lupte cu dânşii. Dar el nu cunoştea arătarea stranie care se ivise, şi simţurile sale se uimiau.

Era o fiară foarte rară, o fiară din vremurile străvechi, a cărui semintie se împuţina de milenii. Cu instinctul său, Tigrul pricepu că era mai puternică, mai bine înarmată, tot atât de iute ca şi dânsul, dar obiceiul şi biruinţa sa îndelungată

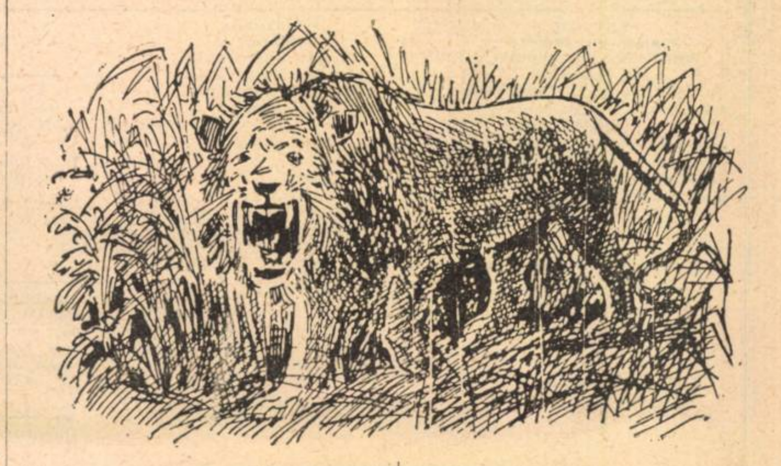

îl îndemnau să se revolte, împotriva fricei. Atitudinea sa tălmăcea această îndoită pornire. Pe măsură ce duşmanul se apropia, dânsul se da mai mult în lături decât se retrăgea; atitudinea lui rămânea ameninţătoare. Când depărtarea fu destul de mică, Leul-Tigru îşi umflă pieptul larg şi mârăi, apoi, adunându-se, făcu prima săritură de atac, o săritură de 25 de coţi. Tigrul dădu îndărăt. La a doua săritură a uriaşului, el se întoarse spre a o tuli. Mişcarea aceasta o începu numai. Furia îl aduse la loc, ochii săi galbeni se înverziră; primia lupta. Căci nu mai era singur. O tigroaică se ivise dintre ierburi; ea alerga lucitoare, năvalnică şi măreaţă, în ajutorul bărbatului.

Leul uriaş şovăi la rândul său, se îndoia de forţa sa. Poate că s'ar fi retras acum, lăsând tigrilor ţinutul lor, dacă vrăjmaşul, întărâtat de miorlăiturile tigroaicei, care se apropia, n'ar fi arătat că ia ofensiva. Felinul enorm putea să se resemneze, cedând locul, dar muşchiulatura lui puternică, amintirea tuturor cărnurilor pe care le sfâşiase şi a mădularelor strivite ,îl îndemnară să pedepsiască agresiunea. Nu-l despărţia de Tigru decât spaţiul unei singure sărituri. Sări fără să poată atinge ţinta, căci celalt o luă pieziş şi încerca un atac de flanc. Leul peşterilor se opri spre a primi asaltul. Ghiarele şi boturile se încăerară; se auzi clănţănitul dinţilor sfâşietori şi suflările repezi. Lăsat pe labe, Tigrul căuta să înşface gâtul duşmanului; era cât p'aci să izbutiască. Dar mişcări potrivite îl izbiră în lături; în clipa următoare se găsia doborît, sub laba stăpânitoare, şi leul gigantic începu să-i sparga pântecele. Măruntaiele ţâşniră, ca liane albastre, sângele curse purpuriu, printre ierburi, un strigăt spăimântător cutremură savana. Şi Leul-Tigru începu să sfarme coastele, când tigroaica sosi. Şovăitoare, ea adulmeca cărnurile calde, înfrângerea soţului său, scoase un miorlăit de chemare.

La acest strigăt, Tigrul se ridică, o ultimă undă războinică străbătu prin craniul său, dar la primul pas, măruntaiele sale târâtoare îl opriră şi dânsul rămase nemişcat, cu mădularele slăbite cu ochii încă plini de viaţă. Tigroaica măsura din instinct energia care mai rămânea aceluia, care împărţise atâta vreme cu dânsa prada palpitândă, care veghiase asupra generaţilor, apărase Specia, împotriva nenumăratelor curse. Un simţământ de înduioşare obscură sgudui nervii săi sălbatici; dânsa simţi laolaltă, tovărăşia luptelor lor, a bucuriilor lor şi a suferinţelor lor. Apoi legea naturii o moleşi; înţelese că o forţă mai grozavă decât aceea a tigrilor se afla în faţa ei şi, fremătând de nevoia de a trăi, cu un geamat surd, după ce privi lung în urmă, o rupse la fugă spre codru.

Leul uriaş n'o urmări; dânsul gusta mulţumirea dominaţiunii forţei sale, aspira atmosfera întâmplării, a dragostei şi a prăzii. De Tigru nu-i mai păsa; îl pândia totuş, dar şovăia să-l dea gata, căci era prudent şi, învingător, se temea de răni nefolositoare...

Ceasul roşu sosise; dânsul se scurse prin adâncimea pădurilor, domol prefăcut şi înşelător. Animalele diurne amuţiră. Se auzia din când în când urletul lupilor, lătratul câinilor, Râsul sarcastic al Hienei, suspinul unei răpitoare, chemarea plescăitoare a broaştelor sau ţârăitul unei lăcuste întârziate. Pe când Soarele muria dinapoia unui ocean de creste de arbori, luna imensă se ridică, la răsărit.

(Va urma).

Cu ce se ocupă doamna, cu ce se ocupă domnul?

Un concurs al „Realităţii Ilustrate“

Caricaturi de F. Guncser

„Inalt şi gros bine legat, roşu la faţă şi sanguin...“ Ori de câte ori un scriitor va voi să zugrăviască un măcelar, se va sluji aproximativ de aceste caracterizări.

„Slab şi deşirat, adus de spate, cu o faţă îmbătrânită înainte de vreme, cu ochelarii pe nasul cocoşat...“ cam aşa va fi descris profesorul.

„Chel, cu mâinile vecinic umede, cu ochii mici în fundul capului, cu faţa buhăită... acesta este tipul cămătarului.

„O faţă care n'are nimic femenin ître'însa, un gât care nu se mai isprăveşte strâns într'un guler până sub bărbie, cu parul tuns, cu nasul ascuţit, cu buzele subţiri şi strânse...“ aşa ne este descrisă sufrageta.

Am putea continua astfel şi arăta că, în lumea noastră, există tipuri reprezentative pentru diferitele categorii sociale. Se pare că profesia sau meseria aduce cu sine o anumită schimbare în trăsături, anumite diferenţieri, cari ne determină să catalogăm omul de îndată ce găsim întrunite la un individ o sumă de caractere.

Cei cari cred în predestinatie ar putea enunţa teoria că anumite trăsături caracteristice determină pe individ să îmbrăţişeze o anumită carieră.

Oricum ar fi e lucru cert că, mai mult sau mai puţin precis, şi în majoritatea cazurilor, se poate hotărî, din înfăţişarea cuiva, ocupaţiunea sa.

Talentatul nostru caricaturist s'a străduit să înfăţişez o serie de tipuri reprezentative: o linie puţin mai strâmbă, o trăsătură mai adâncită şi imediat înfăţişarea unui personagiu devine tipică.

Desenele făcute sunt luate din lumea care ne înconjoară.

Propunem inteligenţilor cititori ai revistei „Realitatea Ilustrată“ să mediteze câtva timp, privind la caricaturile publicate şi să deducă din înfăţişarea lor ocupaţia pe care o are fiecare.

Să ni se răspundă, la redacţie: „ce ocupaţie are domnul?“ „ce ocupaţie are doamna?“. *Răspunsurile trebuiesc motivate.*

Instituim astfel un concurs şi răspunsurile cele mai potrivite, adică acela cari vor avea motivările cele mai corecte ,vor fi premiate şi publicate.

Instituim un premiu de lei 1000 (una mie) pentru răspunsul cel mai bun, cel mai spirtual şi cel mai literar scris (eventual în versuri umoristice).

Un al doilea premiu va fi de lei 500 (cinci sute).

Premiul al treilea este de lei 300 (trei sute).

Alte premii vor fi câte o caricatură, făcute de d. Guncser, după fotografiile concurenţilor.

Pentru participare la concurs, concurenţii vor trebui să detaşeze Bonul de Joc din pagina 11 şi să-l trimită odată cu răspunsul lor.

No. 16.

No. 17.

No. 18.

No. 1.

No. 2.

No. 3.

No. 4.

No. 5.

No. 6.

No. 7.

No. 8.

No. 9.

No. 10.

No. 11.

No. 12.

No. 13.

No. 14.

No. 15.

Poşta redacţiei

D-l M. B. — Piteşti, ne scrie: 1) că tema concursului nostru literar a ravea asemănare cu subiectul romanului „Greşala unei mame“ de A. Gaboreau. Cu toată părerea de rău că suntem siliţi să înfăţişăm publicului cunoştinţele noastre incomplete de literatură, vom mărturisi cu toată confuziunea că nu cunoaştem nici o operă de A. Gaboreau şi astfel auzim acum pentru prima oară de romanul „Greşala unei mame.“ Pe lângă aceasta tema noastră literară a fost dată prin înşirarea a cinci desene imaginate de desenatorul nostru, şi aceste desene se pretează la zeci şi sute de desvoltări diferite. Dovadă sunt varietatea celor 50-60 de schiţe şi nuvele primite la redacţia noastră din partea celor cari vor să concure la premiul nostru literar.

2) D-l M. B. exprimă de asemenea părerile mai multor cititori că îndemnurile, şi morala şi filozofia articolelor publicate de noi, în pagina 3 a revistei ar contraria cu concepţia de viaţă a multora, cari consideră pe autorul acestor articole ca „puţin modest“. Nu ştim cât de mulţi sunt acei cititori cari au această părere, credem însă că articolele noastre din pagina 3-a îşi ating scopul lor cu atat mai bine cu cât sunt mai mulţi acei cu a căror fire şi concepţie de viaţă contrariază. Sutele de scrisori primite adeveresc că mii de cititori apreciează această pagină mai mult ca pe oricare altă. Dorim şi părerea altor cititori.

Un cititor din Piteşti. (Am văzut stampila pe plic) ne trimite, odată cu bonul... (nu divulgăm numărul) o scrisoare, în care face o critică aspră, atât îngăduinţei noastre la concursul fotogenic datorită căreia s'au publicat chipurile tuturor concurentelor — cât şi lipsei de autocritică, a acelor doamne şi d-şoare, care după părerea cititorului nostru, n'ar avea graţia necesară şi n'ar îndeplini condiţiunile cerute unui chip fotogenic, şi cu toate acestea au concurat.

Făcând abstracţie de faptul că criterile estetice nu pot fi niciodată obiectiv, socotim că cititorul nostru este prea sever şi prea elimină pe multe dintre duduiele şi d-nele, care au concurat la concursul nostru. Nu vom menţiona pe acele pe care **„cititorul nostru“** le găseşte prea nepotrivite, am avut însă curiositatea să cunoaştem caracterul criticului nostru. Am încredinţat deci scrisoarea grafologului, pe care-l avem în redacţie — periculos lucru să ai un grafolog în redacţie — şi spre uimirea noastră, am aflat că criticul nici nu era un „critic“ ci **„o critică“.** Iată cum o caracterizează analiza grafologică:

„Arţăgoasă, cu judecata pătimaşe, pripită în ceeace face şi regretând în urmă cele săvârşite. Nervoasă. Se schimbă după influenţele sufleteşti. Voinţa de asemenea îi este schimbăcioasă. E nerăbdătoare şi îndărătnică. Inchipuită, egoistă, îi place să fie admirată şi lăudată. Are influenţă asupra oamenilor. Mândră de sine, uşor influenţabilă, dă atenţie adesea la lucruri neînsemnate. E cultă, vicleană şi calculată. Preţuieşte etxeriorul şi se preţuieşte pe sine, etc. etc. (Suficientă caracterizare când e gratuită).

Ne pare bine că cititorul nostru — mai bine spus cititoarea — e anonimă. Niciodată n'am fi îndrăznit să descriem în public caracterul unei persoane, pe care o cunoşteam.

Trebue să observăm însă că are gust, căci concurenta pentru care a votat **„cititorul nostru“** are numeroase voturi întrunite până acum.

M. Micu — Ploeşti. — Trimiteţi corespondenţă de probă.

Jean Constantinescu — Râmnicul-Vâlcea. Vi s'au acordat 83 de puncte deoarece unele jocuri le-aţi greşit, după cum Veţi putea constata comparându-le cu deslegările precise, pe care le publicăm. Vi-s'a acordat totuş o carte, dat fiind că aveţi un număr destul de mare de jocuri rezolvate.

V. P. Barceanu — Sibiu. Suntem de acord asupra propunerii rubricei **„Realitatea în artă“** şi Vă rugăm să trimiteţi un articol de probă.

Valeriu Popescu — Piteşti. Jocurile trimise le publicăm când le vine rândul... Bineînţeles dacă sunt publicabile.

Pentru concurenţii la concursul literar: Vom publica numele tuturor celor cari au trimis schiţe şi nuvele, în numărul următor al revistei: Sunt în total aproape 100 de concurenţi, până acuma.

D-nii Alfons Weirauch — Galaţi şi George Diaconescu — Brăila sunt rugaţi să trimită adresa exactă, la redacţia noastră, spre a li se putea expedia premiile câştigate, prin destegările jocurilor din seria 3-a.

Teatru-Muzică-Arta

Teatrul Naţional din Cluj

DUPĂ cele trei turneuri organizate prin întreg Ardealul, cu Grigorie Ghica Vodă, Glauco şi Un duşman al Poporului, Teatrul Naţional din Cluj, nemaiputând să-şi continue activitatea, în afara oraşului nostru, cu sprijinul numai al simplelor promisiuni, a fost silit să desfacă trupa angajată, pentru „Teatrul de Vest" şi să-şi continue activitatea aci, cu vechea trupă.

Pentru Clujeni, aceasta e un mare câştig, iar pentru Ardeal nu înseamnă o pierdere mare, întrucât cu orice strădanie, o trupă în turneu, nu poate da realizările artistice, pe care le dă o trupă stabilă, acasă la ea, având la îndemână toate mijloacele necesare. Iar celui mai mare geniu organizator, adus să înfiinţeze un teatru de Vest la noi, un teatru ambulant, îi va trebui ca o primă condiţie: bani, bani şi iar bani! Aceştia au lipsit şi deci...

DUPĂ Nyu, puternică şi adânc omenească dramă a lui Osip Dimow, care cu greu a putut fi suportată de paşnicii spectatori Clujeni, poate tocmai fiindcă avea prea mult omenesc într'însa, a urmat Comedia Fericirii, de Evreinow, comedie care a repurtat un răsunător succes la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Această comedie a plăcut mult şi în Cluj şi se speră că va face scrie, atât cât e posibil în Cluj, cu publicul restrâns pe care-l avem, adică în loc de cele trei reprezentaţii obişnuite, de fiecare premieră, zece până la 15 spectacole.

* * *

Tenorul Apostolescu revine iar din Bucureşti, săptămâna viitoare, la Cluj, pentru a interpreta rolul lui Eleazar din **„Ebreia"** luni 5 Decembrie.

De ce nu vine publicul la Teatrul Naţional din Cluj

INTR'UN ziar teatral din Bucureşti se susţinea ideea că publicul Clujan ar sabota Teatrul românesc, în vreme ce la Teatrul maghiar sălile ar fi totdeauna pline. Suntem datori să arătăm că lucrurile nu stau tocmai astfel şi în orice caz temeiul sălilor goale nu este cel arătat, în ziarul de care am pomenit.

La Cluj suntem într'un oraş de provincie, unde avem mereu acelaş public. Fiecare actor e cunoscut de întreg oraşul şi publicul iubeşte pe aceşti actori. Dovada este că în anul trecut, când o parte din artişti au demisionat, din pricina relei situaţii materiale, în care se găsiau, publicul Clujan a hotărît să manifesteze simpatia faţă de artişti, încetând de-a mai veni la teatru. O parte din public şi astăzi, nemulţumit de purtarea Ministerului Artelor faţă de un Teatru Naţional, de importanţa celui dela Cluj, continuă să nu vină la teatru.

Până în anul trecut, în Octomvrie, Teatrul Naţional din Cluj avea mulţi spectatori. Şi dacă mâine toată lumea care trebuie să înţeleagă, va înţelege că Teatrul din Cluj trebuie sprijinit, cu bunăvoinţă, că munca actorilor trebuie răsplătită omeneşte — căci nicăeri nu s'a atins recordul Teatrului din Cluj cu o premieră pe săptămână — suntem siguri că vom avea iarăş săli pline, ca în trecut, un public cald înţelegător şi entuziast.

Fiindcă astăzi, pe scena Teatrului Naţional din Cluj, sub greutatea nevoilor materiale, fiorii artei adevărate şi elanul de odinioară au perit strivite, publicul Clujan se abţine dela spectacole.

Descătuşaţi pe actori din lanţurile mizeriei şi fără îndoială că veţi înfrânge aparenta nepăsare a publicului românesc din Cluj.

Teatrul judeţean din Vaslui

Duminecă 20 Noemvrie a avut loc la Vaslui, şedinţa de inaugurare a Ateneului popular din acel oraş. Şezătoarea a început printr'un concert executat de muzica Regimentului 25 Infanterie. D. Prefect Şova, preşedintele Ateneului Vaslui, a ţinut o conferinţă despre civilizaţie şi cultură. Şi-au dat concursul la această festivitate corul Ateneului din Iaşi şi Huşi.

Elevii şcoalei normale au executat dansuri naţionale, iar d. Vierescu, revizor şcolar a recitat „La vie", de A. Vlahuţă.

Publicul Vasluian a arătat mult interes faţă de aceste şezători şi a participat la adunarea de inaugurare în număr mare. Sala Teatrului judeţean, unde a avut loc şezătorea, a fost arhiplină.

I. G.

Teatrul la Bucureşti

La sfârşitul săptămânii încheiate. Premiera ce s'a dat la „Teatrul Mic" din Bucureşti, cu piesa ungurească **„Antonia"** de Melchior Lengyel, a atras multă lume şi a plăcut deosebit de mult.

Piesa aceasta s'a jucat acum doi ani şi la Teatrul Maghiar din Cluj, în rolul titular d-na Lili Poor, şi la Teatrul Naţional din Cluj cu d-na Olimpia Bârsan.

La Bucureşti, eroina a fost interpretată de d-na Cinsky—Nicolau, una din gloriile operetei române din epoca ei de aur.

Comedia aceasta ungurească care face parte din repertoriul vestitei artiste maghiare Sari Fedak, s'a jucat de sute de ori la Budapesta şi Viena şi tot odată a servit d-nei Sari Fedak pentru turneul ei mare în America.

Informaţiuni teatrale

Săptămâna aceasta vine la Opera Clujană o primadonă, din străinătate: **Pia Ravenna**, numi-

PIA RAVENA

tă şi „Privighetoarea finlandeză". Va juca în „Traviata" şi în „Rigoletto".

*

Din Bucureşti a mai fost angajat, tot pentru săptămâna aceasta, baritonul **Costescu Duca**, dela Opera din Bucureşti, care va intepreta pe bătrânul Germont, din Traviata şi rolul titular din „Rigoletto".

*

Vineri 9 Decembrie soseşte din Paris, apreciatul tenor român **Stroescu**, ca să dea un singur concert la Opera Română, în scop de binefacere.

*

La 14 Decembrie va veni la Cluj primadona D-na **Sneghin** dela Opera din Bucureşti, care va cânta în **„Carmen"**.

*

Tot în luna Dcembrie, va avea loc premiera operetei **„Voevodul Ţiganilor"** a vestitului rege al Valsurilor, Iohann Strauss.

Se va inaugura pentru prima oară la Cluj, pe scena românească genul uşor, comedie cu muzică, care va fi de sigur în gustul publicului local. In această operetă, popularul actor bucureştean, **Carussy**, angajat de Teatrul din Cluj, are o creaţie straşnică, în „Zsupan".

„Comedia fericirii" la Teatrul Naţional din Cluj

Una din rarele piese în care umorul se îmbină cu melancolia, gluma uşoară cu filozofia amară, o piesă care interesează, place şi ţine încordat pe toţi spectatorii, fiind că nu e numai o piesă cu haz, ci mai ales cu **tâlc adânc.** E comedia fericirii, de scriitorul Rus Nicolae Evreinow.

O lucrare dramatică, care dă de gândit. Căci autorul pune curajos problema:

— Viaţa fără minciună e acceptabilă?

— Viaţa numai cu adevăruri aspre, neînduplecate, biciuitoare, e suportabilă? Şi autorul ne înfăţişează scene din viaţă, tipuri scoase din vălmăşagul societăţei ruseşti, — fiecare cu necazurile lui cu visurile neîmplinite, cu desnădejdea în suflet, cu gânduri la sinucidere şi moarte.

Ce ar fi dacă ar interveni cineva, un dr. Fregoli, de pildă, în traiul cotidian al acestor necăjiţi, deraiaţi, înfrânţi ai vieţei, şi ar aduce raze de soare, împlinirea unor dorinţi de mult nutrite, prima iubire, speranţa unui nou cămin, posibilitatea unei fericiri?

Ar fi o tresărire, o tresăltare, orizonturi noi de viaţă pentru toate aceste existenţi obscure.

Pildele ilustrate de autor sunt foarte elocvente.

Cu actorii şi actriţe scoşi de pe scena teatrului şi introduşi în pensionul d-nei Maria Iacobovna (D-na Natalia Ştefănescu) pentru a însenina zilele celor în pensiune, — dr. Fregoli, săvârşeşte într'adevăr minunea asta, fireşte numai pentru timp scurt, cât ţine şi experimentul.

Lidia (d-na Atena Dumitrescu) se stingea ca o floare în veştezire, fiindcă n'a gustat niciodată încă prima sărutare, prima iubire. Şi iată se vede deodată în faţa unui june amorez, care îi aduce în inimă iubire şi visare. Studentul Fedya (Nae Dimitriu) gata să se sinucidă, dar, în faţa dansatoarei seducătoare (Jenny Rădulescu) simte un dor nou de viaţă.

Fata bătrână, profesoara Aglaia Carpovna (D-na Olimpia Bârsan) arţăgoasă, veninoasă, devine surăzătoare, sentimentală, la curtea ce i-o face comicul general (Virgil Vasilescu). Şi aşa dr. Fregoli (Ioan Tâlvan) e bucuros că experienţa lui a reuşit. Numai în ziua carnevalului, când întreagă această comedie ia sfârşit, şi comedianţii se întorc la teatru, despărţindu-se de acei, pe cari i-a legănat în iluziile fericirei, în minciuna dulce şi înşelătoare, desnodământul e trist.

Piesa aceasta a fost excelent jucată şi de către protagoniştii Teatrului şi de ansamblul întreg.

Succesul serei a fost al d-nei **Olimpia Bârsan** şi al d-lui Ioan Tălvan. D-na Bârsan a fost aproape de nerecunoscut în figura bătrânei Domnişoare profesoare, dar puternicul ei talent a fost recunoscut îndată, într'o creaţiune, care nu se uită.

Sarcastic, ironic, sobru şi sugestiv a fost d-l **Ioan Tălvan** în dr. Fregoli ca şi în vrăjitoarea din tabloul întâi.

Comunicativ, şi în gustul marelui public, a fost d-l **Virgil Vasilescu** în comicul. S'a distins printr'o dicţiune frumoasă, d-l C. Macedonschi în pensionarul. Drăgălaşe şi vioaie d-na Jenny Rădulescu în dansatoarea. Cu linişte şi tact a jucat d-na **Atena Dumitrescu,** în rolul fetei dornice de iubire. O notă specială pentru tipul admirabil al **Sufleruluí,** înfăţişat de Ştefan Constantinescu, şi Regisorul, de **Ioan Pella.**

Bine, foarte bine în roluri episodice, d-l **Nae Popescu-Voicu,** în Neron **Alexandru Şerban** în junele amorez, d-na **Maria Miriam** în Popeia, d-na **Viorica Vasilescu** în Liga, d-na **Mia Matescu** în soţia primă, d-na **Natalia Ştefănescu** în Maria Iacobovna, şi d-na Marcela Borsa în Crispinela.

Leonard Peukerow.

Grafologia

Ştefan Tătaru, — Ghirişiu. Om amabil şi prietenos. Faţă de oameni foarte bun. Optimist. Se lasă influienţat de alţii. Ager la minte, îi place disputa. Punctual, are sentimentul datoriei. Invaţă iute. Are simţ social, e trufaş, încăpăţinat şi credincios. Energic şi curajios, poate suferi mult.

Capt. T. I. — Tighina. Inteligentă, hotărîrile nu şi-le ia după starea sufletească ci după capricii de femeie. Faţă de oameni totdeauna stă „en garde" e foarte disciplinată şi nu împărtăşeşte decât ceea ce intenţionează să aibe efect. Voinţă puternică şi spirit organizator. Punctuală în lucru, ambiţioasă fără să arate. Femeie caldă care izbuteşte să atragă pe oameni spre dânsa. In iubire nu prea are noroc. Nu e mulţumită cu nimic. Nu e tipul de bohem şi cunoaşte valoarea banilor. Are gust artistic. Nervii sunt slabi şi dacă nu va fi preocupată intensiv cu un lucru care s'o intereseze curând va prezenta simptome de neurastenie.

Florian — Timiş O. Mariano — Cluj. Fire în desvoltare. Fantastic. Se umileşte repede, e nehotărîtor, lipsit de stabilitate. Prea analizează lucrurile şi se enervează de lucruri bagatele. Cu multă osteneală ajpnge la un rezultat. Mai mult e încăpăţinat decât are voinţă. Are suflet bun şi dacă e lăudat este şi mai bun. E egoist, nu se prea ocupă cu arta nici n'a citit prea intensiv. E foarte sensibil şi se supără repede. In dragoste este mobil. Deocamdată însă acum se desvoltă aşa încât nu se poate preciza obiceiurile cari se schimbă din zi în zi.

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alăturez un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura şi adresa: ....

....

Biblioteca Universității

DIN TOATĂ LUMEA

Aviatorii francezi Costes (în picioare) şi Le Brix au trecut Atlanticul de sud, fără escală. Fotografia noastră reprezintă pe cei doi piloţi pe biplanul lor, înainte de plecare dela Paris. Din Africa de sud ei au trecut în Brazilia, unde au aterisat, după 10 ore şi 20 de minute de sbor. Avionul celor doi sburători poartă numele de „Nungesser şi Coli".

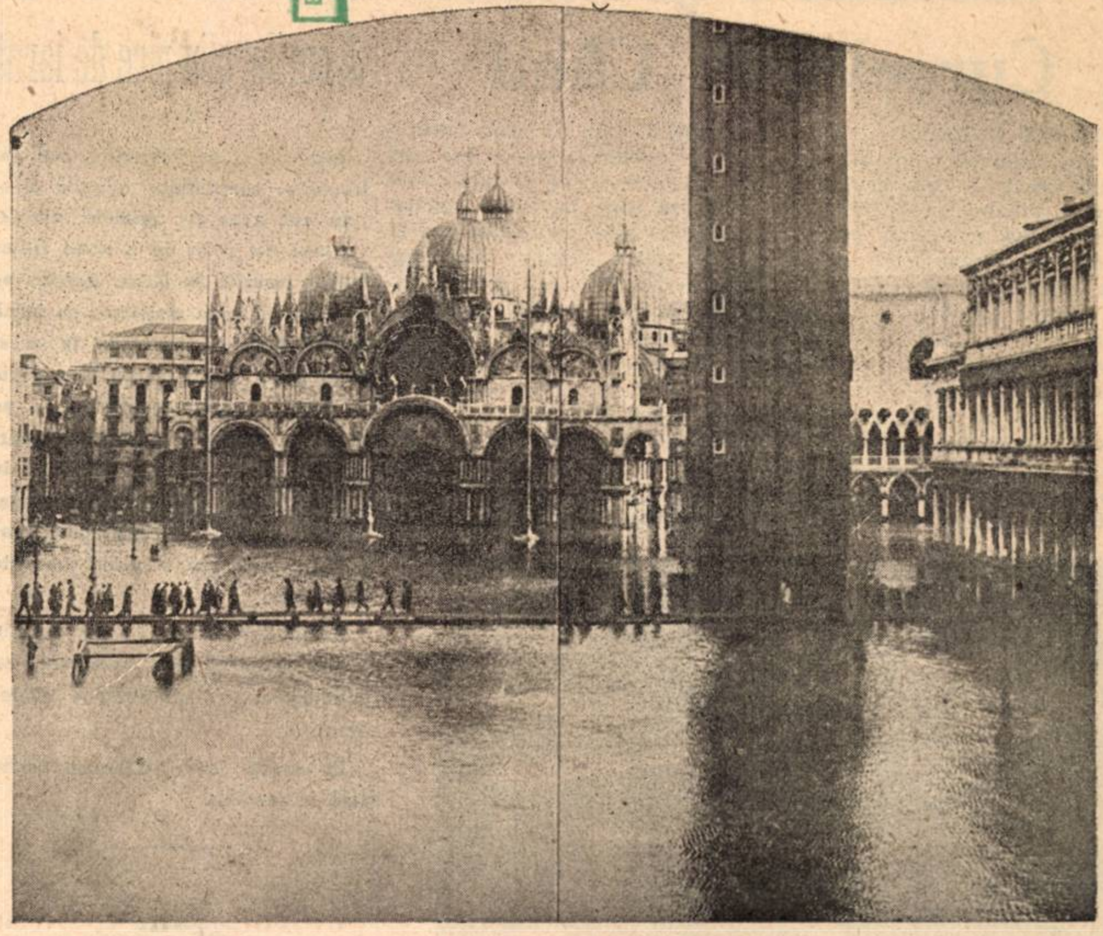

Veneţia sub apă. Dacă e adevărat că Veneţia este oraşul lagunelor, toată lumea ştie că piaţa San Marco, din acest oraş e reprezentată, întotdeauna, cu porumbei şi turişti, cari fac fotografii. Apele Mării Adriatice au inundat însă, în iarna aceasta frumoasa piaţă şi mulţimea trece în gondole sau deasupra unei punţi de lemn pe acolo unde odinioară dădeau mâncare hulubilor.

Sus: paraşutele deschise. Jos: paraşutiştii înainte de îmbarcare.

Nouă paraşute coboară deodată. La o serbare aviatică în Statele Unite, în apropiere de New-York, nouă paraşutişti s'au suit într'un avion trimotor şi s'au coborît deodată, dela o înălţime destul de mare. Un lucru nou la aceşti paraşutişti a fost întrebuinţarea simultană a două paraşute. Una mare, pentru coborîrea normală, şi a'ta care slujeşte în caz de urgenţă. Americanilor, întotdeauna, le-a plăcut acest chip senzaţional de a se coborî pe pământ şi în ilustraţia noastră se poate observa că unii dintre ei au deschis ambele umbrele, fiecare dintre cele două paraşute funcţionând independent.

Serbarea armistiţiului s'a făcut în Anglia cu deosebită solemnitate. Fotografia noastră reprezintă pe Regele Angliei cu cei doui fii ai săi în timpul celor două minute de linişte, în memoria morţilor din războiu.

Robert Benois, care în luna trecută, a izbutit să câştige marele premiu de auto-turism al Angliei, după ce mai înainte tot dânsul a fost întâiul în circuitel Franţei, Spaniei, Italiei şi Europei. Robert Benois devine astfel campion al lumi în automobil. Dânsul a parcurs, în circuitul Angliei, cele 533 de km. în 3 ore 41 de minute, 14 secunde şi 3 cincimi, realizând astfel o medie orară de 137 km. şi 700 de m. Fotografia noastră arată pe campion după victorie: soţia îl îmbrăţişează.

Harpye, pasăre răpitoare din America de Nord. Nou oaspe la grădina Zoologică din Berlin.

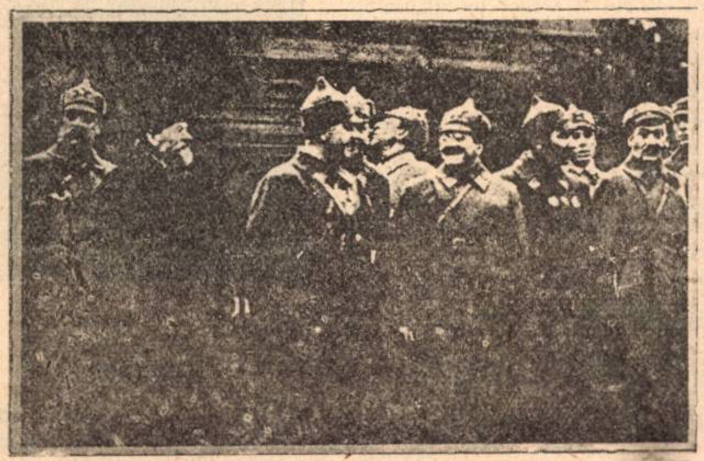

In timpul paradei din Moscova, pe Piaţa Roşie, dela stânga la dreapta: Kamenew, Kalinin, preşedintele uniunii sovietelor, Borosilow, Unshlicht şi Budionny.

Serbarea jubileului în Moscova. Ataşaţii militari străini au stat în timpul paradei mari, în faţa Mausoleului lui Lenin.

Atletică-Gimnastică-Turism

Cursele de Câini

MAI întâi în Anglia, — importate bineînțeles din America, în anul trecut, — apoi în Germania și în Franța, cursele de câini pasionează tot mai mult publicul din străinătate. Este foarte probabil că în curând asemenea curse de ogari, se vor introduce și în țara noastră.

Socotim interesant să arătăm în ce constă aceste curse.

Pe o pistă de circa 500 metri lungime — cynodromul, cum se numește — câinii sunt puși să alerge, în urma unui iepure mecanic. Câinele care a sosit mai repede la start, după un număr oarecare de înconjururi ale cynodromului, ese proclamat învingător. Pariurile se angajează la fel, ca și în cursele de cai.

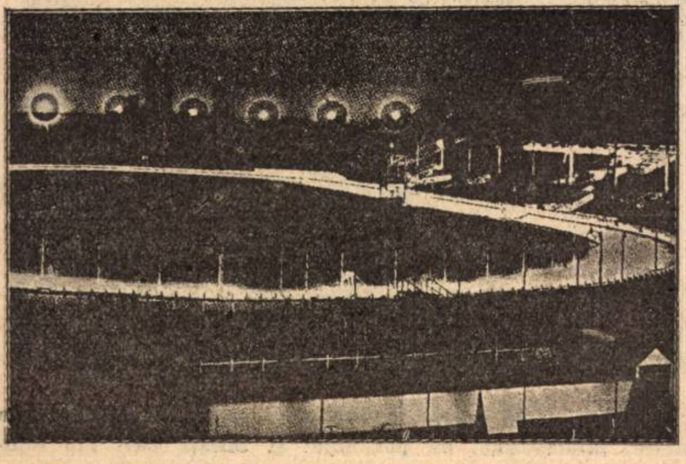

Cynodromul și tribunele din Withe City, după cum apar ele seara.

Conduși de către îngrijitorii lor, câinii îmbrăcați cu haine de mătase multicoloră, și numerotată diferit, așa încât să poată fi distinși ușor, unii de alții, fac încenjurul pistei, și apoi sunt închiși într'o boxă, de unde pot vedea mai dinainte prada înșelătoare, care se oferă instinctului lor de vânători.

Această pradă este un iepure împăiat, așezat pe o roată, care susținută de un cărucior mic, alunecă pe șine, fie într'un tunel sub pistă, fie pe margine îndărătul unei bariere. Căruciorul este mișcat cu ajutorul electricității, de către un operator, așezat în vârful unui turn de observație, de unde domină întreaga pistă.

De îndată ce câinii au intrat în boxă, starterul mișcă un stegulet, o lumină roșie apare pe vârful turnului, și iepurele fals e pus în mișcare. Ca să ia o viteză mai mare, acest iepure face odată înconjurul arenei, sub privirile nerăbdătoare ale câinilor și ale spectatorilor. In clipa în care animalul împăiat trece în plină viteză, în fața liniei de plecare, boxa se deschide, prin alunecare verticală, și câinii se avântă în arena luminată ca ziua. Iepurele aleargă cu toată viteza, urmărit de haita de câini. Când vreun bot mai alungit se apropie prea mult de cel urmărit ,operatorul mărește puțin curentul și câinii sunt distanțați. La obstacole, iepurele electric înșeală pe câini, fără nici un scrupul, căci la baza fiecărui gard, se deschide o trapă, prin care el dispare, în vreme ce câinii sunt nevoiți să sară. La sosire, animalul împăiat intră foarte frumușel în adăpost, într'o cușcă, a cărei ușe cade imediat, în nasul câinilor gâfâind. Neavând vânat în față, aceștia se opresc, după ce au trecut de potou, unde sunt clasați și judecați.

Un câine de rassă, înscris pe **„Grey Hound Stud book"** prețuiește cam 15—20 mii lei.

Pentrucă, în anul trecut, când s'au adus cursle de ogari din America, la Manchester, nu s'au găsit proprietari, organizatorii au format o societate, **„Grey Hound racing association"**, care a cumpărat un lot important de câini în Irlanda și a crescut ogarii anume, pentru scopul urmărit.

Câinii se antrenează cel puțin o săptămână înainte de curse, spre a permite handicaparea lor și a-i elimina pe cei cari sunt răi sau bătăioși. Cursele au loc mai ales seara, la lumina electrică. Foarte adesea aceste curse sunt cinematografiate, cu ajutorul unor aparate speciale, prinse pe spatele unuia dintre câini, care face parte din cursă. Pelicula rulează automatic și astfel se înregistrează întreaga cursă văzută din 'napoia haitei de câini. Aceste filme au obținut atâta succes, încât e vorba să se cinematografieze în acelaș fel și cursele de cai.

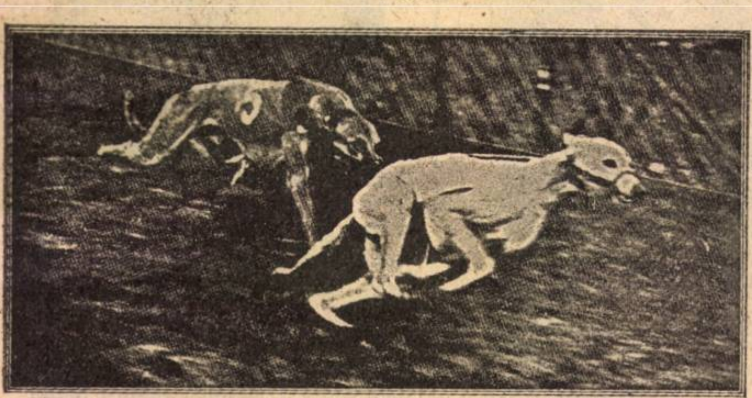

Ogarii în cursă. Doi concurenți în cursa „Greenford Inaugural Cup" de pe cynodromul din Greenford, Middlesex (Anglia). Studiul mișcării acestor câini, cari galopează cu o viteză de 20 metri pe secundă este foarte interesant.

Motivul pentru care organizatorii au hotărît ținerea curselor seara, a fost unul pur comercial, acela de a permite lucrătorilor și burghezilor să asiste, fără a lipsi dela ocupațiile lor.

Actualmente există în Anglia vre-o 40 de societăți pentru desvoltarea acestui joc. Acțiunile primei societăți, care valorau 4 sau 5 schillingi, se vând acum cu tot atâtea lire sterline. Tezaurul Britanic are, din aceste curse un venit de aproape 10 mii lire sterline pe săptămână (80 milioane lei), Aproape 410 mii de persoane frecventează săptămânal Cynodromele și plătesc taxa de 2 la sută, asupra pariului.

Desigur, că nu va dura mult, până când cursele de câini se vor introduce și la noi.

Jocurile olimpice de iarnă

Intre 11 și 19 Februarie, sub patronagiul comitetului olimpic elvețian vor avea loc primele manifestațiuni ale celei de a noua Olimpiadă; jocurile de iarnă. Acestea se vor desfășura în stațiunea de iarnă Saint-Moritz. Prezentările la acest meeting se închid la 30 Decemvrie a. c. și se poate prevedea de pe acum că succesul acestor jocuri olimpice de iarnă va fi mare. 22 de națiuni și-au anunțat participarea, pe când în 1924, la meetingul Olimpic din Chamonix, n'au fost prezente decât 18.

Programul cuprinde exact acelaș jocuri ca și în 1924 exceptându-se culingul și introducându-se skeletonul.

La aceste jocuri olimpice participă și românii.

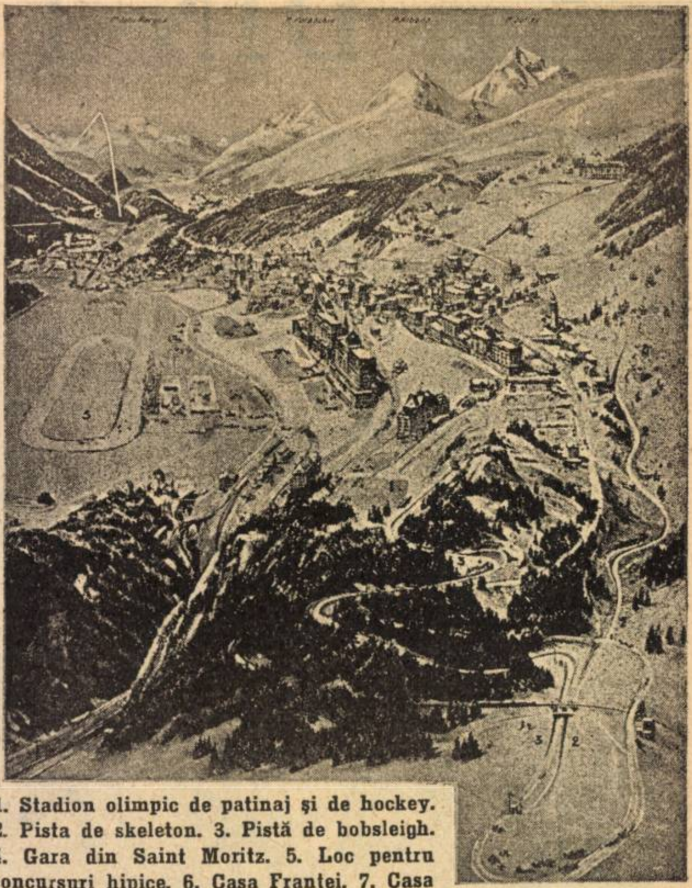

1. Stadion olimpic de patinaj și de hockey. 2. Pista de skeleton. 3. Pistă de bobsleigh. 4. Gara din Saint Moritz. 5. Loc pentru concursuri hipice. 6. Casa Franței. 7. Casa Presei. 8. Trambulină de ski. 9. Postă

Vedere panoramică din Saint-Moritz, unde vor avea loc jocurile Olimpice de iarnă, în 1928.

Aeronautică

S'a bătut din nou recordul mondial de viteză.

După ce timp de 3 ani, recordul lumii în viteză a rămas staționar la 448 de km. 171 m. (plutonierul Bonnet, la 11 Decemvrie 1924), recordul lumii în viteză pură a fost majorat, acum în urmă, în trei reprize diferite:

Primadată la 26 Septemvrie, a. c. ,la Veneția pentru cupa Schneider, când englezul Webster a învins, cu o medie orară de 453 de km. și 452 m., atingând într'un tur al circuitului de 50 de km., viteza medie de 455 de km pe oră.

A doua oară, de către italianul De Bernardi, care la 23 Octomvrie cort., a atins, fără control oficial, viteza formidabilă de 485 de km pe oră.

A treia oară, la 5 Noemvrie, de către acelaș aviator italian, care în cursul încercărilor făcute și controlate, pe parcursul oficial de 3 kilometri, la Lido, în Veneția, a zburat cu viteza medie de 477 de km. 876 m., avionul atingând la un anumit moment 504.670 km viteză orară.

Aeroclubul italian a omologat acest rezultat. In curând îl va recunoaște și federația aeronautică internațională.

Dacă această viteză nu e decât un record, ea învederează însă că viteza de 400 de km. poate deveni iuțeală obișnuită, pentru avioane și în acest caz trecerea Atlanticului s'ar putea efectua în mai puțin de 8 ore, iar înconjurul Pământului, în jurul Equatorului, în 100 de ore.

Maiorul italian De Bernardi și hidroavionul său.

Premiu pentru „marș"

In Franța, Cambrai, un tânăr de 19 ani, originar din Dinard și care este inginer electrician, a câștigat marele premiu de marș, al armistițiului, pe parcursul Paris-Rethondes ,un drum de 83 de km. Terenul între aceste două locuri este puțin accidentat. La o încrucișare de drum, în Rethondes, se află vagonul unde, la 11 Noemvrie, 1918, Mareșalul Foch a iscălit armistițiul, care a pus capăt răsboiului. Cambrai a făcu drumul în 8 ore, 46 minute și 43 de secunde, imediat după dânsul a urmat un alt campion al marșului, Lauvaux din Chalons.

Din pricina temperaturii foarte coborîte, care a durat de dimineață până seara, din când în când cu ploaie și zăpadă, parcursul a fost foarte greu de făcut, și a cerut din partea concurenților multă rezistență.

Fotografia noastră reprezintă dela dreapta spre stânga: pe Mareșalul Foch d. Leygues și învingătorul, în concursul de marș al armistițiului.

NOUTĂȚI LITERARE

ION PAS: „Povestea unei fete"

Roman. Povestea impresionantă a unei fete, în luptă cu ispitele și corupția mediului. De vânzare la toate librăriile. Lei 40.

TINEREȚEA

Domnișoara: **„. . . asta puteți să mă credeți, domnule Popescu, căsătoria este oaza în pustietatea vieții."**

Popescu: **„Da, da, deaceea nu se ocupă cu dânsa decât — Cămilele."**

PRIMEJDIA

„După cum spui ai ucis câinele vecinului în primejdie? Ce fel de primejdie?"

„Să vedeți, domnule judecător, jivina asta, deștepta pe nevastă-mea, în fiecare noapte, când mă întorceam acasă dela cârciumă!"

Joc. No. 1. Cuvinte încrucișate trimis de Palade C. Constantin — Bacău (10 puncte).

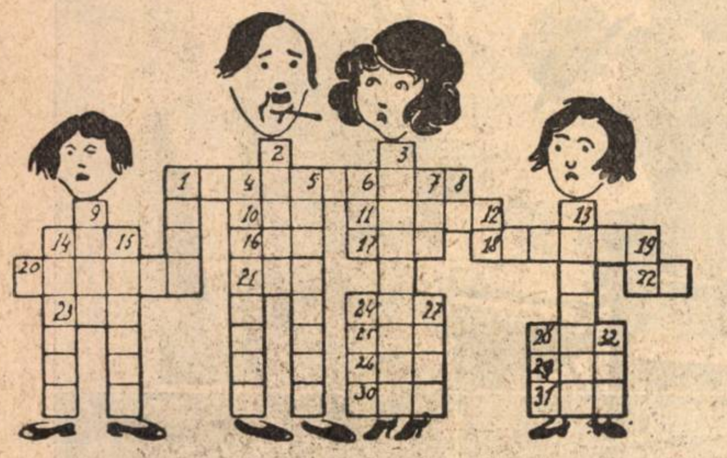

ORIZONTAL:

1. Membrul unei societăți filantropice
10. Un soiu de stejar
11. Stricat de băutură
14. Reformator Persan (1820-1850)
16. Ofițer turc
17. Coapsă
18. Tovarăș
20. Chimist francez (1802-1876)
21. Popor de origină tracă
22. Obiceiu
23. Câmp curățit (Transilv.)
24. Povară de porumb
25. Literă grecească
26. Fărâmă
28. Ciudat (Transilv.)
29. Soi de balaur în Oltenia
30. Strigăt de necaz
31. Care nu este comun.

VERTICAL:

1. Increțitură
2. Lac (în nordul Rusiei)
3. Răpitor de drepturi
4. Titlul celor care au trecut prin școli înalte
5. Oraș în Europa
6. Rege ungur (1041-1044)
7. Fizician german (1787-1854)
8. Imperativ
9. Netezitoarea zidarului
12. Formă ajutătoare de verb
13. Cavitate
14. Greutăți ce se iau în balon
15. Procă eruptivă
19. Pronume
24. Copac totdeauna verde
27. Loc ferit în port
28. Broască la ușă
32. Oraș în Podolia

Joc. No. 2. Cuvinte încrucișate trimis de M. A. (10 puncte).

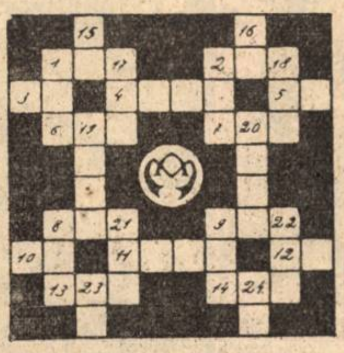

ORIZONTAL:

1. Animal
2. Metal
3. Notă muzicală
4. Animal
5. Obiect casnic
6. Pom fructifer
7. Armă veche
8. Râu în Europa
9. Puțin
10. Notă muzicală
11. Profet
12. Mijloc de înmulțire.
13. Câmp semănat
14. Fluviu în Africa.

VERTICAL:

1. Corp geometric
2. Nume femenin
8. Idol la Babiloneni
9. Animal
15. Notă muzicală
16. Pronume
17. Apă stătătoare
18. Animal de apă
19. Pasăre
20. Oraș în Europa
21. Băutură
22. La teatru
23. Măsură de timp
24. Plantă

Concurs de frumusețe
pentru copii

REVISTA „REALITATEA ILUSTRATĂ" deschide un concurs de frumusețe, pentru copii.

Pot concura, la această întrecere, toți copiii între 2 și 7 ani: fetițe sau băieți. Pentru aceasta e nevoie să ni se trimită o fotografie format 9 × 12, pe adresa redacției noastre, însoțită de suma de lei 200, pentru facerea clișeului.

Vom publica, pe rând, în ordinea sosirii, TOATE FOTOGRAFIILE CONCURENȚILOR și, în numărul nostru de Crăciun, vom proclama — pe baza deciziunii unei comisiuni competente, alcătuită din fruntași ai vieții culturale și sociale din Cluj — pe cei dintâi trei copii, mai frumoși. Aceștia vor fi premiați cu câte un premiu de valoare, potrivit vârstei fiecăruia.

Concursul nostru de frumusețe are astfel tendința de a grăbi, în mică măsură, atingerea idealului de frumusețe.

Viața veselă

SINCERITATE PENTRU SINCERITATE

Domnul Goldenbaum s'a îmbolnăvit greu. Deoarece nu are încredere în singurul medic al orășelului galițian, în care trăește, fiul său Iacob, care fusese odată la Viena, scrie unui profesor renumit de acolo întrebându-l cât ar costa o vizită până în micul orășel. Profesorul cere 50 mii lei, și Iacob îi telegrafiază, rugându-l să vină.

La gară profesorul e primit de Iacob Goldenbaum, îmbrăcat în negru de sus până jos, care-i comunică trist că tatăl său, între timp, a murit; pentru ca domnul profesor să nu fi făcut înzadar drumul lung, zece membrii ai comunității se vor prezenta la dânsul, fiecare având câte o boală.

Profesorul, care voește să-și întrebuințeze timpul până la înapoiere, primește să dea consultații celor 10 oameni, fiecare plătind câte 6000 lei. Inainte de plecare dânsul se adresează lui Iacob Goldenbaum:

— Ei, domnule Goldenbaum, în loc de 50 mii lei, am primit acuma 60 mii. Aș dori să aduc puțină mângâiere în doliul dumitale și te rog să primești jumătate din plusul pe care l-am încasat. Iată aci sunt 5000 lei.

Iacob Goldenbaum primește banii, mulțumește și spune:

— Domnu'e Profesor, sinceritate pentru sinceritate! Tatăl meu nici n'a murit, el se găsia printre cei zece bolnavi cari s'au prezentat la dumneata.

RECORD

LADY METUSALEM: „Doamna Kirckenberker a murit decurând, în etate de 101 ani, fiind deplânsă de al treilea nepot și de mama bunicei sale." — Life.

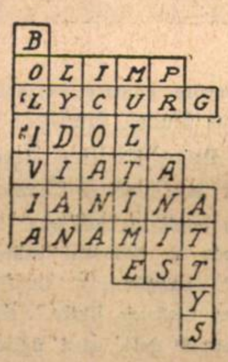

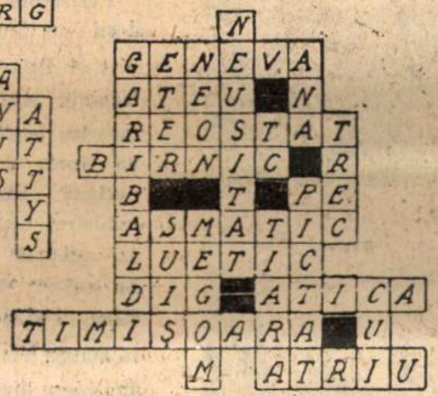

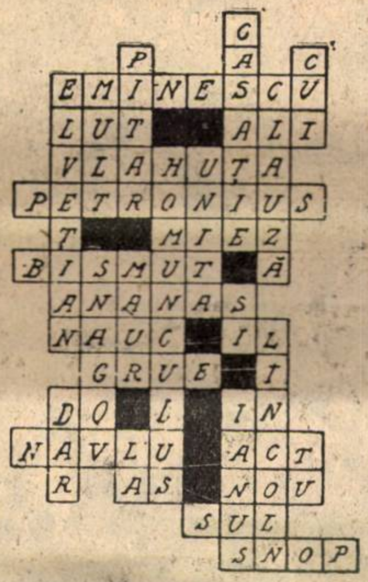

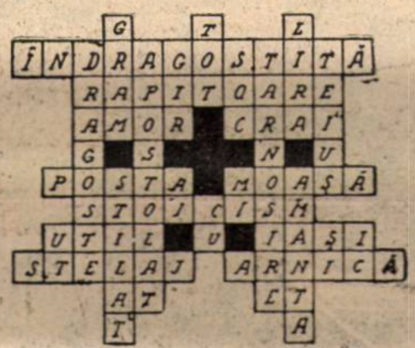

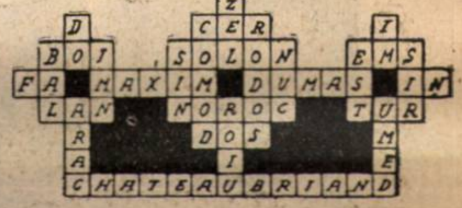

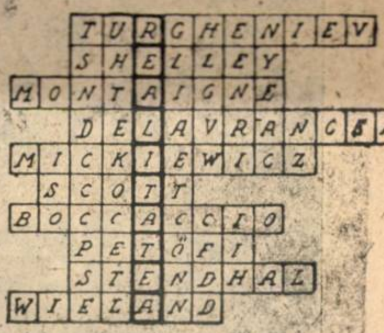

Joc. No. 3. Saradă. Trimis de Nicolae M. Robitu — Brăila (5 puncte).

Când vă mutați voi mă luați
în cor,
Și sunt prilej de certuri și
mâhnire.
Cetit pe dos acelaș lucru apar,
Un biet accent e doar deosebire.

Primesc un număr mai mare de puncte răspunsurile spirituale în versuri.

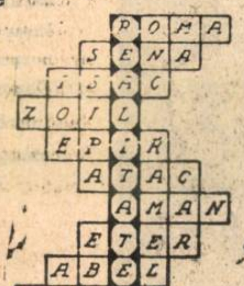

Soluțiunile jocurilor de cuvinte încrucișate

Publicate de „REALITATEA ILUSTRATĂ" în cursul lunei Octomvrie (Seria II.)

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Ianuarie 1928. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 44, 45, 46 și 47 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Ianuarie 1928.

Bonul A. 4.

Subsemnatul ....

....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No. ....

CONCURSUL FOTOGENIC
al revistei „Realitatea Ilustrată"

BULETIN DE VOT

Cercetând fotografiile concurentelor, la concursul fotogenic, aleg Chipul No. ....

După părerea mea, e cea mai frumoasă și cea mai fotogenică, și se cuvine să fie premiată și trimisă în călătorie de studiu și de agrement, la Paris.

UN CITITOR

Grafologia

Stoicu. — Cluj. Ambițios, cu voința puternică pe care și-o poate concentra. Se poate acomoda după trebuințe deși este o fire căreia îi place să domine. E inteligent, încrezător, egoist și punctual, se ocupă prea mult cu lucruri bagatele, nu va fi niciodată ușoratic, e prea mult ocupat de griji materiale ca să se poată desvolta cum ar dori. Nu face nimic împotriva convingerilor. E prevenitor. Se ocupă prea mult de sine. Și în dragoste este condus de materialism. Poate iubi mai multe femei deodată deși va fi un tată de familie foarte bun.

BIBLIOTECA

Funeraliile naționale ale lui Ion I. C. Brătianu

Ilustrațiile noastre reprezintă pe d-nii Von Mutius, Ministrul Germaniei și Colas, Ministrul Greciei, la locuința lui Ionel Brătianu, după moartea acestuia; cortegiul în gara de Nord: d. General Mărdărescu purtând panglica; d. Coulberston, ministrul Statelor Unite, semnând în registrul dela casa defunctului La mijloc: Cortegiul spre Gara de Nord, în dreapta Prințul Nicolae, iar la stânga Vintilă Brătianu și George Brătianu, fiul defunctului, urmând carul funebru. Jos: domnii Nicolaescu și Duca purtând panglicile; corpul diplomatic la funerarii și d. General Averescu părăsind casa defunctului, unde a fost să aducă omagii, memoriei lui Ionel Brătianu.

VISCOLELE DIN AMERICA

Continentul American e tot mai des bântuit de viscole, ale căror ravagii să urcă la zeci de milioane dolari. Astfel uraganului din Florida (anul trecut) ia urmat inundațiile râului Missisippi (vara aceasta, iar la 3 Nov. a. c., patru State au fost devastate, lăsând 132 de morți, 7500 familii fără adăpost. Pagubele să urcă la 12 miliarde lei.

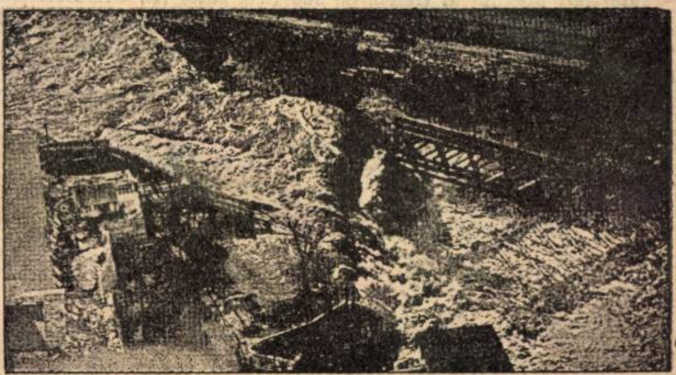

Institutul de arte grafice „VIAȚA" — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

ANUL I. No. 45. — DUMINECĂ 11 DECEMVRIE 1927 | 12 Pagini | Preţul 7 lei

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Dumineca

Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria 38.

Congresul studenţilor la Oradea

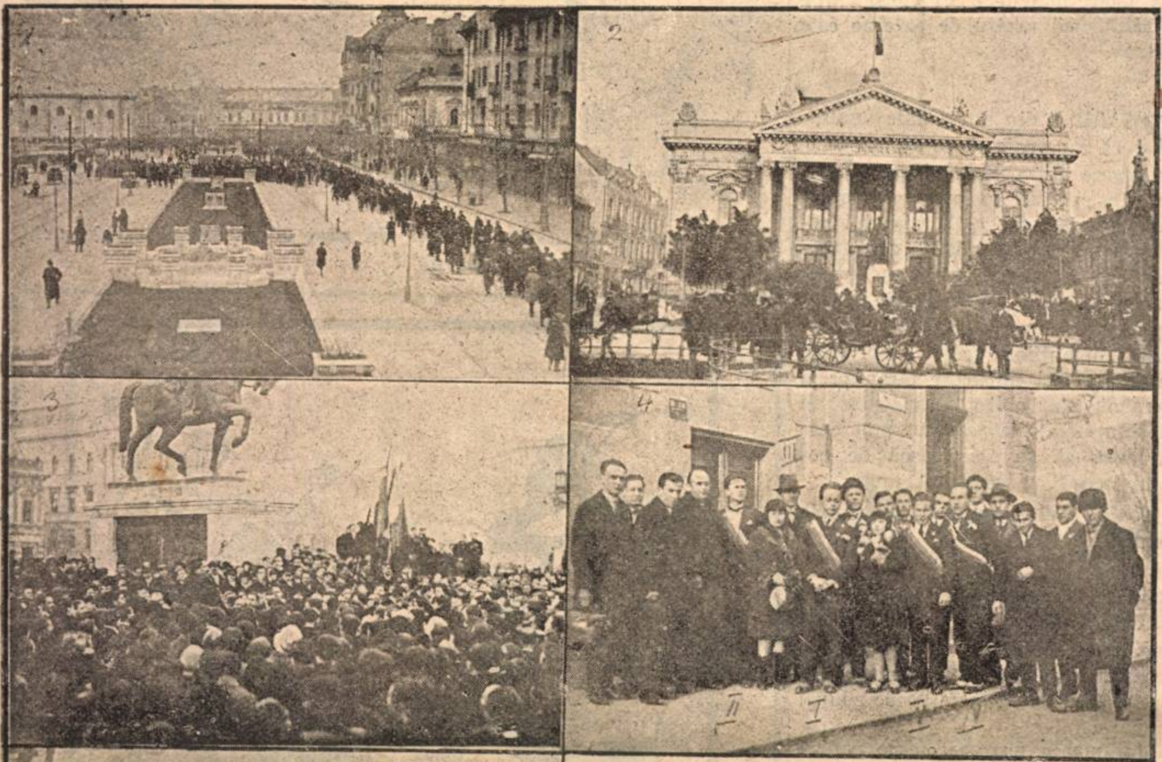

I) Preşedintele U. N. S. C. P. R., d. Lorin Popescu; II) preşedintele centrului Iaşi, d. Usatiuc; III) preşedintele centrului Oradea, d. Petruşca; IV) vice-preşedintele centrului Timişoara, d. Blânda şi V) preşedintele centrului Cernăuţi, d. Eugen Tâtu.

Duminecă, Luni şi Marţi în săptămâna trecută, s'a ţinut la Oradea Congresul studenţesc anual. La congres au participat vre-o 4000 de studenţi, din toate centrele Universitare ale României. Congresul s'a ţinut în sala Teatrului Regina Maria.

Ilustraţiile noastre reprezintă 1) studenţii în grup pe strade; 2) Teatrul Regina Maria unde s'a ţinut congresul; 3) şi 5) adunarea studenţilor în faţa Statuei Regele Ferdinand: vorbeşte d. General Traian Moşoi; 4) conducătorii studenţimei.

POLITICA MONDIALĂ

Intre Franţa şi Jugoslavia s'a iscălit un tratat economic şi de amiciţie. Ilustraţia noastră reprezintă pe Ministrul de externe jugoslav, Marinkovici, iscălind tratatul, lângă dânsul şade Briand.

Delegaţia rusească la conferinţa dezarmării din Geneva. 1) Lunatscharski. 2) Litwinow conducătorii delegaţiei. 3) Krestinski, ambasadorul rus la Berlin, plecând spre Geneva.

Duminecă trecută un parastas a fost oficiat la Florica, pentru pomenirea lui Ion I. C. Brătianu. Ilustraţia noastră reprezintă pe cei cari au participat la această pioasă festivitate. Dela stânga la dreapta d-nii Vintilă Brătianu, George Brătianu, Argetoianu, Cipăianu, Nistor, Dimitriu, etc.

Biserica „Horia" dela Florica. Această biserică, pe vremea când Transilvania nu era încă unită, a fost ridicată de decedatul bărbat de stat, demontată bucată cu bucată şi reclădită apoi, în grădina sa dela Florica

O ultimă fotografie a casei lui I. C. Brătianu, la Florica, un adevărat muzeu de artă

S'a spus de către gânditori că râsul e caracteristica omului. Unii oameni râd sgomotos, alţii discret, unii au un râs comunicativ, adică un râs molipsitor şi numai răutăcioşii, sau cei cărora le lipsesc dinţii, se feresc să râdă. Căci dintre toate manifestările omeneşti, râsul e una dintre cele mai sănătoase.

Fotografia noastră reprezintă pe cei mai de frunte semănători de râs americani.

Sinuciderea unui diplomat important al Sovietelor: Adolf Joffe, fostul ambasador al Sovietelor la Viena, şi-a curmat zilele cu un glonte de revolver, din pricina neurasteniei.

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La Bucureşti: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREŢUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . „ 160
Pe trei luni . . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America $3
Jugoslavia şi Cehoslovacia Lei 400

Editor şi Director: J. B. Sima
Secretar de redacţie: N. Constantin

Cenzurat
DUMINECĂ, 11 DECEMVRIE, 1927.

Pro Domo

Intr'un număr, în ziarul „Cuvântul", d. Prof. Nae Ionescu se ocupă de revista noastră.

Cu talentul, care-l caracterizează, d-sa izbuteşte sa înfişeze „Realitatea Ilustrată" drept o revistă ... „IREDENTISTĂ MAGHIARĂ!!!" Intocmai: NOI suntem IREDENTIŞTI UNGURI! Nici mai mult nici mai puţin.

Câtă vreme va trebui să treacă până când cei din Vechiul Regat vor ajunge să cunoască pe ardeleni?

Poate nici n'am fi relevat insulta, pe care ne-o face d. Prof. Nae Ionescu, dacă aceasta n'ar fi fost, pentru noi, un dureros ecou al şi mai dureros-ului deziderat „Ardealul fără ardeleni."

Ignorând totul despre Ardeal, — într'un chip aproape umilitor — cei de dincolo de Carpaţi (nu noi suntem vinovaţi de această jignitoare distincţiune) nu pierd nici un prilej de a ne calomnia, atunci când faptele sau părerile noastre nu le convin. N'au trimis parlamentarii ROMÂNI, al căror nume în mare majoritate se termină în OVICI, în OF, sau în alte sufixe, care trădează vechi legături cu Fanarul, pe d. Iuliu Maniu la Budapesta? Nu s'a adus, în acelaş parlament, acuzaţiuni dlor Vaida şi Ciceo Pop, că s'au vândut ungurilor? Pentru ce să ne bucurăm noi de un tratament mai bun?

Nici nu vom încerca să respingem aserţiunile dlui Ionescu. Nu se desvinovăţeşte decât cel vinovat. Decât s'ar fi cuvenit ca d. Prof. Ionescu, pentru că este ziarist român, să ştie că aci în Ardeal, rând pe rând au încetat foile şi gazetele româneşti, lăsând teren tuturor publicaţiunilor minoritare şi că atunci când o editură românească, o mână de români întreprinzători şi harnici, izbutesc, cu jertfe grele, să răspândiască o revistă îngrijită, o foaie la care găsesc de lucru câţiva din mulţimea acelor scriitori ardeleni, cari au rămas pe drumuri, fapta este cel puţin lăudabilă şi nu se cuvine să fie hulită.

Cititorii noştrii numeroşi, mai ales în Vechiul Regat, au putut aprecia săptămână de săptămână cât de ungurească este revista noastră.

J. B. SIMA.

P. S. Ziarul „Cuvântul", mai aprig decât oricare altă foaie românească, s'a ridicat împotriva cenzurei şi a sugrumărei dreptului de exprimare, prin scris. Cum se potriveşte această linie de conduită a gazetei cu articoul dlui Ionescu, prin care se cere intervenţia autorităţilor?

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

DUPĂ cum era de prevăzut, opoziţia a rupt în mod definitiv orice tratative cu guvernul şi a început lupta pe toate căile pentru răsturnarea lui.

Ca prim început partidul naţional-ţărănesc a aranjat Duminecă o serie de întruniri în Capitală, la cari a asistat o lume imnsă din toate straturile sociale. Cu această ocazie s'au explicat mulţimii motivele neînţelegerii ivite în cursul tratativelor şi populaţia Capitalei a manifestat călduros pentru conducătorii opoziţiei.

Partidul naţional-ţărănesc este hotărît să treacă la fapte şi să lupte cu toată energia pentru reîntronarea legalităţii şi pentru a pune mâna pe frânele ţării.

In acest sens se vor aranja impunătoare întruniri în cursul zilelor, viitoare în toate centrele din ţară.

D. Iorga a aderat întru toate la hotărîrile partidului naţional-ţărănesc şi a semnat împreună cu d. Maniu un pact de acţiune comună.

Ziua de Duminecă a fost cu adevărat o zi a întrunirilor.

Tot atunci a avut loc la Bucureşti adunarea partidului poporului, unde d. general Averescu a fost reales preşedinte al partidului pe timp de patru ani.

In Capitală a făcut mare sensaţie declaraţiile d-lui general prin cari îşi exprimă nădejdea de a ajunge la putere încă în cursul lunei Februarie

D. Dori Popovici, fostul ministru al Bucovinei s'a retras din partidul poporului cu întreaga organizaţie din Bucovina.

•

DUMINECĂ s'a ţinut adunarea organizaţiei liberale locale presidată de d. ministru Lapedatu. Cu această ocaziune a fost exclus din partid d. avocat Angelo Stătescu, care a început o întinsă activitate pentru răsturnarea d-lui Lapedatu din şefia organizaţiilor liberale din Ardeal şi alegerea în locul d-sale a d-lui general Moşoiu.

•

TOT Duminecă a început la Oradea congresul studenţilor creştini din întreaga ţară, care a ţinut timp de 3 zile. A participat la acest congres peste patru mii de studenţi şi s'au desbătut chestiuni în legătură cu ajutorarea Moţilor, căminurilor studenţeşti, alegerea nouilor comitete, chestiunea lui „numerus clausus" şi în ziua din urmă au aranjat o demonstraţie pe străzi împotriva acţiunii lordului englez Rothermere, care prea să pupă bot în bot cu ungurii în timpul din urmă, şi a început o campanie de ponegrire împotriva României prin ziarele sale engleze.

Din motive pe care nu le cunoaştem după congres, s'au produs excese antisemite grave.

Excesele studenţeşti au continuat şi s'au întins dela Oradea până la Cluj. Au fost sparte multe geamuri şi vitrine şi s'au făcut pagube mari prin magazine. De sigur că duşmanii neamului nostru vor profita de acest prilej spre a ne huli iarăş în străinătate.

•

DUMINECĂ a mai avut loc adunarea gen. a „Astrei" la Sibiu în prezenţa a nenumăraţi intelectuali din toate unghiurile ţării şi a delegaţilor diferitelor despărţăminte care a avut pentru asociaţie o delegaţilor diferitelor despărţăminte şi prezidată de d. V. Goldiş.

S'au ţinut obişnuitele discursuri, d. prof. univ. Lupaş a făcut un portret al defunctului Rege Ferdinand, primul preşedinte de onoare al „Astrei", iar d. vicepreşedinte Octavian Russu aduce omagiul adunării generale lui I. C. Brătianu, care a avut pntru asociaţie o deosebită solicitudine.

LA ultimul consiliu de miniştri, s'a decis să se depună la Cameră bugetele tuturor ministerelor precum şi două legi în privinţa acordării amnistiei politice militare şi altul pentru amnistierea delictelor silvice.

•

LIGA Naţiunilor amânând procesul optanţilor pentru sesiunea de primăvară, d. Titulescu nu va mai pleca la Geneva. Amânarea s'a făcut luându-se în consideraţie că Ministrul nostru de externe este bolnav.

•

ZIARELE din străinătate anunţă că e pe cale să se ajungă la o înţelegere între România şi Ungaria. In special au provocat deosebită sensaţie articolele ziarului rothermerist „Daily Mail" care susţine, că în chestiunea optanţilor s'a ajuns la un compromis. După acest ziar guvernul român ar restitui optanţilor acele proprietăţi, cari n'au fost împărţite ţăranilor şi România s'ar obliga să plătească şi moşiile expropriate cu un preţ care urmează să se stabilească de comun acord cu guvernul ungar.

Toate aceste sunt însă simple versiuni.

•

INTRE statele Micii Antante decurg tratative pentru ţinerea unei noui conferinţe. S'a stabilit că această conferinţă va avea loc la Bucureşti pe la mijlocul lunei Ianuarie.

Mai nou a provocat mare panică ştirea fantezistă a unor ziare, despre un atentat împotriva prinţului Carol. Această ştire este desminţită de cercurile oficiale şi se crede că e vorba de o simplă înscenare.

•

PARLAMENTUL şi-a reluat activitatea. La cameră d. Vintilă Brătianu — dat fiind că după încetarea din viaţă a lui Ion C. Brătianu guvernul a demisionat şi înalta regenţă a încredinţat formarea noului minister d-lui Vintilă Brătianu — a făcut un expozeu şi un apel la opoziţie pentru unirea tuturor. D. Iuliu Maniu răspunzând d-lui Vintilă Brătianu, a cerut imediata dizolvare a Parlamentului şi retragerea guvernului.

*

UN incendiu groaznic a distrus, la Bucureşti, moara fraţilor Herdan. Au ars 12 cuptoare de pâine, 4 silozuri cu făină şi cinci vagoane cu paste făinoase. Pagubele sunt de 30 milioane lei.

A ARS CUPOLA PALATULUI INDEPENDENŢA DIN BUCUREŞTI

Un incendiu puternic a distrus, în săptămâna trecută, cupola Palatului Independenţa din Bucureşti. In acest incendiu au căzut pradă multe comori de artă, găsindu-se aci şi trei expoziţii de pictură: aceea a d-lui Vermont, a soţilor Manea şi a lui R. Catargiu

D. Iuliu Maniu a respins colaborarea oferită de Partidul Liberal. — Ziarele.

Maniu către Vaida: **„Lasă-l! Nu sunt ei cu lozinca „prin noi înşi-ne"?**

Jugoslavia către Mussolini: **„Nu crezi că îmbucătura e prea mare?"**

— Aprinde, mamă lumânarea,
Căci trece-un biet rănit pe drum .
Tremurător, ca o nălucă,
Auzi cum bate 'n geam acum?

— Nu-i nimeni scumpa mea copilă,
Căci tatăl tău e mort de-un an; —
Doar vântul toamnei cântă singur
Prin crengi uscate de castan.

— Deschide, mamă, uşa tinzii,
Un om se reazemă 'n toiag,
Şi şchiopătând, prin noaptea neagră,
Par'că s'apropie de prag.

— Nu-i nimeni, draga mamei, nimeni,
Şi e pustiu întregul sat —
O schijă de obuz, păgână,
Pe frate-tău l-a sfâşiat.

— Atunci deschide mamă, geamul,
Căci dintr'un depărtat oraş
Soseşte-un sol cu ochii tulburi
Şi poate-aduce vre-un răvaş.

— O, nu, copila mea orfană,
Căci mirele ce l-ai iubit
Căzu la Mărăşeşti în luptă
De mii de gloanţe ciuruit.

— Aprinde, mamă, lumânarea,
Căci visurile mele-apun; —
Azi haina albă de mireasă
Cu negre flori am s'o 'ncunun.

In zori, când soarele 'nfloreşte
Asemeni unui trandafir,
Şi mama şi copila p'ânge —
In casa lor e cimitir!

Justin Ilieşiu

Când şoarecii înmormântează pisica

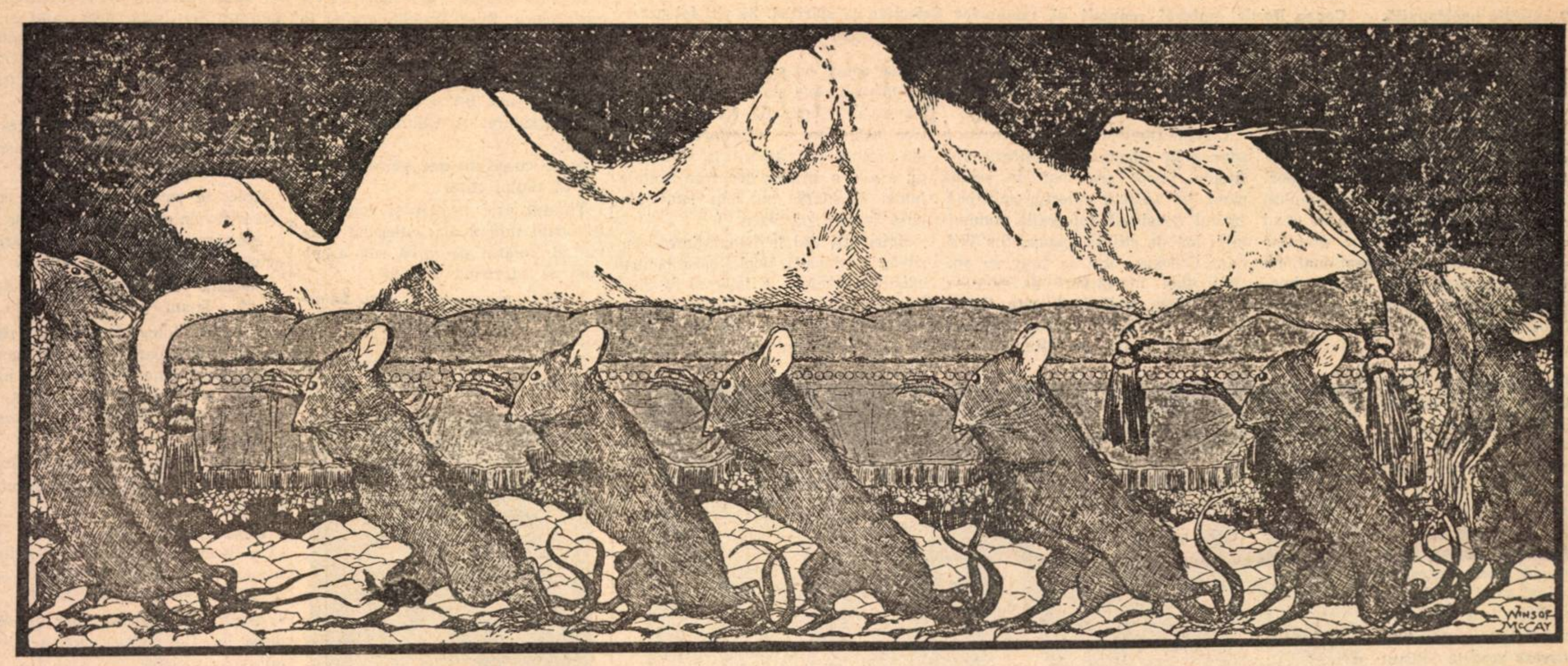

NAPOLEON a spus odată: „Când voiu muri, întreagă Europa va răsufla UŞURAT!“

O mare parte din poporul Europei considerau pe Napoleon că este un tiran, şi el ştia că aceştia vor fi mulţumiţi dacă dânsul va muri.

Ilustraţia din fruntea acestei pagine se adresează acelor oameni MARI şi PUTERNICI, cari, încă înainte de moarte, se întreabă: „Oare ce vor zice oamenii, după moartea mea? Nu mă vor îngropa cu aceleaşi sentimente cu cari ŞOARECII ar înmormânta PISICA, duşmana lor, care a ucis atâţia dintre ei?“

Cei care au scris cronica lui Petru cel Mare al Rusiei, au asemuit funerariile sale cu îngroparea pisicii celei mai temute, de către şoareci, şi aceasta pentru că dânsul inspira pretutindeni o teamă imensă, pe care o simţiau şi cei mai apropiaţi din jurul său, o simţia însăş familia sa. Petru cel Mare era un despot puternic. Dânsul transformase Rusia, prefăcând un număr mare de triburi barbare de tot soiul de slavi şi tătari, într'o putere unitară, de seamă. El a introdus în Rusia întreaga civilizaţie, a adus obiceiurile occidentale, a invitat la el în ţară ingineri, artişti, arhitecţi care împreună cu dânşii, să aducă şi civilizaţia.

Petru cel Mare a călătorit mult prin lume, a studiat, şi îmbrăcând haina de muncitor, s'a dus până în Olanda, spre a învăţa în porturile acestei ţări, meşteşugul de mecanic pentru construirea vapoarelor.

Dânsul a preschimbat limba rusească dintr'o amestecătură de limbi, o adevărată babilonie, într'o singură limbă recunoscută, aceea care se vorbeşte şi azi în ţara de peste Nistru. Astfel, Petru cel Mare, deşi era un despot şi un om netolerant a fost un mare binefăcător al Rusiei. E adevărat că dânsul, spre a-şi impune voinţa, nu alegea uneltele, se slujia cu multă uşurinţă de sabie, de ştreang, vărsa sângele chiar pentru o vină mai mică şi aplica tortura de câte ori credea că este nevoie.

Vom menţiona în treacăt, spre a arăta cum era Petru cel Mare, că dânsul ca să scape de prima sa soţie, a închis-o întâi într'o mânăstire şi mai apoi s'a despărţit de ea, s'a căsătorit apoi a doua oră, cu o servitoare, pe care a înălţat-o pe tron, alături de dânsul. Aceasta a devenit în urmă Ecaterina cea celebră, a Rusiei. Spre a favoriza copilul născut cu cea de a doua femeie, dânsul a chinuit atâta pe fiul său din prima căsătorie, până ce acesta a murit.

Rusia din totdeauna a fost obişnuită cu acte de violenţă şi de teroare. Ceea ce astăzi sunt „ORORURILE BOLŞEVISMULUI“, odinioară erau „CRIMELE ŢARILOR.“ Nu numai Petru cel Mare dar şi mulţi dintre urmaşii săi urmăriau cu înverşunare pe toţi acei cari li se păreau că le sunt neprieteni. Işi plecau urechea la intrigi, şi nu stăteau mult pe gânduri ca să trimită pe cineva la moarte. Petru cel Mare, fără nici un scrupul îş supunea inamicii la torturi atât de groaznice, încât ar fi făcut să se înduioşeze şi pietrele. Ura lui urmăria pe adverari, până dincolo de mormânt, şi astfel dânsul s'a făcut vestit prin fapta sa, de a desgropa osemintele celor în sarcina cărora descoperia comploturi — puse la cale de către aceia înainte de a muri — a le târî prin praf leşurile, la care înhăma porci şi a le aşeza sub butucul, pe care călăul decapita pe cei osândiţi. In felul acesta sângele celor executaţi, curgea pe osemintele celor împotriva cărora voia să se răzbune, după moarte.

Ilustraţia din fruntea acestei pagini este inspirată de o caricatură făcută cu prilejul morţei lui Petru cel Mare.

Ea are aplicare la toate neamurile şi în toate veacurile: pretutindeni şi întotdeauna există oameni cari cred că lumea, după moartea lor, se va PRĂPADI PLÂNGÂND.

Mulţi se socot foarte importanţi în mersul evenimentelor şi în Univers. Funeraliile lor mai totdeauna sunt făcute tot cu atâta „durere sufletească“ cât ar avea şoarecii dacă ar fi chemaţi să înmormânteze pisica care o viaţă întreagă i-a terorizat.

Este caracteristică firii lui Petru cel Mare, următoarea întâmplare care se găseşte în documentele vremei: Petru cel Mare era oaspele unui monarh occidental. El a văzut aci, o MAŞINĂ NOUĂ DE TORTURĂ, cu ajutorul căreia se smulgeau declaraţiuni celor cari se încăpăţinau în tăgăduire. „Aş vrea să văd cum funcţionează!“ a spus Ţarul rusesc. I-s'a răspuns că nu există pentru moment, nici un osândit care să poată fi supus torturii. Atunci Petru cel Mare a răspuns: „Luaţi un serv dintre ai mei şi încercaţi-o cu dânsul.“ Şi Ţarul Rusiei s'a mirat foarte mult că monarhul pe care-l vizita, a refuzat să facă aceasta.

Şi totuş Petru cel Mare era un om de mare valoare, un patriot adevărat, muncitor neobosit şi avea numai unele păcate, spre a ilustra provrebul „că nu este munte fără vale'..

Dacă e adevărat că a torturat şi a ucis mii de oameni, pe mulţi decapitându-i cu propria sa mână, şi obligând şi pe curtenii săi să fie călăi, cu toate acestea — deşi era bolnav şi pe patul de moarte, n'a pregetat să se svârle în apa rece ca ghiaţa, spre a salva pe nişte marinari, în pericol de a se înneca.

Rusia cea mare se datoreşte, după cum recunosc cei mai mulţi, lui Petru cel Mare. Dânsul a explorat teritorii întinse spre a găsi minele, care azi fac bogăţia Rusiei; el a construit un număr mare de vapoare — făcându-le întâi în mic, pe un lac din interiorul Rusiei, fără de importanţă, şi fără de folos propriu zis, — pentru ca mai apoi să dea Rusiei o adevărată armată navală.

Petru cel Mare a fost omul care luptând cu fratele său, Carol al XII-lea, spunea adesea: „Fratele meu Carol al Suediei mă învaţă multe, şi trebuie să-i fiu mulţumitor pentru aceasta.“ Intr'adevăr fratele său îi dădea lecţiuni foarte dureroase, alungând sutele de mii de soldaţi ai lui Petru, cu d'abea 12 mii de oameni.

Iar când a murit Petru cel Mare, în Ianuarie 1825, în toată Rusia s'au răspândit cântece populare imbecente şi nerespectuoase, la adresa Ţarului mort, şi înmormântarea sa a fost caracterizată prin versuri cari vorbiau despre: „ŞOARECII CARI FAC FUNERARII PISICII DUŞMĂNITE.“

Rowinski, în cartea sa „Despre Gravurile Populare ale Rusiei“, arată printre altele o ilustraţie săpată în lemn, care reprezintă „o pisică îngropată de şoareci.“ El nu spune nimic despre tâlcul acestei ilustraţii simbolice. E neîndoios însă că el reprezintă funerariile lui Petru cel Mare. Dacă autorul ar fi explicat ceea ce simbolizează acest desemn, atunci Caterina a Rusiei, care luase puterea încă din timpul boalei lui Petru, ar fi ucis pe îndrăzneţ.

Dar toată lumea în Rusia ştia că „Pisica de Angora“ ‚aşezată pe catafalc şi purtată de 6 şoareci, înfăţişa pe Petru cel Mare.

Un alt chip face aluzie la „servitoarea reputată dintr'un atelier german“, şi în aceasta cititorul înţelege că este vorba despre Caterina cea Mare. Nu se cunoaşte precis originea şi familia Caterinei, se presupune însă că prin naştere, dânsa era germană şi că a fost servitoare, când Petru a întâlnit-o, pentru prima dată.

In tabloul săpat în lemn care se numeşte „Emelka“, se văd şoarecii cari sapă groapa pisicei. Unul dintre dânşii merge înainte cu o sabie scoasă din teacă, iar „carul funebru“ este urmat de un GUZGAN BĂTRÂN. Acest guzgan, la fel cu alţii trei mai mici, au lacrimi în ochi. „Guzganul cel bătrân“ reprezintă pe unul dintre mari demnitari ai lui Petru.

Dar deoarece Petru cel Mare îşi civilizase poporul, împotriva voinţei sale, aceştia nu l-au prea iubit, dânsul se purtase cu supuşii săi ca „pisica cu şoarecii“, pentru ca astfel era în obiceiul acelor vremi. De copil dânsul a fost ferit de privirea profanatoare a vulvului. A fost crescut în cartierul femeilor din Moscova. Când mergia la slujbă în biserică, nimeni nu avea voie să intre şi să-l vadă; când se plimba, servitori ţineau în jurul său un soiu de paravan de mătase care să nu permită atingerea cu cei de rând.

Când a devenit bărbat, Petru cel Mare a curmat acest obiceiu nerod. I-a pus capăt, tot astfel după cum a nimicit şi clubul Strelski, omorînd o mare parte din membrii acestui club, care se credeau îndreptăţiţi să exercite în ţară un control ocult şi despotic.

Intocmai după cum Kemal Paşa sileşte femeile din Turcia să-şi desvelească capul, tot astfel Petru cel Mare a silit pe ruşi să-şi taie bărbile lungi, care erau mândria lor, şi însuşi Petru a dat pilda şi totodată el cu mâna lui a ras pe mulţi.

E adevărat că unii îngroziţi de măsura Ţarului, pe care o considerau un sacrilegiu, preferau să se lase îngropaţi de vii cu bărbile lor, spre „a avea o înfăţişare respectabilă înaintea sfinţilor, la învierea de apoi, sau atunci când se vor prezenta în faţa lui Sf. Petru, cel dela poarta raiului,“ decât să se lase fără podoaba lor.

Rusia de mai apoi a onorat pe Petru cel Mare, după cum Franţa a glorificat pe Napoleon, considerându-l cel mai mare împărat al lor.

Poporul rus fiind că are un suflet plecat spre misticism, peste 100 de ani va considera pe Lenin sau pe Trotzky, la fel cum consideră acum pe Petru cel Mare. Cu toate acestea, funerariile lui Lenin, ca şi funerariile lui Petru cel Mare, se pot asemăna cu „ÎNMORMÂNTAREA PISICII DE CĂTRE ŞOARECI“.

Şi de mâna lui Lenin, ca şi de mâna lui Petru cel Mare, au murit cu zecile de mii, şoarecii ruseşti. La moartea lui, ca şi la moartea aceluia, milioane şi milioane de ruşi au răsuflat uşuraţi. Lenin băgase în sufletul lor teroarea şi spaima.

Funerariile tuturor despoţilor, din toate ţările şi la toate naţiunile, cari cârmuiesc împotriva voinţii mulţimei, cari prin metodele lor de guvernare ucid, oprimă, distrug, sunt asemănătoare cu funerariile pe cari şoarecii le-ar face pisicei.

Furnizorul curţei regale române

Argintărie, Bijuterii fine
Obiecte de artă
Ceasornice de preciziune

Nu cumpăraţi cadourile D-v., până ce n'aţi vizitat mai întâi marele magazin

HENRY S. BRAUNFELD

Cluj, Piaţa Unirei Nr. 15.

Preţuri ieftine şi fixe!

Telefon-interurban 643.

Cel mai curios Muzeu din lume

O colecţie neobişnuită. — Conan Doyle autorul renumit al romanelor detective ca spiritist. Se pot fotografia spiritele? O experienţă interesantă a unui fotograf îndrăzneţ.

DOMENIUL spiritelor se modernizează. Se pare că noile descoperiri ale ştiinţei găsesc întrebuinţare şi într'a patra dimensiune şi că spiritele se lasă adesea fotografiate. Aceasta înseamnă un progres important pentru adepţii ocultismului, căci nu sunt două generaţii de când spiritiştii, numai cu mare greutate şi în mod cu totul excepţional, au putut să obţină, prin lentilă, imaginea apariţiei. Şi astăzi asemenea fotografii de spirite au o oarecare valoare de raritate.

Din muzeul lui Conan Doyle: cum se fotografiază spiritele. Placa acestei fotografii a fost mai înainte însemnată pe ascuns, spre a împiedeca orice substituire. Deoarece s'a reuşit să se obţină pe această placă controlată, chipul unui decedat, de curând — a medicului Dr. Geley — spiritiştii privesc această fotografie ca o dovadă iredutabilă, pentru existenţa spiritelor vizibile.

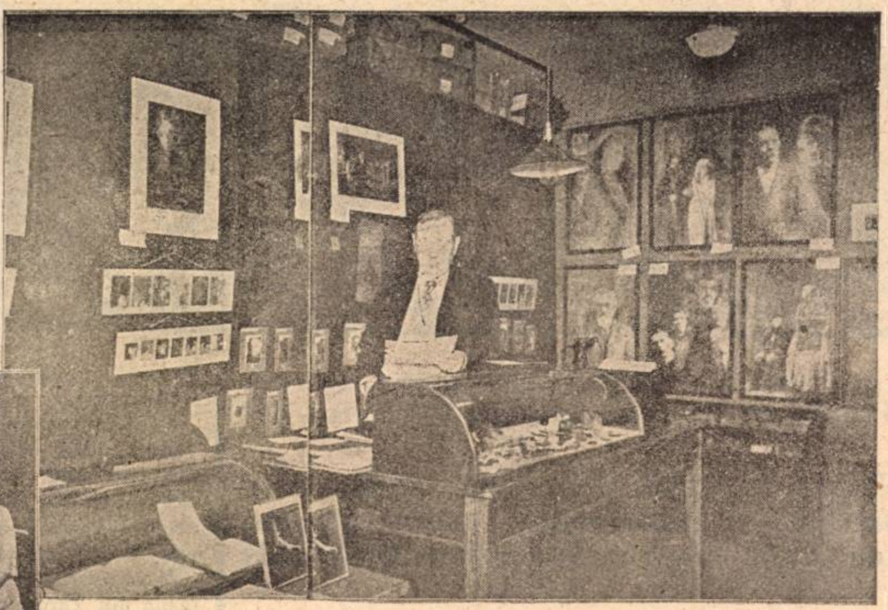

Conan Doyle, autorul romanelor detective, în muzeul său psihic. Acest muzeu conţine o mulţime de fotografii, cu apariţiuni şi cu tot felul de obiecte, care obişnuiesc să plutească prin aer, din nimic, la şedinţele spiritiste.

Conan Doyle, părintele a totştiutorului Sherlock Holmes, cunoscut în toată lumea ca autor al romanelor detective, caracterizate tocmai printr'o inteligenţă deosebită şi printr'o logică strânsă, chiar acest Conan Doyle s'a dedat spiritismului, cu trup şi suflet. El a organizat, acum de curând, unul dintre cele mai curioase muzee, pe care el îl numeşte **„Muzeul Psihic"** şi cea mai de seamă curiositate a acestuia stă tocmai în împrejurarea că fondatorul se numeşte omul raţiunii, care e Conan Doyle. Muzeul se află în pivniţa librăriei sale spiritiste, în Londra (care-l costă de altminteri anual vre-o 800 mii lei) şi acolo dânsul a atârnat o serie de asemenea amintiri optice, din imperiul spiritelor. In vitrine speciale se găsesc tot soiul de obiecte, pe care oricine le poate uşor vedea, că sunt produsul mâinelor spiritelor, şi că au cerut, din partea acestora, o străduinţă mai mare sau mai mică.

Conan Doyle, în felul acesta, a adunat în muzeu manifestările spiritelor. Drept cea mai de seamă piesă în această colecţie spiritistă, dânsul consideră fotografia renumitului om de ştiinţă englez, Sir William Crookes, braţ la braţ cu spiritul unei îngrijitoare de bolnavi, Katie King. Mediul, d-şoara Coock, pe care o citează aceşti strămoşi tineri, a produs de altminteri, la 1880, un spirit **„Mary"**. A fost ultimul ei spirit. Un învăţat lipsit de prejudecăţi a prins pe „Mary", în braţele sale, şi ia te uită colo! era domnişoara Coock în persoană, numai într'un neglijeu alb fantomatic: pe dea'ntregul din flanelă.

Ca un lucru minunat apare privitorilor nespiritişti, în aceasta şi în multe alte fotografii de spirite că, după toate aparenţele, fantomele sunt obligate, tot timpul cât se află dincolo, să umble în acele haine, pe care le-au purtat când au fost fotografiate ultima dată, în timpul existenţei lor. Or cum ar fi, spiritistul credincios nu se lasă îndepărtat din calea adevărată, de asemnea nimicuri.

Că pentru fotografi trebuie să fie foarte ademenitor să fixexe pe placă pe unii de dincolo, aceasta se dovedeşte printr'o serie întreagă de ilustraţii, pe care şi noi le reproducem acum. Dintre aceste ilustraţii, e de un efect cu totul neplăcut acea fantomă care pare că a devenit „numai ochi". Se pare însă că unele spirite s'au modernizat nu numai atât de mult încât să se lase fotografiate, dar chiar în strămutarea lor dincolo de mormânt, ele se ocupă cu exerciţii de sport şi gimnastică. Aceasta se vede de asemenea în figură. Că rezultatele întrec acolo toate recordurile ce se pot obţine pe pământ la întreceri, nu e nici o mirare, deoarece fiinţele lumei celeilalte nu mai sunt supuse legilor gravitaţii.

Spiritiştii văd în fotografierea spiritelor o dovadă hotărîtoare pentru existenţa acelora. E logic şi de sine înţeles că: „se poate fotografia numai aceea ce există de fapt. Dacă se pot fotografia spiritele, aceasta înseamnă că ele există." Impotriva unui asemenea raţionament nu se poate obiecta nimic.

Sau cititorul este de altă părere?

Fotografia unui profesor de gimnastică, care a apărut familiei sale, la vre-o cinci luni după moarte. (Această fotografie a fost făcută fără control ştiinţific).

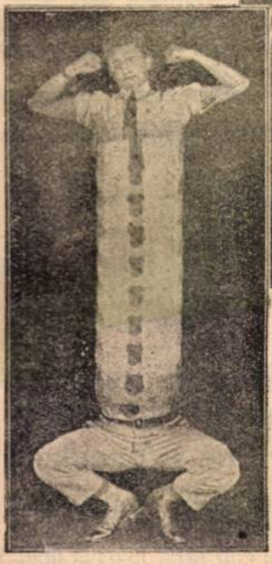

Altă fotografie spiritistă—sau placa răbdătoare.

Cum se produce o fotografie de spirit: Copiezi un negativ,—şi po dată apare pe placă tata mort, cu gesturi de binecuvântare.

Există zâne?

In vara anului 1917 două tinere englezoaice, Elise Wright, atunci în vârstă de 16 ani şi vara sa Frances Ealing, care nu număra decât zece primăveri, aveau obiceiul să petreacă ziua într'o vale îngustă din Yorkshire, la Cottingely lângă Bigely.

Acolo curge un mic pârăiaş, afluent al râului Aire.

Ţinutul este liniştit şi romantic. Iţi ocupi timpul aci, culegând flori, visând, tolănit pe iarbă sau ascultând şi istorisind poveşti.

Aceste vacanţe ar fi fost monotone şi banale fără intervenţia zânelor.

Nu este vorba de o poveste de Andersen, ci de o realitate de natură ştiinţifică, care a revoluţionat lumea teozofică engleză.

Cea mai minunată bucată din colecţia lui Conan Doyle: Sir William Croockes, braţ la braţ cu spiritul îngrijitoarei de bolnavi, moartă de curând, Katie King. Această fotografie spiritistă, admirabil reuşită a fost — după cum asigură Conan Doyle — executată sub un control ştiinţific riguros.

Zânele care locuesc valea solitară din Cottlingely, se arătară celor două mici intruse, cu sufletul desigur destul de pur pentru a merita o asemenea onoare. In grupuri ele veniau să danseze în jurul lor.

Ele nu veneau în cortegii trase de veveriţe, nu purtau în mâini, sceptre, sau bastoane magice, nici coroan în părul lor auriu, ci erau mici fiinţg diafane, aproape imateriale, mute dar agile ca nişte libelule care păreau că emană din mijlocul florilor.

Intr'o Sâmbătă după amiază, pe un soare arzător, Elise împrumută aparatul fotografic dela tatăl ei şi plecă cu Frances la locul lor obişnuit de plimbare. O oră mai târziu ele se întoarseră rugând pe Wright să developeze un clişeu

Cele două fete ţinură să intre şi ele în camera obscură şi să asiste la developare.

Aplecate pe cuveta pe care conţinea revelatorul, ele urmăriau cu o exaltare, puţin obişnuită apariţia petelor negre pe placa alburie.

Deodată Elise strigă: „Iată-le. iată-le, le-am prins."

Aparatul fotografic al d-lui Wright pentru prima oară în istoria lumei fotografiase zâne. Pe clişeu ele apăruseră, dansând un dans aerian, în jurul micuţei Frances, — aşezată în iarbă.

Câteva copii după acest clişeu senzaţional, circulă printre membrii familiei Wright.

După câţiva ani, una din ele căzu în mâinile d-lui E. L. Gardner, membru în comitetul executiv al Societăţei teozofice din Londra.

Acesta entuziasmat, dar prudent plecă la Cottingley spre a întreprinde o anchetă.

Elise crescuse.

Ea era acum funcţionară într'o fabrică de cărţi poştale de Crăciun a d-lui M. Sharpe din Bradford, dar legăturile sale cu zânele, în timpul frumoaselor zile de vară nu încetaseră.

D. Gardner remise d-rei Elsie Wright un aparat fotografic cu obiectiv ultra luminos, prevăzut cu plăci ultra sensibile furnizate de casa Hlingworth şi purtând semne distinctive, pentru a evita orice fraudă.

Elise şi Frances plecară spre valea lor fermecată. Trei noi clişee putură fi luate.

Pe unul dintre ele se putea vedea privind o zână foarte apropiată de ea, pe al doilea zânele păreau că ies dintrun tufiş iar pe al treilea o zână ce părea că iese dintr'un cocon de mătase şi începând să-şi deschidă aripile. Indoiala nu mai putea exista. Un aparat mecanic puţin susceptibil imaginaţiei, adusese proba existenţei zânelor, cântate de profeţi şi evocate de doici în cântecile lor, micilor prunci.

Dacă ar fi să credem părerea d-lui Gardner şi a teozofilor, zânele nu joacă rolurile unei magii când fermecătoare, când severe, cum li se atribue de obicei.

Ele sunt elemente ale lumii vegetale.

Incă în primul stadiu al evoluţiei spirituale, dotate cu o inteligenţă care nu depăşeşte pe aceea a animalului celui mai redus, ele sunt încărcate de flori, a căror înflorire o supraveghează, maluxând moleculele colorate, şi dând petalelor, cu o mişcare nevăzută a aripilor lor, formele lor bizare şi armonioase. Zânele au un corp astral în mod normal translucid dar reflectând sub un anumit unghiu de lumină, raze ultraviolete ceace a permis fericitele fotografii ale d-rei Elise Wright.

Ele nu sunt vizibile decât în orele cu lumină intensă.

Materia astrală din care este făcut corpul lor este maleabilă gândirei.

Le vezi deci aşa cum ţi le înfăţişezi ceiace formează un frumos simbol al amorului care ştie să împodobească o femee urâtă cu toate graţiile pe care i le atribue amantul ei.

Dar această teorie cadrează foarte puţin cu imparţialitatea probabilă a kodakurilor d-lor Wright şi Gardner.

Aparatele fotografice au oare personalitatea lor? Sau Elsie, transmitea ea viziunea sa personală obiectivului anastigmat, sclav ascultător?

Din „America" Cleveland Ohio

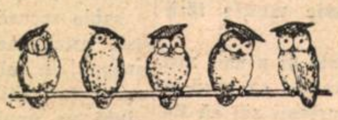

DOVADA

Am fost astăzi la masă la Goldenbaum. A! e o familie de elită! O fami'ie nobi'ă. Inchipuie ţi, am mâncat compotul cu linguriţe de aur, adevărate.

— Imposibil!

— Ba da! ba da!

— Ia să văd!

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

Concertele simfonice dela Opera Română din Cluj

Personalitatea dirijorului Perlea. — Cum cântă d-na Veturia Ghibu. Succesul pianistei Ana Voilianu

Săptămâna expirată s'a dat al 15-lea concert simfonic la Opera Română, de astă dată dirijat de d. Ionel Perlea. D. Perlea este un muzician de valoare, cu o frumoasă cultură muzicală. Compoziţiile d-sale sunt foarte apreciate şi în străinătate. Aşa liedurile d-lui Perlea, un sherzo pentru orchestă, un quintett, o suită mică, o Sonată pentru vioară şi alta pentru cello, au fost mult gustate în concertele date la München, Dresda, Lipsca şi Berlin.

D. Perlea este dirijorul de o vrednicie liniştită, care nu-i nici de cum tipul de primadonă a virtuoşilor baghetei. Din potrivă, cu mişcări sobre, el conduce orchestra, cu înţelegere, calm, cu un simţ muzical firesc, fără artificii.

* * *

După uvertura din Egmont, de Beethoven, în care a evidenţiat grandeţa simplă şi calmul puternic din muzica geniului de la Bonn, — maestrul Perlea a trecut îndată la simfonia în sol minor de Mozart, pentru a arăta auditorului deosebirea mare între creaţiunea muzicală a lui Beethoven şi toată graţia artei geniului dela Salzburg. Mai ales Andante şi Menuetto din aceast ăsimfonie s'au bucurat de o puritate de tratare neobişnuită.

* * *

In cadrul acestui concert simfonic a ţinut să cânte şi d-na Veturia Ghibu. Accentuăm, că ea a ţinut să cânte, iar nu alţii au invitat-o să-şi dea concursul. După multe intervenţii şi stăruinţe personale, a fost pusă pe program. Directorul general, d. Victor Eftimiu, generos din cale afară, care cu greu refuză pe cineva, a dat curs cererei insistente a d-nei Veturia Ghibu.

Rezultatul s'a văzut: sala a fost pe trei sferturi goală: nimeni nu avea curiozitate să mai asculte odată această cântăreaţă.

Curios e că nimeni n'are curajul să spuie d-nei Ghibu, că n'are voce pentru operă, că'n zadar sunt opintirile şi zbuciumul doamnei.

O voce ştearsă, monotonă, fără nici o calitate, fără nici o distincţiune, fără elan şi ardoare, ci cum zice neamţul: „alles herabgedroschen".

S'a hazardat să ne cânte Lieduri de Wolff, Brahms, Liszt, Richard Strauss, atât de dificile, atât de variate în ritm şi atmosferă. Efectul? Le-a cântat toate la fel, fără culoare, fără pasiune, nimic care să vădească pecetea personală a fiecărui compozitor, în schimb ne-a cântat cu multă vulgaritate.

Vinovat e oricare cronicar muzical care prin aprecieri elogioase încurajează această Doamnă, care n'are nici voce, nici figură pentru operă, să stăruie pe calea apucată de „Cântăreaţă vagneriană". Ea trăieşte acum în iluzia, că în timpul cel mai apropiat va putea să apară în „Margareta" (Faust) sau în Lohengrin, ca Elsa de Brabant.

Vinovată este şi direcţia operei care admite să apară pe scenă o cântăreaţă care numai la dânsa acasă poate să placă, când cântă într'un cerc de prieteni şi cunoscuţi.

A fi soţie de profesor universitar, asta încă nu înseamnă că trebuie să i se recunoască îndată pretenţiile de cântăreaţă de operă. D-na Veturia Ghibu poate fi o mamă excelentă, dar cântăreaţă de operă în nici un caz. Mult mai bine a fi să se devoteze celor şase copii frumoşi ai ei, să le dea o educaţie muzicală desăvârşită, şi poate din rândul lor să răsară un mare talent muzical.

O reconfortare pentru public a fost însă în aceeaş seară, magistralul concert de pian în re minor de Bach, executat de d-ra A. Voileanu cu acompaniament de orchestră. D-ra Voileanu este una din cele mai bune pianiste ce avem în Ardeal. E o stilistă remarcabilă şi ştie să învăluie în poezie pasagiile lirice. A fost furtunos aclamată.

Leonard Paukerow.

TEATRUL LA CLUJ

Incă două echipe ale Teatrului Naţional clujan, în turneu.

Incepând cu ziua de Duminecă, două nouį echipe ale Teatrului Naţional din Cluj va porni în turneu cu comedia „Dansul Milioanlor" de d. Victor Etimiu „Pescuitorul de umbre".

Din prima echipă fac parte următorii artişti: d-nii Neamţu Ottonel, Ştefan Braborescu, Florea Simionescu, Const. Simionscu, Vladimir Nicoară, Iosif Vanciu, d-na Lelica Bănuţiu d-ra Cronvald.

Iată ordinea oraşelor în care trupa Teatrului Naţional va da reprezentaţii:

Duminecă 11 Arad; Luni 12 Lugoj; Marţi 13 Orăştie; Miercuri 14 Sibiu; Joi 15 Făgăraş; Vineri 16 Braşov; Sâmbătă 17 Sf. Gheorghe; Duminică 18 Blaj; Luni 19 Dej; Marţi 20 Satu-Mare; Miercuri 21 Baia Mare.

D-na GINA SANDRI-BULANDRA

apreciata artistă, care cu părere de rău părăseşte Teatrul Naţional, din lipsă de fonduri, şi se întoarce la Naţionalul din Cernăuţi.

Livescu la Teatrul Naţional din Cluj.

Săptămâna viitoare soseşte la Cluj fruntaşul scenei române din Chişinău şi va juca în piesa „Cărăbuşii" de Brieux. Apoi Teatrul Naţional va porni în turneu cu d. Livescu în câteva oraşe din provincie.

Ce se pregăteşte la Opera Română.

După reprezentaţiile cu **Pia Ravenna,** soprana de coloratură care s'a bucurat de o frumoasă

TIBERIU BREDICEANU

popularul compozitor bănăţean a rărei operă „Seara Mare" se va reprezenta în sărbătorile Crăciunului la Opera Română

primire din partea publicului în operile: Traviata, Rigoletto, Lakme, se anunţă pentru zilele viitoare un nou oaspe: cunoscutul tenor bulgar, Petre Raiceff, care va cânta în Evghenie Oneghin, Traviata şi Carmen.

* * *

O nouă montare a operei Faust vom avea prilejul să vedem săptămâna viitoare, când se va da o atenţiune specială scenei pitoreşti din Noaptea din Valpurgis, în care baletul se va produce cu dansuri noi, când va debuta prima balerină a operei, d-ra Penescu Liciu.

Incă luna aceasta, se vor relua operile Wagneriene, începându-se cu „Lohengrin", pentru întâia oară rolul Ortrudei va fi interpretate de d-na Aca de Barbu, dirijor va fi d. I. Perlea.

Teatrul la Bucureşti

„COPELIA" piesa d-lui Nicu Otescu s'a bucurat în seara premierei dela Naţional de o caldă primire din partea publicului şi a presei. Este a treia piesă originală reprezentată cu succes în actuala stagiune. Interpretarea fantezistă şi reuşită a d-nei Tanţi Bogdan, a d-lor Polizu, Vojen, Soreanu, Mărculescu

D. GUSTI

şi Baldovin a dat premierei de Vineri, aspectul şi atmosfera marilor spectacole. Subiectul pare o urmare a povestirei lui Hoffman „COPELIA". Regia d-lui Gusti peste aşteptări.

Viitoarele premiere.

Teatrul Naţional îşi face datoria. In programul lunilor Decembrie a. c. şi Ianuarie vitor, figurează patru piese originale şi numai două din literatura străină.

PROMETEU — tragedia d-lui Victor Eftimiu. impresionantă şi expusă în versuri bine cizelate, va vedea lumina rampei pentru a doua oară, după succesul obţinut acum 5 ani, pe scena unui teatru particular. Prometeu încarnat atunci de d. Tonni Bulandra, va fi acum d. Vracca, tânărul bogat în talent şi în surprize artistice. In celelalte roluri: Atanasescu, Brancomir, Calboreanu, Mărculescu, d-na Agepsina Macri Eftimiu, d-ra Felicia Frunză, etc.

D-na Aghata Bârsescu în rolul Themis şi montarea lui Soare ne permit să intrevedem seria strălucită de reprezentaţii.

OMUL de ZĂPADĂ. — Insfârşit baronul de Herz s'a hotărît să reapară la rampă, în sunetul aplauzelor ritmate, la premiera nouei comedii „Omul de Zăpadă". Regia încredinţată d-lui Paul Gusti.

LUMINIŢA se repetă în foyere. Autoarea „Inelului" d-ra Ticu Archip aşteaptă cu nerăbdare cuvântul criticei asupra acestei noui piese. Premiera va avea loc în Ianuarie, când vom avea grija să revenim.

a. r.

P. S. — In numărul viitor vom reveni asupra celorlalte piese ce se pregătesc în teatrele bucureşte.

In lumea teatrului

Directorul de teatru stă în camera lui de lucru. Deodată vede un bărbat în faţa sa.

„Ce doriţi?" întreabă directorul nesigur.

„Domnul meu", — spune cellalt scurt — „Dumneata mi-ai sedus nevasta, am dovezi neîndoelnice în mână."

Ochii directorului se măresc.

„Cine eşti d-ta?" şopteşte dânsul.

Cel întrebat înaintează cu paşi ameninţători în cameră.

„Cine sunt?" Un biet dobitoc orb, care deodată a căpătat vedere. Soţul unei . . . "

Directorul se face mic. Bărbatul scoate un revolver. „Mărturiseşte că ai avut relaţiuni cu dânsa, sau . . . "

Directorul păleşte. Gura sa se deschide înspăimântată, vrea să spună ceva. „Dă la o parte arma!" reuşeşte el în cele din urmă să exclame.

„Mărturiseşti?!". Neîndurător celălalt ridică revolverul.

„Da, e adevărat!" — bolboroseşte directorul, căutând să câştige timp.

Inşelatul lasă arma să cadă. Se aruncă întrun fotoliu, izbucneşte în hohote şi îşi smulge părul din cap.

Directorul rămâne în faţa lui nedumerit. „Dară Domnule" — spune dânsul — „linişteşte-te te rog, dă-mi voie să-ţi explic . . . "

Desnădăjduitul ridică ochi sticloşi şi scutură amărât din cap.

„Te rog, te rog. Imi cunosc calea pe care trebuie să o apuc."

Bărbatul porneşte spre uşă, îmbătrânit deodată cu mulţi ani, ca şi când firul vieţii lui s'ar fi rupt. Ochii săi sunt stinşi; fără să se mai întoarcă, apucă drumul pe care a venit.

Foarte emoţionat şi totuş răsuflând uşurat, directorul rămâne pe scaunul său. Blestematele astea de femei! In ce buclucuri te bagă ele!

Neliniştit directorul se duce acasă să se culce. Multă vreme nu poate adormi şi în vis îl urmăreşte necunoscutul înşelat.

A doua zi directorul de teatru stă la biroul său. E tot indispus. Secretarul anunţă pe artistul Popescu.

„Popescu?" — întreabă directorul — „Cine e ăsta, ce vrea el?"

„Vine pentru încheerea unui angajament. E tragedianul, care a jucat eri în faţa domnieivoastre."

„Spune-i să intre."

Artistul păşeşte în faţa biroului şi se opreşte respectuos. „Domnule director" — începe el cu voce stinsă — „Angajaţi-mă pentru roluri mici de dramă; eu cred că după reprezentaţia de ieri nu îmi veţi arăta uşa."

Hm, gândeşte directorul, când seduci o femeie, întotdeauna ai îndatoriri faţă de bărbat. El cere un formular de contract, stipulează un salariu destul de mare pentru un actor necunoscut, iscăleşte şi dă contractul celui care-l aşteaptă.

D'abea a plecat acesta, şi directorul întreabă: „Ia spuneţi-mi, acest Popescu nu este căsătorit cu d-na cutare . . . ?"

Secretarul rămâne înmărmurit: „Popescu? Este un holtei înverşunat."

Directorul rămâne cu gura căscată

(H. Scharpf)

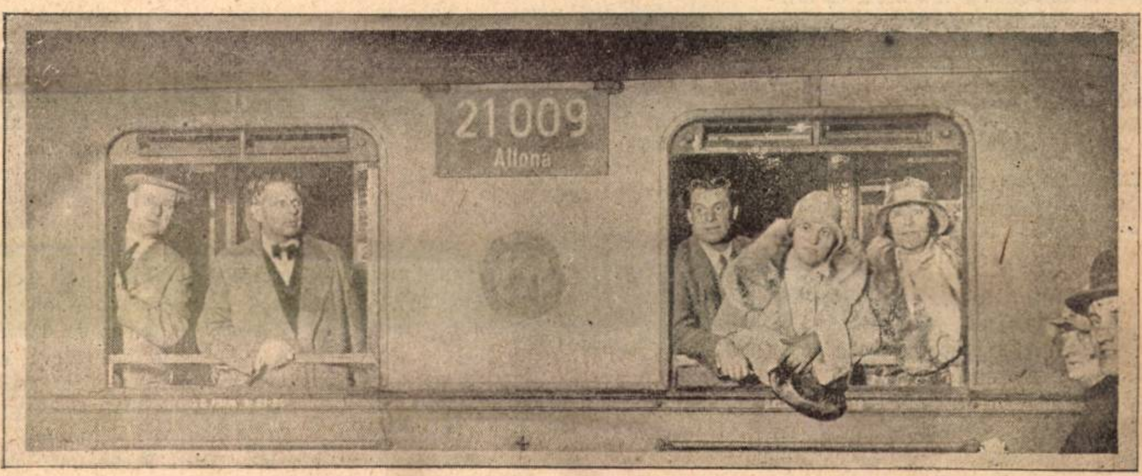

In fruntea unei companii, alese dintre artiştii săi, Max Reinhardt, celebrul regisor, a plecat într'un turneu în America. Fotografia noastră reprezintă, dela stânga spre dreapta, pe Arnold Korff, Max Reinhardt, Alexandru Moissi, Dagny Servaies, şi Johanna Terwin.

(6) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

CAPITOLUL 4.

Leul uriaş şi Tigroaica

Nu se vedeau alte animale decât cele două fiare: Zimbrul dispăruse, în timpul luptei. In penumbră mii de nasuri simţitoare adulmecau duşmanii temuţi. Leul gigantic simţia odată mai mult slăbiciunea puterii sale. Prada fără număr palpita, în adâncul tufărişului şi în luminişul poenelor şi totuş, în fiece zi, dânsul trebuia să se teamă, că va rămânea flămând. Căci ducea cu dânsul duhoarea sa: şi aceasta îl trăda mai sigur decât umbletul, mai mult decât troznetul pământului, al ierburilor, al frunzelor şi al ramurilor. Ea întindea aspră şi aprigă; se putea simţi în întuneric şi până şi pe faţa apelor, dânsa era groaza şi paza celor slabi. Atunci totul fugia, se ascundea şi pierea, în faţa lui. Pământul devenia pustiu; nu mai era viaţă pe el; nu mai era pradă; felinul părea singur pe lume.

Şi, tocmai în noaptea care se apropia, uriaşului îi era foame. Gonit din ţinutul său, de un cataclism, el trecuse râul şi fluviul, colindase prin zări necunoscute. Şi acum, cucerind un domeniu nou, prin înfrângerea Tigrului, dânsul întindea botul, căuta în adiere mirosul cărnurilor împrăştiate. Orice pradă îi părea depărtată; deabea auzia foşnetul insectelor, ascunse prin iarbă, câteva cuiburi de vrăbii, doi bâtlani cocoţaţi pe furca unui plop negru şi a căror luare aminte nu putea fi înşelată, chiar dacă felinul ar fi putut să se caţere pe copac; dar de când îşi împlinise statura, dânsul nu se mai căţăra de cât pe trunchiuri joase şi printre crângi dese.

Foamea îl făcu să se întoarcă către acea boare călduţă, care curgea cu măruntaiele învinsului; se apropie, o mirosi: dar îl scârbia ca otravă. Nerăbdător, se năpusti asupra Tigrului, îi sfărâmă vertebrele, apoi începu să umble de colo. Profilul pietrelor eratice îl atrase. Fiindcă erau aşezate împotriva vântului şi fiindcă mirosul său nu se putea asemăna cu acel al lupilor, dânsul nu simţise prezenţa oamenilor. Când se apropie, însă, el ştiu că prada era acolo şi nădejdea îi grăbi suflarea.

Ulhamrii priviau cu palpitaţie înfăţişarea înaltă a carnivorului. De când fugise Megacerul, întreaga legendă sinistră, tot ceeace îi face pe cei vii să tremure, le trecuse pe dinaintea ochilor. In amurgul roşu, ei vedeau pe Leul-Tigru dând târcoale adăpostului; botul lui scotocea crăpăturile; ochii săi svârleau luciri de stele verzi; întreaga lui făptură respira graba şi foamea.

Când ajunse în faţa deschiderii, prin care se strecuraseră oamenii, se lăsă jos şi încercă să-şi vâre capul şi umerii; iar nomazilor le era frică că blocurile nu vor rezista. La fiecare opintire a trupului uriaş, Nam şi Gaw se sgârciau cu un geamăt de desnădejde. Naoh era însufleţit însă de ură, ura cărnii poftite, ura inteligenţii noui, împotriva instinctului antic şi a puterii sale fără margini. Ea spori încă atunci când fiara începu să sgârie pământul. Deşi Leul gigant, nu era un animal scormonitor, el ştia s ălărgiască o eşire sau să răstoarne un obstacol. Incercarea lui înmărmuri pe oameni, aşa încât Naoh văzu cu cale să se lase pe vine şi să izbiască animalul cu ţeapa: fiara atinsă în cap, scoase un urlet furios şi încetă să mai scormonească. Ochii săi fosforescenţi scrutau întunericul; Nyctalop (văzător de noapte) dânsul distingea foarte bine cele trei chipuri, cu atât mai întărîtat, cu cât erau atât de aproape.

Incepu din nou să dea târcoale, pipăind deschiderile; mereu venia însă la aceea pe unde intraseră oamenii. In cele din urmă, începu din nou să scormonească; o nouă lovitură de ţeapă îl întrerupse din lucru şi îl sili să se retragă, cu mai puţină mirare decât la început. In capul său strâmt, el înţelegea că intrarea în vizuină era cu neputinţă ,dar nu părăsia prada, păstra nădejdea că, atât de apropiată, ea nu va putea să scape. După o ultimă răsuflare şi o ultimă privire, dânsul păru să-şi uită de existenţa oamenilor şi se îndreptă către pădure.

Cei trei nomazi triumfară. Adăpostul părea mai sigur. Se îmbătau desfătător de noapte: fu una dintre acele clipe în care nervii au mai multă ascuţime şi muşchii mai multă energie, simţiminte nenumărate se revărsau în sufletele lor neprecise, evocau frumuseţea primordială; dânşii iubiau viaţa şi înfăţişarea ei, gustau ceva alcătuit din toate lucrurile, o fericire creată în afară şi deasupra acţiunii imediate. Şi cum nu puteau nici să-şi împărtăşiască asemenea simţiminte, nici măcar să cugte la împărtăşirea lor, şi adresau unul altuia râsul lor, acea veselie molipsitoare, care nu apare decât pe chipurile oamenilor. Fără îndoială ei se aşteptau să vadă înapoindu-se leul uriaş, dar neavând o noţiune precisă a timpului — le-ar fi fost dăunătoare — gustau prezentul, în toată plinătatea lui: răstimpul, care desparte amurgul seri de zorii dimineţii, li se părea fără sfarşit.

După obiceiul său, Naoh luase prima veghe. Nu-i era somn. Enervat de lupta dintre Tigru şi Leul gigantic, simţia, pe când Gaw şi Nam stăteau întinşi, cum se frământă într'însul, toate noţiunile pe care tradiţia şi experienţa le îngrămădiseră în capul său. Acestea se îmbinau în mod confuz, dânsele alcătuiau legenda Lumii. Şi lumea era destul de întinsă în intelignţa Ulhamrilor. Ei cunoşteau drumul Soarelui şi al Lunei, ciclul întunericului, care urmează luminii, al luminii care urmează întunericul, cunoşteau anotimpul rece, care alternează cu anotimpul cald; calea râurilor şi a fluviilor, naşterea, bătrâneţea şi moartea oamenilor; chipul, obiciurile şi puterea nenumăratelor animale; creşterea copacilor şi a ierburilor, arta de a lucra ţeapa, barda ,măciuca, cuţitul, cangea, şi de a se sluji de ele; mersul vânaturilor şi al norilor; toanele ploaiei şi cruzimea trăznetului. In sfârşit, ei cunoştiau Focul, — cel mai groaznic şi cel mai blând dintre toate lucrurile vieţuitoare, — destul de puternic spre a distruge o câmpie întreagă şi o pădure întreagă, cu mamuţii lor, cu rinocerii lor, cu leii lor, tigrii lor, urşii lor, zimbrii lor şi bourii lor.

Viaţa Focului fascinase totdeauna pe Naoh. Ca şi fiarelor, focului îi trebuia o pradă: se hrăneşte cu ramuri, cu ierburi uscate, cu grăsime; se măreşte; fiecare foc naşte alte focuri; fiecare Foc poate să moară. Dar talia Focului este nemăsurat de mare, şi pe de altă parte, el se poate împărţi fără sfârşit; fiecare bucată poaţe să trăiască. Descreşte când e lăsat fără hrană: se face mic ca o albină, ca o muscă, şi totuş, va putea renaşte, dealungul unui fir de iarbă, să redevină nemărginit ca o mlaştină. E un animal şi nu este un animal. Nu are nici labe, nici trup, care să se târască, şi totuş întrece antilopele; n'are aripi, şi sboară în nouri; n'are bot şi totuş suflă, gâfâie, mugeşte; n'are mâini nici ghiare, şi poate cuprinde tot întinsul... Naoh îl iubia, îl ura şi se temea de dânsul. De copil, îndurase de câteva ori muşcătura lui: ştia că n'are preferinţă pentru nimeni nimeni, — gata să sfâşie pe acei cari îl hrăniau, — mai viclean decât Hiena, mai crud decât Pantera. Dar apropierea lui e nespus de plăcută, ea alungă groaza nopţilor reci, aduce odihna oboselilor şi face temută slăbiciunea oamenilor.

In penumbra pietrelor de bazalt, Naoh vedea cu dorinţă nespusă jăratecul taberi şi luminile cari se jucau pe chipul Gamlei. Luna ce se ridica, reamintea flacăra îndepărtată. Din care loc al pământului izvoreşte Luna, şi pentru ce ca şi Soarele, ea nu se stinge niciodată? E adevărat că se micşorează; sunt unele seri când dânsa nu mai este decât un Foc plăpând, ca acela care lunecă dealungul unei rămurele. Apoi se înviorează. Fără îndoială că Oamenii, ascunşi se ocupă cu întreţinerea lui, şi îl hrănesc după anotimpuri... In seara aceasta, dânsa în deplină putere: mai întâi înaltă ... copacii, ea scade, dar luceşte mai tare, pe când se ridică pe cer. Oamenii-Ascunşi îi vor fi dat lemne uscate, din belşug.

Pe când fiul Leopardului visează ... aceste lucruri, animalele de noapte umblă de colo. Chipuri fuşe alunecă prin ierburi. Dânsul deosebeşte chiţorlan, şoareci săritori, viezuri uşori, nevăstuici cu trupul de reptilă; apoi vine un cerb cu zece coarne mici, care aleargă în bătaia lunii, ca o lancie. Naoh priveşte la picioarele subţiri, la trupul său de culoarea pământului şi a stejarului, la ramurile pe care le poleacă pe spate — A pierit; Lupii îşi arată capetele rotunde, boturile alungite, labele netede şi iuţi. Pântecele lor e albicios, coastele şi spatele sunt roşcate, apoi o dungă negricioasă le înseamnă şira spinării; muşchi puternici le umflă ceafa, din întreaga înfăţişare se desprinde ceva şiret, cumpănit şi complex, ceva care este subliniat de privirea saşie. Adulmecă cerbul, dar şi acesta, în umezeala negurilor, a prins de veste apropierea lor şi depărtarea lui e mare. Nările lor inteligente simt cum descreşte mereu mirosul: Lupii ştiu că erbivorul câştigă tot mai mult spaţiu. Cu toate acestea ei străbat savana, până la tufiş, unde cei mai sprinteni pătrund. Urmărirea care zadarnică. Toţi se înapoiază cu paşi domoli, nemulţumiţi, unii urlă şi schiaună. Apoi nările lor încep să cerceteze iar aerul. Nu descopăr nimic în apropiere, afară de hoitul Tigrului şi de oamnii ascunşi printre pietre: o pradă prea temută şi o carne pe care, cu toată lăcomia lor, lupii o găsesc respingătoare. Se apropie totuş de ea, după ce au făcut odată ocolul ascunzişului oamenilor.

Mai întâi Lupii au dat târcol leşului, cu acea fereală deosebită, care nu face nimic la întâmplare. In cele din urmă, cei nerăbdători se încumetară. Işi apropiară nasurile de capul Tigrului, aproape de botul mare, întredeschis, pe unde odinioară duhnia o viaţă greu mirositoare şi năprasnică: cercetând trupul, dânşii linseră rănile roşii. Totuş, nici unul nu se hotăra să-şi înfigă colţii, în această carne aspră, otrăvită, pentru care numai stomahurile vulturului şi al hienei au tărie destulă.

O larmă le mări încă îndoiala — gemete, urlete, mârâiri. Şase Hiene se iviră, în lumina lunii. Inaintau cu un mers şovăelnic, cu piepturile lor puternice, şi trupurile lor, care se coboară şi se strâmtează, terminându-se cu labe subţiri. Aduse de picioare, cu botul scurt şi atât de puternic încât să poată sfărâma oasele Leilor, cu lumina ochilor triunghiulară) cu urechea ascuţită şi coama aspră, dânsele se rotiau, veniau pieziş sau săriau, ca lăcustele. Lupii simţiră cum sporeşte duhoarea îngrozitoare a glandelor lor.

Erau animale de statură înaltă, care prin forţa enormă a fălcilor lor, ar fi putut să ţină piept Tigrilor. Dar dânsele nu se împotriviau de cât atunci când erau încolţite, ceeace nu se întâmpla niciodată, căci nici un animal nu se bătea pentru carnea lor puturoasă şi ceilalţi mâncători de stârvuri erau mai slabi ca ele. Deşi se ştiau mai puternice de cât lupii, ele şovăiau, se tot rotiau în lumina nopţii, apropiindu-şe şi dându-se îndărăt, scoţând, la răstimpuri, urlete sfâşietoare. In cele din urmă dădură buzna, toate odată,

Lupii nu încercară nici o împotrivire, dar, încredinţaţi că sunt mai sprinteni, stăteau la mică depărtare. Fiindcă nu o mai aveau, le părea rău de prada dispreţuită. Se rotiau în jurul Hienelor, cu urlete scurte, prefăcându-se că dau năvală, făcând mişcări şirete, mulţumindu-se să neliniştească pe duşmani.

Hienele, posomorîte şi mârâind, rupeau stârvul: ar fi voit să fie putrezit, mişunând de viermi, dar ospăţul lor din urmă fusese sărăcăcios şi prezenţa lupilor le măria încă lăcomia. Mâncare mai întâi, cu poftă, măruntaiele; sfărâmând coastele cu dinţii lor ca oţelul, scoaseră inima, plămânii, ficatul şi limba aspră, pe care agonia o svârlise afară. Oricum era o voluptate de a reface carnea vie cu carnea moartă, era o plăcere de a mânca, în loc de a umbla cu pântecile gol şi cu mintea turburată de foame. Lupii, cari urmăriau zadarnic, dela apusul Soarelui, toate emanaţiunile aerului şi ale pământului, înţelegeau bine acest lucru.

In furia lor amăgită, mai mulţi veniră să adulmece blocurile eratice. Unul dintre ei îşi vârî capul printr'o deschidere; Naoh, cu dispreţ, îi dete o lovitură cu ţeapa. Atins la umăr, fiara săria în trei picioare, urlând plângător. Atunci cu toţii izbucniră în urlete fioroase, în care ameninţarea era numai o prefăcătorie. Trupurile lor roşietice se mişcau în bătaia lunei, ochii lor străluciau de dorinţa şi de teama de a trăi. Dinţii lor scăpărau luciri de spumă, în vreme ce labele lor subţiri sgâriau Pământul, cu un sgomot slab şi tremurător, sau se înţepeniau în aşteptare: dorinţa de a mânca devenia de neîndurat. Dar ştiind că, în dosul bazaltului, se adăpostiau nişte fiinţe şirete şi vânjoase, cari n'ar fi putut fi înfrânte decât prin surprindere, încetară de a mai da târcoale adăpostului. Ingrămădindu-se în sfat de vânătoare, schimbară sgomote şi mişcări, cei mai mulţi aşezaţi, pe picioarele de dinapoi, cu botul în aşteptare, iar unii, neliniştiţi, frecându-şi între dânşii spinările. Cei mai bătrâni se puteau observa uşor, mai ales un Lup mare, cu blana deschisă, cu dinţi galbeni: acesta era ascultat, privit şi adulmecat cu respect.

Pentru Naoh nu era nici o îndoială că au glas; dânşii se înţeleg, cum să întindă cursa, cum să înconjur prada şi cum să o urmărească pe rând, cum să împartă vânatul. El îi privia cu curiositate, ca şi cand ar fi avut în faţă oameni, căuta să ghicească planul lor.

O haită trecu râul înnot; ceilalţi se împrăştiară în umbră. Nu se mai auzia decât Hienele îndârjite, asupra hoitului Tigrului.

Luna, mai mică şi mai luminoasă, făcea să păliască stelele; cele, mai slabe rămâniau nevăzute, cele mai strălucitoare păreau cà ard greu, ca şi când ar fi fost înnecate de apă; o toropeală îndoielnică se lăsa peste pădure şi savană. Uneori o Bufniţă brăzda văzduhul albastru, foarte tăcută, pe aripile sale de vată, din când în când broaştele orăcăiau, în lete, aşezate pe frunbe de nenufari, sau cocoţate pe butuci; fluturi de noapte, avântaţi în zboruri, se izbiau de vr'un liliac, care svâcnia din întunecime.

In urmă, urlete răsunară. Işi răspundeau dealungul râului şi adâncimile tufişurilor; Naoh înţelese că Lupii înconjuraseră o pradă. Nu aşteptă multă vreme spre a fi încredinţat. Un animal se ivi pe câmpie. Părea un cal, cu pieptul îngust; o dungă pământie sublinia spinarea sa. Alerga cu iuţeala cerbilor, urmărit de trei Lupi cari, mai puţin sprinteni decâ dânsul, nu se puteau bizui decât pe încăpăţânarea lor, sau pe vr'o întâmplare, ca să-l poate prinde. Dealtminteri nici nu alergau cu toată iuţeala, ci continuau să răspundă, la urletele tovarăşilor lor, ascunşi. — Curând aceştia se arătară; Hemionul se văzu înconjurat. Se opri, tremurând din toate încheieturile, cercetând zarea, mai înainte de a lua o hotărîre. Toate căile erau închise, afară de miază-noapte, unde nu se vedea decât un singur Lup bătrân, vânăt. Animalul urmărit alese această cale. Lupul bătrân, nepăsător, îl lăsă să vină. Când fu aproape şi când era gata s'o ia pie-

ziș, Lupul scoase un urlet scurt și răgușit. Atunci, pe o movilă, se arătară alți trei lupi.

Hemionul se opri, cu un geamăt prelung. Dânsul simți în jurul său moartea și durerea. Cuprinsul în care trupul său știuse sprinten să amăgiască atâtea pofte, era închis: șiretenia sa, picioarele sale ușoare și puterea lui, slăbiau laolaltă. Iși întoarse capul de mai multeori, către aceste ființe, care nu trăiesc nici cu iarbă, nici cu frunze, ci din carne vie; părea că-i imploră. Dânșii, scoțând urlete, strângeau cercul. Din ochii lor sclipeau ca treizeci de jăratice de moarte: prada îi înnebunia, deși se temeau de copitele ei puternice de corn; cei dinainte se prefăceau că năvălesc, pentru ca dânsul să înceteze de a-și apăra coastele... Cai mai apropiați erau la câțiva coți. mârâiri de veselie, lupii îmbucau carnea proaspătă și beau sângele cald; viața intra, fără încetare, în pântecele nesăturate. Uneori, cu neliniște, câte un lup bătrân se întorcea spre ceata hienelor: ele ar fi preferat această pradă mai fragedă și mai puțin înveninată, dar știau că animalele fricoase devin îndrăznețe, când e vorba să apere ceeace au agonisit, prin străduința lor; ele aveau știință de urmărirea Hemionului și de biruința lupilor. Se resemnară cu hoitul Tigrului.

Luna era la jumătate cale spre zenit. Naoh ațipind, Gaw luase veghea; Râul care curgea în liniștea întinderii, deabia se mai vedea. Sgomotul reveni: pădurile vuiră, tufișurile troznirä, lupii și hienele ridicară deodată boturile lor însângerate, și Gaw, întinzându-și capul, în umbra

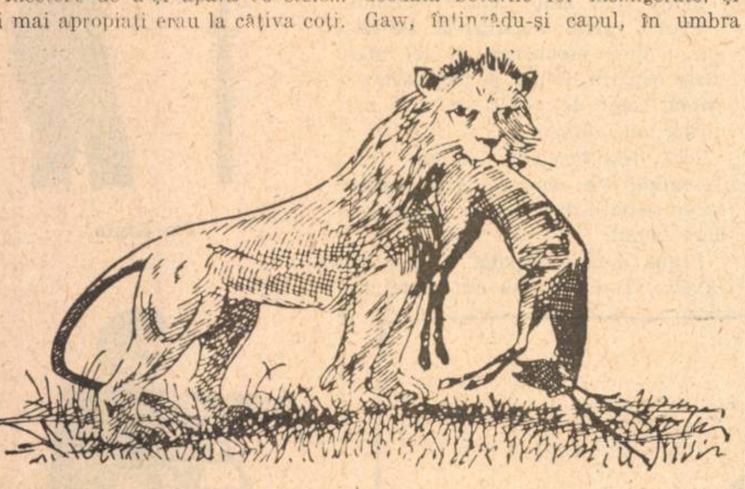

Atunci, într'un salt, increzându-se încă odată în picioarele sale izbăvitoare, animalul învins, se năpusti nebun, spre a rupe cercul și a trece printr'însul. El răsturnă pe cel dintâi lup, și făcu pe cel de al doilea să se poticniască: spațiul îmbătător era deschis în fața lui. O altă fiară însă, ivindu-se pe neașteptate, se repezi în coastele fugarului; alții își înfipseră colții lor sfâșietori. Cu desnădejde, dânsul se repezi; un lup se rostogoli în iarbă, cu falca frântă; dar grumazul Hemionului fu deschis coastele sale se împurpurară, două glezne troznirä rupte de colți; se prăbuși, sub un ciorchine de boturi, care-l mâncau de viu.

Câtva timp Naoh privi acest trup din care țâșnia încă suflarea, gemetele, revolta împotriva morții. Cu pietrelor, își ascuți auzul, văzul și mirosul... Un strigăt de agonie, un mărâit scurt, apoi, crăngile se deteră într'o parte. Leul uriaș ieși din pălure, cu o ciută în gură. Lângă dânsul, umilă încă, dar cu intimitate, Tigroaica se strecura, ca o reptilă gigantică. Amândoi înaintau către adăpostul oamenilor.

Cuprins de spaimă, Gaw atinse pe Naoh pe umăr. Nomazii spionară multă vreme cele două fiare: Leul-Tigru sfâșia prada, cu mișcări continue și largi. Tigroaica era nehotărîtă, era cuprinsă de teamă bruscă, arunca priviri piezișe, către acel care îi biruise soțul. Și Naoh simți o neliniște adânci, apăsându-i pieptul și încetinundu-i suflarea.

(Va urma)

Amiciții neobicinuite... desigur în America

Pantera în buduarul femeilor e luc u cunoscut în antichitate. D-ra Bebe Daniels a modernizat acest obiceiu. Ilustrația noastră o reprezintă cu animalul favorit: o panteră mascul.

Călare pe Crocodil

Struțul în loc de cal

Grafologia

„Cunoaște-te pe tine însuți" este un adagiu care trebuie aplicat cât mai mult în viață. Grafologia, adică știința cu ajutorul căreia se poate stabili caracterul cuiva din scrisul său permite cercetarea obiectivă a firei cuiva. Revista „Realitatea Ilustrată", a angajat un grafolog special care să analizeze caracterul cititorilor cari vor solicita acest lucru.

Pentru răspuns, care apare în această rubrică, în fiecare săptămână, solicitatorul va detașa cuponul din josul paginei, va trimite un manuscris, pe cât posibil de dată mai veche, nu unul anume făcut, pentru cercetarea grafologică și scris cu cerneală adăogând tot odată o taxă de lei 60, pentru cercetările grafologice simple și 100 lei pentru acele în care e vorba de a analiza caracterul a doi îndrăgostiți, a doi logodnici, cari intenționează să-și lege viața laolaltă. In acest din urmă caz e nevoie bineînțeles de două scrisori: una a d-nei sau d-șoarei, și cealaltă a bărbatului.

Ligia Morariu — Craiova. Cultă, citită, ageră la minte. Se aprinde repede. Sarcastică. Probabil vorbește mai multe limbi. Nervoasă, neliniștită. Are talent muzical. Se influențează repede, lingușitorii au mare trecere pe lângă dânsa. Sensibilă. Repede la hotărîri. Dă mult pe exterior. Are maniere bune și inimă bună. Face impresia că e altruistă, dar în fond e egoistă. E fidelă îndragoste, și are gust ales.

C. Vass — Fălciu. Un suflet căruia îi place mult poporul. Nervos. Nehotărît și neastâmpărat. I-se urăște repede de un lucru. Fără grije, de lucrurile sale mai ales. Nemulțumit cu prezentul, nici cu cele studiate. Nu știe singur ce să facă și ce să înceapă, ca să fie mai bine. Pesimist și lipsă de stabilitate. Rău educat, se ocupă mai mult cu lucruri bagatele. Incăpățînat și fără voință, copilăros și sensibil.

D. M. — Bălți. — Domnul: Neurastenic, obosit și melancolic. Pesimist, luptă însă împotriva sentimentelor sale, neîncrezător și subtil, impresionabil de lucruri mărunte, în lucrurile mari își pune în joc toată voința și e activ. Lipsit de simț practic, inteligent nu are un creer sistmatizat însă. Ințelept și copilăros totodată, erotic și în iubire afectat, fantezie desvoltată, afectuos și vehement. **Doamna:** Disciplinată, voință puternică, prevăzătoare și raționabilă se înflăcărează greu. Puțin comunicativă, dar sinceră. Are mult charm. Nu arată sentimentele adânci și vede viața așa cum este, deși e hotărâtă ca să-și ia partea din viața frumoasă. Ageră la minte, pricepe repede și ceea ce știe folosește. Multi-laterală și norocoasă, ce vrea poate rezolva.

„Primpretor". — Ingrijat și pesimist. Ager la minte, impulsiv, intuitiv și cu fantazie bogată. Judecată bună și veninos în polemică. Ambițios, activ, are adeseaori depresiuni nervoase, care-i încetează activitatea. Femeile joacă un rol mare în viața lui. Nu-i om frumos dar e interesant. Probabil că n'a avut încă o iubire adâncă. Păstrează distanța între dânsul și inferiori. Diplomat, practic și sensibil.

„Cleopatra" — Tulcea. — Gust extraordinar și prin purtarea sa simpatică. Multă căldură. Nu prea spirituală dar inteligentă, veselă și cuminte. Sârguitoare și punctuală. Cunoaște bine oamenii. E energică și categorică, toate le face după voia proprie, e dominată de egoism și tiranizează pe acei pe care-i iubește. Afectuoasă, se supără repede dar se și împacă curând. Ține mult la impresia pe care o face. Tipul femeii care rămâne toată viața tânără. Nu rabdă critica.

„Caesar" — Tulcea. — După scris avem de a face cu un om care nu e preocupat de probleme mari. E mulțumit cu sine și nădăjduiește mult dela viitor. Egocentric și totuș sentimental, influiențat de dragoste. Prevăzător, disciplinat. Politicos, inteligent dar închipuit. Ambiția mai mare decât activitatea. Gust bun, mai ales în alegerea femeilor, gelos, deși mulțumit cu sine. Cunoaște valoarea banilor, dar pentru sine cheltuiește mult.

Costică Florian — Iași. — Suflet de boem. Ușuratic. Sensibil, brutal și vorbăreț. Iși întrerupe lucrul, n'are răbdare nici voință. Ridică în nouri pe cine iubește. Gelos. Arțăgos, nestatornic, are o mare durere sufletească, altruist, descurajat, se prețuiește mult pe sine. Inflăcărat în dragoste, neastâmpărat însă. Repede i-se urăște de orice și e nedisciplinat.

S. M. — Arad I. — Are ceva în viață, care-i provoacă supărare, dar din mândrie suportă fără să arate cuiva. Minte ageră. Reacționează la cele mai mici impulsiuni. Simte toate tendințele și gândurile. Critică bună, concepție mare, silitor, sprinten, are sentimentul datoriei și pretinde și dela ceilalți sârguință. Sarcastic, ironic, trufaș, îi place independența. Are simț artistic. E lipsit de prejudecată. Fidel în iubire, bun și înfocat. — **II.** — Simpatică, suflet estetic, exteriorizat în maniere. Vorbește frumos, se îmbracă cu distincție dar afectează puțin. Nu-și poate cuncentra prea mult gândurile, e conștientă, sârguitoare, ambițioasă, își urmărește scopurile cu tărie. Sentimentul datoriei îl are din educație. Dotată cu multe talente, spirituală, vioaie, învață cu bucurie, deși nu are un creer productiv. Se pricepe în artă, mai ales la muzică. Socot că a adunat multe impresii, pe care știe să le folosiască.

I. C. — Cluj. Prea sensibil, nervii zdruncinați. Nu-și poate învinge afecțiunile sufletești. In ciuda voinței sale este egoist, se ocupă cu sine și cere și dela alții să se ocupe de el. Inteligent, pricepe repede, are sentimentul datoriei, e practic și sârguitor. Nerăbdător, agitat, vrea să termine totul deodată și să aibe totdeauna dreptatea de partea lui. Are fantazie mare și o idee fixă, care nu-l lasă liniștit. Deși are încredere în sine, este sceptic și pierde curajul. Se îmbracă cu gust. Il interesează mult lucrurile femenine.

Halerry — Tulcea. — Apercepție bună și învață repede. Reacționează imediat la influențe sufletești. Intuitiv, nu se hotărește niciodată după logică, ci după sentimente, cu toate acestea rar dă greș. Un amestec complex de cinism și idealism, pe puțini îi iubește și apreciază, dar față de aceștia este foarte sincer. N'are impresie bună despre sexul femeiesc. Critică ageră, egoist, îi place dreptatea, manierat și diplomatic. Se ocupă cu muzica. Are o influență sugestivă asupra oamenilor.

HAZURI

Dânsa: **„Ascultă George, servitoarea pe care am a'ungat-o ieri, i-a furat două prosoape din cele mai bune."**

Dânsul: **„Ce fel de prosoape erau astea?"**

Dânsa: **„Cele două, pe care le-am adus cu noi, din hotel, dela St. Moritz."**

Dânsa: **„Te-am luat pe tine, deși alți trei alergau după mine."**

Dânsul: **„Vai, ce bine ar fi făcut, dacă alergau mai repede."**

VITRIOL

— Ia spune Tudorică, ce vrei tu să te faci ?

— Eu vreau să mă fac vitriol.

— Ce înseamnă aia... vitriol?

— Ei, eu am auzit că vitriolul mănâncă totul.

CÂND BRĂTIANU...

Profesorul: **Când Brătianu era mare ca tine Ionel, era cel dintâi în clasă.**

Ionel: **„Și eu știu: când era mare ca d-ta, Domnule Profesor, de mult era președinte de consiliu."**

O ÎNTÂMPLARE CURIOASĂ

Astăvară călătoriam prin Tirol, printr'o parte pe care nu vreau s'o numesc. Și atunci s'a întâmplat că deodată conductorul de tren intră în compartimente și trage perdelele, la toate ferestrele, [deși era ziuă]. I posibil să-l determin să explice fapta sa. Și totuș am reușit să mă informez, dela locuitori, de motivul acestei procedări și nu vreau să-mi iau secretul, cu mine în mormânt.

Sunt câțiva ani, un american bogat a trecut prin acea parte a ținutului și, în apropiere de drumul de fier, stătea o țărancă tânără și scotea cartofi. Nu putea să vadă decât partea opusă a fetei și dâsa se pleca foarte tare. Ce să discutăm despre gustul americanilor? Lui i-a plăcut și pentru că era un om al faptelor, a tras semnalul de alarmă, a oprit trenul și a cerut mâna fetei. Cei doi sunt fericiți cât se poate. Dar...

De atunci toate femeile din ținut, când trenul trece, stau la marginea liniei se apleacă adânc și arată partea opusă feței.

CUPON PENTRU COLOANA GRAFOLOGICĂ

Alăturez un manuscris scurt, spre a se face cercetarea lui grafologică. V'am trimis totodată taxa respectivă. Răspunsul rog să se publice în numărul următor al revistei

Semnătura și adresa: ....

....

2000 LEI SALAR PE MINUT

Signore Toscanini angajat la New-York cu 10 milioane lei pentru 40 de concerte. -- 250 mii lei pentru fiecare concert

Adagio

Expressivo

Moderato

Crescendo

Andantino Agitato

Piu Lento

Scherzoso

Pianissimo

Grazioso

Fine

ARTHURO Toscanini, renumitul dirijor dela Scala din Milano, a fost de curând angajat, de către societatea filarmonică din New-York, ca să conducă orchestra acestei societăţi, în sezonul actual. El primeşte un salariu de 60,000 dolari, circa 10,000.000 lei pentru 40 de concerte. Până astăzi este cel mai mare salariu, dat unui dirijor de orchestră.

Un concert durează aproximativ două ore. Socotind ceea ce primeşte d-l Toscanini la fiecare concert, 1500 de dolari (aproximativ 250,000 lei) înseamnă 600 dolari sau aproximativ 100,000 lei pe oră, 12 dolari sau 2000 lei pe minut. Dacă dirijorul face un gest pe secundă, aceasta înseamnă că dânsul primeşte pentru fiecare tact muzical circa 20 cents, sau 36 lei, ori de câte ori îşi ridică bagheta.

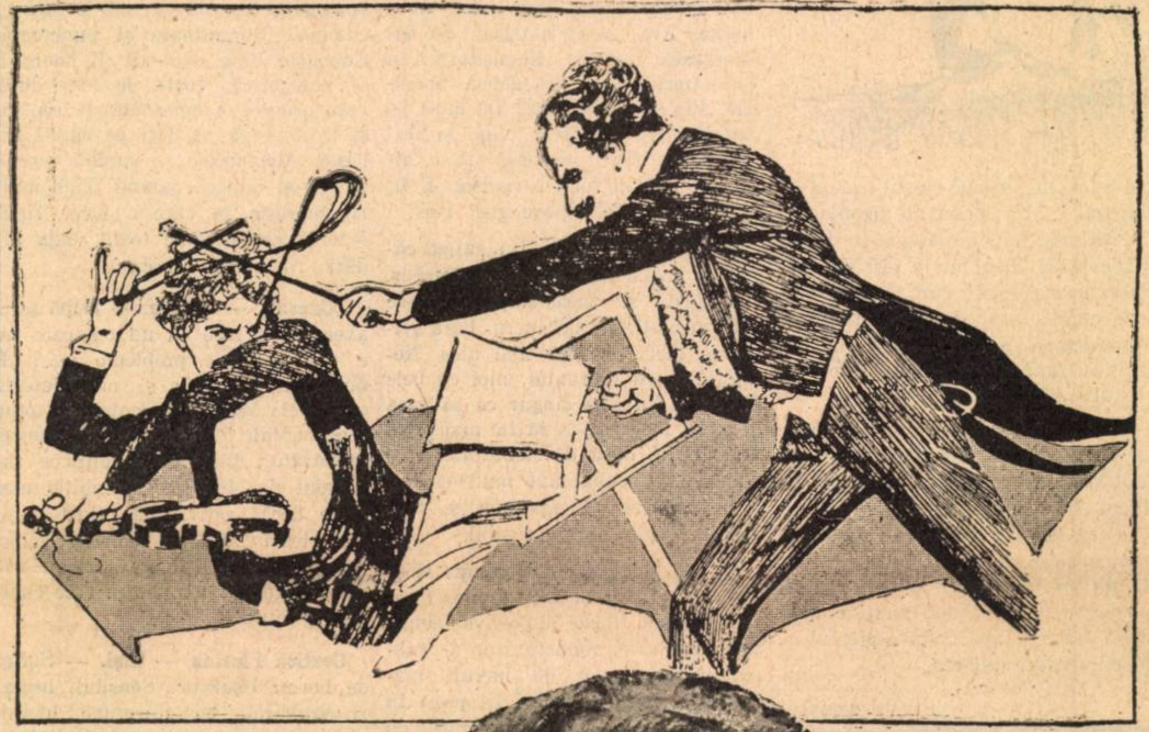

Pentru cel străin de muzică e greu de înţeles motivul pentru care un dirijor de orchestră e plătit cu 2000 lei pe minut. „Ce e mai uşor decât să conduci o orchestră? — ar spune dânsul —" când o astfel de orchestră este alcătuită din 200 de muzicanţi, iscusiţi cu toţii. Fiecare, începând cu primul violonist şi terminând cu cel din urmă oboist, cunoaşte muzica la perfecţie şi îşi ştie precis partitura, pe care urmează s'o execute. Ce mare lucru are deci de îndeplinit dirijorul? Oricare violonist ar putea şi dânsul să ia bagheta în mână şi să conducă la fel cu Toscanini!"

Lucrurile nu stau tocmai astfel. Intotdeauna pentru conducerea afacerilor mari e nevoie de un om, care să ştie să stăpâniască, să însufleţească şi să tempereze când e necesar, mulţimea. In muzică mai mult decât ori unde, e nevoie de o fire de adevărat conducător, spre a putea stăpâni oameni plini de temperament, care sunt executanţii din orchestră.

Toscanini se pare că are cu adevărat calităţile unui conducător. El a fost studiat psihologicetşe de savanţi mari şi s'a dovedit geniul său, în conducerea oamenilor. El are atenţia promptă, are simţ pentru fiecare din cele 200 de instrumente şi se pare că se poate diviza şi sta alături de fiecare executant, cât timp dirijează.

Simţul său muzical e atât de subtil, încât dacă unul dintre executanţi greşeşte, aceasta îl enervează într'un grad atât de mare, cum ar enerva pe o mamă când ar observa că doica e gata să-i sugrume copilul.

Toscanini, odată, a izbit pe unul dintre membrii din orchestră cu bagheta, i-a sfărâmat vioara şi i-a trântit în cap arcuşul, pentrucă strica tot ansamblul, cântând fals. Chemat în faţa judecăţii, Toscanini a fost achitat, Tribunalul hotărînd că oamenii de geniu şi talentele mari nu sunt responsabili, de actele lor de violenţă, provocate din contrarierea sentimentelor lor adânci. Achitarea s'a bazat pe raportul unui psiholog, profesorul Pastor, care întâmplător a fost învitat să ia parte la repetiţie şi a putut astfel, în urmă, să analizeze cauzele care îndreptăţiau purtarea lui Toscanini.

Numai întâmplarea a făcut ca profesorul Pastor să fie de faţă la repetiţia concertului, condus de Toscanini. Dirijorul italian nu admite audienţi, la repetiţiile sale, dar psihologul pregătia o monografie asupra **„entuziasmului"** şi voia să adune material, din diferite manifestaţiuni omeneşti, între acele şi la un concert. Toscanini s'a înduplecat şi aceasta a fost spre norocul lui. Psihologul, cercetând pe dirijor, constată că, în momentul în care Toscanini conduce, el nu este normal. Geniul îl transfigurează, nervii săi inhibitivi sunt complet paralizaţi, dânsul pierde facultatea de a distinge ce e rău şi ce e bine şi această stare de agitaţie e atât de puternică, încât după concert, dânsul continuă să trăiască în exaltare nervoasă: nu poate dormi, dinţii îi clănţănesc în gură, muşchii braţelor şi ai picioarelor devin rigizi şi organismul întreg vibrează, de pare că ar fi sguduit de curenţi electrici. Profesorul Pastor defineşte geniul ca **„o infinită capacitate în urmărirea detaliilor";** şi spune că în starea creativă, geniul devine inconştient şi indiferent, faţă de toate lucrurile înconjurătoare, în afară de acele care îi permit aducerea la îndeplinire a scopului, pe care-l urmăreşte. Dacă o persoană sau un lucru i-se pune în cale, el simte nevoia imperioasă să-l înlăture.

După cum mulţi ştiu, Toscanini a avut o carieră remarcabilă. **De tânăr** a fost proclamat ca cel mai mare maistru italian, şi până astăzi, criticii sunt de acord că nici un dirijor nu-l întrece.

Incă dela început, cariera lui Toscanini s'a remarcat prin unele excentricităţi, din care se putea deduce geniul.

Prima dată a deputat la Rio de Janeiro. Toscanini nu era decât un simplu celist. S'a ivit prilejul, cu totul neaşteptat, ca el să devină dirijor. Dirijentul obişnuit al orchestrei fusese huiduit şi cineva din orchestră — poate mai mult în ironie decât în serios — a sugerat ideea ca, în locul dirijorului, să fie angajat tânărul celist.

Arturo Toscanini cel mai bine salarizat maestru de orchestră din lume.

Toscanini auzind această propunere, a fugit de s'a ascuns, în cel mai întunecat colţ din pivniţa operei, acoperindu-se cu nişte costume vechi. Orchestranţii l-au găsit acolo, unde se ascunsese, şi mai mult în glumă, l-au silit să vină pe podium, i-au pus, aproape cu forţa, bagheţa în mână, şi i-au poruncit să conducă. Intr'o singură clipă, Toscanini a atras asupra sa luarea aminte, dirijând din memorie, fără a citi deloc notele. Faima noului dirijor s'a răspândit, cu iuţeala fulgerului şi imediat centrele muzicale l-au solicitat.

Memoria lui Toscanini este fenomenală şi este una dintre cele mai de seamă caracteristice ale geniului său. Are în repertoriul său mai bine de 150 de opere, pe care le poate conduce pe de rost. Când dirijează, Toscanini îşi consumă toată energia, galvanizând pe muzicanţi, cu forţa personalităţii sale. Nervozitatea sa atinge proxismul.

Toscanini studiază mult, munceşte neobosit şi poate trăi, atunci când învaţă o nouă operă, zile şi săptămâni, fără masă şi fără odihnă. Dacă Toscanini este unul dintre cei mai mari dirijori, nu cul mult mai prejos trebuie să punem pe Mascagni, care, pe lângă talentul de conducător, este şi un cunoscut autor muzical. Mascagni a hotărît însă să nu mai calce în America. „Sgomotul vostru este tot ce poate fi mai uricios — a spus compozitorul adresându-se Americei — hrana voastră este otrăvită, spălătoriile voastre mi-au distrus toate cămăşile!"

Ilustraţiile noastre reprezintă mai multe fotografii interesante ale lui Mascagni, ca dirijor.

Biblioteca Universitară

Cum ne cunosc străinii

Ce scrie „Kölnische Ilustrierte Zeitung" cu prilejul morţii lui Ion I. C. Brătianu

KÖLNISCHE Illustrierte Zeitung, o revistă ilustrată germană, foarte răspândită, nu numai în patria ei, dar şi peste graniţe, **şi chiar la noi** — are un articol, pe care îl reproducem în facsimil şi îl traducem totodată, spre a arăta cât de bine suntem cunoscuţi în străinătate şi mai ales, cât de măgulitoare aprecieri au străinii la adresa noastră. Desigur că dacă autorul acestui articol, chiar rău intenţionat, ştia că cititorii săi sunt informaţi despre România, nu s'ar fi încumetat să scrie năzbâtiile pe care le debitează, în sarcina noastră. Cine poartă vina acestei totale ignoranţe, cu care ne onorează străinii? Intrebarea o lăsăm fără răspuns. Cehoslovacia, o ţară nouă, la fel cu Polonia, an de an a ştiut să facă în străinătate o propagandă atât de dibace, încât astăzi, deşi aceste ţări nu sunt mai mari de cât a noastră, ba dimpotrivă, ele cu un renume bine stabilit, de ţări civilizate şi înaintate, în opinia publică europeană.

Şi noi?

D. Profesor Nae Ionescu, atunci când ne străduim, numār de număr, să arătăm în această revistă, în chipul în care-l înţelege toată lumea — prin ilustraţii — ce este ţara românească şi ce suntem noi românii, găseşte cu cale să ne acuze — în ziarul „Cuvânul" — de **iredentism maghiar.** Dacă d. Ionescu ne face „unguri", atunci la ce ar spune altfel despre noi, cei din străinătate?

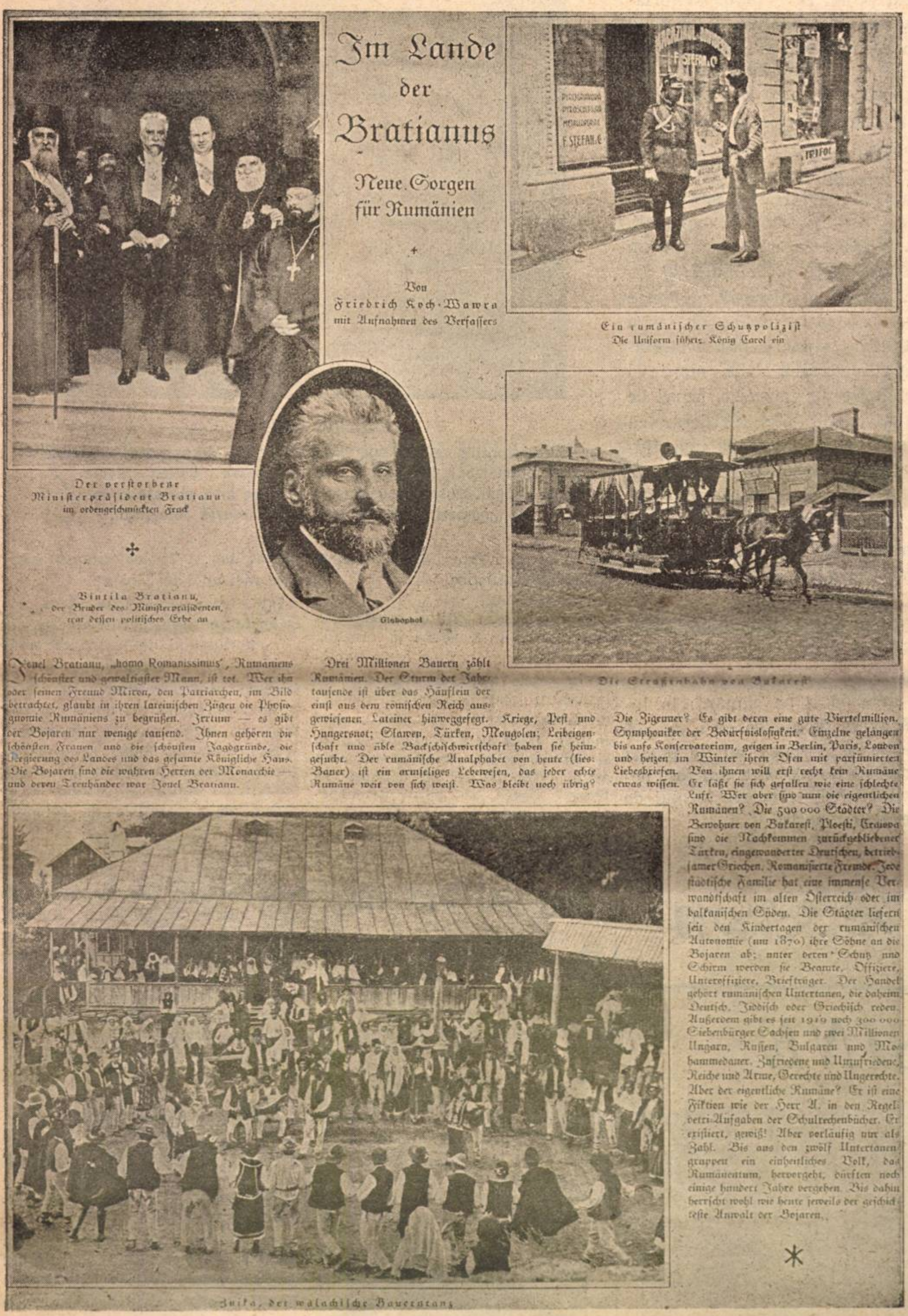

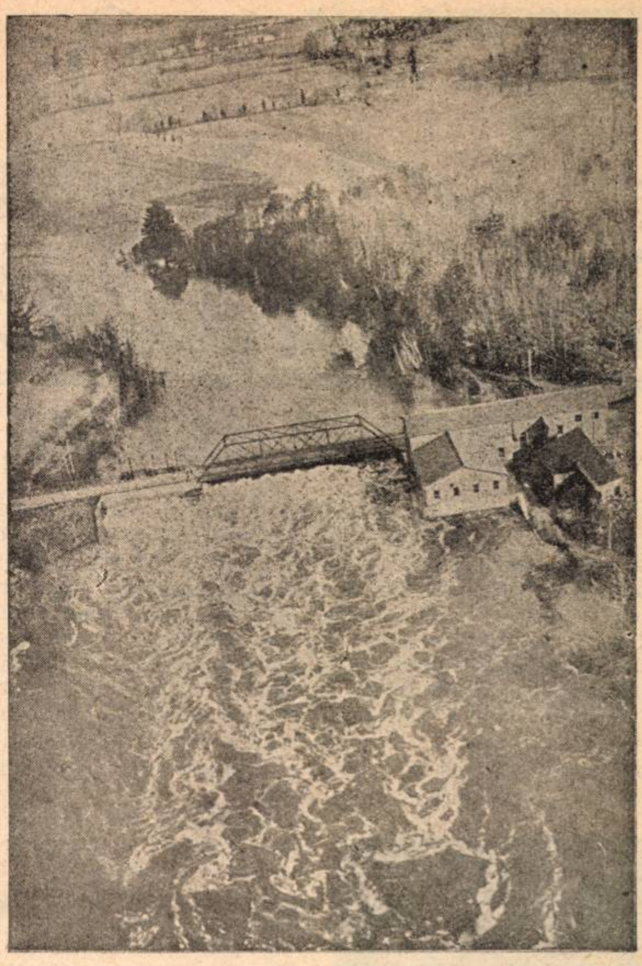

O inundaţie fotografiată din avion. Revărsându-se un râu mic, în Noua Anglie (Statele Unite) a produs pagube de multe milioane de dollari.

ŞI CERUL VA FI PARCELAT...
Un nou mijloc de reclamă, datorit bineînţeles americanilor, este de a lumina cerul întunecat. Cu ajutorul unui far puternic, literile sunt proectate pe cer. Statul bineînţeles va pune o taxă, proporţională cu mărimea de cer ocupată.

În ţara lui Brătianu

Noui griji pentru România

de: Friederich Koch Wawra, cu fotografii luate de autor

IONEL Brătianu, „homo Romanissimus", cel mai frumos şi cel mai aprig bărbat al României, a murit. Cine-l priveşte, pe fotografie, pe dânsul sau pe prietenul său Miron, Patriarhul, socoate că poate regăsi, în trăsăturile lor latine, fizionomia românilor. Eroare! Nu există decât câteva mii de boeri. Lor le aparţin cele mai frumoase femei şi cele mai frumoase terenuri de vânătoare, conducerea ţării şi întreaga casă Regală. Boerii sunt adevăraţii stăpâni ai monarhiei — şi împuternicitul acestora era Ionel Brătianu.

România numără 3 milioane de ţărani. Vijeliile veacurilor s'au năpustit asupra capetelor latinilor exilaţi odinioară, din imperiul Roman. Războiul, ciumă, şi foamete; slavi, turci, mongoli; şerbia şi obişnuita administraţie de bacşiş i-a bântuit. Analfabetul român de astăzi (citeşte: ţăranul) este o fiinţă sărmană, pe care fiecare român adevărat îl îndepărtează dela sine. Ce mai rămâne în afară de aceasta ţigani? Există dintre aceştia un bun sfert de milion. Cântăreţi ai nepăsării. Câte unii ajung până la Conservator, cântă din vioară la Berlin, Paris, Londra şi îşi încălzesc căminurile iarna, cu scrisori de dragoste parfumate. Despre dânşii nici un român nu vrea să ştie nimic. Ii tolerează ca pe un aer rău. Dar cine sunt în definitiv românii? Cei 500 de mii de orăşeni? Locuitorii din Bucureşti, Ploeşti, Craiova sunt turci, venetici, cari au rămas aci, germani pripegi, greci întreprinzători. Străini romanizaţi. Fiecare familie orăşenească are rudenii nenumărate în Austria veche, sau în sudul Balcanic. Orăşenii predau, din zilele copilăriei ale autonomiei româneşti (în jurul lui 1870) pe băieţii lor, boierilor; sub oblăduirea şi apărarea acestora ei devin funcţionari, ofiţeri, subofiţeri, poştari. Comerţul aparţine supuşilor români, cari în casele lor vorbesc nemţeşte, jidoveşte sau greceşte. In afară de acestea, dela 1919 mai există încă şi 300 de mii de saşi transilvăneni şi 2 milioane de unguri, ruşi, bulgari şi mahomedani. Mulţumiţi şi nemulţumiţi, bogaţi şi săraci, îndreptăţiţi şi nedreptăţiţi. Dar românul de baştină? Acesta este o ficţiune ca şi domnul în temele regulei de 3 din cărţile şcolare de socoteli. El există, de bună seamă! Dar deocamdată numai ca un număr. Până când să se alcătuiască, din cele 12 grupe de supuşi, un popor unitar, românimea, trebuie să mai treacă câteva sute de ani. Până atunci domneşte acolo, ca şi astăzi, cea mai deplină stăpânire a boerilor.

Explicaţia ilustraţiilor, în traducere:

Decedatul preşedinte de consiliu, Brătianu, în frac cu decoraţii.

Vintilă Brătianu, fratele preşedintelui de consiliu a luat moştenirea politică a acestuia.

Un poliţist de pază român. Uniforma a fost introdusă de Regele Carol.

Tramvaiul din Bucureşti.

Ţuica, dansul ţărănesc valah.

trimise de Billy

COPIII

— Ionele, du-te până 'n piaţă şi vezi dacă măcelarul are picioare de viţel.

După zece minute, Ionel se înapoiază gâfâind:

— Mămică, n'am putut să văd, măcelarul era încălţat şi are pantaloni lungi.

ULTIMA RESURSĂ

Ionescu, student la politehnică, a pierdut la jocul de cărţi tot ce i-au trimis, părinţii pe luna aceasta. Disperat, face o vizită unchiului şi-i cere să-l ajute.

Unchiul, fiindcă nu mai voia să încurajeze patima nepotului, îl refuză categoric. Ionescu exclamă:

— Unchiule, dacă nu mă ajuţi de data asta, nu-mi rămâne altceva de făcut decât... şi în acest timp scoase din buzunar un brovning foarte frumos.

— Ce vrei să faci nenorocitule!? Se repede unchiul, scoţând grabnic din buzunar câteva mii de lei.

— ... Nu-mi mai rămâne altceva de făcut, decât să amanetez acest revolver, îşi termină Ionescu fraza pe care o începuse.

Billy

INFORMAŢIE PRECISĂ

Domnul Vânătorescu întreabă un băieţel, pe care-l întâlneşte la marginea satului:

— Ascultă mă copilule! N'ai văzut trecând pe aici iepuri?

— Cum să nu boierule!

— Când?

— Sigur n'aş putea spune... sunt vre-o doi ani de atunci.

Cunoştinţa este pârghia vieţii

Nimeni nu ştie mai mult decât învaţă

Să ne îmbogăţim cunoştinţele

Jupiter la Orizont

JUPITER, cea mai importantă din planetele sistemului solar, domneşte în acest sfârşit de toamnă pe cerul nostru, de îndată ce se înserează. Puterea luminii sale este atât de mare încât adesea străbate nourii sau îi luminează ca o lună mică. In luna Steptemvrie a fost epoca în care el se găsia în opoziţie cu soarele şi astfel planeta avea maximum de strălucire. Din păcate vremea nepriincioasă n'a permis observarea cu deosebire interesantă a astrului.

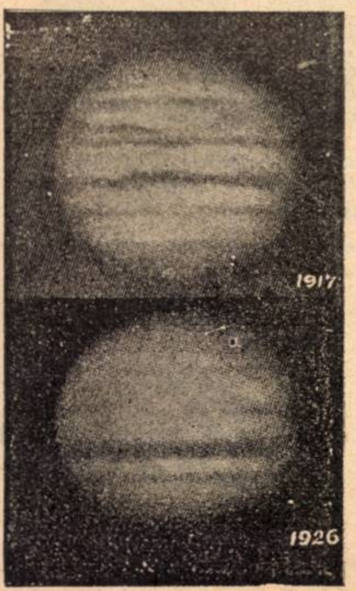

Observarea generală a lui Jupiter este accesibilă chiar instrumentelor modeste: un binoclu puternic permite să descoperim principalii sateliţi, o lunetă îi arată încă şi mai bine şi cu instrumentele astronomice de dimensiuni curente, cu un obiectiv de 75 până la 110 milimetri, toate detaliile de configuraţii devin uşor vizibile.

Jupiter prezintă modificări continue, cari se fac cu o frecvenţă şi o putere variabilă. In toamna aceasta, transformările sunt izbitoare chiar pentru un necunoscător: Jupiter prezintă nişte bande determinând diferite zone şi o pată roşie mare. Zonele sunt arătate de o modificare a tonalităţii în strălucire: mai **luminoase** sau mai **întunecate.**

Mai notăm că iuţeala mişcării de rotaţie a lui Jupiter nu este uniformă: la Equator ea este de 9 ore şi 50 minute şi e de 9 ore şi 55 minute în zonele temperate, aşa încât se par că avem nişte curenţi, care alunecă cu iuţeli neegale, unii în raport cu alţii. Pata roşie este persistentă şi pare că se plimbă la suprafaţa astrului. Şi mişcarea acestei pete nu este uniformă: uneori pare că sta pe loc, alte ori ajunge până la 70 mii de kilometri.

Este neîndoios că ceea ce noi numim suprafaţa lui Jupiter, nu poate fi asemănat cu suprafaţa unui teren oarecare. După fenomenele vizibile, se pare că avem de a face cu nişte perturbări formidabile, în sânul unei atmosfere a cărei importanţă este nedeterminată. Nu se ştie dacă aceste variaţiuni au ca agent provocator activitatea soarelui însuş, după cum cred unii astronomi, sau sunt produse de planetă însuş.

Este posibil cu ajutorul instrumentelor mijlocii, să se observe particularităţile fizice ale „lunilor" lui Jupiter, dintre care cea mai mare parte sunt mai mari decât luna noastră: diferenţa de strălucire între ele, aspectul umbrelor lor, eclipsele lor, sunt observaţiuni foarte plăcute şi constituie adevărate lecţii de astronomie.

Eclipsa de lună

IN ziua de 8 Decemvrie s'a proprodus, pe cerul senin, un fenomen. La ora 5 după amiază, luna plină, ca o portocală uriaşe, s'a ridicat pe cer. Cam după un ceas, puţin câte puţin a început să păliască, în partea stângă şi jos, ca şi când ar fi intrat într'un nour de fum — a început eclipsa, luna intra în umbra pământului. Tot mai mult s'a întunecat, strălucirea lunii, astrul a pălit tot mai mult, ca şi când s'ar fi învelit într'un giulgiu negru şi la ora 7:30 luna plină a dispărut aproape complet, ca prin farmec. Prin vălul de întuneric dânsa strălucia cu o lumină slabă cenuşie şi mată. De jur împrejur, jocuri de culori admirabile, învederau că nu avem de a face cu una dintre fazele obişnuite ale lunii, ci că e vorba de o eclipsă.

La ora 9:17 minute eclipsa s'a terminat, luna plină a strălucit din nou, ca şi când nu s'ar fi întâmplat nimic.

Ce păcat că n'am putut sbura până la lună, căci acolo eclipsa apare cu fenomene cu totul deosebite decât pe pământ: în lună avem de a face cu o eclipsă de soare. Fiindcă nu ne putem despărţi de pământ, am fost nevoiţi să admirăm spectacolul de pe globul nostru.

Intre Scenă şi Ecran

ASTĂZI, când filmul românesc a trecut de faza încercărilor nereuşite când teatrul a atins aproape totalitatea complexului respectiv conceput, se impune două clase de actori deosebiţi prin directive şi specializaţi în domenii separate. Am avut ocazia să studiez în acest scop diferite personagii pe scenă şi pe ecran şi să-mi dau seama de imperfecţiunile şi perfecţiunile lor, datorite după cum vom vedea, incompatibilităţii artistice.

Să analizăm.

Oricine dintre cititori, cred că a avut plăcerea să asiste la proecţia unuia sau mai multor filme româneşti. Aţi constatat negreşit, fără însă a fi izbiţi prea mult, apariţia diferiţilor pioneri ai scenelor noastre în film. Dacă au avut succes sau nu şi din ce cauze, nu vom comenta acum, dar, de ce au debutat pe Ecran? Scena li-a părut neîncăpătoare talentului lor? sau **Mirajul artei mute are mai mult lipiciu?**

Iată întrebări, pe cari orice om care ar medita chestiunea în detaliu şi le-ar pune. Dar, pentrucă am subtitulat articolul nostru, **anchetă**, suntem noi datori să răspundem mai întâi. Am debutat pe ecran dintr'un simplu sentiment orgolios, de vanitate; suntem siguri că n'au debutat nici pentru că li-se oferea condiţii mai avantajoase şi nici pentru laurii succesului pe cari nu i-au speriat dar... în majoritatea cazurilor nici nu i-au căpătat.

Intr'adevăr, scena li-sa părut, neîncăpătoare să încuartireze excesele (!) quantumului de talent ce emanau şi prin **à fortiori** erau nevoiţi să caute noi debuşeuri. Cel puţin aceasta era ideia marilor reprezentanţi ai artei noastre dramatice, atunci când s'au hotărît să-şi piardă graiul, numai pentru a se vedea plouaţi de aşure neînlăturabile în cadrul unor pătrăţele de peliculă.

•

COLLEEN MOORE

Printre tinerile vedete americane cele mai simpatizate în România notăm, fără îndoială pe fermecătoarea Collen Moore. Pe lângă drăgălăşenia-i femenină, ştie să se facă plăcută şi în roluri de „garcon" precum ne arată această fotografie.

Cei doi boxeuri

ACEI dintre cititorii noştri cari se interesează de box vor recunoaşte pe unul dintre boxeurii din fotografia alăturată. Este Jack Dempsey, în acelaş timp champion de box şi artist de cinema. Celălalt boxeur nu este altul decât Tom Mix, popularul interpret al atâtor filme de aventuri. Personagiul aflat al atâtor filme de aventuri. Personagiul afla între ambii boxeuri este George E. Marshall, unul din regizorii companiei Fox. A venit să asiste la un match de antrenament între Dempsey şi Tom Mix. Acesta din urmă este mare amator al box-

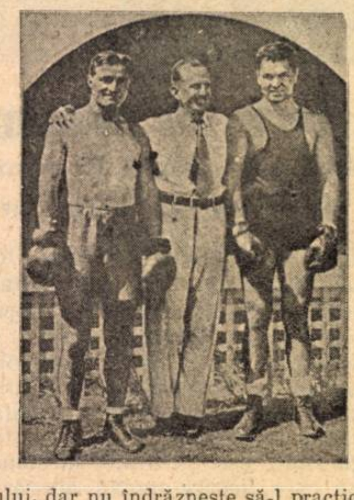

ului, dar nu îndrăzneşte să-l practice regulat şi pe de-antregul, de frică să nu-şi avarieze faţa, Este ştiut că adoratorii lui Tom vor fi dezolaţi, văzându-l cu nasul cioplit. Dempsey suferă de asemenea de această cochetărie dela căsătoria sa cu Estelle Taylor, din îndemnul căreia a devenit vedetă de studio. Din această cauză vizitează mai rar ringul. In urma matchului cu Gene Tunney, s'a operat pentru a doua oară la nas şi a fost nevoit să aleagă între arta mută şi nobila artă!?

Credem totuşi că în urma succeselor sale cinematografice (!), nu va abandona ringul care îi procură câteodată şi sume mai... măricele!

Un preşedinte de republică operator

METRO-Goldwin-Mayer marea firmă americană a creat de curând un serviciu de actualităţi pentru îmbunătăţirea jurnalului său. Primul tur de manivelă destinat acestui jurnal animat, a fost executat de

un operator de marcă, care nu e altul decât Preşedintele **Calvin Coolidge.** Fotografia reprezintă pe şeful marei republici americane achitându-se cu un surâs satisfăcut de o funcţie pe care n'a avut încă ocazia s'o exerseze.

A. R.

PRIN NOI INŞINE

Un pod de fer peste Mureş, executat de uzinele „Reşiţa"

Joc. No. 1. Trimis de F. Beşicariu, Bucureşti (10 puncte).

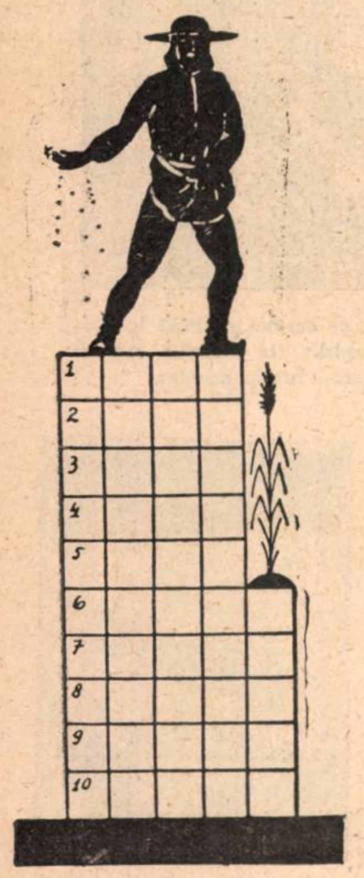

La acest joc toate cuvintele pot fi citite şi direct şi invers, în linie orizontală.

Vertical: Se citesc numai cuvintele din rândul al doilea şi al patrulea, (numărând dela stânga spre dreapta).

ORIZONTAL:

Direct

1. Mijloc de transport
2. Număr
3. Iluzie optică
4. Oraş în Siria
5. In poezie
6. Adverb adjectival
7. Om lipsit
8. Vârstă
9. Sat în Muntenia
10. Neam de ruşi

Invers

Animal
Aliment
Nume vechiu de român
Artist dramatic român
Şef arab
Greşală
Judeţ în Banat
Vârstă
Adjectiv
Neam de ruşi

VERTICAL:

Rândul al doilea revistă românească.

Rândul al patrulea munca colectivă.

Joc. No. 2. Trimis de F. Beşicariu — Bucureşti (10 puncte).

Joc. în „A"

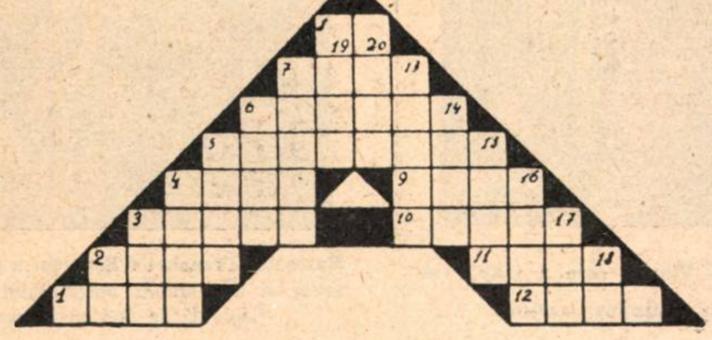

ORIZONTAL:

1. Infirm
2. Adverb care exprima îndoială
3. Unul din numele Minervei la Greci
4. Sucul plantelor
5. Bâlciu
6. Cântăreţ
7. Rece
8. Notă muzicală
9. Lucrător ceferist
10. Păzitor de ţarină (moldoveneşte)
11. Metal
12. Ţară în sudul Asiei

VERTICAL:

3. Mijloc de înmulţire
4. Bucată de lemn
5. Locuitorul unei insule în Mediterană.
6. Spirite rele
7. Produs vulcanic
8. Unealtă domestică
19. Cale
20. Animal domestic, diminutiv
13. Magazie
14. In Geologie
15. Senator roman (170 a. Chr.)
16. Pasăre domestică
17. Animal nordic
18. Notă muzicală

FIGURI ONOMASTICE

Trimise de Eduard O. Grumăzescu, Bălţi.

Telegrafist

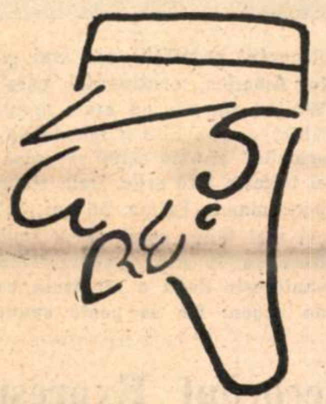

Averescu

Figuri onomastice (trimise de F. Beşicariu)

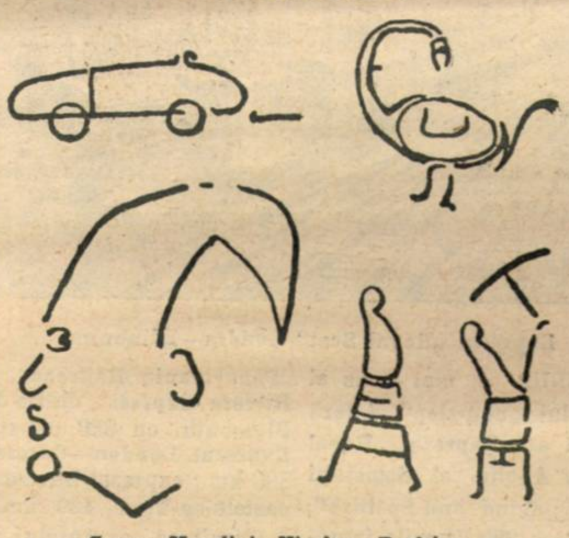

Cocoş, Musolini, Nicolau, Beatrice,

Deslegările celei de-a 3-a serie a jocurilor, se primesc la redacţie, până la 10 Ianuarie 1928. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 44, 45, 46 şi 47 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Ianuarie 1928.

Bonul B. 4.

Subsemnatul ....

....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.....................

REPETIŢIE DE FILM

Toată lumea care joacă, în scenă, a sosit punctual. Singură Diva Matia Tatia se lasă aşteptată. Regisorul e furios.

Când zeiţa apare, însfârşit, el îi iese înainte şi cu un ton de reproş îi spune: „Eu în locul dumitale nici n'aş fi venit"!

„Dumneata, se poate" — răspunde Diva plictisită, — „pentru că dumneata n'ai simţul datoriei, eu însă vin.

ÎN VIZITĂ LA FIICA EI

Soacra: „Spune-mi te rog ginere, care rochie a mea îşi place mai mult?"

Ginerele: „Rochia de călătorie."

Ce fel de revistă v'ar plăcea?

„Realitatea Ilustrată" nu este revista celor cari o editează, nu este revista celor cari o scriu, EA APARŢINE CITITORILOR EI.

După această profesie de credinţă suntem îndreptăţiţi să cerem tuturor cititorilor revistei „Realitatea Ilustrată" părerea asupra îmbunătăţirilor pe care dânşii le vor. Noi—unelte pentru satisfacerea gustului public—suntem gata să urmăm sfaturile şi să îndeplinim hotărîrile marei majorităţi.

Prin urmare, revista „Realitatea Ilustrată", întreabă pe cititorii săi ce îmbunătăţiri preconizează, ce rubrici cred dânşii că ar fi nevoie să se introducă, care rubrici ar putea lipsi, ce modificări tehnice socot că ar trebui făcute, pentru ca revista, rămânând la preţul actual, să se prezinte cât mai pe placul tuturor.

Răspunsurile vor apărea în revistă—dacă sunt realizabile bine înţeles—şi cititorii cu toţii vor aproba sau nu, propunerile făcute de către fiecare dintre ei.

Incepând cu Anul al II-lea al revistei noastre, noi vom pune în aplicare hotărîrile luate şi vom acorda premii şi surprize acelora dintre cititori, ale căror propuneri au fost primite.

Dacă voiţi să aveţi o revistă pe plac comunicaţi imediat „Realităţii Ilustrate" ideile pe care le aveţi, în ceeace priveşte „Revista Ilustrată Ideală."

Concurs de frumuseţe

pentru copii

Sărbătorile sunt aproape şi desigur că în viaţa familiară nu poate exista bucurie mai mare decât aceea care se revarsă din bucuria copiilor, când primesc daruri.

„Realitatea Ilustrată" a hotărît să acorde trei premii de valoare celor mai frumoşi trei copii din ţară. Revista deschide astfel un concurs de frumuseţe pentru copii.

Pot concura, la această întrecere, toţi copiii între 2 şi 7 ani: fetiţe sau băieţi. Pentru aceasta e nevoie să ni se trimită o fotografie format 9 × 12, pe adresa redacţiei noastre, însoţită de suma de lei 200, pentru facerea clişeului.

Vom publica, pe rând, în ordinea sosirii, TOATE FOTOGRAFIILE CONCURENŢILOR şi, în numărul nostru de Sărbători vom proclama — pe baza deciziunii unei comisiuni competente, alcătuită din fruntaşi ai vieţii culturale şi sociale din Cluj — pe cei dintâi trei copii, mai frumoşi. Aceştia vor fi premiaţi cu câte un premiu de valoare, potrivit vârstei fiecăruia.

Concursul nostru de frumuseţe are astfel tendinţa de a grăbi, în mică măsură, atingerea idealului de frumuseţe.

SPORT

Uniunea aviatorilor americani cari au sburat peste Ocean. Nici nu se putea altfel: Americanii, câţi au izbutit şi câţi au încercat să treacă în zbor Oceanul, au alcătuit o uniune. Fotografia noastră înfăţişează pe membrii acestei uniuni. Dela stânga la dreapta: Maitland, Chamberlain, Goebel, Lindbergh, Miss Ruht Elder, Scliter, Bronte, Hegenberger, Byrd, Haldemann, Levine, Levine, Balchen şi Broock.

D-şoara Helene Mayer (Germania) în vârstă de 16 ani, a câştigat campionatul internaţional de scrimă, la Londra, bătând în finală pe Miss Brauman (Marea Britanie), care pe clişeul nostru se află la dreapta.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

DIN TOATĂ LUMEA

UN ATENTAT ÎMPOTRIVA PRIMARULUI VIENEZ

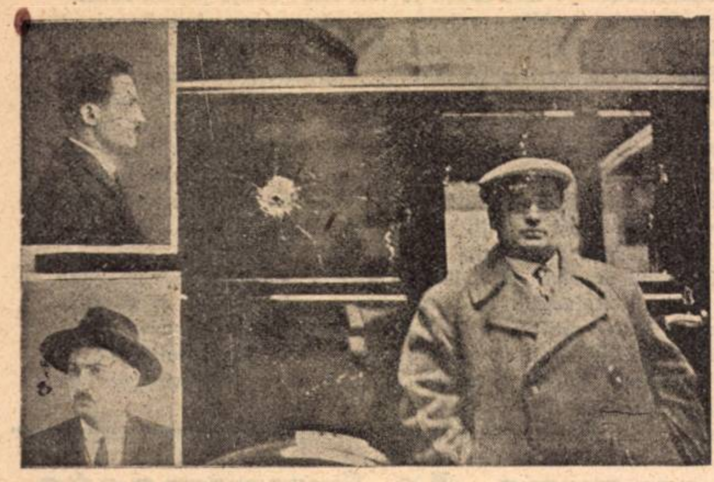

Primarul Vienez, Carl Seitz, a fost victima unui atentat, în ziua de 26 Noemvrie. Dânsul părăsia tocmai Palatul de Ghiață, la a cărui inaugurare fusese, când un tânăr un artist fără angajament, a tras asupra automobilului în care se afla, mai multe gloanțe de revolver. Ilustrația reprezintă pe atentator, Richard Strebinger, în vârstă de 23 de ani (la stânga) și pe șoferul Czerny, în fața automobilului care a fost lovit de glonte.

Primarul Vienei, care a scăpat ca prin minune, neatins.

Mareșalul Franchet d'Esperey, a făcut de curând o vizită la Varșovia și a înmânat mareșalului Pilsudsky (la dreapta) ordinul Legiunii de onoare franceze care-i fusese acordat.

Josef Blumenstein, bancherul care a fost arestat la Paris pentru falșificarea hârtiilor de valoare ungare și apărătorul său.

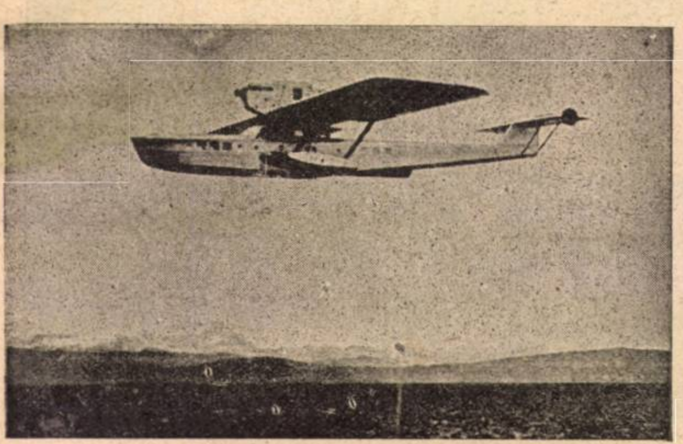

Expresul aerian Copenhaga-Lubeck. Un avion, care poate să ducă 20 de pasageri.

Căsătoria prințesei Victoria din Schaunburg-Lippe cu rusul Alexandru Subkow, în Palatul Schaunburg în Bonn. Cununia religioasă a fost oficiată după ritul greco-catolic, de către popa, bisericii rusești din Wiesbaden, Adamantoff. Prințesa este sora fostului Kaizer Wilhelm și are 62 de ani, iar Alexandru Subkoff, un dansator și are 24 ani.

Recordul greutății: cea mai grasă familie din lume, bineînțeles în America, continentul care bate toate recordurile. Webster Waites, un om cu mare greutate, locuiește în Cincinati (Statul Ohio) și și-a ales o femeie de potriva lui. Are trei copii, cari îi seamănă și bate astfel recordul celei mai grele familii, chiar dacă el trăiește fără grije. Dela stânga la dreapta: Jack, de 21 ani, 320 kgr.; mama, Emma, 50 ani, 312 kgr.; tatăl Webster, 54 ani, 307; cel mai tânăr copil, mica Dolly, 16 ani 273 kgr.; și „Delicata" fiică de 18 ani, d-șoara Tinny, 152 de kgr. Familia int'eagă cântărește după o socoteală ușoară, 1364 kgr,. aproape un sfert de vagon. Nu se poate spune că nu-i o familie cu greutate.

Recordul Expresului „Fără Oprire"

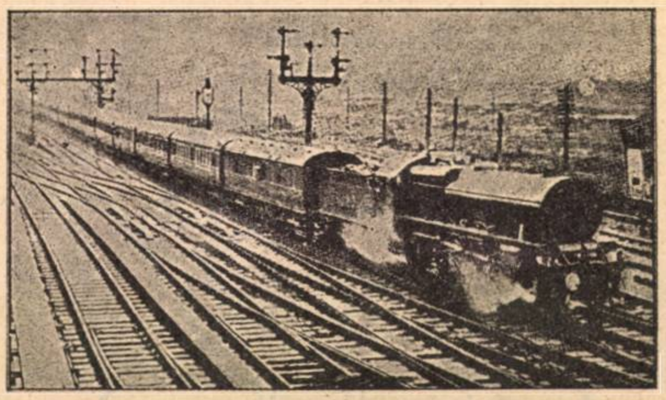

Expresul „Royal Scot" Londra—Edinburg

RECORDUL cel mai mare al trenului „non-stop" („fără oprire") îl are Expresul „Royal Scot" din Anglia, al Societății „London, Midland and Scottish", care parcurge 299 de mile (aproximativ 450 km.) FĂRĂ OPRIRE.

Alte trenuri cu record „FĂRĂ OPRIRE" sunt: Expresul New-York—Washington al Societății „Pensylvania Railroad", Londra Riviera Express" dintre Londra-Plymonth, cu 360 de kilometri. Expresul London—Garnforth, cu 390 km.; expresul London—Newcastle-on-Tyne 420 km.

Garnitura expresului „Royal Scot" să compune din 15 vagoane și are o greutate de 470 tone.

Pildă pentru expresele noastre care să opresc la toate haltele.

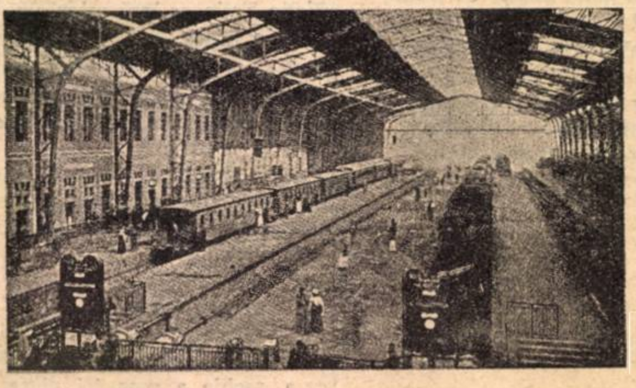

CĂILE FERATE EGIPTENE
Gara din Cairo

Un nou omnibus aerian uriaș. In America de Nord se clădește un balon, ale cărui cabine pot adăposti 100 de pasageri. Balonul are 12 motoare care să producă forța motrică necesară. Se intenționează organizarea de linii aeriene, în care transportul să nu întreacă prețul călătoriei cu trenul.

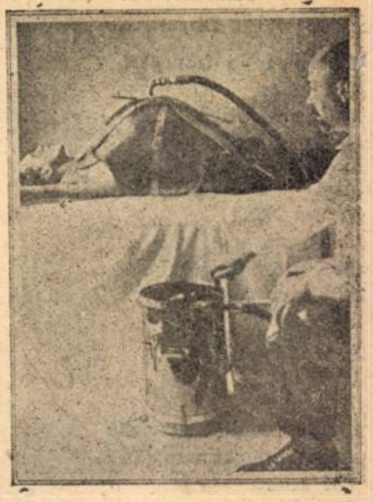

Un medic vienez a reușit să construiască o mașină, care reanimează pe cei înnecați, sufocați sau căzuți în urma unui atac de inimă, dacă intervenția se face la vreme. Mașina care e o pompă, produce în acelaș timp respirația artificială, circulație artificială și masagiul inimei.

Tânărul sultan din Maroc. Fiul Sultanului decedat, Mulley Mohamed, în vârstă de 15 ani, s'a suit de curând pe tronul Marocului.

Institutul de arte grafice „VIAȚA" — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

ANUL I. No. 46 — DUMINECĂ 18 DECEMVRIE 1927 **12 Pagini** Prețul 7 lei

BIBLIOTECA

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei; pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima. Apare totdeauna Dumineca

Redacția și Administrația: Cluj, Str. Regina Maria 30.

CONFLICTUL POLON—LITUAN

Vedere generală a orașului Vilna, obiectul litigiului între Polonia și Lituania.

Conflictul grav dintre Polonia și Lituania: d. Woldemaras, președintele Consiliului și Ministrul de externe al Lituaniei. A plecat în fruntea unei delegații a țării sale la Geneva.

Patrule Poloneze în stradele orașului Vilna.

Mareșalul Pilsudsky a fost în persoană să reprezinte guvernul Polon la Geneva.

Sesiunea dela Geneva

NOUA sesiune a Ligii Națiunilor prezintă interes întrucât urmează să se ocupe de problema desarmării. E probabil însă că această chestiune nu va veni în discuție decât la 15 Martie.

Uniunea Sovietelor a propus prin comisarul poporului Litwinoff ca toate statele să desarmeze acum 50 la sută din forțele lor, iar restul în patru ani. Propunerea aceasta de bună seamă rămâne o simplă utopie și nu se va putea realiza.

De mare importanță trebuie să fie tratativele între Polonia (Președinte de consiliu Pilsudsky) și Lituania (Președinte de consiliu Woldemaras); în special în ceeace privește anexarea Vilnei la Polonia. Aceste tratative au loc la Geneva, în afară de Liga Națiunilor, întrucât Lituania s'a declarat dispusă să discute toate problemele litigioase cu Polonia, într'o conferință internațională.

De mare însemnătate e și faptul că statele sovietice au iscălit convenția internațională, ca în războaiele viitoare să nu se întrebuințeze nici arma bacteriologică și nici gaze de războiu. In afară de aceasta tot acum d. Briand va discuta cu Litwinoff chestiunea agitaților comuniste, puse la cale de ruși, în armatele franceze.

In Capitală a ars fabrica de pâine Herdan

Un foc năprasnic a distrus una dintre cele mai mari mori și fabrici de pâine din București, fabrica Herdan.

Au ars 80.000 de pâini deodată împreună cu o mare cantitate de făină; cuptoare și parte din magazii.

Cauzele cari au produs marele incendiu, nu se cunosc până în prezent.

Pagubele sunt foarte mari ele întrec suma de șasezeci milioane lei.

Fabrica era asigurată pentru o sumă importantă.

Conducătoarea femeilor chineze, văduva lui Sun-Yat-Sen, primul președinte al republicei chinezești.

D. Kscheng-Loh, ambasadorul chinez la Paris, un diplomat dibaciu, a fost încredințat să reprezinte China, în actuala sesiune la Liga Națiunilor.

La București, în săptămâna trecută s'a inaugurat școala de copii mici No. 8, Regele Mihai I. Fotografiile noastre reprezintă școala și pe A. S. R. Principesa mamă Elena, însoțită de d. general Nicoleanu, prefectul poliției capitalei, sosind la festivitatea inaugurării grădinei.

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . „ 160
Pe trei luni . . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America $3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

Cenzurat
DUMINECĂ 18 DECEMVRIE, 1927.

Sfaturile lui Masaryk

In paginile acestei reviste au fost publicate, nu de mult, câteva instructive sfaturi în legătură cu arta de a citi căci, evident, există o astfel de artă după cum există una de-a vorbi, de-a te purta în lume, de-a te hrăni. Simple ca bunăziua, toate aceste reguli sunt tocmai de aceea înțelese greșit.

In concepția multora, a vorbi e tot una cu a spune prostii, a te purta în lume echivalează cu adoptarea unei atitudini care jignește fie prin caracter distant, — a mânca e tot una cu a te îndopa, și a citi înseamnă adulmecarea pripită a unei cât mai respectabile cantități de volume.

O carte este, pentru mulți, o povară. Merg repede cu ea și-o aruncă deoparte cu gândul de a se înhăma la alta și cu încredințarea că, în felul acesta, se instruesc.

Ați urmărit, într'o bibliotecă publică, modul cum se citește? In poziții incomode, cu înfrigurarea de-a sfârși cartea înainte de ora când se închide biblioteca, lectorul parcurge, pagină după pagină, rămânând la urmă cu oboseala efortului și a lucrului prost digerat.

O revistă din Praga amintește sfaturile cuminți ale unui om care, în ciuda vârstei și a marilor sale preocupări, — are 78 de ani și conduce frânele unui stat, — găsește și energia și timpul de a-și împrospăta în permanență spiritul cu tot ce gândirea universală a produs și produce.

E vorba de Masaryk, mare și neobosit cititor, care întârzie, cotidian, o oră, două, în biblioteca sa, meditând pe marginea operilor clasice și răsfoind atent ultimul volum de literatură, ceh, englez, german, francez sau rus.

Masaryk nu e un cititor grăbit.

„Citește puțin, dar bine, citește cu metodă", — povățuește el.

Intr'un ciclu de conferințe reunite sub titlul „Cum să lucrăm", președintele republicei vecine fixează câteva reguli și adevăruri simple, pe cari le reproducem cu nădejdea că vor folosi celor cari citesc fără să știe cum:

„O carte e un om; e mai mult: sufletul unui om. Bine înțeles, o carte bună. Putem considera o atare carte ca pe un lung răvaș scris de un om înțelept... Cartea e cel mai bun prieten: ne pune în legătură cu spiritul tuturor popoarelor și al tuturor vremurilor... Fiecare e dator să aibe un autor pe care să-l citească într'una. Un autor pe care îl citești numai odată nu-i un autor bun..."

Și, consecvent, Masaryk citește pe îndelete, atent, cu creionul în mână, meditând așternând pe pagini reflexiile sale.

Și de aceea spiritul său e așa de tânăr la cei aproape optzeci de ani ai săi.

Ion Pas

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

DEȘI a trecut mai bine de o săptămână dela congresul studențesc, care a fost urmat de regretabilele devastări, în câteva orașe din Ardeal și chiar vechiul-regat, totuș această chestiune se discută cu pasiune, în toată țara, de toată presa și chiar de străinătate.

Fiecare ziar comentează, în fel și fel de chipuri, și nu sunt puține nici părerile acelora, cari, deși nu aprobă fățiș devastările săvârșite, caută totuș formule de explicare, pentru a salva prestigiul studențimii sau pentru a-i ușura sarcina, în fața instrucției.

Părerea noastră e foarte simplă. Pe cei câțiva studenți arestați nu-i vei putea pedepsi, pentrucă n'au fost prinși asupra faptei și sunt în dreptul lor să nege, participarea lor la devastări.

Primii vinovați sunt tot autoritățile, care n'au acționat la timp și în unele locuri sau mărginit să rămâie simpli spectatori, distrându-se la zuruitul bizar al geamurilor sparte, ori al tunetelor sinistre de distrugere.

Dacă aceste manifestații ostile evreilor n'au fost puse la cale de oameni cari dețin puterea, atunci primii vinovați vor trebui căutați în rândurile autorităților. Dar nu de jos în sus, căci dela cap se împute peștele... Deci recomandăm mai multă aprofundare a chestiunei . . . Să cauți țapi ispășitori în cutare ori în cutare prefect e foarte simplu, dar pare-mi-se că ei sunt numai organe de execuție a ordinelor... superioare.

•

IN sfârșit guvernul fiind îngrijorat de reaua situație financiară a Ardealului, de situația materială precară a țăranilor și pentru a împiedeca în cadrele posibilității ruinarea totală a industriei comerțului din acest colț de țară a hotărît să ia măsuri grabnice de ajutorare. In acest sens a avut loc Sâmbătă o convorbire între d. prim-ministru Vintilă Brătianu, guvernatorul Băncii Naționale, d. Burileanu și d. secretar genral Victor Bădulescu, hotărând în principiu acordarea unui împrumut băncilor din Ardeal în sumă de două miliarde lei. Acest împrumut se va acorda instituțiilor financiare ardelene începând cu 1 Ianuarie viitor.

Această hotărîre a guvernului e venită chiar la timpul oportun, căci orice întrăziere nu putea fi decât fatală pentru țară. Cu toate acestea fie-ne permis a adresa o mică întrebare forurilor competente. Oare n'ar fi mult mai cinstit ca Banca Națională să ajutoreze Ardealul, dacă intenționează chiar să facă acest pas, acordând împrumuturile în mod direct comercianților, industriașilor și țăranilor, fără ca acești bani să treacă prin mânile adeseori cam lacome, ale băncilor. Această întrebare o punem fără nici o intențiune de jignire ori acuză ci bazați pe experiența trecutului, când s'au mai acordat ast-fel de împrumuturi.

•

AFLĂM cu deosebită satisfacție că d. V. M. Cogălniceanu, fiul marelui bărbat de stat Mihail Cogălniceanu, a dăruit pe seama liceului românesc din Brașov întreagă biblioteca marelui dispărut, regretatul său părinte, în număr de 20 mii volume, în valoare incalculabilă.

Acest dar prețios este însoțit de o scrisoare plină de sentiment și nu se putea face o mai potrivită alegere, decât liceul brașovean, care a dat și continuă a da românismului sute și mii de intelectuali capabili și cu neștirbite sentimente românești.

Toată suflarea românească din Ardeal exprimă generosului donator expresiile sal de caldă recunoștință.

•

ȚARA noastră iarăși este bântuită de falșificatori de bancnote. Astfel, centrala caselor de bilete cfr. din București a găsit într'un pachet de bancnote expediat de stațiunea Drochia din Basarabia, un număr de 26 biletele a 1000 lei, falșe. Autoritățile au luat întinse măsuri pentru descoperirea falșificatorilor, întrucât se crede că este o întreagă bandă organizată, care și-ar avea sediul, în unul din orașele mai mari basarabene.

•

IN cercurile politice străine se accentuiază tot mai mult dorința Franței și Italiei de a duce la reluarea celor mai perfecte legături de amiciție între cele două țări surori Cu mediațiunea dintre ele, parese că și-a luat angajament guvernul român. Aceasta nu este de mirat, căci nimenea mai mult decât România, care este o țară de origine latină, nu este mai indicat de a explica celor două țări, cât de necesară este o înțelegere între ele, pentru bunul mers al lucrurilor din Balcani.

In acest sens era să aibă loc o întrevedere între domnii Briand și Mussolini la 8 Decembrie, care însă s'a amânat din cauza indiscrețiunilor ziarului „Chicago Tribune", iar d. Mussolini a dorit să se afle despre această intrevedere abea după ce ar fi avut loc.

Totuși se nădăjduiește că intrevederea plănuită ar putea deveni realitate în ziua de 15 Decemvrie. Dacă se va putea ajunge la o înțelegere multe schimbări se vor face în politica Europei.

•

IN SEZIUNEA actuală a Ligii Națiunilor, la Geneva, s'a izbutit să se aplaneze un conflict grav, între două state nordice: Polonia și Litvania.

Generalul polonez Zeligowski a ocupat, cu trupele sale orașul Vilna, pe care Lituanii, vecinii polonezilor, o hotărîseră capitală a statului lor. Generalul Zeligowski a fost numit Voevod al guvernământului Vilna. Aceasta a iritat pe poporul lituan și un conflict între cele două state părea inevitabil.

Lituania este condusă de d. Woldemaras, și acesta s'a plâns Ligii Națiunilor. La Geneva a avut loc o conferință, în afară de consiliul Ligei, ître dnii Woldemaras și Mareșalul Pilsudski, din partea Poloniei. S'a ajuns astfel la o destindere a raporturilor încordate, dintre cele două țări, și se pare că în curând vor putea începe negocieri directe, între Polonia și Lituania.

D Woldemaras a declarat că Lituania nu se consideră în stare de războiu cu Polonia. D-sa crede că prin rezoluția pe care a dat-o Consiliului Ligii Națiunilor, drepturile Lituaniei asupra Vilnei n'au fost atinse.

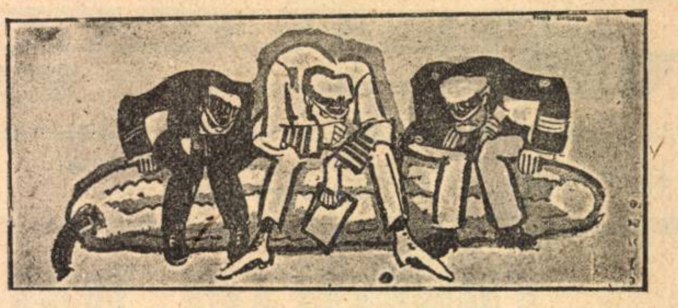

Ultima seziune a conferinței pentru dezarmarea navală. Cele trei mari puteri caută o formulă potrivită pentru ca să poată împăca și pe cei cari dezarmează și pe cei cari înarmează.
(Notenkraker-Amsterdam).

CONFERINȚA ECONOMICĂ
„Da, dacă și noi am avea un scaun ca al d-tale, Unchiule Sam, nici n-am mai veni să stăm aici"! (Kladeradatsch-Berlin).

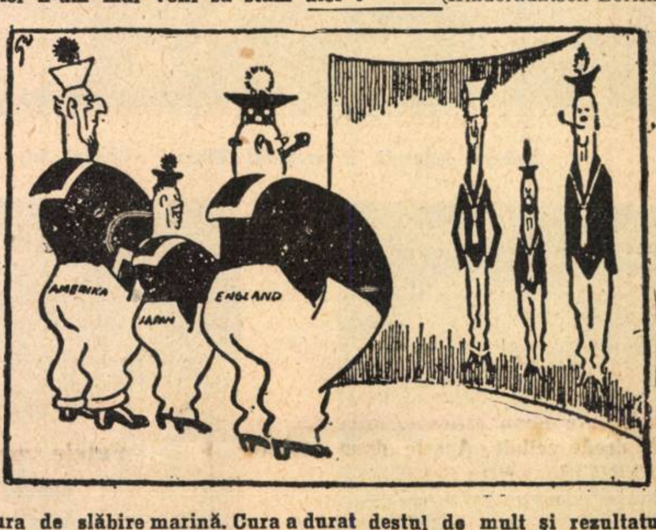

Cura de slăbire marină. Cura a durat destul de mult și rezultatul este — dacă se privește în Oglinda potrivită cât se poate de satisfăcător.
(Magdeburgische Zeitung).

LA NAȚIONALIȘTII AUSTRIACI
— Cultură fizică?
— Nu! Antrenament pentru salutul fascist.
(Der Goetze, Viena)

MINIERII
Nu suferă de frig, nu au nevoie de haine, n'au timp să mănânce — și totuș vor să câștige mai mult!
(„Simplicissimus", München).

Două păsări

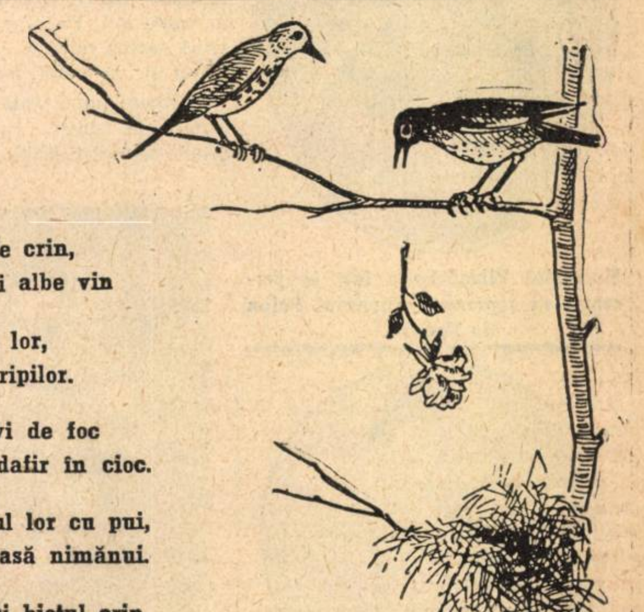

La fereastra din grădină, pe o ramură de crin,
Când s'așterne umbra nopții, două păsări albe vin

Una cântă dulce cântec, despre pribegia lor,
Și își scaldă 'n colb de aur, marginile-aripilor.

Cealaltă vede luna, cum s'aprinde'n slăvi de foc
Și, sorbind miresme calde. ține-un trandafir în cioc.

Intr'o zi dușmani sălbatici spart-au cuibul lor cu pui,
Și de-atuncea plâng într'una, dar nu-i pasă nimănui.

Astăzi, când coboară toamna, s'a uscat și bietul crin,
La freastra din grădină, păsările nu mai vin.

Cine știe'n care parte sboară'n lume, fără rost,
Despuiate de iubire și de sfântul adăpost.

Justin Ilieșiu

Fata care se respectă e respectată

Nu în felul acesta
Familiarizare rapidă

Nu în felul acesta
„Petrecere sportivă“

Nu în felul acesta
Femeia care la urmărește

In acest fel
Femeia la care dânsul privește cu drag

ADESEA ori, nimic nu e mai folositor ca respectul de sine, bazat pe o comportare justă şi convenabilă.

Aceste cuvinte au fost rostite de Millton, şi se cuvine să fie luat în seamă de orice fată tânără care caută fericire reală şi statornică şi nu numai plăcerile momentane, în viaţă.

Millton probabil că a citit preceptele lui Pitagora înainte de a scrie cuvintele de mai sus, în cartea sa „Paradisul Pierdut“.

Respectul de sine este prima datorie a omului, şi în special a fetelor.

Acele fete care singure se desconsideră, sau iau viaţa în mod uşuratic, lipsindu-le respectul de sine, de bună seamă că vor fi respectate de alţii şi mai puţin.

Ce înseamnă viaţa vrednică de trăit? Este viaţa care are două atribute, unul mai important decât cellalt. Aceste două atribute sunt: FERICIRE şi DATORIE.

Aţi face datoria şi în acelaş timp aţi căuta fericirea, fără a neglija pe una pentru cealaltă, este toată filozofia vieţii, atât pentru femeie cât şi pentru bărbat.

Datoria e uşor de definit. Insemnează a face ceea ce TREBUIE FACUT, ceea ce conştiinţa îţi DICTEAZA să faci, chiar dacă aceasta ar fi monoton, greoi sau dureros. Este mai greu de dat o definiţie exactă pentru fericire. Socrate a definit fericirea astfel: „Fericirea este plăcerea neregretată.“

Un act greşit poate produce „plăcere“, şi adesea paşi greşiţi dau multe momente de plăcere. Dar dacă această plăcere va produce ulterior REGRETE, acele momente NU SUNT FERICIREA.

Melwille defineşte fericirea drept un „cosmetic rar de găsit“, o definiţie care interesează poate pe femeile tinere. Vor fi multe acele care nu vor da crezare acestei definiţiuni: să se ştie însă că nici un alt cosmetic nu adaogă la frumuseţea, unei femei, atâta cât adaugă fericirea.

Iţi poţi vopsi buzele, pudra faţa, înnegri sprâncenele şi să te supui la toate experienţele de înfrumuseţare dar faţa nu se va putea compara cu aceea care exprimă şi care radiază fericirea.

Alfred de Musset, un poet francez, are o definiţie a fericirii poetică, dar mai puţin morală decât aceea a lui Socrate, care era un filozof cuminte. Musset spune:

„Fericirea poate să nu dureze decât o noapte, după cum gloria nu ţine decât o zi.“ Sentinţa sa e falsă. O fericire care „nu durează decât o noapte“ nu este de fel fericire, ci o plăcere stearpă, la fel după cum „gloria de o zi“, nu este în realitate glorie, ci NOTORIETATE, un lucru care dispare uşor.

De sigur că fiecare dă fericirii o definiţie, după chipul în care judecă şi simţeşte, o definiţie subiectivă.

Unii numesc fericire „un cont mare la bancă, o înfăţişare plăcută şi o digestie bună.“ Nici una din aceste lucruri nu este fericirea, şi nici chiar toate laolaltă. Epictet, care a căutat să fie voios, deşi era diform şi sclav, a spus: „Fericirea este contrarul tuturor neajunsurilor.“ Definiţia sa este adevărată.

George Helliot scrie: „Cea mai fericită femeie, la fel cu cele mai fericite naţiuni, n'are istorie.“ Hypatia, Madame de Stael, Sarah Bernhard şi Jeana d'Arc au fost femei fericite deşi nu se ştie prea mult despre dânsele. Cea dintâi a fost tăiată în bucăţi, de către pleava mulţimei din Alexandria, cea din urmă a fost arsă pe rug, de trădători, celelalte două prin muncă grea şi prin nenumărate dezamăgiri au izbutit să ajungă sus.

* * *

Ilustraţia din fruntea acestei pagini a fost desenată de o fată tânără. Dânsa vrea să producă impresie asupra tinerilor fete, arătându-le că fericirea nu poate exista, fără respectul de sine. Fericirea unei fete înseamnă continuă devotare pentru bărbatul, pe care-l iubeşte. Dar bărbaţii nu RESPECTĂ pe acea fată, care singură nu se respectă pe ea însăşi.

Aceasta este morala ilustraţiei noastre.

Orice om are dreptul la „Viaţă, Libertate şi Fericire.“

Aceste cuvinte sunt scrise în declaraţia de independenţă a coloniştilor americani, făcută cu prilejul ieşirii acestora de sub jugul englez. Ele învederează absoluta necesitate a libertăţii şi dreptului la fericire atât al indivizilor cât şi al naţiunilor.

Desigur că unde nu e libertate nu poate fi nici fericire. Dacă vei scoate peştele din apa în care trăia şi îl vei pune într'un bazin cu ghiaţă, chiar dacă nu-l vei omorî, el nu va fi de fel fericit.

O mare din neajunsurile de care suferă astăzi Europa, certurile dintre State, notele pe care şi-le trimit unii altora, îşi au obârşia în LIPSA DE RESPECT al cuvântului dat, de către conducătorii acestor naţiuni. De câte ori nu se întâmplă ca fruntaşi politici să-şi ia în public angajamente, pe care ştiu bine că nu le vor ţinea niciodată. Câţi oameni, dintre cei cu situaţii importante, la noi în ţară, nu sunt, cari nu-şi respectă niciodată cuvântul dat.

Omul care nu-şi respectă cuvântul este un om care nu se respectă pe sine. Ar trebui ca fiecare să ştie că angajamentul pe care şi-l ia verbal este asemenea STANCII DE GRANIT şi atunci, uşor s'ar edifica palatul bunei înţelegeri şi al fericirii pentru cetăţenii ţării.

* * *

In ilustraţia de mai sus, prima previne pe fete împotriva „prea uşoarei familiarizări“.

Tânăra fată care stă pe genunchii tânărului, poate avea oricare altă însuşire bună, dar ea nu are RESPECT DE SINE ÎNSĂŞI.

Se poate să fi aflat, din gura altor fete, că purtarea timidă nu duce la nimic. Va afla însă curând, că nici uşoara şi repedea familiarizare nu duce la un rezultat bun.

Cea de a doua fată din ilustraţie, cu haina decoltată, care fumează şi îngăduie bărbatului din faţa ei, să o măsoare cu ochii, nu va ajunge nici dânsa departe. Bând, fumând, frecventând locuri, ce nu sunt respectate, îşi nimiceşte singură orice viitor.

Cea de a treia fată nici dânsa nu este într'o situaţie mai de invidiat. Ea e cea care urmăreşte, după cum se poate observa din expresia plictisită şi resemnată a tânărului.

E adevărat că femeile captivează pe bărbaţii tineri şi se cuvine chiar să o facă. Dar aceasta are o margine şi nu se poate face decât după anumite reguli. O fată trebuie mai întâi să STUDIEZE pe bărbat, să cumpănească în mintea lor toate argumentele favorabile şi nefavorabile şi numai, în urmă, să încerce câştigarea aceluia. Aceasta nu se face alergând după dânsul. Fata tânără se poate asemăna păianjenului. Păianjenul îşi întinde pânza peste tot, astfel după cum o fată tânără împrăştie graţiile ei. Păianjenul aşteaptă liniştit, ascuns, ca musca să vină şi să se încurce în pânza lui. Niciodată nu va alerga după muşte, pe perete, sau pe firul telefonic. De ce fetele să facă altfel decât păianjenul?

Respectul de sine, aceasta e totul. Nici prima dintre cele trei femei, aceea care şade pe genunchii bărbatul tânăr, nici cea de a doua, care la vârsta de 17 ani are o purtare neîngăduită unei femei de 40, nici în sfârşit cea de a treia, care cheamă prin telefon, pe bărbatul ce nu vine, din propria-i voinţă, nu au respect de sine.

Ilustraţia cea de a patra îşi vădeşte înţelesul singură. Ea aminteşte de cuvintele lui Gerrold: „Fericirea creşte, în jurul propriului nostru cămin, şi nu poate fi culeasă din grădinile străinilor.“

Bărbaţii tineri ar trebui să studieze tipurile celor patru fete. Toate sunt frumoase şi probabil că toate au calităţi alese. Cât de mare este însă deosebirea între înfăţişarea celor dintâi trei, şi înfăţişarea celei de a patra.

Nu-i nici o mirare că desenatoarea a înfăţişat-o în haină de mireasă.

Comparaţi expresiile feţii celor doi bărbaţi: a celui dintr'a patra ilustraţie cu a bărbatului din faţa fetei care fumează. Comparând veţi vedea deosebirea care există între egoismul obraznic, şi sfidător al unuia şi respectul real al celuilalt, pentru fata care se RESPECTA SINGURA.

Se prea poate că mulţi vor râde de ilustraţia aceasta sau de cele spuse de noi astăzi. Fata tânără va trebui însă să tragă învăţătură şi se va strădui să fie asemenea celei din ilustraţia patru: va aştepta până va sosi bărbatul, care-i convine, şi acestuia îi va oferi, ceea ce oricare bărbat caută: respectul de sine.

Lytton a spus: „Fericirea şi virtutea se influenţează una pe alta şi cei buni nu sunt totdeauna cei mai fericiţi, dar cei fericiţi sunt de obicei cei mai buni.“

Băbaţii respectă fetele care se respectă

Fetele vor să fie respectate.

Pe măsură ce anii trec şi pe măsură ce devin mai mari, fetele au dreptul, tot mai mult, la respectul barbatului.

Ceeace dânsele aşteaptă dela el, în primul rând, este de bună seamă admiraţia şi iubirea. Mai târziu însă, iubirea se pierde, dacă nu este alcătuită şi din respect. Cu vremea, orice fată ajunge să doriască respectul, mai presus chiar decât aventurile romantice. Doresc acest lucru, nu numai din partea tinerilor curtenitori, dar mai ales din partea bărbaţilor lor.

NUMAI LINGUŞIRE

O fată care va ajunge la convingerea că bărbatul care-i declară că o iubeşte nu are nici o stimă de intelectul ei, de cunoştinţele şi credinţa ei, aceea fată va suferi amărăciunea umilinţei şi va fi nefericită.

FETELE SUNT BUNE

Majoritatea fetelor în lume sunt bune. Hainele pe cari le poartă nu crează nici o deosebire între ele.

Dacă hainele pe care le porţi vor trece limita modestiei, lumea va socoti că vrei să provoci atenţia bărbaţilor. Tinerii n'au nici un respect pentru fetele provocătoare.

FETELE CARE BEAU FUMEAZĂ, ETC.

Nimic nu este mai înjositor pentru o fată din vremurile de azi ca obiceiul de a sta cu tinerii la masă, prin restaurante, de a ciocni pahare cu dânşii, de a fuma ţigară după ţigară, amestecându-se în politică, discutând chestiuni care nu le privesc, sau ascultând glume deochiate. Fata, care are asemenea obiceiuri, desigur că nu va fi o femeie respectabilă şi nici nu va ajunge soţia unui om respectabil. Dânsa îşi împiedecă singură calea spre fericire.

Deoarece respectul bărbatului la care ţii este atât de valoros, trebuie ca ori unde te-ai găsi, să fii la tine acasă. Să nu pierzi nici să nu uiţi că respectul de tine însuţi este lucrul cel mai preţios şi mai de valoare, calitatea cu care te poţi impune acelora, pe cari îi iubeşti. Fii modestă, fii simţitoare şi nu prea încrezătoare. Astfel vei putea câştiga fătul frumos al visurilor tale.

Furnizorul curţei regale române

Argintărie, Bijuterii fine
Obiecte de artă
Ceasornice de preciziune

Nu cumpăraţi cadourile D-v., până ce n'aţi vizitat mai întâi marele magazin

HENRY S. BRAUNFELD

Cluj, Piaţa Unirei Nr. 15.

Preţuri ieftine şi fixe!

Telefon-interurban 643.

190,000 titluri de nobleţe au fost desfiinţate de către Mussolini

„Am declarat războiul cel mai crâncen tuturor baronilor falşi. Voi pedepsi aspru pe toţi italienii cari întrebuinţează fără nici un drept titluri de nobleţe, cu scopul de a înşela sau de a contracta mai uşor căsătorii rentabile“

(Benitto Mussolini)

DUCELE italian. Benitto Mussolini, a făcut declaraţiuni unui ziarist olandez, arătând că este hotărît să pedepsiască pe toţi acei italieni, cari se împodobesc cu titluri de nobleţe false.

„Declaraţia mea de războiu, împotriva baronilor fără nici un ban în buzunar, — a spus Ducele — şi împotriva tuturor conţilor zdrenţeroşi, de bună seamă că a produs mare nemulţumire tuturor celor câţi fac parte din această categorie care numără astăzi vre-o 200 de mii de inşi. După ordinele pe care le-am dat, se alcătuieşte acum o lis'ă a celor cari au de fapt drepturi să poarte titulatura de conte sau baron. Lista va trebui să fie examinată cu îngrijire de interesaţi, şi, dacă vre-un italian, al cărui nume nu figurează pe lista întocmită, va mai întrebuinţa titlul de conte sau baron, fie în ţară, fie în străinătate, acesta va fi pedepsit cu cea mai mare asprime.

Fotografia pe care o reproducem înfăţişează pe Duce la ferma lui din Italia, dând pildă în deviza sa „toată lumea la lucru!“

RĂMÂN FĂRĂ TITLU DE NOBLEŢE 190.000 ITALIENI

Penalităţile cele mai aspre vor fi legiferate, împotriva aventurierilor sociali, cari se slujesc de titluri false, spre a-şi ridica acţiunile, pentru contractarea de căsătorii bogate.

Scopul pe care-l urmăresc prin războiul pe care l-am declarat, acestor pseudo-baroni şi conţi, e triplu:

1. Vreau să protejez demnitatea celor cari ocupă de fapt situaţii înalte. Vreau să apăr pe deţinătorii adevăraţi de titluri, împotriva uzurpatorilor.

2. Vreau să feresc pe negustorii italieni, de a fi induşi în eroare. Adesea comercianţii acordă credit unor oameni, numai pe baza titlurilor cu care aceştia se împăunează, în credinţa că un conte sau baron nu-şi va murdări numele, nerespectând angajamentele luate. In realitate însă, deţinătorii titlurilor fiind conţi şi baroni falsi, ei înşeală buna credinţa a negustorilor şi coboară prestigiul titlului, în general.

3. Demnitatea Italiei trebuie să se impună şi în afara graniţelor ei. Foarte adesea mi s'a întâmplat să citesc în gazetele americane sau engleze, isprăvile vre-unui asemenea „conte“ sau „baron“, care slujia ca portar sau era vânzător ambulant. De multe ori aceştia au înşelat buna credinţă a mamelor americance, care doriau să aibe gineri cu sânge albastru şi-şi măritau fetele cu falşi nobili. Asemenea căsătorii internaţionale, ale aventurierilor italieni, se termină totdeauna rău, şi tot de atâtea ori prestigiul numelui de italian este terfelit.

ELEGANŢA PSEUDO-CONŢILOR

După publicarea listei, de care am vorbit, e probabil că vre-o 190.000 de „nobili“ italieni îşi vor pierde titlurile lor de nobleţe. Astfel bunăoară ramura „de Brett“, alcătuită din aproximativ 10.000 de familii, va pierde complet toate titlurile pe care le deţine astăzi, fără drept.

Deasemenea vor fi suprimate o mare parte din titlurile conferite de Vatican, care sunt foarte numeroase în Italia.

Astăzi există atâţia nobili în Italia, încât nici în ţară, nici în străinătate titlurile italiene nu mai constituie o distincţie. Se acorda până acum titlul de „nobleţe“, cu cea mai mare uşurinţă, oricui cerea, arătând eventuale legături, îndepărtate sau dubioase, cu familii stinse, de vreme îndelungată.

Imi vine în minte un sat, din nordul Italiei, ai cărui locuitori, cu toţii, dela primar şi până la paznicul de noapte, sunt baroni şi baronese. Un străin, care ar trece pe aci, poate crede că nobilii italieni au ajuns toţi în cea mai neagră mizerie.

UN ORAŞ ÎNTREG SE PRETINDE DE VIŢĂ NOBILĂ

Mi-a povestit o întâmplare nostimă, un călător american, în excursie prin Italia. Acestuia bagajele i le-a cărat un duce, l-a bărbierit un baron, i-a călcat hainele un conte, şi i-a lustruit ghetele un prinţ! Se poate că turistul american să fi exagerat, în relatarea sa, dar trebuie să recunosc că fabula lui este întemeiată.

Iată bunăoară oraşul Montpellier, care produce o impresie deosebită, prin faptul că fiecare locuitor se intitulează baron. Ce poate fi mai ridicol decât aceasta? Motivul e că la 1537, baronul de Caravette, la moartea sa, a lăsat întreaga avere şi totodată şi titlul de baron, oraşului Montpellier, unde locuise.

Locuitorii oraşului pretind astăzi că, întrucât au fost lăsaţi moştenitori ai titlului, ei au dreptul să se intituleze baroni de Caravette, cu toţii, fără excepţie, ei şi urmaşii lor, până la infinit. Au atâta încredere în dreptatea cauzei lor, încât de curând au alcătuit o societate, pentru protecţia titlului, pe care-l posed.

In lista mea se va arăta că baronul de Caravette, murind fără urmaşi, linia sa de descendenţi a încetat şi nimeni nu are dreptul să poarte titlul său de nobleţe.

PE MARE

— GINETTE —

De: Coriolan Bărbat

Când am plecat din Neapole i-am sărutat — în gând — Ginettei, ochii cei frumoşi. Pe bordul corăbiei era atâta veselie şi cu şedeam faţă în faţă cu Ginette. Toţi călătorii ne-am împrietenit curând, şi un preot, cu faţa de Antoniu, ne spunea binevoitor:

— Doamnelor şi Domnilor, două zile întregi vom fi în largul mării.

Şi preotul mai tot cu atâta dorinţă o privia pe Ginette, ca şi mine.

Peste puţin timp, mă obrăzniciam deja cu balansoarul lângă Ginette. Preotul a trecut în cabina sa, şi eu o întrebai pe Ginette:

— Domnişoară, aş dori să ştiu, ce-ţi e matale acest preot?

Ginette mi-a arătat dinţii cei mai frumoşi din părţile mării Mediterane. Faţa ei, brună, de creolă, mai că lumina, în noaptea vineţiu-cafenie. Iar ochii... africani, frumoşi străluciau cu atâta obrăznicie.

— Ce-mi e mie, dragă domnule, acest preot, acest preot frumos? Apoi zău, acest preot mi-a adus apa pentru botezul meu. Va fi chiar un an de când m'a botezat episcopul din Carthago.

— Cum eşti femee creştină, Ginette? ce păcat!

— Ce să-ţi fac. In Malta dacă voeşti, poţi să-mi cunoşti logodnicul. E un băiat frumos, poate chiar mai frumos decât preotul acesta şi e catolic bun. Eu cu doi ani înainte nici nu visam astfel de lucru. Tatăl meu e un Tunisian modern, un mohametan european, iar mama e italiancă. Eu nu am fost nimic până acum doi ani, când a venit logodnicul meu. Acum sunt catolică, şi dacă nu eşti păgân, sărută aceasta.

Şi râzând mi-a întins o amuletă cu fecioara Maria, şi eu vezi bine, am sărutat-o. Apoi, cu mai multă seriozitate i-am zis Ginettei.

— Ginette, acum te invit, să nu mai flirtezi cu acest preot. Te voi pâră logodnicului, când vom ajunge în Malta. Şi chiar voi scrie episcopului din Carthago că nu eşti creştină bună.

Ginette zâmbind, dar cu puţină mânie, a sărutat amuleta şi mi-a zis:

— Dragă prietene, ne cunoaştem doar de două ore. Şi apoi mare, ne-mare, dar îndrăzneala aceasta întrece puţin cuviinţa. Uite, dacă chiar te plictiseşti, mai sunt aici şi femei de pe plaiurile Dunării, care poate sunt obicinuite cu modul acesta curtenitor.

Cuvintele ei mi-au alungat toată voia bună şi în gând i-am muşcat Ginettei gâtul ei brun.

Era o noapte frumoasă, dar cu un vânt şăgalnic, şuerător. Către miezul nopţii eram numai amândoi, pe bord, Ginette şi eu, fără ca să vorbim laolaltă. Preotul mai veni de vreo trei ori sus: şi noi râdeam de el. Era palid frumosul preot, se clătina în mers, ca şi corabia noastră, şi nu îndráznia să vorbiască.

Dimineaţa am ajuns în apele capricioase dintre Sicilia şi Calabria. Era o zi frumoasă dar tristă pentru populaţia corăbiei.

Eu, în dimineaţa aurie, citiam versuri din Verlaine. Un mic matroz ne spunea, în limba italiană, cum cà peste noapte toţi au fost bolnavi. Doamnele au cerut ca preotul frumos să le grijiască, însă preotul a fost mai bolnav ca toţi: plângea, se ruga, înjura frumosul preot. Numai căpitanul, eu, Ginette, şi el, el, micul matroz am dormit frumos. Şi doar, spunea micul matroz, răul de acum să-l aşteptăm. Cârmaciul s'a îngrijit de toate: are să fie o furtună mare.

La prânz au venit: care cum putea. După prânz numai în ciudă: toţi afară pe bord! Femeile erau alb-palide, iar bărbaţii se întăriau cu cognac. Zâmbitori şi liniştiţi eram numai noi: Ginette şi eu. Corabia se clătina atât de tare, încât credeai că vrea să se scufunde în valurile spumegânde. Eu citiam pe Verlaine, iar Ginette pe Pierre Lotti. Deodată, şovăind, se apropie de grupul femeilor preotul cel frumos:

— Doamnelor, astăzi e dumineca şi marea e neastâmpărată: să ne rugăm.

Vre-o patruzeci de „Pater Noster“ şi „Ave Maria“, au zis femeile. S'au alăturat lor şi câţiva bărbaţi. Dar însfârşit oboseala i-a învins. Mai întâi trebuiră să ducă jos, în cabină, pe preot, apoi rând pe rând pe femei şi bărbaţi. Noi însă am rămas voioşi pe bord, până târziu în noapte: Ginette şi eu.

Nu mai citiam, ci şedeam într'o tăcere fermecătoare.

Ginette, cu o privire ştrengărească, mi-a zis:

— Fiindcă preotul e bolnav te-ai putea ruga domniata.

— Eu nu mă rog, Ginette. Insă... pe noi soarta nebună ne-a adus laolaltă în calea vieţii, pentru a nu ne mai întâlni nici când! Ce frumoasă e marea, Ginette.

Intunecată, oarbă, gălăgioasă şi înfuriată. Şi noi n'o să ne mai vedem nici odată. Ginette sărută-mă.

Ginette m'a sărutat şi marea urla şi mai înfuriată. Sărutul acesta, un sărut, numai un sărut. Era în el toată tânguirea mării. A Ginettei. Şi era în el toată tânguirea şi blestemul meu, poate şi al lui Verlaine. Şi era în el toată căldura Africei. Ginette a fugit jos în cabina ei. Mai mult nu am mai vorbit laolaltă. A doua zi a fost o zi liniştită şi majestoasă. Undele mării legănau lin razele auriu-sglobii. Insă ea nu a mai venit pe bord. Doar atunci am văzut-o iară, când, în Malta, s'a urcat în barca logodnicului ei, care o aştepta. Fierbinte şi de multe-ori şi-a sărutat logodnicul...

Poşta Redacţiei

Corneliu Puţureanu. — In totdeauna cel care copiază dela altul mai adaugă şi dela el, face îndreptări şi astfel izbuteşte să se clasifice înaintea celui care a muncit de fapt. N'aveţi decât să nu împrumutaţi jocurile pe care le rezolvaţi. In ceeace priveşte versificarea, orice talent merită o răsplată, mai ales că cererea noastră e mai mult o excitare pentru un exerciţiu folositor, decât o condiţie riguroasă.

Dorel Teodoreanu, Buzău. — Primim cu plăcere oferta dv. Trimiteţi şi noi vom alege.

Pentru deslegătorii de jocuri: Soluţionările se primesc fie pe rând, fie toate odată, până la data fixată.

D. v. Engelhardt, ziarist, Bacău.— Dintr'o neglijenţă regretabilă nu s'a rezolvat până acum corespondenţa Dv. Cu poşta de azi V-am expediat cartea de corespondent.

Zamfir C. Andreescu, Giurgiu. — Vă rog să trimiteţi jocul cu deslegarea lui.

Zola Solomonovici, Tecuci. — Rog scrieţi detaliat ce puteţi face pentru revistă.

Cum ne putem hrăni cu 30 lei pe zi

Cpt zile de higienă alimentară economică. Compoziţia chimică a mesei. Zahărul poate înlocui vinul. Gospodina înainte de toate să cunoască bucătăria

ÎN aceste vremuri de lipsă şi scumpete, ni s'a părut de deosebită importanţă un articol ştiinţific scris de d. dr. Hemmerdinger, Profesor de igienă alimentară, la Paris, şi l-am reprodus pentru cititorii revistei noastre.

In acest articol, profesorul francez arată cum poate trăi omul cu 30 de lei pe zi şi să se hrăniască totodată în mod raţional, aşa încât să fie sănătos.

„La începutul anului 1925, — scrie porfesorul Hemmerdinger — am arătat în public că oricine se poate hrăni, în mod igienic şi plăcut cu 20 de lei pe zi. In urma acestei declaraţii, am primit o scrisă cu o ironie fină, şi semnată Georges Le Fevre, redactor la Intrasigeant, prin care mi se oferia un pol, pentru masă.

Cu întoarcerea curierului, reporterul primia o invitaţie în bună ordine; dânsul veni să mănânce la mine, unde i-se dădu masa următoare:

Friptură de viţel umplută.
Orez prăjit, cu sos de friptură.
Salată.
Prăjitură de castane, cu ciocolată.

Făcând socoteala, în faţa lui, cu balanţa în mână, a tuturor cantităţilor consumate, nu cheltuisem decât 11 lei de persoană, şi dacă socot pe deoparte înfăţişarea experimentatorului, pe de altă parte fermecătorul articol pe care ni-l'a consacrat a doua zi, dânsul mâncase bine, spre marea sa uimire.

Câteva luni mai târziu, n'a mai fost un ziarist, ci domnul Ministru al Agriculturii în persoană, care a voit să facă experienţa... şi poate să mă pună în încurcătură.

Cu prilejul unei serii de lecţiuni de igienă alimentară, pe care trebuiam să le fac elevelor şi fostelor eleve ale şcoalei din Coetlogon, nedispunând de credite suficiente spre a oferi acestor doamne gazduirea la un hotel, chiar de rangul al treilea, Excelenţa Sa mi-a propus, cu oarecare malitiozitate, să mă însărcinez cu întreţinerea susnumitelor eleve, în schimbul unei sume de 30 de lei pe zi, în care să fie cuprinsă hrana, combustibilul, cheltuelile de curăţire şi de spălat.

Am primit — cu un zimbet... — şi iată rezultatul acestei experienţe de o săptămână.

Profesorul Hemmerdinger predă lecţiuni practice de higienă alimentară.

O SĂPTĂMÂNA DE MESE TIPICE

Dând pensionarelor mele să mănânce, bineînţeles, cât le era foame, şi observând pur şi simplu ca mesele să fie raţionale, am putut servi 455 de mese obişnuite, pentru 867 franci şi 65, ceea ce reprezintă de persoană şi pe zi 3 franci 80 (23 lei).

Presupunând în general un supliment pentru prânzul de dimineaţă (pe care eu nu l-am servit) format dintr'un sfert de litru de lapte, 21 de grame de zahăr, 10 grame de unt şi 60 grame de pâine, ajungem la un total de 4 franci şi 44 pe zi şi de persoană (circa 27 lei).

Cifrele pe cari le dau nu reprezintă decât cumpărătura alimentelor.

Mesele au fost compuse astfel:

LUNI LA AMIAZI

Orez cu smântână. Cartofi copţi cu unt. Compot de mere. Prăjituri sărate.

LUNI LA CINA

Supă de mazăre făcăluită. Orez cu brânză rasă. Cartofi fierţi şi opăriţi cu unt. Spumă de albuş de ouă cu zahăr şi coajă de lămâie, prăjită în cuptor. Compot de mere.

MARŢI LA AMIAZI

Snitzei cu cartofi prăjiţi. Găloşte cu brânză. Mere, nuci.

MARŢI SEARA

Supă cu tăetei. Salată de cartofi. şi sfecle. Budincă de pâine.

MIERCURI LA AMIAZI

Peste prăjit cu cartofi. Cartofi la cuptor. Prăjitură de mălai (fără ouă). Struguri, nuci.

MIERCURI SEARA

Supă de linte. Salată. Plăcintă cu brânză.

JOI LA AMIAZI

Friptură de viţel umplută. Orez cu zeamă de friptură. Salată. Prăjitură de castane cu ciocolată.

JOI SEARA

Supă de legume cu orez. Salată rusească cu maioneză. Prăjitură cu mere. Struguri, nuci.

VINERI LA AMIAZI

Salată rusească, macaroane cu brânză. Brânză albă, nuci.

VINERI SEARA

Supă cu tăeţei, salată de roşii cu ouă tari. Prăjitură de ceapă. Budincă cu mere. Struguri, nuci.

SÂMBĂTĂ LA AMIAZI

Carne friptă (biftec). Morcovi cu unt. Salată. Turtă de mere. Struguri, nuci.

SÂMBĂTĂ SEARA (Masă de sărbătoare)

Supă de roşii şi mazăre. Cremă (reţeta lui Brillat-Savarin). Ciuperci cu unt. Castane frecate cu frişcă. Prăjituri cu cremă. Bonboane. Struguri, nuci, vin.

Masa de Sâmbătă seara a costat 6 franci şi 12 centime de persoană.

Se poate obiecta — s'a şi obiectat, că această demonstraţie n'a durat decât o săptămână. Aceasta nu înseamnă nimic. Am experienţa mea personală, care e de ani îndelungaţi.

IGIENA ŞI ECONOMIE

Afirm că, de mulţi ani trăiesc într'un chip strict următor regulelor igienie alimentare pe care o predau, ceea ce nu mă împiedecă (ba ceea ce-mi îngăduie după părerea mea) să prestez o muncă considerabilă, aproape fără vacanţă şi fiind într'o stare de sănătate cu totul satisfăcătoare.

Spre a ajunge. fără incoveniente la acest grad de economie bugetară, ce trebuie ca să facă gospodina acasă? Ea trebuie să posează o adevărată ştiinţă alimentară, care nu se capătă de bună seamă într'o singură zi. Aceasta ştiinţă este simplă de înţeles, simplă de învăţat şi ar fi foarte uşor să fie pusă la îndemâna tuturor acelora care termină şcoala primară... Cât ar fi de important pentru ele să ştie câte calorii le poate da o bucată de zahăr sau o cească de lapte, şi cât azot este conţinut în 100 grame de brânză de oaie, sau într'un şniţzel! Cu mult mai important chiar, decât de a şti când s'a dat lupta dela Piave sau care este înălţimea muntelui Gauri sancar. Cât ar fi de uşor, fără a supraîncărca programele, de a se înlocui, în problemele de calcul, diferitele robinete prin care trebuie să se debiteze anumite cantităţi de apă sau asociaţiunile unde fiecare tovarăş trebuie să primiască o cotă parte din beneficii, cu socoteli asupra caloriilor, sau a azotului! N'ar fi mai greu, şi copilul s'ar simţi mai interesat, şi în tot cazul ar avea mai mult folos.

Igiena alimentară are acest avantaj important, asupra tuturor celorlalte ramuri ale igienei, că aplicarea sa nu pretinde cheltueli, ci produce economie; şi de aceea socotim că trebuie sa ni se dea puţină ascultare. Proclam că fiecare om poate să trăiască ieftin. ...Imediat toată lumea ascute urechile. Intre alte rezultate neaşteptate, viaţa scumpă va fi avut şi acela de a conduce pe mulţi, dintre cei cari au păcătuit prin lăcomie, către calea igieniei alimentară!

Care sunt cunoştinţele esenţiale, pe care trebuie să le aibe o gospodină, ca să-şi poată alcătui o masă?

Mai înainte de toate să ştie să deosebească un aliment scump, de un aliment folositor. **Este lucru pe care actualmente îl ignorează în special.** Se crede, în general, că alimentul scump este acela al cărui preţ pe kilogram este cel mai ridicat sau acela al cărui preţ a crescut foarte mult, dela războiu încoace.

Dacă e adevărat că icrele negre, al căror preţ pe kilogram este extrem de ridicat, sunt un aliment scump, trebuie să observăm că orezul, chiar dacă e de 30 de ori mai scump decât înainte de războiu, rămâne totuş avantajos, la fel cu pâinea, cu zahărul, chiar la 30 de lei kilogramul. Dinpotriva, oul, cu trei lei bucata, este un aliment scump, ca şi vinul cu 12 lei litru, sau spanacul cu 3 şi 4 lei kilogramul... Şi astăzi, din păcate, adesea am întrecut aceste preţuri! Spre a ne face o idee cel puţin aproximativ, de ceeace se chiamă aliment scump, trebuie mai întâi să ştim să clasăm alimentele, din punct de vedere al valorii lor nutritive.

In mod general se poate spune că există alimente:

Foarte hrănitoare: grăunţe (mazăre, fasole, linte, bob, etc.) zahăr, ciocolată, legume uscate, brânzeturi uscate, orez, paste făinoase.

Hrănitoare: pâine, carne brânză albă, ceapă, castane, fructe uscate.

Puţin hrănitoare: Carne de pasere, peşte gras, cartofi.

Foarte puţin hrănitoare: Vin, bere, peşte slab, legume şi fructe proaspete.

Dar preţul acestor alimente e felurit, şi aceste variaţiuni nu sunt proporţionale cu valoarea lor nutritivă, aşa încât nu se poate imediat deduce din acest tablou care sunt alimentele scumpe şi care alimentele ieftine.

E posibil să clasificăm alimentele în trei categorii: unele care totdeauna sunt ietfine, altele uneori în sfârşit totdeauna scumpe.

Printre alimentele ieftine sunt: pâine, zahăr, unt de cocos, legume uscate, orez, paste făinoase, ceapă, nuci, cârnaţi.

Printre alimentele totdeauna scumpe se clasifică: carne, ouă, peşte, vin.

Printre alimentele când scumpe, când ieftine, după anotimp sunt: cele mai multe legume şi fructe, lapte, ciocolata, brânza.

Din acest punct de vedere prea simplist, ar însemna că e destul să ne hrănim exclusiv cu pâine şi cu zahăr, cele două articole care astăzi sunt cele mai ieftine; spre a putea trăi, în luna Noemvrie 1927, pentru o sumă mai mică de 20 lei pe zi. Adevărat! **Numai că am trăi rău.**

Spre a fi totodată sănătos şi economic, o masă trebuie să corespundă, cât se poate de exact cu necesităţile organismului nostru.

Alimentele pe care le consumăm sunt totdată combustibilul, care trebuie să dea motorului omenesc energia, de care are nevoie şi materiale le care slujesc la repararea motorului, pe măsură ce se uzează, funcţionând.

Astăzi se cunosc destul de precis aceste necesităţi. Când se alcătuieşte un prânz, îngrijindu-ne pur şi simplu de faptul ca el să cuprindă un fel înainte, o friptură, o legumă, un dessert, nu se ţine seama de faptul că se clasifică sub rubrica „legume" o serie de alimente de valoare nutritivă şi de compoziţie foarte diferită. Nu se poate înlocui oricum, pe o listă spanacul — foarte puţin hrănitor, şi neazotat — prin alunele — dimpotrivă foarte hrănitori şi azotaţi. La fel, în ceeace priveşte felul înainte şi dessertul.

In realitate, spre a corespunde necesităţilor organismului, o masă bine alcătuită trebuie să conţină: **un fel azotat, o mâncare de rezistenţă** (care nu trebuie să fie un fel prea azotat), **celuloză, vitamine, săruri minerale.**

Chestiunea azotului e aceea care trebuie înainte de toate să reţină întreaga atenţie a gospodinei, atât din punct de vedere igienic, cât şi din punct de vedere economic.

Intr'adevăr, alimentele azotate sunt totodată acele care costă mai scump, şi acele care riscă să fie mai dăunătoare. Dar atunci, de ce să nu le suprimăm? Pentru că totuş sunt indispensabile şi nu pot să fie înlocuite prin nici un alt chip. Ba mai mult, nici nu se pot schimba între ele. Trebuie deci să consumăm suficient şi nu prea mult din ele. Dacă cei mai mulţi oameni se hrănesc rău (rău pentru punga lor şi rău pentru sănătatea lor) e pentrucă totdeauna aceştia consumă prea mult azot.

Mai întâi trebuie să ştim că alimentele azotate, de origină animală, se pot înlocui între ele, tot astfel ca şi alimentele azotate, de origine vegetală; dar cele dintâi nu sunt echivalente cu cele de al doilea.

Azotul animal ne este dat de carnea de vită, peşte, ouă, lapte, brânză. Aceste alimente prezintă aceeaş valoare nutritivă. Fiecare poate să compare preţul lor şi se vede, din cele precedente, că cele mai adeseaori, carnea va putea fi înlocuită cu peşte şi încă mai economicos cu brânză, cu lpate sau cu lăptării.

FORMULELE SALVATOARE

Şi iată prin urmare prima formulă a unei alimentări sănătoase şi economice:

I. — **Puţină carne, dar lapte şi brânză, care să o înlocuiască. Nici odată carne fiartă.**

Azotul vegetal ne este dat fie de alimente foarte azotate: legume uscate, nuci, alune, migdale; fie de alimente care sunt azotate mijlociu: pâine, făinoase, orez. Şi vedem atunci apărând interesul acestor produse, care ne aduc în schimbul unui preţ relativ modest, azot şi multe calorii, şi care pot să înlocuiască prin urmare, dacă nu totalmente, cel puţin în parte, carnea. O a doua formulă:

II. — **Consumaţi orez, făinoase, legume uscate.**

Dinpotrivă, spre a găsi celuloza, vitaminele, sărurile minerale de care avem nevoie, trebuie să consumăm — în cantitate moderată de altfel — alimente scumpe, folositoare de asemenea şi spre a varia mesele şi a face alimentarea plăcută Dar cum se pot consuma aceste alimente scumpe, fără ca ele să apese prea mult bugetul? O călătorie scurtă în ţările exotice ne va ajuta să înţelegem.

Mai bine de jumătate din locuitorii pământului scot, din orez, cea mai mare parte a alimentaţiei lor. In Malaezia, cuvântul care înseamnă „orez" este acelaş ca şi cuvântul aliment. Şi dacă veţi participa în Malaezia, sau în China, la o masă de ceremonie veţi fi hrăniţi cu orez, dar vi se vor servi 30 de feluri diferite, care nu vor fi altceva decât condimente, slujind să dea alimentului principal, care în sine are prea puţin gust, aspectele cele mai variate.

Şi iată o treia formulă, care îngăduie să se împace alimentarea economică, cu plăcerea variaţiunei:

III. — **Felul de mâncare de rezistenţă al mesei să fie totdeauna un aliment ieftin, unit şi făcut gustos cu articole scumpe şi felurite.**

Acest principiu este de o asemenea importanţă, încât trebuie să-l desvolt prin exemple.

Se întâmplă adesea, vara în ţinutul Parisului (ca şi la noi de altminteri) ca dintre toate celelalte legume scumpe, singur cartoful să fie de un preţ moderat. Şi imediat gospodinele care se plâng: nu se poate mânca în fiecare zi acelaş lucru! Şi atunci ele începe să prepare feluri foarte scumpe, din morcovi, de conopidă, din praz, sau din spanac. Dar, e posibil să consumăm în fiecare zi cartofi, variând totdeauna mesele: o mâncare de rezistenţă făcută din cartofi, la care adăugăm astăzi puţin morcov, mâine puţin praz, poimâine puţin spanac şi problema s'a rezolvat.

Carnea e scumpă, adevărat: asta nu înseamnă că trebuie să ne lipsim de ea cu totul. Dar bugetul fiind limitat, mâncăm puţin, şi felia subţire de carne, pe care o savurăm din timp în timp, însoţită cu un aliment ieftin: orez, macaroane sau cartofi, face gustul acestora mai bun, şi noi luăm astfel din felul secundar de mâncare, complimentul de azot în acelaş timp când se măreşte şi plăcerea mesei.

(Citiţi urmare pe pag. 10)

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

(7) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

CAPITOLUL 5.

Lupta cu Tigroaica

CÂND zorii zilei se iviră pe pământ, Leul uriaş şi Tigroaica erau tot acolo. Dormitau lângă hârca ciutei, în resfirarea de lumină slabă, a Soarelui care răsăria. Iar cei trei oameni, dosiţi în adăpostul de peatră, nu-şi puteau lua ochii dela aceşti vecini înfricoşători. O veselie fericită cobora asupra pădurii, asupra câmpiei şi a râului. Bâtlanii arătau calea la pescuit, puilor lor; o străfulgerare de sidef anunţa cufundarea pescăruşilor; în toate ascunzişurile ierbii şi al ramurelelor, păsărelele fâlfăiau. O strălucire bruscă vestia pe cufundac; gaiţa îşi întindea la soare rochia ei albastră, argintie şi roşcata, şi uneori, coţofana ironică, cârâind pe o cracă, îşi legăna coada, din care părea că izvoreşte, pe rând, umbra şi lumina. In vremea aceasta, corbi şi cioare croncăniau, pe scheletul hemionului şi al Tigrului: dezamăgite în faţa acestor oseminte, pe care nu mai rămăsese nici un fir de carne, îşi luau sborul, pieziş, spre rămăşiţele ciutei. Acolo, doi vulturi cenuşii, mari, opriau drumul. Animalele acestea, cu gâtul pleşuv, cu ochi de apă mlăştinoasă, nu îndrăsniau să se atingă, de prada felinelor. Se rotiau, săriau într'o parte şi într'alta, întindeau ciocul, cu nări puturoase şi îl trăgiau îndărăt, clătinându-se prosteşte, sau făcând sărituri brusce. Apoi, nemişcaţi, păreau adânciţi într'un vis, care se întrerupea pe neaşteptate, de o tresărire a capului. In afară de ruginiul mişcător al unei veveriţe, înnecat curând în gramada frunzelor, nu se mai zăria nici un mamifer: mirosul felinelor celor mari îi ţinea în umbră, sau ascunşi, în fundul adăposturilor sigure.

Naoh socotia că amintirea loviturilor de ţeapă adusese înapoi, pe Leul uriaş; îi părea rău de această faptă de prisos. Căci Ulhamrul nu avea nici o îndoială că cele două fiare vor izbuti să se înţeleagă, şi că astfel, fiecare va veghia pe rând, lângă adăpost. In mintea lui, se amestecau povestiri, în care era vorba despre mânia şi îndârjirea fiarelor, supărate de către om. Uneori, furia îi umfla pieptul; se ridica, răsucind măciuca, sau securea. Dar mânia aceasta se potolia repede: cu toată biruinţa sa asupra ursului cenuşiu, dânsul preţuia pe om inferior carnivorelor celor mari. Şiretenia, care izbutise în întunericul peşterii, nu ar fi reuşit cu Leul uriaş, nici cu Tigrioaica. Totuş, dânsul nu vedea alt sfârşit, decât lupta: ar însemna sau să moară de foame sub pietre, sau să se folosiască de clipa, în care Tigroaica va fi singură. Putea oare dânsul să se bizuie pe Nam şi pe Gaw?

Se scutură, ca şi când ar fi fost cuprins de frig, şi văzu ochii tovarăşilor săi aţintiţi asupră-i. Puterea lui îl îndemnă să le dea curaj:

— Nam şi Gaw au scăpat de dinţii Ursului: vor scăpa şi de ghiarele Leului uriaş!

Tinerii Ulhamrii priviau către perechea înfricoşătoare, adormită.

Naoh răspunse gândului lor:

— Leul uriaş şi Tigroaica nu vor fi mereu împreună. Foamea îi va despărţi. Când Leul va fi în pădure, vom începe lupta, dar Nam şi Gaw vor trebui să asculte de poruncile mele.

Cuvântul Voevodului umplu de nădejde, sufletele celor doi flăcăi; şi chiar peirea li se părea mai puţin de temut, dacă luptau împreună cu Naoh.

Fiul Plopului, mai iute de gură, strigă:

— Nam se va supune până la moarte!

Celealt ridică braţele în sus:

— Gaw nu se teme de nimic, cu Naoh.

Voivodul îi privia cu blândeţe; părea că puterea lumei întregi se cobora în piepturile lor, producând tot felul de simţiri, şi acestea nu puteau fi exprimate prin cuvinte, de aceea, scoţând strigătul de războiu, Nam şi Gaw agitau securile lor.

La sgomotul făcut, cele două feline tresăriră; nomazii urlară şi mai tare, în semn de sfidare; cele două bună stare. Naoh împinse mai înfiare scoteau răcnete de furie... apoi totul se linişti. Lumina se întoarse asupra pădurii; somnul felinelor liniştia animalele repezi, care pe furiş, treceau dealungul râului; vulturii, la răstimpuri lungi, înhăţau câte o fâsie de carne; corola florilor se înălţa către soare; viaţa se răspândia atât de dârză şi de nesfârşită, încât părea că vrea să cuprindă întreaga fire.

Cei trei oameni aşteptau, cu aceeaş răbdare ca şi animalele. Nam şi Gaw, din când în când, aţipiau. Naoh rumega în minte planuri monotone şi neprecise, ca şi planurile Mamuţilor, ale Lupilor sau ale căinilor. Aveau carne pentru încă o masă, dar setea începea să-i chinuie: totuş ea nu va fi neîndurătoare, decât după mai multe zile.

Către seară, Leul uriaş se ridică. Aţintind o privire de foc spre blocurile eratice, se încredinţă că duşmanii sunt tot acolo. Fără îndoială că nu mai avea o amintire precisă, despre cele întâmplate, dar instinctul său de răzbunare se însufleţia şi era întreţinut de mirosul Ulhamrilor; sforăi de mânie şi dădu târcol deschiderilor adăpostului. Amintindu-şi în cele din urmă că fortăreaţa era de nepătruns şi că dintr'însa ţâşniau ghiare, încetă să se tot învârte, se opri lângă hârca ciutei, din care Vulturii nu luaseră mare lucru. Tigroaica era acolo. Nu le trebui multă vreme ca să mănânce rămăşiţele; apoi, Leul îşi întoarse capul roşcat, spre Tigroaică. In privire avea ceva drăgostos, căruia Tigroaica îi răspunse cu un miorlăit, lungindu-şi trupul, în iarbă. Leul-Tigru frecându-şi botul de spinarea tovarăşei, o linse, cu limba-i aspră şi mlădioasă. Ea se lăsă mângăiată, cu ochii aproape închişi, străfulgerând de lumini verzui; făcu apoi o săritură îndărat şi înfăţişarea portocalie a înserării îi dădea Bărbatul mârăi — un mârâit surd şi desmierdător — în vreme ce Tigroaica se juca în amurg. Strălucirea portocalie a înserării îi dădeau înfăţişarea unui foc jucător: se lungia ca o şopârlă gigantică, se târa prin iarbă, se ascundea şi apoi se îndepărta, în sărituri mari.

Tovarăşul său, la început nemişcat, înţepenit pe labele-i brune, se repezi spre dânsa, cu ochii înroşiţi de oglindirea Soarelui, care apunea. Ea fugi şi se ascunse într'un desiş de frasin, unde el o urmări, târîndu-se.

Iar Nam, văzând fiarele pierind, zise:

— Au plecat... trebuie să trecem râul.

— Nam nu mai are urechi şi nici miros? Răspunse Naoh. Sau crede că poate fugi mai repede decât Leul uriaş?

Nam lăsă capul jos: o boare de peşteră duhnia dintre frasini, dând vorbelor Voivodului un înţeles poruncitor. Războinicul recunoscu că primejdia era tot atât de aproape, ca şi când carnivorele dormiau, în faţa blocurilor de bazalt.

Cu toate acestea, oarecare nădejde era în sufletul Ulhamrilor: Leul-Tigru şi Tigroaica, prin însăşi unirea lor, vor simţi şi mai mult nevoia unui adăpost. Căci fiarele mari, arareori, mân pe pământul gol, mai ales în anotimpul ploios.

Când cei trei oameni văzură jăratecul Soarelui coborând în întuneric, încercară aceeaş nelinişte tainică, care frământă pe erbivore, în nesfârşitul ţinut al arborilor şi al ierburilor. Ea spori, când duşmanii lor se iviră din nou. Mersul Leului uriaş era apăsat, aproape greoi; Tigroaica se învârtia în juru-i, cu o veselie nespusă. Veniră iar să adulmece prezenţa oamenilor, în clipa în care astrul roşu se prăbuşia, în care un freamăt imens, glasuri înfometate se ridicau pe câmpie: boturile monstruoase treceau şi se întorceau, în faţa Ulhamrilor, ochii de foc verde dănţuiau, ca lumini pe o mlaştină. In sfârşit, Leul-Tigru se culcă, pe când tovarăşa lui se furişa în ierburi şi se ducea să pândiască animalele, prin tufişurile râului.

Stele mari se aprinseră, în apele firmamentului. Apoi, întinderea toată palpită de aceste focuri mici şi nemişcătoare şi Arhipelagul căii Lactee îşi lămuri golfurile, strâmtorile, şi insulele limpezi.

Gaw şi Nam nu priviau de fel la stele, dar Naoh nu era nesimţitor faţă de dânsele. Sufletul său confuz găsia în ele un înţeles mai adânc al nopţei, al întunericului şi al nesfârşitului. Socotia că cele mai multe apar doar ca o spuză de jaratec, schimbându-se în fiece noapte, şi numai unele revin cu stăruinţă. Inactivitatea în care trăia din ajun, punând într'însul oarecare energie pierdută, el visa, dinaintea cuprinsului negru de plante şi dinaintea luminelor fine ale cerului. Şi în sufletul său se exalta ceva, care-l lega mai strâns de pământ.

Luna se strecura printre ramuri. Dânsa lumina pe Leul uriaş, culcat între ierburile înalte şi pe Tigroaică, care tot pândind în savană şi în pădure, căuta să doboare vre-un animal. Voivodul era neliniştit de acest umblet.

Totuş, Tigroaica în cele din urmă, înaintă atât de mult în pădure, încât s'ar fi putut da lupta cu tovarăşul ei. Dacă puterea lui Nam şi a lui Gaw s'ad fi asemuit cu a sa, Naoh poate că s'ar fi încumetat la aceasta. Il chinuia setea. Nam suferia şi mai mult: deşi nu era timpul de veghe pentru dânsul, nu putea să doarmă. Tânărul Ulhamru ţinea deschişi, în umbră, ochii, cuprinşi de friguri; Naoh el însuş era trist. Nici când nu simţise că-i atât de lungă depărtarea, care îl despărţia de oardă,, de această insulă mică de fiinţe, în afara căreia se perdea în nemărginitul neînduplecat. Chipul femeilor plutia în jurul său, ca o putere mai blândă, mai sigură şi mai trainică, decât acea a bărbaţilor...

In visul său, adormi, cuprins de acel somn de veghe, care tresare la cea mai uşoară apropiere. Timpul trecu pe sub stele. Naoh nu se trezi decât la înapoierea Tigroaicei. Nu aducea nici o pradă; părea foarte ostenită. Leul-Tigru sculându-se, o adulmecă îndelung şi plecă după vânat, la rândul său. Şi dânsul luă calea râului, se dosi în tufişuri, şi înaintă în pădure. Naoh îl pândia cu nesaţiu. Adesea era gata să-i trezească pe ceilalţi (pe Nam îl furase somnul), dar un instinct fără greş îl încunoştiinţa că fiara nu se depărtase încă destul. In cele din urmă ,se hotărî, atinse pe umăr pe tovarăşi, şi când aceştia fură în picioare le şopti:

— Nam şi Gaw sunt gata de luptă?

Ei răspunseră:

— Fiul Saigei va urma pe Naoh!

— Nam se va lupta cu ţeapa şi cu cangea.

Flăcăii războinici priviră Tigroaica. Deşi fiara sta mereu culcată, dânsa nu dormia: la o depărtare oarecare, şi întoarsă cu spatele spre blocurile bazaltice, ea pândia. Dar Naoh, cât timp fusese de veghe, curăţise domol eşirea. Dacă luarea aminte a Tigroaici se trezea îndată, unul, cel mult doi inşi ar fi avut vreme să iasă, din adăpost. Incredinţându-se că armele lor erau în bună stare, Naoh împinse mai întâi afară cangea şi măciuca, apoi se strecură cu mare băgare de seamă. Norocul îl ajută: urlete de Lupi, şi ţipete de ciuhurezi acoperiră sgomotul uşor al trupului, care se strecura pe pământ. Naoh se găsia pe pajişte şi îndată capul lui Gaw eşia prin deschidere. Tânărul războinic eşi cu o mişcare repede; Tigroaica se întoarse şi privi fix pe nomazi. Surprinsă, ea nu atacă îndată, astfel încât Nam putu şi dânsul, la rândul său, să vină. Numai atunci, Tigroaica făcu o săritură, cu un miorlăit de chemare; apoi, ea continuă să se apropie de oameni, fără grabă, sigură că nu-i vor putea scăpa. Dânşii, între acestea, ridicaseră suliţele. Nam trebuia s'o arunce cel dinâti, apoi Gaw, şi amândoi să ţintiască labele. Fiul Plopului se folosi de o clipă prielnică. Arma şueră; ea lovi prea sus, lângă umăr. Fie că distanţa fusese prea mare, fie că vârful alunecase pieziş, Tigroaica păru că nu simte nici o durere: mârăi şi îşi grăbi mersul. Gaw, la rândul său aruncă suliţa. Nu nimeri, pntrucă fiara se dădu în lături. Era rândul lui Naoh. Mai voinic decât tovarăşii săi, putea face o rană adâncă. Asvârli suliţa, când Tigroaica nu era decât la 20 de coţi, o atinse în ceafă. Această rană nu opri fiara, care se avântă cu grabă.

Se asvârli asupra celor trei oameni, ca un bloc: Gaw se prăbuşi, atins de o lovitură de ghiară, pe mamelă. Dar ghioaca grea a lui Naoh lovise; Tigroaica urla, cu o labă ruptă, în vreme ce fiul Plopului ataca cu ţeapa. Ea se învârtia cu o iuţeală uimitoare, trânti pe Nam la pământ şi se ridică pe labele de dinapoi ca să apuce pe Naoh. Botul monstruos se apropie de el, o suflare arzătoare şi rău mirositoare; o ghiară îl sfâşia... Măciuca izbi din nou. Urlând de durere fiara avu un moment de ameţeală care îngădui nomadului să se dea într'oparte şi să rupă a doua labă. Tigroaica se răsuci pe loc, căutându-şi cumpătul, muşcând în gol, în vreme ce ghioaca izbia fără încetare, toate mădularele. Fiara căzu, şi Naoh ar fi putut s'o mântuie, dar rănile tovarăşilor săi îl neliniştea. Găsi pe Gaw în picioare, cu pieptul roşu, de sângele care curgea din mamelă: trei sgârâieturi lungi îi increstau carnea. Cât priveşte pe Nam, dânsul zăcea ameţit, cu răni care păreau uşoare; o durere adâncă îi cuprindea pieptul şi şalele; nu se putea ridica. La întrebările lui Naoh răspunse ca un om, pe jumătate adormit.

Atunci Voievodul întrebă:

— Gaw poate veni până la râu?

— Gaw va merge până la râu, şopti tânărul Ulhamru.

Naoh se culcă şi-şi lipi urechea le pământ, apoi răsuflă odată adânc. Nimic nu arăta apropierea Leului uriaş şi fiindcă după înfierbântarea luptei, setea devenia nesuferită, Voievodul luă pe Nam în braţe şi-l duse până la marginea apei. Acolo ajută pe Gaw să bea, bău şi el mult şi dadu şi lui Nam, vărsându-i apă din pumni, între buze. Apoi, se îndreptă iar către blocurile bazaltice, cu Nam în braţe şi susţinând pe Gaw, care se împleticea.

Ulhamrii nu ştiau să îngrijiască rănile: le acoperiau cu câteva frunze, pe care, dintr'un instinct mai mult animalic decât omenesc, le alegeau dintre cele aromate. Naoh ieşi din adăpost, ca să caute frunze de salcie şi de mentă, pe care le lipi, dupăce le strivise, de pieptul lui Gaw. Sângele curgea mai domol, nimic nu arăta că rănile să fie mortale. Nam îşi venia în fire, deşi membrele, mai ales picioarele rămâneau amorţite. Şi Naoh nu uită cuvintele folositoare:

— Nam şi Gaw au luptat bine... fiii Ulhamrilor vor proclama curagiul lor...

Obrajii tinerilor se insufleţiră de bucuria de a vedea încă odată, pe Voevodul lor învingător.

— Naoh a biruit Tigroaica, şopti fiul Saigei cu o voce seacă, dupăcum a doborît şi ursul cenuşiu!